DORU DAVIDOVICI

RIDICĂ-TE ȘI MERGI

EDITURA CARTEA ROMÂNEASCĂ

1991

Această poveste este adevărată cu tot ce poate avea adevărat în ea.

— Nu mai fă pe nebunul cu schiurile alea, a spus mama încet. Nu le mai lustrui atîta. Oricum, nu se uită nimeni la tine și la schiurile tale. Oamenii se duc pentru alte chestii pe munte, a explicat mama mea. Nu ca să te admire pe tine, cu schiurile astea zgîriate în picioare.

— Sînt încă bune, am spus.

— Sînt foarte bune. Sînt extraordinar de bune, a zis mama la fel de încet, și vorbea serios. Sînt nemaipomenit de bune, cînd e vorba să pleci cu ele și să mă lași din nou singură.

— Nu ești singură, am spus. Asta e ceva care pleacă din tine. Crezi tu că ești singură, dar nu ești.

— Asta mă omoară, a zis mama. Singurătatea. Încet, dar sigur. Faptul că stau între pereții ăștia, și n-am cu cine schimba o vorbă.

— Îl ai pe el, am arătat colivia în care papagalul se dădea huța.

— Buah ! a făcut mama. Mulțumesc frumos. Dintr-o familie de cinci oameni, abia încăpeam în jurul mesei. De cînd a murit tata....

— Tata, am spus, a fost numai o parte din tine. O parte bună din fiecare dintre noi. Dar nu ne înmormînta pe toți pentru că nu mai e tata. Ți-au rămas fetele. Ți-au rămas nepoții cei drăguți care roiesc cam tot timpul pe aici, așa că nu ești deloc singură. Ți-am rămas eu. Chiar, am spus, ce mai fac nepoții ?

— Fac bine, a ridicat mama din umeri. Chiar foarte bine. Băieții invită fete la plimbare, iar fetele ies cu tot

felul de colegi. Așa că nu mai au ei timp să roiască pe aici.

— Nu lipsesc chiar atît de mult, am spus. Trei săptămîni... Mai bine tăceam.

— Trei săptămîni înseamnă mult, a socotit mama. Trei săptămîni de iarnă, asta înseamnă foarte mult. Iar pentru mine, înseamnă de tot atîtea ori mai mult.

A ridicat tonul, atunci papagalul din colivie a tresărit, a zburat de pe trapezul mititel pe stinghie și nu s-a mai dat huța. Am băgat degetul între gratii, a venit papagalul, m-a ciupit de deget.

— Uite, a spus mama, pînă și el...

— ...o păsăruică fără minte, am continuat.

— Nu e deloc fără minte ! Acum mama țipa de-a binelea. E mic, e ignorant, nu știe matematici superioare, dar uneori cred că are mai mult suflet decît copiii mei !

— Iar începem?

— Nu încep nimic, a spus mama, dintr-o dată liniștită, și acum privea în gol. S-a încovoiat și mai mult, s-a făcut mică, ușoară, zbîrcită și tristă. Dar ești plecat tot timpul, a spus, vii acasă doar cînd îți aduci aminte, pe urmă pleci iar și numai eu știu cum aștept pînă apari din nou, și acum, cînd ai timp liber, mergi să schiezi.

În iarna aceea n-am mai schiat, dar cînd vorbeam cu mama nu știam încă asta. Știam doar că plec la Sinaia, la Mike Sîrbu, și mai știam că sus e zăpadă mare, merge teleschiul, se învîrte roata imensă, orizontală, galbenă, în Valea Dorului, urcînd pe scaune roșii tipi care, ajunși sus, nu știau cum să facă să o ia mai repede din nou la vale.

— Nu încep nimic, a spus mama.

S-a rezemat de bufetul mic, s-a uitat la masa mică, pătrată, la chiuveta albă, la bucătarul din faianță care tot ducea pe pereți un porc fript, fără să ajungă vreodată undeva cu porcul ăla. S-a uitat la aragazul adus acum cinci decenii din Germania, cînd nici măcar nu existau Germania de Est, Germania de Vest, era Germania și gata, s-a uitat la flacăra care pîlpîia galbenă, albastră și din nou galbenă.

Și dacă mama putea privi ceva cu ură, a privit tot universul acela cu ură.

Mai era, în bucătăria mică și îngrozitoar de curată, colivia papagalului.

Mai erau schiurile mele, care oricum nu se potriveau.

Mai era amintirea tatii pe care mama o ducea cu ea peste tot și mereu, aproape vizibil. Aproape se vedea cum o ducea dintr-o cameră în alta, cobora cu ea în stradă, o plimba prin magazine, și oamenii credeau că șoptește singură, numai că ,de fapt, mama discuta liniștită cu tata.

Acum însă nu era deloc liniștită. Vorbea încet și rar, dar la mama asta însemna cu totul altceva.

— Nu mai am ce începe, a spus. Pentru mine lucrurile s-au sfîrșit de mult. Am rămas o femeie singură, cu un papagal. Cine are nevoie de o femeie singură cu un papagal ?

Am ridicat din umeri.

— Noi, am zis. O grămadă de lume. Toia și Eka, și încă trei adolescenți între 14 și 18 ani, vîrstă ingrată. Eu. Tații adolescenților, ginerii tăi sau cum naiba se cheamă. Bărbații fetelor, am explicat. Asta, am arătat cu degetul întins colivia.

Mama fixa flacăra de la aragaz, galbenă și albastră.

— Ți-am spus să-ți iei un cîine, am zis.

— Da, a făcut mama, să alerg cu el toată ziua, din casă afară și de afară în casă.

— Nu de asta, am explicat. Un cîine care să te iubească. Ca bătrîna Peggy, am argumentat. Cine te-a mai iubit ca bătrîna Peggy ? Nu spuneai chiar tu că nimeni nu te-a mai iubit ca bătrîna Peggy ? Sau bătrînul Friț. N-ai spus că în viața ta nu te-a iubit nimeni ca Friț ? Ca Pufa, care n-a mai apucat să ajungă bătrînă ? Ca Pufi, care a terminat-o cum a terminat-o, dar înainte de asta te-a iubit foarte mult paisprezece ani, și tu știi mai bine ca mine ce înseamnă asta.

Însemna o bună parte din viața mea de pînă atunci. Pînă la urmă mama n-a mai rezistat, a luat un cîine, pe cockerul Tom, și atunci s-a întîmplat ceva groaznic, pentru că din doi Cockerini m-a preferat pe mine, și n-a mai fost nimic de făcut. De fapt a fost greșeala mamii, pentru că niciodată vreun cocker auriu n-o să stea prea mult lîngă o doamnă în vîrstă care crește un papagal vorbitor. Dar atunci nu știam. Pentru doamnele în vîrstă care creso

papagali sînt foarte buni pechinezii, nu cei imperiali care te scuipă cu privirea și de fapt sînt buni doar pentru ei înșiși, ci pechinezii mici, portocalii, gîfîiți, cei încurcați printre picioare și cu ochii scoși din orbite de atîta devotament. Pe urmă mai e sumedenia aceea de rase cunoscute în general sub denumirea „Pufi de casă", dar am mai spus-o, atunci nu știam toate lucrurile astea. Atunci știam doar că mama, vrînd mult de tot să aibă din nou un cîine, care să o iubească cum n-a fost iubită în viața ei, și pe lîngă asta să nu fie nici foarte mare dar nici foarte mic, a ales un cocker. Așa a apărut cîinele Tom, și nu spun mai mult. Nu e nimic de spus. E doar de amintit în treacăt că, avîndu-l pe Tom lîngă mine, tot felul de lucruri care oricum se întîmplă, se petrec mai blînd, la bine și la rău. Dar asta e ceva despre care nu sînt sigur că trebuie vorbit, și de fapt s-a întîmplat mult mai tîrziu. Atunci, în iarna aceea, seara, după ce am terminat de lustruit schiurile, de strîns șuruburi oricum strînse, de reglat legături care nu aveau nici cea mai mică nevoie să fie reglate, dar era așa, o chestie specială și îmi plăcea să o fac, totul mirosea a munte, a zăpadă, a cabana Vîrful cu Dor, cea veche, care pînă la urmă a ars, în seara aceea deci mama a luat de la capăt veșnica discuție cu femeia bătrînă, singură, doar cu papagalul ei, și cum nimeni nu mai are nevoie de tine după ce treci de o *anumită* vîrstă, și eu am ascultat-o pînă după zece, pe urmă m-am dus să mă culc. Bineînțeles că n-am putut dormi, și nici mama nu dormea : se răsucea în patul rămas prea larg după moartea tatii, auzeam prin peretele subțire arcurile scîrțîind, și după asta am văzut dunga de lumină de sub ușa dormitorului, aprinzîndu-se cînd credeam că mama a adormit, și s-a stins după un timp, și după alt timp s-a aprins iar. Atunci am ieșit de sub plapumă și am intrat în dormitor, fără să mai bat la ușă.

— Salut, am spus.

— Salut, a mîrîit mama.

Era absolut crîncenă, și se uita la mine plină de arțag, ca atunci cînd era tînără și o grămadă de lume avea cu adevărat nevoie de ea. Stătea rezemată de pernă și își făcea iluzii că citește, dar nu citea. Avea ochelarii pe

nas și ținea deschisă pe genunchi o carte, dar asta nu e de ajuns ca să citești. Ca să citești mai e nevoie de ceva special care atunci lipsea de acolo, și oricum mama nu putea citi cu ochelarii așa căzuți pe vîrful nasului, și ținînd cartea atît de departe. Și cu ochii plini de lacrimi, dar asta am văzut mai tîrziu, cînd am venit aproape și m-am așezat pe marginea patului. Chiar dacă ții cartea aproape și ochelarii cum trebuie, nu poți citi cu ochii plini de lacrimi, asta e clar.

— Salut, am spus iar.

— De ce nu dormi ? a întrebat mama. Mîine te scoli devreme.

— M-ai chemat, am spus. Am venit.

— N-am chemat pe nimeni, a spus mama. N-am de ce să te chem. Nu mai chem pe nimeni, de mult. Tu n-ai nevoie de mine, nici eu nu am nevoie de tine. Așa că du-te la culcare.

— Eu am nevoie de tine, am spus, i-am atins brațul, și pielea ei era uscată, pergamentoasă și îngrozitor de subțire. Aproape străvezie, și cu tot felul de vine albastre, umflate, sub pielea aceea străvezie.

— N-am scos un cuvînt de cînd m-am culcat, a spus mama. S-a uitat la ceasul de pe noptieră : n-am scos un cuvînt de mai bine de o oră. Cum crezi că te-am chemat ?

— Nu-i neapărat nevoie să țipi, atunci cînd chemi pe cineva. Vreau să spun, nu e nevoie neapărat de cuvinte.

— Vai ce deștept te-ai făcut, a zis mama, și doar atunci a împins ochelarii cu o grămadă de dioptrii la locul lor și ochii i s-au făcut dintr-o dată mult mai mari și mai negri. Și mai umezi. Mai știi, a spus, uneori chemi fără să ai măcar habar că faci chestia asta.

Am zis că se poate întîmpla. Articula ceva greu de înțeles papagalul din colivia lui, de sub șervetul aranjat în fiecare seară cu mare dichis pe colivia aurită, și atunci am spus că, uite, și papagalul e de acord.

— Nu ți-e milă de mine, s-a smiorcăit mama.

— Nici o clipă, am zis. N-ai ajuns încă acolo unde începi să ai nevoie de mila cuiva.

— Superb, a făcut mama. Noroc că nu e și tata aici, să audă discuția asta.

Așa vorbea uneori mama despre tata, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Ca și cum tata putea intra oricînd pe ușă.

— De ce ? am întrebat. De ce să nu audă discuția asta ?

— Ți-ar explica el, de ce.

Am tăcut. Mă uitam la vinele albastre ale mamii sub pielea străvezie și atunci au intrat în cameră zgomotele orașului, noaptea. A trecut o mașină, pe urmă un tramvai, departe, înfundat, sub pămînt, prin pavajul murdar și luminat orbitor în unele nopți și în alte nopți neluminat deloc. S-a trîntit o ușă, undeva, mai jos de noi, a coborît cineva pe scări. A fîșiit apa la baie, s-a mișcat papagalul pe stinghia lui, astea erau zgomotele nopții în casa mamii și durau pînă le alunga cineva, sau adormeai, sau pînă se făcea ziuă și atunci plecau singure.

— Tu, a spus mama pe un ton special, căuta cuvinte și asta se întîmpla foarte rar, în sfîrșit, ți s-a întîmplat vreodată să-ți fie milă de cineva ?

— De mine, am spus. În fiecare seară. Începe cu zece minute înaintea asfințitului și ține așa pînă se întunecă de-a binelea.

— Iar ești mai deștept decît e cazul, a oftat mama. Încearcă să răspunzi cum trebuie. Vreau eu să știu niște lucruri despre tine.

— Ca mamă ?

— Ca mamă. S-a gîndit puțin și în timpul ăsta îi mîngîiam mîna ușoară, uscată, cu cicatricea albastră la încheietură ; cine credea că mama a purtat odată cătușe din fier negru ? Nu din cele ușoare, nichelate, cu cheie, de care se scapă atît de ușor. Cătușe adevărate, solide, nituite în jurul încheieturilor fragile. A făcut o strîmbătură mică, cu gura ei mică, pe obrazul din ce în ce mai mic : ca mamă și ca tată, a spus.

— Ce vrei tu să știi despre mine, nu se întreabă, am zis. Se *constată*. Asta e partea proastă, că vrei să-ți spun lucruri pe care de fapt ar trebui să le afli singură.

— Cum să le aflu ? a zis mama. Ies așa de rar din casă. Vorbesc cu atît de puțină lume.

— Să le simți, am spus. Ce vrei tu să știi despre mine, astea sînt lucruri pe care ar trebui să le simți.

— N-am simțit niciodată că ți-ar fi milă de cineva.

— S-a întîmplat, am spus, și mi-a părut rău că m-am ridicat din pat. Se întîmplă și acum. Atîta doar, că e mai bine să vorbim despre altceva.

— Nu, a făcut mama.

— Ba da, am spus, și pe urmă m-am răzgîndit foarte repede, dar asta nu mai ținea de mine și atunci am ridicat din umeri : Bine. Cred că poți să numești liniștită milă chestia asta, dacă te liniștește să știi că pînă la urmă sînt capabil să-mi fie milă de cineva.

— De cine ? a explodat mama.

— De niște tipe, am spus.

— Ha, a făcut mama. Era de așteptat. De-a dreptul palpitant.

— Mai mult de plîns, decît de palpitant.

— Sigur, a spus mama. De urlat în hohote. Un aviator care coboară pînă la a-i fi milă de niște fete.

S-a uitat la mine plină de interes.

— Tu de asta crezi că sînt făcute fetele, să-ți fie milă de ele ? Ce dracu v-au învățat acolo ?

Acolo era, pentru mama, aerodromul meu.

— N-ai înțeles, am spus. Astea sînt niște fețe speciale.

— Ce au așa special în ele ? Ascultă, mama a devenit dintr-o dată atentă, de unde ai scos fetele astea ?

— N-ai înțeles nimic, am repetat. *Ele* sînt de plîns. Tipele de care îți spun.

— Păi, ce-au făcut ?

— Asta-i, că n-au făcut nimic. Nimic din ce face de obicei o fată. N-au făcut copii, înainte de orice. Nu fac...

— Nu orice femeie poate face copii. Și nu văd de ce...

— Nu mă întrerupe, am zis pe un ton scîrbos, dar îmi era într-adevăr milă de fetele acelea. *Mă dureau*, oricît ar fi de caraghios. Pentru că ce se întîmpla era împotriva firii, și ele știau asta, și încercau din toate puterile să arate că nimic nu se întîmplă împotriva firii, numai că nu reușeau. Adică reușeau o dată, și încă o dată, și pe urmă nu mai reușeau deloc ; atunci se supărau între ele și vedeam unde se termină ce încercau ele să arate că nu e împotriva firii, dar de fapt era. Acel ceva se termina dureros de aproape.

Nici nu ieșea din ele, atît de aproape se termina.

— Nu mă întrerupe, am zis. N-au făcut copii o dată, de două, de trei ori, de cîte ori se fac copiii într-o viață de femeie. Nu gătesc, nu spală vase, nu îndreaptă cravata la gîtul omului iubit pentru că, simplu, nu au un iubit.

M-am gîndit puțin, pe urmă am spus: unele au cîte un iubițel, dar a venit prea tîrziu, dacă înțelegi, și asta e și mai rău decît dacă n-ar avea pe nimeni.

— Ai terminat ? a întrebat mama.

— Cred că da, am spus. Măcar pentru cinci minute. Pentru că povestea asta de fapt nu se termină niciodată.

— De ce ?

— Sînt singure, am explicat. Dar singure cu adevărat, nu ca tine. N-au nici măcar papagalul. N-au nepoți, frați, surori, copii sau tipi din ăștia pe care să-i iubească, soți. Soții lor sau ai altora. Și nici măcar nu e cineva vinovat pentru asta. Nu poți nici să înjuri pe cineva anume pentru că s-a întîmplat așa. Uneori există cîte un părinte bătrîn, și gata. Pentru că anii se duc, și fetele astea devin și ele cu adevărat bătrîne și, Dumnezeule, sînt atît de cumplit de singure. De tipele astea mi-e milă, nu de tine.

— Unde ai cunoscut exemplarele astea ? s-a interesat mama bănuitoare, și era limpede că nu crede mare lucru din ce spun.

— Bravo, am zis, parcă are vreo importanță ! E plină lumea de ele.

— Nu toate femeile se mărită, a spus mama cu prudență. Și nu toate sînt nenorocite pentru că rămîn nemăritate.

— Nici o clipă, am zis. Numai că astea despre care vorbim sînt tocmai dintre fetele care se mărită. Dintre cele care ar fi fericite să spele vase, și restul. Să calce cămășile *lui*, să-i înnoade cravata dimineața, la plecare.

— Dumnezeule, a spus, fiul meu. Ăsta-i idealul tău de femeie ?

— Nu poate să-ți fie milă de un ideal.

— Fii atent, mama a ridicat un deget, idealul tău de femeie schiază ?

— Numai iarna, am spus. După ce termină de spălat vasele și de călcat cămășile.

— Vara ce face ?

— Cum am uitat ? Vara face schi nautic.

— Dar numai după ce a gătit și i-a înnodat *lui* cravata.

— Bineînțeles ,am zis. Ce credeai ?

— Îți spun eu ce cred. Cred că s-ar putea să întîlnești un ideal din ăsta, pe schiuri, chiar în iarna asta. Simt eu.

Am rîs amîndoi și am știut că mama nu mai e supărată.

— Cum simți ?

— Cum simt reumatismul, a spus mama din vîrful buzelor. Cu două-trei zile înainte de a începe să doară. Vine dintr-o dată, dar nu te poți păcăli. Simți, și gata.

Am tăcut amîndoi, și iar am auzit zgomotele acelea speciale de noapte. Am auzit cum s-a mișcat papagalul în colivie, și apa de la baie. Am auzit din nou o mașină. Am auzit și un avion de noapte, cum a trecut bîzîind stins la mare înălțime.

— Du-te la culcare, a spus mama.

— Bine.

— Și să visezi frumos.

— Bine. Ascultă, am spus, ție chiar ți-e somn ? Dacă vrei, fac un ceai, și mai stăm de vorbă.

— Las-o moartă, a spus mama. Mi-a arătat cartea : o să citesc, a explicat. Pînă mă prinde somnul.

— O.K., am spus.

— Dacă nu te deranjează lumina, lasă ușa deschisă. Așa, puțin.

— Atît e bine ? am arătat cu mîinile.

— E bine, a spus mama. Cît să simt că ești alături.

— Noapte bună.

— Noapte bună, a spus mama și pe urmă a țipat, cînd mă culcam pe canapea, și la început n-am înțeles de ce spune asta :

— Nu uita că la vîrsta mea fiecare zi e dăruită de la Dumnezeu !

M-am gîndit puțin, și nu știu dacă mama mai aștepta un răspuns cînd am zis :

— Smulsă nu dăruită. Și, în general, fiecare zi e smulsă de la Dumnezeu. Indiferent de vîrstă.

— Amin, a zis mama.

Am auzit-o mișcîndu-se, aranjîndu-se între perne, au scîrțîit arcurile și la urmă de tot, eram aproape adormit și chiar nu credeam că ar mai fi ceva de limpezit între noi, mama a spus încet :

— Oricum, de cînd te cunosc, eu îmi fac zilele pe din două cu tine.

*

Am pierdut o grămadă de vreme pînă am reușit să ajung sus, pentru că era foarte multă lume și pe urmă, cînd am intrat pe peronul stației de la Cota 1400, s-a întîmplat ceva nu-știu-ce, și telecabina s-a oprit. Se clătina pe cablu în oscilații largi, trecuse ultimul pilon și se vedea bine, s-a legănat cît s-a legănat, pe urmă nu s-a mai legănat deloc. A stat nemișcată, se frîngea lumina cenușie în ferestrele de plexiglas opacizîndu-le, nu înțelegeam ce se întîmplă. A ieșit o siluetă neagră, subțire, s-a urcat în gabia aceea de deasupra cabinei roșii și cred că a stat acolo jumătate de oră, și după aceea am așteptat să pornească cabina, dar n-a pornit. Nu s-a întîmplat nimic. Era ca și cum n-ar fi urcat nimeni în coșul de deasupra cabinei, și n-ar fi reparat nimeni jumătate de oră căruciorul de rulare cu o mulțime de roți mici, negre, unsuroase, lucioase de atîta rostogolit pe cablul gros. Se agitau tipi cu salopete, vorbeau între ei prin stații walkie-talkie dar asta a fost tot, cabina nu s-a mișcat încă multă vreme, și pe urmă, cînd în sfîrșit a pornit, a mers îngrozitor de încet, s-a oprit ,a pornit din nou, nici nu credeam că mai ajung sus în ziua aceea. Pînă la urmă am ajuns și așa, urcînd poticnit, am văzut cum arăta Karpul, arăta grozav, cu multă zăpadă ușoară, fină, foșnitoare, în granule mari și fără pic de gheață. Am văzut și cum se poate coborî prin zăpada aceea, am văzut și cînd a căzut cineva, s-a alcătuit o roată de mîini-picioare-schiuri în zăpada spulberată, astă pînă au sărit legăturile, și atunci nu s-a mai văzut nimic. Am intrat în ceață și a fost exact ca în avion, cu scame-umbre cenușii lipite de geamurile

cabinei, și pe urmă gata, s-a terminat brusc, am clipit și eram deja în lumina aceea albă, orbitoare, cerul albastru de deasupra, zăpada scînteia din toate părțile în granulele foșnitoare, și toate astea se întîmplau deasupra unei întinderi netede și cenușii de nori și ți-am spus, sub cerul nemaipomenit de albastru. Trecea un avion, aici treceau tot timpul avioane, spre radiofarul de dincolo de munte, lăsa o dîră alb-orbitoare, dar nici măcar nu m-am uitat să văd ce avion e. Nu mai aveam nici un chef de avioane. Am văzut doar că trece un avion din cele mari, și cum lasă o dîră albă după el.

Sus nu bătea vîntul, cabina roșie nu s-a lovit de ghidaje, a oprit neașteptat de lin și din nou n-am înțeles de ce a stat atîta timp, și de ce a mers atît de greu după aceea. Puteam să întreb, dar nu-i cunoșteam pe cei din echipă și, oricum, dacă mă interesa, puteam afla mai tîrziu ce a fost. Atît doar, că nu mă interesa. Singurul lucru interesant era că, uite, am ajuns pe munte, și cum o să schiez trei săptămîni prin zăpada aceea minunată.

M-am dus la bar, stația terminus de la Cota 2 000 avea un bar și acolo m-am dus, la barul acela. Era multă lume, a trebuit să dau serios din umeri, din coate, mă încurcam îngrozitor în schiuri, pînă am reușit să ajung în față. Dincolo de tejgheaua înaltă Ani turna băuturi, fabrica senviciuri complicate cu șuncă și foi de salată, clătea cești și arunca boabe mici, negre, de piper în vinul fiert. Am rezemat schiurile de automatul care făcea cafele, trăgeai o pîrghie, puneai o ceașcă goală sub țeava subțire din nichel, pîrghia aceea se ridica la loc și prin țeava subțire curgea atunci cafea, fix cît să umple ceașca, am rezemat schiurile de automatul pentru cafea și am cerut, pe cel mai scîrbos ton, suc de ananas.

— Ia-ți schiurile de acolo, a spus Ani fără să ridice capul. Tocmai băga bani și monezi în sertarul cu despărțituri. Azi n-am suc de ananas.

— Atunci, un Pepsi.

— Ți-am zis să-ți iei schiurile de acolo. N-am nici Pepsi.

— Atunci...

— Omule, a spus liniștită Ani, și acum tăia cu un cuțit lung senviciurile, nu înțelegi. N-am nici Pepsi, nici

suc de ananas. N-am nimic pentru tine, pînă nu iei schiurile alea de unde le-ai pus.

— Poate sînt mort de sete, am spus. Poate sînt în ultima fază de deshidratare. Poate cad acum, aici, în locul ăsta, şi o să-ţi pară rău toată viaţa că nu mi-ai dat ceva de băut.

— Ăsta-i pilotul, a spus Ani fără să ridice capul. Pe urmă a rîs, a servit senviciurile cu foi de salată, a numărat banii, abia după asta s-a uitat la mine. Ahoi, a spus. Salut. bine ai venit. Şi ia-ţi lemnele de pe maşina mea de cafea. Ai timp ?

— Am o grămadă de timp, am spus, şi mă uitam în ochii ei.

— Pe naiba, a rîs Ani, tu n-ai niciodată timp. Vino prin spate.

Am luat schiurile, şi m-am strecurat înapoi, şi pînă la urmă am reuşit să intru în bar prin uşa mică, cea cu grilaj. Ne-am pupat după tejgheaua lată din lemn negru, lustruit, dar de aici lucrurile se vedeau cu totul altfel, *dinăuntru*, şi mai erau toate mutrele acelea nerăbdătoare să terminăm noi cu pupatul. Am terminat, şi Ani a spus : stai aici, povesteşte ce mai e cu tine, şi pe urmă a spus încet de tot : am şi suc de ananas, am şi Pepsi, trebuie numai să te hotărăşti.

— O.K., am răspuns. Din cel de data trecută.

— Nu mai ţin minte, a zis Ani, în timpul ăsta mîinile îi mergeau iar în toate părţile. Nu mai ţin minte nimic de data trecută. Data trecută a fost foarte de mult, şi nu mai ţin minte cu ce te-am făcut praf data trecută.

Mă lipeam de aragazul fierbinte, auzeam cum clocotesc deasupra în oale mari ceaiul, şi vinul, şi ce mai punea Ani la fiert. Apă topită din zăpadă. Ceaiul şi vinul le recunoşteam după cum clocoteau şi bubuiau în oale, solemn şi rar, cu băşici mari care se spărgeau împroşcînd, vinul gros, şi domol, auriu, cu miros de rom, ceaiul. Apa topită din zăpadă nu scotea nici un sunet. Fierbinte şi gata, şi cînd m-am uitat în sus am văzut cum iese un fir de abur de sub capacul dat la o parte.

— Data trecută, am spus, m-ai făcut praf cu zeamă din aceea galbenă.

— În regulă, a spus Ani, și în timpul ăsta turna ceai, tăia pîine, a numărat iar bani — în regulă ,a spus. Îți aduc imediat.

A zîmbit așa cum știa ea să zîmbească.

— N-am înțeles niciodată ce găsești tu la zeama aceea galbenă.

— Are o grămadă de virtuți, am spus. Se petrec cu tine tot felul de lucruri, după ce o bei.

— Are și virtuțile *alea ?*

— Bineînțeles, am spus. Mai ales virtuțile *alea.*

— Și mai ce ?

— Tot soarele strîns în ananas și care trece în suc, și pe urmă trece în tine cînd bei sucul.

— Aha, a spus Ani. Cred că încep să înțeleg. Mă duc și-ți aduc.

— Mai bine mi-ați aduce mie cafeaua, a spus o blondă. Aștept de zece minute.

M-am uitat la ea și am avut ce să văd. Era una din blondele bronzate și absolut fără vîrstă care apar uneori pe pîrtiile de schi. Era exact genul de blondă care își plimbă schiurile prin cabane, face scandal la bar, pe urmă coboară cu telescaunul în Valea Dorului și stă la soare cu schiurile prinse cu vîrfurile în bețe înfipte în zăpadă. Era exact una din blondele alea pentru care a merge la schiat înseamnă de fapt costumul pe care o să-l poarte pe pîrtie. Asta de aici era frumoasă, înaltă cît vedeam din spatele barului, cu fața prelungă și autoritară, adică fix așa cum arată cele mai multe blonde înalte cînd pun pe ele costumul de schi, și mai era, nu știu cum, îndărătnică. Vreau să spun, dacă o vedeam în altă parte îmi plăcea mult ,dar aici nu mi-a plăcut deloc.

— Dumneata aștepți cafeaua de zece minute, și noi nu ne-am văzut de aproape doi ani, a explicat Ani.

— Nu văd legătura, a zis blonda.

— Nici n-aveți cum, am liniștit-o. Nu e nici o legătură. Există numai deosebiri.

— Nu văd nici deosebirea.

— Dumneavoastră vă măsurați timpul în minute, noi ni-l măsurăm în ani.

— Ia uite ,a spus. Cîți ani trebuie să aștept pînă să-mi pot bea cafeaua ?

— Un singur minut, doamnă. Calculat după timpul dumneavoastră.

Ani a pus o cană groasă cu margine roșie în mașina de cafea, a tras pîrghia și pe urmă, cînd i-a dat drumul, pîrghia nichelată s-a ridicat singură și prin țeava subțire, fișiind și împroșcînd, a curs cafeaua.

Am luat cana, am pus-o pe o farfurie și am împins-o sub nasul blondei.

— N-a durat nici un minut.

Farfuria avea marginea roșie ca și ceașca.

— Totuși mulțumesc, a spus blonda cea bronzată.

Nu mi-a plăcut cum a zis ea „totuși", dar am tăcut.

— Clientul nostru, stăpînul nostru, m-a consolat Ani, căreia nu-i scăpa nimic.

— O.K., am spus. Dacă vrei, te ajut să servești.

— Chiar te rog. Cît merg să-ți pregătesc chestia aia solară care te-a făcut praf data trecută.

M-a lăsat la bar, și într-o clipă eram singur cu toți oamenii aceia flămînzi, semenii mei. Atît doar că eu aveam ce să le dau ca să nu mai fie flămînzi.

— Prețurile sînt aceleași ? am întrebat peste umăr.

— Aproximativ, a țipat Ani din cămară. Scrie pe listă.

M-am uitat pe listă și pînă Ani a pregătit ananasul am servit o grămadă de cafele, și cești cu vin fiert, și ia te uită ce avea Ani aici, o invenție nouă, napolitane „Elena" cu aromă de zmeură. Am făcut și cîteva servicii, numai că n-am reușit să aranjez foile de salată, au căzut, clienții flămînzi s-au uitat cum mă aplec să ridic frunzele verzi, mari, nepotrivite cu iarna de afară. Le-am clătit, așa am pus salata, cu picături de apă peste șunca pusă pe pîine, și cînd m-am uitat înapoi, Ani stătea în ușa cămării cu o cană înaltă în mînă și rîdea. Era una din cănile mari înguste, cu toartă și capac de cositor, din care oamenii de acum două sute de ani obișnuiau să bea bere, și Ani o ținea de mînerul din cositor, se uita la mine și rîdea.

— N-ai reușit niciodată să faci chestia asta, a spus. Lasă-mă pe mine.

Am lăsat-o, și am băut suc de ananas pînă am simțit că mă înec. Am tușit, mi-am șters gura cu mîna, pe urmă am întrebat :

— Cum e sezonul ?

— Nu se vede ? a făcut Ani. Ca zăpada. E zăpadă, e și lume.

A turnat ceai din cratiță, cîteva picături de ceai opărit au căzut în cana cu ananas.

— Scuză-mă, a spus.

— Nu-i nimic. Tocmai era nevoie de puțin rom.

Ani s-a oprit din servit — numărat bani — tăiat pîine, s-a uitat la mine. De sus în jos, așa cum ședeam lîngă aragaz pe o ladă goală de portocale. De foarte de sus.

— N-am știut că îți place romul. Dacă vrei, îți mai torn.

— Nu-mi place, am spus.

S-a întors după sticla brună, subțire, cu etichetă neagră și aurie.

— Havana Club, a explicat. Cuba libre. Venceremos. Vechi de șapte ani.

— Venceremos. Numai că nu-mi place, am repetat. Și, în general, în ce mă privește, lucrurile au rămas cum le știai.

— Anti-anti-anti ?

— A, nu, am spus. N-o lua chiar așa. Numai anti-anti.

— Bravo, a zis Ani. Mike știe că vii ?

— Doar așa, o bănuială vagă. Am mai băut puțin suc, pe urmă am întrebat : Străini sînt ?

— Ca la O.N.U., a spus Ani. Grămezi-grămezi. Englezi, nemți, polonezi. Cehi. Belgieni. Nici nu știu cum reușesc să mă înțeleg cu ei.

Am ridicat din umeri.

— Cum se spune pe nemțește la vin fiert ?

— Glühwein, a zis Ani cu accent absolut teuton.

— Și în engleză ?

— În nici un fel. În Anglia, povestea asta nu există. N-au inventat așa ceva, vin fiert. Se descurcă și fără el.

— Nu se poate, am zis.

— Ba da.

— De asta au pierdut războiul de 100 de ani.

— Nu știu precis cine a pierdut Războiul de 100 de ani, a spus Ani. Nu știu nici cine l-a cîștigat.

— Ia banii de la doamna, am spus. Blonda aceea bronzată fîlfîie deasupra barului o hîrtie de 100 de lei ca un steguleț albastru. Poate se supără din nou și pleacă fără să plătească.

— Nu m-am supărat, a spus blonda. Am vrut doar să-mi beau cafeaua.

— Ce chestie, am spus. 100 de ani, 100 de lei. Un leu pentru fiecare an. Ce chestie.

— Limpede, a spus blonda. Mai bine vin mîine și plătesc.

— Nu-lăsa-pe-mîine-ce-poți-face-azi, a zis sacadat Ani, dar merita să auzi cum spunea asta.

— Apropo, am zis, poate ne spuneți cine a cîștigat Războiul de 100 de ani.

— Eu, a spus blonda.

— Nu vă credeam atît de în vîrstă, am zis, și în clipa aceea mi-a părut rău, dar nu mai era nimic de făcut. Nu trebuia să spun asta. Blonda aceea era destul de drăguță, și se străduia să pară și mai drăguță decît era în realitate, și chiar *reușea* uneori, și nu avea nici un rost să spun ce am spus. Există femei care după o chestie din asta se închid în cameră și plîng toată noaptea. Altele își fac bagajele și pleacă înapoi de unde au venit și gata, nu le mai vezi pe pîrtie, și nici asta nu era bine. Îmi părea rău că n-o să mai fie pe pîrtie tipa asta bronzată. Era limpede că n-o să mai fie niciodată pe pîrtie, pentru că după ce am spus măgăria cu vîrsta, s-a făcut dintr-o dată liniște în bar. Liniște în toată stația cabinei, s-a auzit limpede bîzîitul siguranțelor și cum luneca stins roata imensă în lagărele ei unse la refuz cu vaselină specială pentru temperaturi joase. Zgomote care de fapt nu se aud niciodată, dar acum le-am auzit foarte clar. Am auzit și cum fierbe apa din zăpada topită, clocotea exact ca ceaiul.

— Nici eu nu te credeam atît de ignorant, a făcut din vîrful buzelor blonda, și după o clipă a spus : păstrează restul, s-a răsucit, pleca, și după încă o clipă în bar era

din nou scandalul obișnuit. Dar lumea s-a dat la o parte să-i facă loc, așa am putut să văd cum arăta și din spate, și adevărul e că arăta foarte bine.

*

Cînd urcai din oraș cu telecabina era o stație intermediară la Cota 1400, și dacă urcai mai departe, pînă pe Platou, la ieșire din stația terminus era un drum spre stînga care ducea în jos pînă la cabana Miorița, și mai departe spre cealaltă cabană, Vîrful cu Dor, care atunci încă nu arsese, și apoi intrai în Drumul de Vară care cobora pînă la urmă în oraș și închidea cercul. Mai era un drum spre dreapta, urca povîrnișul abrupt și pe urmă mergea pe sub creastă, sau puteai merge exact pe linia crestei, pînă începeai să vezi acoperișul refugiului Salvamont, pe care Dan Sîrbu pictase cu 15 kilograme de vopsea emblema salvatorilor din munte. Mai era un drum care mergea drept înainte și după o sută de metri începea și el să coboare spre Valea Dorului, dar acum drumul acela nu ducea nicăieri pentru că era seară, și nu mai era nimeni, nici în Valea Dorului, și nici în stînga, nici în dreapta, cît am văzut cu ochii mei de aviator. Era liniște, de fapt așa am știut că e tîrziu, pentru că era liniște și așa începea seara pe Platou. Întîi era liniștea, pe urmă lumina albastră devenea albastră-cenușie, se închidea cerul spre răsărit, nu mult, se făcea argintiu și după cîteva minute apărea o dungă de plumb care se întindea rapid și atunci lumina devenea cenușie de-a binelea, dar nici asta nu dura mult pentru că imediat veneau dinspre apus benzi de roșu timid și tot felul de fîșii de raze pe cerul albastru, se amestecau între ele și atunci jumătate de cer se făcea dintr-o dată roșu, ca o baie de roșu. Cît de roșu poate fi un cer, și, dacă nu te dureau ochii, vedeai soarele încins, și trîmbe de lumină portocalie amestecate acolo, și toți munții din jur deveneau imediat negri și tăioși pe roșul acela. Indiferent ce culoare aveau

ei ziua, se făceau negri și rămîneau așa pînă venea întunericul și se amesteca cu ei, și atunci nu-i mai vedeai deloc, și puteai să crezi ce vrei despre munți, pînă a doua zi dimineață. Puteai să crezi că nu mai sînt deloc, sau că sînt de trei ori mai înalți decît erau în realitate, atît de bine se pierdeau în întuneric. Numai zăpada de pe Platou nu era roșie, sub lumina roșie-grea, și nici nu se amesteca cu întunericul ; zăpada era albastru-închis cu umbre negre, și rămînea așa pînă se ducea de tot lumina roșie, și pe măsură ce cerul se întuneca zăpada devenea mai luminoasă, pînă se făcea noapte de-a binelea. Atunci cerul era negru și cu foarte multe stele mari, galbene, rotunde, cum nu le vedeam niciodată din avion, și zăpada era ușoară, o crustă de lumină rece-cenușie, cu foarte puțin din albastrul cerului de peste zi. Așa era zăpada pînă dimineața, cînd ieșea soarele de dincolo de munții din cealaltă parte a Văii, și doar atunci zăpada începea să se facă roșie din rece-cenușiul-albastru, pînă se înroșea de-a binelea, dar nici asta nu dura mult, trebuia să te scoli devreme dacă voiai să vezi, pentru că aici cerul se făcea foarte repede la loc albastru, soarele galben și zăpada albă, și nu mai rămînea nici urmă din ce fusese o noapte întreagă.

Cînd am ieșit de la Ani era numai liniște, dar după puțin timp lumina albastră avea să devină albastră-cenușie, și asta însemna că am întîrziat mult la bar. Am ieșit, m-am uitat la lumina albastră, și am luat-o cu schiurile în spate pe drumul din dreapta, de sub creastă. Iarna aceea a nins mult, și bineînțeles n-am văzut emblema Salvamontului pictată pe acoperiș, n-am văzut nici acoperișul, nici garajul ratracului pentru că tot Refugiul era de fapt îngropat în zăpadă, am văzut numai antenele subțiri, negre, subțiate și mai mult de cerul albastru, și un fel de tunel îngust săpat în zăpadă.

Și la gura tunelului l-am văzut uriaș, blănos, întins în zăpadă, pe cîinele Bari al IV-lea.

Aici cred că ar trebui să spun mai multe despre Bari al IV-lea, dar în seara aceea, cînd am ieşit de la barul Anei şi am ajuns la Refugiu mergînd pe cărarea de sub creastă şi ne-am întîlnit, ştiam prea puţine despre el. Îl cunoşteam de patru-cinci ani, dar nu ştiam despre el decît că e Saint-Bernard, şi ce se leagă de asta — că îmi ajungea pînă la mijloc, blana deasă, căpăţîna imensă, urechile clăpăuge, ochii mici, negri, indiferenţi, pierduţi în pleoapele grele, congestionate, şi care uneori fulgerau neaşteptat şi atunci nu mai erau deloc indiferenţi, dar asta se întîmpla foarte rar, şi de cele mai multe ori la adăpostul pleoapelor grele. Adevărul e că Bari s-a dezvăluit greu, şi numai cîte puţin, şi atunci cînd m-am întîlnit cu el în faţa Refugiului credeam că e Saint-Bernardul clasic, cam bleg şi cu un fel de bunăvoinţă greoaie în indiferenţa aceea a lui. La fel de adevărat este că tot ce se întîmplă între noi era doar ce vroia *el* să se întîmple, şi dura fix cît voia *el* să dureze, dar asta am înţeles-o mai tîrziu. De fapt, Bari nu s-a dezvăluit niciodată pînă la capăt, şi cred că nici Mike Sîrbu, care l-a crescut şi în casa căruia trăia, nu putea spune la urma-urmei cum este Bari. Mike Sîrbu putea să spună doar ce grozav e Saint-Bernardul, şi cum scoate schiori din avalanşă, şi cum găseşte turiştii pierduţi în munte. Mike putea să deschidă registrul Salvamontului, să scotocească de cîte ori s-au petrecut lucrurile astea — şi cam atît. Puteai bănui cel mult, că ce era cu adevărat important se întîmplă dincolo de ce găseai scris în registru. Puteai crede că ce e cu adevărat important se întîmplă doar atunci cînd ochii lui Bari fulgerau sub pleoapele grele cu maliţie, cu voioşie, întunecat în întunericul ochilor negri, sau cu patimă hotărîtă cînd considera el că e cazul să pornească la treabă, dar Bari nu ne-a lăsat niciodată să ştim ce e pentru el cu adevărat important.

...Aşă că atunci, în seara aceea, am spus : bună seara, Bari, am intrat în tunelul de zăpadă şi am împins uşa din metal a Refugiului, uşa aceea care nu se încuia ni-

ciodată, și cînd am închis ușa eram în veranda acoperită, cu pereții îmbrăcați în șiruri de schiuri vechi, și cu un geamlîc imens deschis în peretele atîrnat deasupra prăpastiei.

— Salut, am spus.

Jucau flăcări pe ușile deschise de la dormitor, de la bucătărie și de la ce se chema camera lui Mike, dar era de fapt o trecere strîmtă unde abia încăpea o canapea, pentru că asta se întîmpla înainte ca Refugiul să devină ce e acum, ba chiar înainte de a se construi noua stație a telescaunului cu garaj special pentru ratrac, așa că nu exista nici bucătăria-sufragerie de mai tîrziu. Nu existau decît acoperișul pictat de Dan Sîrbu, și antenele de pe acoperiș, și dormitorul cu paturi suprapuse, holul-verandă, bucătăria și camera aceea cît o canapea. Flăcările care aruncau reflexe galbene pe ușile deschise ardeau vîjîind în șemineul din dormitor, și în soba din bucătărie, și peste zgomotul flăcărilor se auzea zgomotul de fundal al stației mari, care făcea trafic radio pe tot muntele, și uneori prindea emisiile radiourilor instalate pe mașinile Salvării din orașul București.

— Salut, am spus din nou.

Atunci am auzit zgomot de farfurii în bucătărie, și ceva a căzut pe jos, și l-am auzit pe Mike Sîrbu întrebînd :

— Așteptăm pe cineva ?

— Întotdeauna așteptăm pe cineva, a răspuns Dan, din dormitor. Atîta doar că niciodată nu vine cine trebuie să vină.

Am rezemat schiurile de perete, mi-am scos rucsacul.

— Acum am venit eu, am spus.

— Auzi, a strigat Dan, a venit *eu*.

— În seara asta nu pot veni decît doi *eu*, a răspuns Mike. Pilotul, sau Lucian.

Habar n-aveam cine e Lucian.

— Nu știu cine e Lucian, am spus tare.

— Înseamnă că e pilotul, a țipat Mike.

— Salut, captain, a strigat Dan.

— M-au făcut maior, am spus și din nou a fost liniște.

— L-au făcut maior, i-a comunicat într-un tîrziu Mike Sîrbu lui Dan.

— Salut, maior! a strigat Dan peste bîzîitul stației radio. Pocnetele din difuzor, și flăcările roșii-galbene jucau în toate felurile pe vopseaua ușii și, pentru că se întuneca, zidurile de piatră începeau și ele să pîlpîie un roșu șters.

— Vino aici! a strigat Mike din bucătărie.

— Vino aici! a țipat Dan din dormitor, și am rămas pe loc. Nu puteam să merg în două locuri deodată. Stăteam în verandă și mă uitam la muntele de dincolo de Vale, cum se face gri și cu pete cafenii de pădure. Acolo erau păduri de larițe, care toamna se aprindeau ca o blană de cocker auriu și rămîneau așa, ca o blană de cocker, pînă înverzeau din nou, și pe zăpadă erau și mai aurii, dar cînd timpul se închidea, sau cînd se făcea întuneric, deveneau întîi mari, pe urmă negre, și la urmă de tot se topeau în noapte.

— Salut, a spus Mike.

A ieșit în holul-verandă, s-a rezemat de perete. De schiurile care lambrisau pereții.

— N-am reușit mare lucru cu chestia aia, a spus.

Habar n-aveam în ce chestie nu reușise el mare lucru. Așa era cu Mike, nu uita niciodată cînd îl rugai ceva, numai că lucrurile se lungeau foarte mult, și atunci îți vorbea despre tot felul de chestii care de fapt erau ale tale, dar nu le mai țineai minte.

— Oh, am spus, nu face nimic.

Adevărul e că pe munte timpul curge altfel decît în orașele mari de la cîmpie, și cu totul altfel decît la aerodromul meu, și Mihai era acordat la timpul muntelui.

— Altceva? s-a interesat Mike.

— Toate cum le știi, l-am asigurat.

Am tăcut, și ne-am uitat unul la altul, și pe urmă m-am uitat la schiurile de care se rezema Mihai. Erau schiuri finlandeze vechi, albastre, lungi, de slalom, cu canturi neîngropate și legături „Turex".

— Mai zbori?

Asta e întrebarea pe care n-am înțeles-o niciodată, pe care o aud de cele mai multe ori și care de la Mike a sunat absolut special. Nu știu ce era așa special, și atunci spun că suna într-un fel care nu îmi făcea nici o plăcere. Suna ca și cum s-ar fi așteptat să răspund : nu, nu mai zbor.

— Bineînțeles că zbor, am spus.

Sîrbu m-a privit pe sub sprîncene, a ridicat din umeri :

— A fost doar o întrebare.

Dar pentru mine era ca și cum ar fi întrebat : mai trăiești ! Așa că am repetat, apăsat :

— Bineînțeles că mai zbor !

Și pe urmă am spus :

— Altceva nici nu știu să fac.

*

Pînă la urmă totul a fost ca și cum venisem de foarte mult timp la Refugiu, și nu mai plecasem de atunci, și cînd Mike a deschis o cutie cu compot de ananas luată de la Ani special pentru mine, am căutat în rucsac și am scos sticla prelungă cu etichetă neagră-aurie luată de la Ani special pentru Mike, și am băut toți trei rom cubanez vechi de șapte ani, și n-au mai fost nici întrebări timpite, nici răspunsuri înadins apăsate. Au fost doar bărbile fraților Sîrbu și căldura din sobă, și pe urmă, după ce Mike a scos și el o sticlă, și după ce Dan a mai venit cu sticla lui, atunci n-au mai fost nici cuvinte-paravan. Adică n-au mai fost cuvinte care să ascundă ce voiam noi de fapt să punem în cuvinte. Vreau să spun, n-a mai fost nevoie de virajele alea pe care le faci de obicei cînd vrei să spui ceva frumos și cinstit, pentru că așa credem noi, că ești slab cînd spui de-a dreptul ceva frumos și cinstit celui de lîngă tine, și atunci încerci să faci asta ascunzîndu-te chinuitor după cuvinte, și uneori reușești, și alteori reușești exact contrariul, și tu ai vrut de fapt să spui cît ții la omul de lîngă tine și uite, a ieșit exact pe dos. Asta complică îngrozitor lucrurile, și pînă la urmă ne face să fim altfel decît sîntem, și de asta

a fost grozav în seara aceea. Pentru că, după trei sticle de rom, spui exact ce ai de spus. Sau nu spui nimic, dar și asta e mult mai bine decît să vorbești cu totul altceva decît ai vrea să vorbești de fapt. Ar mai fi povestea cu omul care spune adevărul doar cînd e băut, dar asta nu stă în picioare pentru că numai lașii trebuie să se îmbete ca să spună chiar ce cred ei, iar noi nu eram lași. Numai că ne vedem foarte rar, și de asta nu știam niciodată precis ce e în celălalt, și atunci nu poți spune celui de lîngă tine ce simți pentru el, chiar dacă totul e bun și luminos. Așa eram noi făcuți și gata, Nu era vina noastră. Așa credeam noi că e bine, și poate că, într-adevăr, e mai bine. Mai comod, în orice caz. Era aproape ca atunci cînd stăteam lîngă Bari, numai că Bari al IV-lea *simțea* din străfunduri ce am pentru el și fără cuvinte, iar pe noi tocmai cuvintele ne încurcau. Atît doar, că după trei sticle de rom nu ne-am mai încurcat în cuvinte, și cînd i-am zis lui Mike că ne-am pilit și mai bine mergem la culcare, Mike a spus ce nu credeam că o să spună vreodată :

— Nu contează că sînt băut, a zis Mike. Și nici că tu ești băut, și că Dan e și el băut.

— Ia te uită, am zis, atunci ce contează ? — și după asta Mike a spus ce nu credeam că o să aud de la el. A spus :

— Contează că țin mult la tine. Așa cred eu uneori — că țin mult la tine.

— Îl iubești pe pilot, a spus Dan.

— Îl iubesc.

— Fii atent, a spus Dan. Pentru că, dacă după o sticlă de rom îl iubești pe pilot, s-ar putea ca fără sticlă să nu-l mai iubești.

— Trei sticle, am spus. Dacă după trei sticle...

— Trei sticle, trei oameni, a spus Mike. O sticlă de om.

— Fii atent, a spus din nou Dan. Nu poți fi amețit tot timpul de rom, dar poți fi amețit de cineva, pentru că asta se întîmplă cînd iubești o femeie sau un bărbat

un cîine sau o piatră. Exact asta e, a spus, cînd iubești pe cineva e ca și cum ai fi tot timpul amețit de acel cineva. Om sau animal, sau ce vrei tu să iubești. Ce s-a *întîmplat* să iubești, pentru că de fapt lucrurile astea se întîmplă cum vor, și cînd vor ele, altfel ar fi atît de simplu, și atunci cînd se întîmplă cu adevărat nu mai e nimic de făcut.

A tăcut, și mă uitam la el, pentru că niciodată nu îl auzisem pe Dan vorbind așa și atîta, și Mike se uita la el, și din cum se uita am înțeles că nici Mike nu l-a mai auzit vorbind așa. Singurul lucru care rămînea de făcut era să ne mai turnăm un pahar din romul acela, pentru că orice altceva ar fi fost fals, și brutal, și spărgea ce se întîmpla atunci între noi. Mie îmi era greață de atîta rom, dar nu mai conta ce era între mine și rom. Conta doar ce era între mine și Mihai Sîrbu, și între mine și Dan Sîrbu, și atunci romul de șapte ani nu mai era decît un pretext pentru lucrul acela ușor de spart și minunat. De fapt exact asta a spus Mike cînd am hotărît că totuși e atît de tîrziu, încît chiar trebuie să ne culcăm :

— Nu la mine, a spus încet Mike. Nu cu pilotul. Nu are importanță romul, dacă chiar iubești pe cineva. Și oricum, dacă ar trebui neapărat să fiu pilit ca să îl iubesc pe pilot, atunci aș umbla pilit tot timpul.

Și bineînțeles am rămas împreună, întîi am tăcut și pe urmă am vorbit iar, dar cu multă grijă, pentru că auzi foarte rar cuvinte din astea, și atunci cînd în sfîrșit le auzi, nu mai poți să te duci să te culci. Singurul lucru pe care îl poți face e să taci puțin împreună cu cel care le-a spus și, dacă nu explodează nimic, să începi din nou să vorbești, dar cu multă grijă. Și în nici un caz despre lucrul fragil și minunat care tocmai s-a întîmplat.

*

— ... Hăă, am spus, ce s-a mai întîmplat jos ? Ce mai e nou, în oraș ?

— O să cobori și o să vezi singur, a răspuns Mike.

— N-o să cobor, am spus. De data asta nu mai cobor Rămîn sus, tot timpul.

— Rupt de lume ? a întrebat Dan.

Am dat din cap.

— Rupt. Sfîșiat. Uitat, pînă dincolo de uitare.

— O să cobori, m-a încredințat Mike. Măcar o dată.

— De ce ?

— Să vedem un film la video.

— Nu te sfătuiesc, a spus Dan.

— De ce ? am întrebat din nou.

— Tu nu dădeai niciodată sfaturi, a spus Mike.

— Nu dau nici acum. Dar pilotul mi-e drag, și nu vreau să-l văd nefericit. Nu te du la el să vezi filme la video, ascultă-mă pe mine.

— De ce ? am întrebat a treia oară.

— Eu am fost. Am văzut un film cu epoca preistorică în care toți umblau înfășurați în blănuri negre, și cu niște toporașe de piatră, numai o cucoană umbla într-o blană maro-deschis...

— Ți-am mai spus, l-a întrerupt Mike. Filmul ăla nu era făcut să te învețe pe tine cum a fost în epoca de piatră. Filmul ăla era făcut exact exact ca să ți-o arate pe tipa cu blană maro deschis. Cum se mișcă, în blănurile ei.

— Se mișca bine, a zis Dan, numai că nu dădea deloc impresia de epocă de piatră. Mi s-a părut că e o contemporană, și că o pot întîlni oricînd. Chiar, mi-ar place să o întîlnesc, a spus Dan. Aici, pe munte. Să văd cum se descurcă. Să văd cum a învățat ea din filmul ăla să se descurce pe munte.

— Nu ai dreptate, a spus Mike. Filmul a fost făcut doar să-ți arate o femeie frumoasă, mișcîndu-se frumos, într-un peisaj frumos.

— N-am terminat, a spus Dan. Cred că vroiau să facă două lucruri dintr-o dată. Cred că s-au gîndit și la completarea cunoștințelor despre epoca de piatră. Dacă mă gîndesc puțin, cred că era de fapt un film didactic. Cred că voiau să ne arate cum se trăia în epoca de pia-

tră, ca să ne pară rău de cum trăim noi acum. Cred că în intenția realizatorilor tot filmul era o antiteză, care...

— Dumnezeule, a spus Mike, de unde atîta furie? E vorba doar de o prăpădită de casetă J.V.C.

— Nu știi încă totul, pilot. Filmul avea și bandă sonoră, înregistrată în epoca de piatră.

— Mi se pare normal.

— Așa mi s-a părut și mie, la început. Pe urmă însă s-au întîmplat tot felul de lucruri, și pe lîngă zgomotele cuminți din epoca de piatră, pîraie, vijelii, erupții de vulcani, tipii ăia în blănuri începeau să vorbească!

— Trebuie să se întîmple o dată, am spus. În ce limbă?

— Esperanto, a spus Dan. Tocmai inventau drăguța limbă esperanto. Cuvîntul de bază era „akita", și de fapt era singurul cuvînt, și putea însemna cam orice, funcție de context. Dacă voiai o banană, arătai banana, spuneai „akita", și gata, „akita" însemna banană. Dacă mureai într-un accident de vînătoare, sau la război, suspinai un „akita" jalnic și asta însemna că ai spus good bye la toată lumea. Dacă venea mamutul și strigai „akita", mamutul era „akita". În privința asta se înțelegeau toți de minune. Nu se pierdeau în explicații.

— Altceva ce mai spuneau?

— Nu mai spuneau nimic. Nu era nevoie. N-ai înțeles? Nu mai era nevoie să spună altceva.

— Akita!

— Asta îmi place la pilot, a zis Dan, că învață repede.

— Asta e. La două mii cinci sute de kilometri pe oră, șapte sute de metri în fiecare secundă, nici noi nu putem să ne pierdem în explicații.

— Filmul pe care *trebuie* să-l vezi, a spus Mike, se cheamă „Șocanta Asie".

— Chiar, a întrebat Dan, pilot, n-ai fost niciodată în Asia?

— Jamais, am spus. În Asia merge doar TAROM-ul.

— Ție nu ți-ar place la TAROM?

— Să mergi în Asia, a spus Mike.

— Ce să fac acolo?

— Să-i aduci ăstuia casete video, a spus Dan.

Am ridicat din umeri.

— S-a întîmplat odată, am spus, că eram gata-gata să trec la TAROM. Mai trebuiau să fie de acord trei generali. Dar...

— Am înțeles, a spus Mike. Generalii n-au fost de acord.

— Doi dintre ei. Exact cei care ar fi trebuit să fie.

— Mă rog. Și gata, n-ai mai văzut Asia.

— Ei, am spus, n-o lua chiar așa. Cînd eram mic, am cunoscut o tipă pe care o chema Asia.

— Cît de mic erai ?

— Mai purtam costum de catifea.

— Aha. Și tipa cum era ?

— În nici un caz șocantă. Era mai curînd frumoasă, și umbla foarte dreaptă, și se îmbrăca în haine închise la culoare ...

M-am gîndit puțin.

— De fapt umbla țeapănă, nu dreaptă. Nu mișca nimic pe sub fustele alea mohorîte, cînd umbla. Mai țin minte că avea fața albă, și părul foarte negru, cam atît.

— Nu-i chiar ca în filmul tău, a spus Dan.

— În nici un caz, a spus Mike. Cred că e vorba de altcineva.

— Mai spune ceva despre Asia ta, a zis Dan. Începe să fie interesant.

— Las-o moartă, am spus. S-a întîmplat de mult. Nici n-o mai țin bine minte, atît de demult s-a întîmplat

— Te rog.

— Ce te-a apucat ? a întrebat Mike.

— Îmi place numele, a explicat Dan. O femeie pe care o cheamă Asia. E prima oară cînd mi se întîmplă chestia asta.

— Bine. O găsești la galeria Tretiakov. E acolo tabloul unei actrițe, o tipă înaltă, țeapănă, cu bluză jigot și fustă pînă la pămînt, și care își străpunge privitorii uitîndu-se drept la ei printr-un pince-nez. Așa era Asia pe care am cunoscut-o eu. O rusoaică din Petrograd, cu fața albă și părul negru. Inteligență. O grozăvie de femeie.

— Ce-i aia „bluză jigot" ?

— Bluzele alea strîmte, cu guleraș înalt, pe gît, și mîneci bufante. Și încheiate la spate, ca la bebeluși.

— Unde ai văzut tu bluze din astea ?

— În tablou, am spus. În cel cu actrița, și în multe altele. Se purtau la sfîrșitul secolului trecut. A fost o modă, ca un taifun. Toată lumea purta bluze jigot.

— Ți-ajunge ? s-a interesat Mike.

— Nu încă, a spus Dan. Cum era Asia pe care ai cunoscut-o tu — *ca om ?*

M-am uitat la tavanul în pantă. La bîrna masivă care ținea tot tavanul. Erau prinse de bîrna aceea steguleț triunghiulare, ale Salvamonturilor din Polonia, Bulgaria, Cehia, Austria, și steguleț-trofeu de la tot felul de concursuri Salvamont.

— Ca om, n-am cunoscut-o.

— Atunci de ce spui : o grozăvie de femeie ?

— E mai mult o impresie. E ce îmi aduc eu aminte, și poate nu este exact. N-am ajuns la confidențe. Eram prea mic, ți-am spus, și nu pierdea vremea cu mine. Era o femeie rece, și ocupată, și nu cred că o făceam fericită cînd stăteam pe capul ei. Cred că de fapt era fericită doar cînd venea mama, și mă lua de la ea.

— Deci erai mic de tot, a făcut Dan.

— Atît — am arătat cu mîna. Un embrion. Un homuncul. Abia ieșisem din ou. Abia învățam să merg.

— Să zbori, m-a corectat Mike. Ascultă, e cea mai tîmpită discuție pe care am auzit-o vreodată, și singurul lucru care mă ține aici e faptul că vreau să știu cît de departe se poate împinge o discuție tîmpită. Dar sînt sigur din cîte te cunosc, că tu întîi ai învățat să zbori.

S-a uitat atent la mine cu privirea aceea specială „Mike Sîrbu"; folosită atît de rar. Pe urmă s-a întins după sticla brună, prelungă, cu etichetă neagră și aurie ; a vrut să-și toarne în pahar, dar din sticlă n-a mai curs nimic. Nici o picătură.

— De asta ai tu capul plin de cucuie, pilot. Cred că m-am îmbătat, a spus rar, dar tu n-ai învățat niciodată să mergi.

Dimineața m-a trezit Dan Sîrbu, să văd cum iese soarele de cealaltă parte a Văii și cum se face zăpada roșie, și ce se mai putea vedea acolo cînd te sculai suficient de devreme. Cum se fac la loc munții din întuneric. Întîi ceața albastră-cenușie încă nedesprinsă de noapte, cu ultimele stele mici, palide, clipind din ce în ce mai repede, pînă nu rămîneau decît clipirile acelea, și atunci știai că a fost ceva dar nu mai vedeai decît ceața albastră-cenușie în fîlfîiri scurte înroșite stins la cute, și fîlfîia așa pînă se înroșea toată, dar altfel decît pentru noapte. Era un roșu cu mult albastru în el, și așa se întîmpla numai cînd ziua avea să fie foarte senină. Cum a fost în dimineața aceea, cînd Dan a spus : ce zi o să avem, pilot, dar n-am răspuns nimic pentru că el era obișnuit, și eu nu voiam să pierd nimic din ce se întîmpla. Cum s-a făcut roșie-albastră ceața albastru-cenușie, și s-a împărțit în trei fîșii distincte care nici nu mai erau ceață, erau munți roșii-albaștri cu umbre sure, era cerul roșu-albastru deasupra munților, și zăpada care n-a fost roșie-albastră decît cîteva clipe și pe urmă s-a făcut roșie de tot. Atunci am fost și eu roșu, și Dan Sîrbu, și refugiul Salvamont cu antenele de pe acoperiș, și sania Akja rezemată de contrafortul de piatră, numai cîinele Bari n-a fost roșu. S-a profilat pe cerul acela incredibil, și pe zăpada de sub noi care încă se mai amesteca cu cerul, s-a desenat cu toate amănuntele și firele de blană din care era făcut, și l-am văzut proiectat cumplit de negru pe roșul acela total. Dar asta a fost foarte puțin, pe urmă s-au despărțit de noapte munții, zăpada și cerul, și n-a mai rămas nimic din noapte. S-a adunat toată într-o bandă lată, portocalie, strălucitoare, care te făcea să strîngi ochii și să nu mai vezi clar ce se întîmpla cu munții de dincolo de Vale, și, cînd vedeai din nou clar, munții cei obișnuiți, cu ceață ușoară între creste și cu pădurile acelea ca o blană de cocker. Și cerul era albastru, și zăpada era albă sub soarele întîi portocaliu și pe urmă din ce în ce mai galben pe măsură ce urca, pînă cînd a rămas galben-sclipitor la

locul lui, de unde nu se mai vedea de fapt că urcă. Și cu asta gata, s-a terminat prima noapte pe munte, și a început dimineața, și ar fi o greșeală să crezi că dimineţile acolo erau un fel de apus răsucit pe dos, sau ceva în genul ăsta. Dimineţile erau foarte deosebite chiar dacă se repetau culorile, pentru că era ceva esențial care aranja ca apusul să fie *altfel* decît atunci cînd se făcea din nou ziuă, n-am reușit niciodată să-mi dau seama *ce*, cred că ritmul era altul, felul în care pulsau lucrurile atunci cînd soarele cobora, și cum reveneau la lumină întregindu-se nedesluşit din noaptea care oricum amesteca totul.

— Ce zi o să fie azi, pilot ! — a repetat Dan Sîrbu.

— M-am uitat în soare și l-am văzut traversat în diagonală de linii albe, fine, care au trecut mai departe pe cerul albastru, s-au lățit, s-au unit între ele și pe urmă ce a rămas din ele s-a subțiat, s-a destrămat, a dispărut. Și doar atunci s-a auzit stins zgomotul de motoare, și am văzut pe cerul albastru, dincolo de soare, în capul dîrelor, silueta de avion.

— Trece mereu la ora asta.

— Merge la radiofar, am spus. Are oră fixă, ca trenul.

— Și de acolo ?

M-am uitat după avionul din capul celor patru dîre care se destrămau.

— De acolo merge la alt radiofar.

— Și mai departe ?

Mă uitam după avionul acela, și nu m-am gîndit nici la pasagerii, nici la piloții din avion. M-am gîndit numai la avion. Așa cum cred că, atunci cînd piloții de război doboară un avion inamic, nu se mai gîndesc la echipaj și la ce reprezintă de fapt echipajul acela. Se gîndesc numai că dau jos un avion inamic, care e făcut din dural.

— Și mai departe ?

— O ține tot așa, am explicat. Din floare în floare, ca albinuțele. Sînt o grămadă de radiofaruri.

— Nu zău ? s-a minunat Dan. Și—cînd trece de ultimul radiofar ?

— Atunci se duce la dracu, am spus, pentru că, simplu, nu voiam avioane. Nu în dimineața aceea. Nu acolo, pe Platou. Nu lîngă refugiul Salvamont, cu toate că întreaga noapte trecută, exact acolo pe Platou, și chiar în refugiul Salvamont, am fost din nou pilot pînă dincolo de mine. Se întîmpla ceva, și ce se întîmpla nu venea din mine ; atît doar, că era din ce în ce mai greu să nu obosești. Pentru că venea copleșitor și necontenit din toate părțile, și cît poți rezista totuși la ce te copleșește necontenit din toate părțile ? Eram sătul de avioane, cu toate că nu trecuse foarte mult de cînd eram mai mult decît sigur că n-o să mă satur niciodată de avioane. Eram atît de sătul de avioane, încît nici nu voiam să mă gîndesc la ele și cînd totuși se întîmpla, mă gîndeam la avioane doar ca pilot de război.

— Atunci se duce la dracu !

— Ce te-a apucat ? a întrebat Dan Sîrbu.

— Nu m-a apucat nimic, am spus.

M-am uitat la zăpada albă, la cerul albastru, abia după asta m-am uitat în ochii lui Dan Sîrbu, tot albaștri, dar altfel decît cerul. Cerul era exact de albastrul acela care cînd urci, devine din ce în ce mai întunecat și pînă la urmă se face negru, pe cînd ochii lui Dan Sîrbu erau doar foarte albaștri, și dacă mă uitam atent în ei vedeam munți foarte mici, și cum se deschidea Valea chiar sub noi, și mă vedeam și pe mine, foarte mic, cum sînt pe marginea Văii.

*

Cînd stăteai cu fața la Refugiu, în dreapta era Valea care cobora în oraș, în stînga se ridica o movilă țuguiată ca un Fuji-yama mic, abrupt, înzăpezit pînă la poale, și dincolo de movilă începea Platoul care, dacă mergeai drept înainte, oricum nu ținea prea mult, pentru că se desfăcea în alte două văi pline de schiori, Valea Dorului și Valea Soarelui. Din vîrful movilei se vedeau roata galbenă, imensă, orizontală, a telescaunului, cablurile negre, unsuroase și scaune roșii atîrnate de cablurile acelea. Vedeai cum se învîrtește roata, și scau-

nele roșii urcau aducînd schiori din Valea Dorului, și chiar înainte de roata galbenă, schiorii se dădeau jos din mers, și pe urmă coborau cu schiurile lor pe una din cele două văi. Valea Dorului era mai abruptă, în special pîrtia din dreapta telescaunului, cum coborai ; Valea Soarelui era mult mai blîndă, și după valea pe care o alegeau, puteai ghici cum schiază cei care se dădeau jos din scaunele roșii. Se întîmpla uneori ca un schior bun să coboare pe Valea Soarelui, sau un începător alegea pîrtia de pe Valea Dorului, dar în general puteai afla destule despre cineva uitîndu-te la echipamentul lui, și pe ce vale preferă să coboare. Tot acolo, pe vîrful movilei, era cel mai bun loc de plajă atunci cînd nu bate vîntul, și dacă era foarte senin, dincolo de văile pline de schiori, vedeai tot felul de spinări de munte din ce în ce mai depărtate, mai misterioase, mai estompat-albastre, și despre ultimul rînd de creste, văzut numai atunci cînd era foarte-foarte senin, și nu era de loc ceață în văi, se spunea că ar fi chiar Făgărașul.

Ziua aceea a fost mai grozavă decît a spus Dan Sîrbu de dimineață, adică a fost grozavă nu numai pentru că era cer albastru și nu bătea vîntul, dar a fost grozavă *de dinăuntru,* ceea ce uneori e mult mai important. A început să fie grozavă cu răsăritul acela de soare și după aia, cînd am intrat în Refugiu, l-am găsit pe Mike stînd în fața schiurilor mele rezemate de perete și uitîndu-se foarte atent la ele.

— Salut ! am spus.

— Morning ! a spus Dan care trăise o grămadă de vreme la Londra, și știa mai multă engleză decît tot restul Salvamontului la un loc, și nu făcea deloc pe grozavul cu asta, dar așa a gîndit el dimineața aceea, ca pe good morning, și a spus exact ce gîndea.

— Salut, a spus Mike fără să se întoarcă.

Stătea pe vine și se uita la schiurile mele. A întins mîna, a urmărit cu degetul întins conturul legăturilor, dar fără să le atingă. S-a ridicat în picioare, apropia foarte mult obrazul de lacul zgîriat, apoi a întors unul din schiuri cu talpa în sus și a încercat cerolitul cu unghia ; mă uitam la el, cum face toate astea. Cum și-a

umezit degetul cu salivă, a frecat cu degetul umed cantul argintiu, pe urmă a șters urma lăsată.

— *Astea* nu erau aici aseară.

— Erau, am spus vinovat. Eu le-am adus.

— De ce ?

— Ca să schiez cu ele.

— Am crezut că sînt pentru muzeu, a ridicat din umeri Mihai, care, ți-am spus, avea veranda refugiului lambrisată cu tot soiul de relicve, schiuri de acum o sută de ani, fanioane de la concursurile organizate pe vremea Touring-Clubului, și bețe din acelea îngrozitoare de bambus, cu rondele cît o farfurie de supă, împletite din piele de căprioară. Mai era acolo un bob cu totul și cu totul din lemn, construit acum șaptezeci de ani. Mai erau ochelari de zăpadă, începînd cu perechea șlefuită din fanoane de balenă, în care eschimoși cu ochi negri tăiaseră în unghiuri savante fante atît de fine încît nu lăsau razele soarelui să atingă retina, și terminînd cu ochelarii Polaroid purtați de Angk Karma Sherpa a doua oară cînd urcase Everestul, și care singuri valorau cît un Mercedes din cele mari.

— Am crezut că sînt pentru muzeu, a spus Mike fără pic de haz, atunci am ridicat și eu din umeri, ăsta era stilul casei, și m-am dus să fac ordine în dormitor, și cînd am trecut înapoi spre bucătărie prin veranda ale cărei geamuri înghețaseră opac peste noapte și acum frîngeau lumina în raze mici, aurii, argintii, ieșite din puncte purpurii care oscilau aiurea și din cauza asta treceam prin hol din dormitorul întunecat ca printr-o baie de lumină și n-am văzut clar ce se întîmplă decît după ce am trecut, m-am oprit, m-am întors, atunci am văzut fără să cred ce văd, cum în locul schiurilor lustruite cu două seri înainte în bucătăria mamei, aștepta o pereche de Dyna Star noi, cu legături Look din care văzusem numai în reviste ; și cum Topazele mele nu se vedeau nicăieri, era limpede că schiurile cele minunate sînt pentru mine fără multe cuvinte, asta făcea parte tot din stilul casei.

Așa a început să fie grozavă dinăuntru ziua începută cu răsăritul acela de soare, și a continuat să fie grozavă cu masa de dimineață. Cînd am mîncat ouă cu slănină și compot de ananas, și Sîrbii nu puteau suporta, Dan omleta cu slănină, iar Mike compotul de ananas. Pe urmă cred că s-a întîmplat ceva cu telecabina pentru că era tîrziu, ar fi trebuit să apară o gramadă de lume și nu venea nimeni, așteptam să latre Bari, să se trîntească ușa, tropăitul clăparilor pe cimentul verandei, n-a fost nimic. Am spălat vasele, și nici după ce am spălat vasele nu s-a întîmplat nimic.

— Întreabă la stație, a spus Mike. Poate au ceva la cabină.

— Ieri, cînd urcam...

— Știu, m-a întrerupt Mike. Ai mai spus de trei ori. Aseară. Cum ai așteptat jumătate de oră pe peron, și *cineva* stătea sus în coș și lucra *ceva* la căruciorul cu role. Ai vorbit o oră întreagă despre chestia asta. Ai povestit cu lux de amănunte cum așteptai să pornească odată cabina, și cabina nu a pornit. N-am avut nici un chef să te ascult, dar erai așa prins în povestea ta, că te-am lăsat să o spui pînă la capăt.

— În regulă, am spus. Să vorbim despre altceva.

— Despre ce ?

— Despre ce vrei tu. Despre expediția lui Scott, și cum s-a simțit Scott cînd a văzut drapelul lui Amundsen înfipt la Polul Sud. Despre indienii mochó. Despre Ingemar Stenmark, și campionatele mondiale de schi alpin. Chiar, ce zici de cum merg campionatele mondiale de schi alpin ?

— Ți-am zis că ți s-a părut, a spus Mike, dar nu vorbea cu mine, vorbea cu Dan. Ai zis că s-a schimbat, și eu ți-am spus că nu s-a schimbat, și uite că nu s-a schimbat de loc.

— Poate mi s-a părut, a zis Dan. Aseară nu părea grozav de altfel decît îl știam, dar azi dimineață mi s-a părut tare schimbat, și uite, acum e din nou ca totdeauna. Poate mi s-a părut doar.

— Aseară voi eraţi schimbaţi, am spus. Eu eram ca înainte, numai voi aţi fost foarte *altfel*.

— În ce sens, altfel ?

— În sensul în care te face *altfel* o sticlă de rom.

— Dumnezeule, a spus Dan. Aseară au fost *trei* sticle de rom.

— Aseară, a început Mike solemn şi atunci uite ce s-a întîmplat, s-a ridicat Bari, întîi pe labele din spate, s-a întins, a căscat lung, şi-a scuturat picioarele lungi şi groase de atîta blană, a căscat din nou, dar făcea toate astea cu ochii la uşa de metal. Pe urmă a bubuit uşa aceea, au tropăit bocanci grei pe cimentul din hol şi refugiul Salvamont s-a făcut dintr-o dată mic înghesuit, alcătuit din feţe bărboase, căciuli, staţii radio, rîsete, piolete, mănuşi groase, mîini calde ieşite din mănuşile acelea, rucsacuri, cîini Saint-Bernard sărind greoi, lătrînd gros ca mortierele de asediu, fîlfîind şi secerînd cu cozile ca nişte panaşe. Au fost cuvinte, bătăi pe umăr, boturi nerăbdătoare negre, umede, reci, strîngeri de mînă, rîdeam, limbile late, roşii, fierbinţi, ieşite din boturile reci să lingă cu zel mîinile strînse, întrebări întrebate pe jumătate şi răspunsuri repede întrerupte de alte întrebări, tot ce se întîmpla cînd veneam sus pe munte şi mă întîlneam cu băieţii lui Mike. A fost mirosul acela de salopete de schi, şi corzi îngheţate, aburea metalul oricum brumat al staţiilor de radio, se făcuse frig, frigul de afară, după asta au închis uşa, atunci s-a făcut iar cald, dar nu numai de la focul care ardea în căminul din dormitor. În cinci minute, ştiam tot ce s-a întîmplat pe munte în doi ani : despre tabăra de schi care s-a pierdut şi cum a fost găsită tabăra aceea, despre studenţii care au murit în fundul Jepilor, şi despre fata care a urcat pînă la cabana Caraiman şi era iubita unuia din cei morţi, că Lucian s-a însurat pînă la urmă, dar nu cu fata din Buşteni, că Babette-Nebuna nu a făcut încă pui şi, din cum merg lucrurile, nici nu va face vreodată ; că Manoliu a găsit pe Platou un meteorit cît un cartof, şi negru-lustruit, şi foarte greu, dar nu toată lumea crede că ar fi într-adevăr un meteorit. M-a lins Bonzo, şi după Bonzo l-am recunoscut pe Alex Rudeanu care nu mai avea barbă

și din cauza asta semăna cu unul din gnomii lui Alexander Mertz, dar bineînțeles că nu i-am spus asta, pentru că gnomii făceau tot felul de lucruri pe care Alex nu le-ar fi făcut niciodată. Mi-a rîs în față doctorul Mehedinți care a zis, nu-i adevărat, Babette o să aibă pui și o să-ți dăruiesc și ție unul, și pe urmă am fost salutat solemn de Șerban Țovaru. Mi-a strîns mîna privindu-mă în ochi și înclinîndu-se ceremonios un june deșirat despre care am crezut la început că e fratele lui Decebal pentru că stătea tot timpul lîngă Decebal, dar i-am văzut emblema Salvamontului cusută pe hanorac. Era ceva în neregulă, pentru că înclinările ceremonioase nu făceau parte din eticheta Refugiului, și nici Mike nu obișnuia să primească în echipă juni deșirați. Mike aduna în jurul lui tipi lați în umeri, care schiau dumnezeiește și făceau suficiente isprăvi pe munte *înainte* de a intra în Salvamont, astfel că numirea în echipă era doar un fel de recunoaștere oficială ; și o grămadă de tipi lați în umeri făceau ce făceau exact de dragul acestei recunoașteri, și singura dificultate era doar să alegi ; de asta m-am mirat cînd am dat mîna cu junele deșirat. Nu era în stilul Refugiului, dacă înțelegi. La șase luni după ce erau primiți în Salvamont, tipii lați în umeri își lăsau barbă și primeau costume portocalii pe care nu le purta nimeni, pentru că era mult mai interesant să fii echipat ca toată lumea, dar din rucsac să iasă antena elastică a stației radio, și să ai pe mînecă ecusonul triunghiular al salvatorilor din munte, iar junele acela purta exact costum portocaliu și nu avea nici barbă. Avea doar fire moi de păr pe obrajii abia subțiați, și care începeau să se întindă pe pometii înalți, arămiți de atîta soare, de atîta vînt, dar ce avea el pe obraji nu se putea numi în nici un fel barbă. S-a uitat în ochii mei, mi-a strîns mîna înclinîndu-se ceremonios, pe urmă a plecat să pună de ceai, dar a plecat *el singur*, nu l-a trimis nimeni, și asta iar însemna foarte mult în codul celor de la Refugiu.

Frații Stoica s-au interesat fără prea multă speranță de bocancii de parașutist promiși acum doi ani, și s-a ridicat, imens, gîfîindu-și în aburi fierbinți respirația, Saint-Bernard-ul Archibald, numit și sir Archie. S-a ridi-

cat sir Archie, a pus labele grele pe umerii mei și așa, cu Archie peste mine, am spus că n-am adus bocancii. Tot cu Archie peste mine am aflat că în iarna asta Salvamontul a avut treabă pînă peste cap, și că din nou, dacă Babette n-a făcut pui pînă acuma, Saint-Bernarzi din aceia mici și pufoși, nu mai sînt speranțe să facă vreodată. Păreau toți foarte preocupați de ipoteticii pui de Saint-Bernard, numai Babette nu părea preocupată de treaba asta. Babette a fost neobișnuit de liniștită în dimineața aceea, și, după ce a lătrat și m-a mirosit, a ieșit afară cu Bari, și au stat amîndoi pe zăpadă, la soare, și, dacă vrei să crezi că un cîine într-adevăr știe dinainte cum vor curge lucrurile, atunci ei asta au făcut, s-au gîndit la lucrurile care vor fi.

Dar atunci nu știam, și am rîs cu cei din Salvamont, și am băut ceai, și pe urmă, cînd m-au întrebat dacă mai zbor, s-a făcut o clipă liniște pînă am spus : da, mai zbor. Și din nou m-a durut scurt acel : *mai,* dar asta a fost așa, o clipă, și nici nu s-a băgat de seamă. Am aflat ce grozavă e zăpada, ce grozave sînt schiurile Dyna Star primite săptămîna trecută, și că printre cehii de anul ăsta e unul care schiază absolut formidabil. Mai exista o fată care schia absolut formidabil, și aici părerile erau împărțite, nu știau precis dacă e nemțoaică sau olandeză, și atunci s-a făcut din nou liniște, și toată lumea s-a uitat la Dan Sîrbu care își sugea pipa goală. A scos pipa din gură, a spus : nu, și atunci m-am așezat pe pat pentru că nu mai puteam să-l țiu pe Archibald, și de fapt am căzut pe unul din paturile de jos cu cîinele uriaș și ud de zăpada care se tot topea în blana roșcată, ținîndu-se cu labele de umerii mei. Am stat cu fața îngropată în blana udă, se simțea puful cald și uscat dedesubt, ca la pinguini ; am stat așa pînă Dodo și-a tras cîinele la o parte și a zis : salut, dar Archie a rămas mai departe pe pat, lîngă mine, și se uita triumfător în jur. S-a auzit un apel înăbușit la stația mare, și atunci am știut că a pornit telescaunul din Valea Dorului. Pe urmă, cînd Mike a încercat să ia legătura cu telecabina, s-a suprapus peste frecvența Salvamontului una din emisiile

Salvării, și am auzit cum foarte departe cineva avea nevoie de un medic, și o clipă am văzut orașul mare și cenușiu, prins în ceață, și cum gonea o mașină albă pe străzile murdare, și m-am gîndit la mama și la papagalul ei, și cum auzeam noi noaptea trecînd mașinile, și nu ne-am întrebat niciodată ce mașini trec noaptea pe străzile înghețate. Am băut ceai fiert de băiatul în costum portocaliu, și Refugiul se golea din nou, plecau echipele spre Vale, pe Platou, în celelalte două văi de care ți-am spus, dar tot am avut timp să aflu de studentul polonez rătăcit și care a dormit o noapte în munte, pe zăpadă, și a doua zi a găsit drumul mergînd pe malul unui fir de apă care se vărsa într-un pîrîu înghețat, care l-a dus pînă la un rîu, și așa a văzut pînă la urmă lacul de la Scropoasa, și barajul, și șoseaua unde a oprit un camion cu care a coborît în oraș, la hotelul lui, și s-a culcat, în timp ce Salvamontul sinăian pieptăna Bucegii după el. S-a povestit și despre tipul din Brașov venit cu un deltaplan strîns într-o husă roșie, și cum monta deltaplanul, înconjurat de admiratori, și cînd a terminat de prins în șuruburi scheletul din dural a tras deasupra chiar pînza aceea roșie, care era de fapt o aripă foarte mare. Cum l-a refuzat tipul acela pe Sorin, cînd Sorin a vrut să-l ajute. Cum a intrat într-o salopetă strălucind de fermoare, s-a înhămat la aparat legîndu-se în chingi late și cam asta a fost tot, pentru că pe urmă, după ce a fugit cîțiva pași, a bătut într-un suprem avînt chiar pe pragul stîncii în care se proptea Refugiul dar nu s-a ridicat mai mult de trei-patru metri, a clătinat aripile larg deschise și a venit drept în nas, și s-a rostogolit pe panta aceea abruptă prăbușită spre Vale, și cum Salvamontul care se înșirase în marginea stîncii și privea tăcut la aripile roșii deschise pentru zbor, a văzut o ridicare poticnită, frîntă dintr-o dată, și cum au sărit să oprească rostogolirea pe versantul aproape drept, și cum arăta salopeta tipului din Brașov după ce au reușit să-l prindă.

— Păcat că n-ai fost aici, a spus Dodo.

— De ce ?

— Ne explicai și nouă ce s-a întîmplat. Justificai *aerodinamic*. De ce a luat-o în jos, în loc să o ia în sus.

— Nu cred că ține de aerodinamică, am spus. Ține de fermoarele alea multe.

— Ah, a făcut Dodo, a schimbat bateriile stației walkie-talkie, l-a fluierat pe Archie și a ieșit. Archie s-a dat jos din pat, a plecat după el.

— Ce mai stai, a zis Mike, Dodo coboară azi pe Valea Soarelui. Du-te cu el.

M-am răsucit cu fața în sus, pe patul acela răvășit.

— Îți dau o stație, și de la săritoare o iei pe firul văii, sub pîrtie. Nu știu ce deștept a coborît pe acolo, și pe urmă au coborît și alți deștepți, și s-a făcut o urmă, numai că acum a înghețat, și dacă o ia cineva pe acolo.

Mike vorbea, și în timpul ăsta eu mă vedeam coborînd cu Dodo, și de la săritoare mă lăsam pe urma aceea spre fundul văii, și așteptam cu antena stației ieșind din rucsac să o ia cineva pe *acolo*.

— N-are rost, am spus.

— Ce te-a apucat ? a zis Mike. Îți dau o stație...

— Mulțumesc, dar știi că n-are rost. N-o ia nimeni pe acolo, și chiar dacă o ia, se oprește cînd vrea el să se oprească.

— Ce te-a apucat ? a întrebat iar Mike. Îți plăcea să ieși pe pîrtie...

— Nu m-a apucat nimic, am spus. Numai că azi nu pun schiurile în picioare.

— Poate ți se pare prea puțin pentru tine, Dyna-Starul, și-a îngustat Mike ochii. Poate vrei K-2-urile mele.

— Nu vreau K-2-urile, am spus, și n-am visat niciodată să am o pereche de Dyna-Star, chiar și de împrumut. Numai că azi nu pun schiurile în picioare, asta e tot.

— De ce ? a întrebat Mike.

— Dumnezeule, am spus, dacă aș ști de ce !

*

Adevărul e că totul se întîmpla altfel, asta se simte, și atunci eram și eu altfel, nu știu *cum* altfel — nu știu dacă mă făceam mai bun, mai rău, și cînd nu știi asta,

cred că începi să pierzi... Începeam să gîndesc diferit decît eram obișnuit, adică punînd răul în față și înainte nu mă gîndeam niciodată la rău. Mă gîndeam doar la lucruri, cum se întîmplă, și lucrurile se întîmplau firesc, dar pe urmă nu s-au mai întîmplat firesc, și nefirescul lor nu ținea nici de mine, nici de cei din jur, dar *era*, și așa am învățat să pun răul în față. Am învățat și să spun altceva decît cum gîndeam, punînd răul în față pentru că oricum nu se poate rezista prea mult cînd lucrurile nu se mai întîmplă firesc să știi bine de unde vine de fapt nefirescul, și atunci asta, cu a vorbi altceva decît gîndești, vine de la sine ; iese la iveală ca o amintire amară, pentru că dintr-o dată îți dai seama că de fapt e mai simplu să spui altceva decît ceea ce gîndești. La început a fost ca o crimă îngrozitoare să spun altceva decît gîndeam, cînd ce gîndeam pînă în străfunduri nu avea cum să placă celui cu care vorbeam, mai ales dacă într-un fel sau altul depindeam un pic de cel cu care vorbeam, și atunci spuneam altceva decît ar fi fost de spus, lucruri frumoase și pe care cel din fața mea voia să le audă, chiar cînd știam bine că lucrurile nu sînt de loc frumoase, și dacă aș fi spus ce trebuia spus, cuvintele s-ar fi alcătuit exact pe dos decît le spuneam. Dar vorbeam înainte gîndind *de trei ori* ce spuneam, o dată, cum se întîmplă lucrurile de fapt, pe urmă, că în nici un chip nu trebuie să le spun cum se întîmplă de fapt și, a treia oară, gîndeam cum să spun exact pe dos lucrurile acelea care de fapt nu puteau place cum se întîmplau, dar puteau fi răsucite în vorbe și atunci plăceau, cînd le spuneam exact pe dos. Așa mă schimbam fără să știu decît că mă schimb, bănuind doar că pierd, și asta bine-înțeles nu putea fi spus nimănui, și nici măcar nu puteam da vina pe cineva sau pe ce se întîmpla în jur, pentru că să spun simplu exact ce gîndeam, ținea numai de mine. Uitam cum e, cînd gîndești o singură dată lucrurile spuse. Sau poate nu mă schimbam în nici un fel, poate abia acum deveneam în sfîrșit cum ar fi trebuit dintotdeauna să fiu. Poate mă *maturizam*, și atunci ce se întîmpla se numea experiență de viață, și tact, și să nu suflu împo-

triva vîntului, numai că pe mine experiența asta de viață mă făcea să nu mai fiu eu, și nu știam foarte bine ce trebuie să fac, și îmi era limpede doar că mă usuc.

*

— Numai că azi nu pun schiurile în picioare, am spus, asta e tot.

— De ce ? a întrebat Mike.

— Dumnezeule, am spus, dacă aș ști de ce !

— Cred ca tine, pilot, a spus Dan Sîrbu. Azi nu e de schiat. Azi e de stat la soare cu ochii închiși.

Am cărat două șezlonguri pe vîrful rotunjit al movilei de lîngă Refugiu, am împins bara de sprijin jos de tot, la ultima piedică și, cum stăteam aproape culcați, aveam soarele deasupra și cerul albastru care se vedea numai o clipă cînd deschideai ochii, pe urmă ne dureau ochii de lumină și întorceam capul, și atunci vedeam platoul acela mic spre Valea Dorului, și drumul care îl traversa spre dreapta, și o grămadă de schiori ieșiți de sub roata telescaunului spre cele două pîrtii, și începătorii de pe Pîrtia Proștilor, și pe urmă nu se vedeau decît munții albaștri dincolo de văile pline de oameni și mecanizate cu stîlpi portocalii, cabluri negre și volante galbene, imense, orizontale, pe care în ziua aceea nu voiam de fapt să le văd. Am stat așa la soare fără să vorbim și uneori din difuzorul stației walkie-talkie, atîrnată de spătarul șezlongului meu, se auzeau apeluri înăbușite și răspunsuri ; răspunsurile erau de două feluri : limpezi, sau trunchiate, gîfîite, și asta însemna că cel care vorbește stă la coadă jos, la telecabină, telescaun, sau supraveghea valea în poziția standard Salvamont, adică rezemat cu șoldul în bețele de schi, cumva nefiresc pentru că poziția asta e comodă numai cu clăparii prinși în legăturile schiurilor, iar atunci cînd răspundea înăbușit, însemna că apelul l-a prins în plină cursă. Ascultam convorbirile acelea, așa știam unde e fiecare echipă, și de cîteva ori Dan a vorbit la radio dar nu se întîmplase nimic, făcea pe releul pentru cei aflați de o parte, de cealaltă parte a crestei. Am zăcut așa pînă Mike ne-a trimis după apă, am cărat cu Akja bidoanele de plastic

pînă la telecabină, le-am lăsat pe peronul ud, murdar, se amestecase zăpada din munte cu noroiul celor veniți de jos, și pînă bidoanele au fost duse la stația intermediară unde ajungea conducta de apă, pînă le-au umplut și le-au trimis înapoi, am stat în bar la Ani și am băut amîndoi suc de ananas. Ani nu avea timp de noi, au fost mulți clienți atunci, așa că ne luam cutiile cu suc direct din magazie și am băut pentru tot felul de chestii care oricum nu aveau să se întîmple, dar nouă tocmai *de asta* ne-a plăcut să bem pentru ele. Și la sfîrșit, cînd ne-am făcut că vrem să plătim, Ani a spus repezită că să ne ducem fix la dracu, cu banii noștri. A spus peste umăr, servindu-și clienții, că de la noi ia bani de două ori pe an, cînd se termină sezonul de vară, pe urmă cînd se termină sezonul de iarnă, și acum sezonul de iarnă e doar la mijloc. Așa că să ne ducem undeva cu banii noștri murdari cu tot, și chiar ne-am dus, am ieșit pe peronul cu zăpadă și noroi, și am luat bidoanele pline. Le-am tîrît pînă la sania Akja, erau afurisit de grele, și în sanie le-am culcat și le-am legat cu chingile care trebuiau de fapt să țină nemișcate trupuri salvate din munte, și așa legate le-am dus pînă la Refugiu, dar acum am mers exact pe linia crestei. Pe urmă ne-am întins iar în șezlonguri, și am stat iar cu soarele în ochi, și de asta țineam pleoapele strînse, și cînd era să adorm m-a scuturat de umăr Dan Sîrbu.

— Uită-te repede.

A întins binoclul, și mi-a spus să mă uit după fata în salopetă care cobora de la roată, dar pînă am prins-o în rotocoalele acelea, care aduceau toate lucrurile de opt ori mai aproape, fata trecuse de noi, era pe creastă, pe urmă dincolo de creastă, și n-am văzut mare lucru. Doar spatele, și părul blond, și cum a dispărut părul blond în Valea Dorului.

— N-am văzut mare lucru, am spus. Era ceva de văzut?

— De data asta, da.

— Nu-i nimic, am spus.

M-am lăsat iar pe spate în șezlongul întins, și m-am uitat la cer. Era groaznic de albastru, și adînc, și brăz-

dat de două din dîrele acelea strălucitoare care împing în fața lor avioane cu reacție pline de pasageri așezați în fotolii, și care habar n-au ce periculos e să zbori cu avionul. Cerul acela era atît de albastru, aproape cum îl vedeam din cabina avionului, dincolo de 14.000 metri înălțime. Am încercat să-mi amintesc dacă cerul atît de albastru însemna ceva special pe munte, dar nu mi-am amintit nimic, și atunci m-am întors spre Dan :

— De fapt, ce era de văzut ?

— Nu mare lucru, a zis Dan. Atît doar, că tipa aia schiază foarte bine.

— Mai bine ca mine ?

— Oh, a făcut politicos Dan, și atunci am întrebat :

— Mai bine ca tine ?

— Mai bine, a spus Dan, și asta însemna foarte mult, pentru că Dan era cel mai bun schior din tot Salvamontul. Schia toată iarna, nu cobora cu lunile în oraș și pe urmă, cînd cobora, avea o casă construită chiar în marginea pădurii, unde sculpta. Netezea piatra dură în falduri rotunjite și faldurile catifelate de atîta lustru se intersectau în linii fine care se adunau nu știu cum — moale, și alcătuiau tot felul de lucruri care de fapt n-aveau ce căuta acolo — faci sau egrete țîșnite neașteptat, de lin din granit arhaic nici măcar de tot lustruit, sau zeițe în marmură albă ale Pămîntului negru, care habar n-aveau cînd erau muchii ascuțite, ori suprafețe moi găsite în piatra dură, și indiferent cum se întîmplau lucrurile, pînă la urmă muchiile și suprafețele acelea alcătuiau exact zeița. *Erau* zeița, dincolo de piatră. Așa sculpta Dan Sîrbu, sau trecea o daltă ascuțită prin fibre de rădăcini vechi și dintr-o dată rădăcinile vechi se deschideau în ce erau ele de fapt, păsări, sau oameni, sau pur și simplu chipuri care nici nu erau ale cuiva anume și erau ale cuiva anume și erau atît de ale tuturor, pentru că fiecare chip spunea foarte mult. Sau turna în metal galben-auriu focile și zeițele și chipurile acelea, și pe urmă le lustruia pînă la delir cu paste urît mirositoare pregătite după rețete tainice în mare secret, și atunci casa ascunsă sub pădure se lumina de un soare mititel galben-auriu care devenea focă, sau zeiță, sau chip care avea multe de spus. Așa sculpta Dan Sîrbu, și cînd se plictisea de pie-

tre, de lemne și de sorii cei lustruiți, scotea la iveală păsări care așteptau de mult în tuș negru, și Dan asta făcea, le scotea din tușul acela în vîrful unei peniță foarte fine și le punea să fie pe hîrtie, iar uneori seara, cînd golea o sticlă din acelea brune cu eticheta neagră și adormea cu geamul deschis, se întîmpla să găsească dimineața foile albe-albe, și atunci toată ziua camera mirosea stins și cald, cu zborul păsărilor de pădure.

— Uită-te repede, a spus Dan, și de data asta am prins-o în binoclu pe fata care schia foarte bine și, adusă de opt ori mai aproape, era exact blonda de ieri, de la Ani din bar. Cea care cîștigase războiul de o sută de ani. Cea care cîștigase războiul de o sută de ani, și uite că nici pe ăsta nu-l pierduse, de vreme ce era încă aici. S-a aplecat, cred că își prindea clapele de la bocanci, pe urmă a lunecat de pe dîmbul unde era stația de sus a telescaunului, a făcut cîțiva pași din aceia de vals și aluneca lin unde cei mai mulți se împingeau penibil în bețe, pe urmă a dispărut în vale și iar n-am putut să înțeleg mare lucru din ea.

— Ai văzut ?

— Am văzut. Blonde din astea, care fac praf lumea la schi

— N-ai mai văzut, a spus Dan, liniștit.

— Nu e belgiana, sau nemțoaica aia care schiază foarte bine ?

— E de aici, a spus Dan.

— De aici, din oraș ?

— De aici, din zonă, a făcut un semn indecis.

— Aha.

M-am uitat din nou la cerul foarte albastru.

— Pînă la urmă tot își rupe picioarele, am spus.

— Nu și le rupe, m-a încredințat Dan. Nu e din cele care-și rup picioarele.

— Toată lumea își rupe picioarele pînă la urmă, am spus. Altfel n-ați fi voi aici.

— Noi sîntem aici pentru *ceilalți*, a spus Dan.

Am tăcut amîndoi, și simțeam pe față cum trece soarele de amiază, și începe să lunece spre apus ; știam că atunci cînd se întîmplă asta soarele stă o clipă exact spre

Sud, și am deschis ochii să văd încă și încă o dată unde e de fapt Sudul aici, pe Platou. Am văzut unde e Sudul, și din nou am văzut un avion argintiu la capătul direi foarte albe, pe cerul foarte albastru. N-am vrut să-l văd, dar a fost aproape de locul unde soarele arăta Sudul în ziua aceea, și luneca fără nici un zgomot de la est la vest lăsînd Sudul ușor în stînga. Așa cum zbura, avea să treacă exact verticala radiofarului de la Bod, fără să se abată de la axul culoarului cu cei plus-minus zece kilometri la care oricum avea dreptul, și asta însemna că la manșă sînt piloți bronzați, care fac totul perfect și pe urmă se fotografiază cu stewardesele, inginerul de bord și pasagerii, la scara avionului.

— Asta se duce tot la dracu ? a întrebat Dan.

N-avea nici un rost să-i explic unde vedeam *eu* ducîndu-se avionul acela ; așa că am scos un sunet care putea însemna orice.

Soarele era puternic, și mi-am scos puloverul gros Forțele Aeriene, și atunci am văzut cum s-a lăsat zăpada sub șezlong. Am băgat mîna în zăpadă, am strîns pumnul și zăpada era apoasă, și s-a adunat într-un bulgăre pe care l-am aruncat în vale.

— Ce porcărie, am spus.

— Ce porcărie ?

— Zăpadă grea.

— Asta e, a spus Dan Sîrbu. Dimineața e înghețată, și la amiază se topește, și seara îngheață din nou.

— Acum se rup picioare, am zis.

— Tu de asta n-ai vrut să schiezi ?

— Nu, am spus. Nu de asta.

— Bate în lemn, a spus Dan, și chiar, a bătut de trei ori în lemnul șezlongului.

— De ce ?

— Pentru picioarele rupte.

Am bătut și eu de trei ori în lemn cu degetul îndoit, și m-am simțit ca atunci cînd închei un pact secret cu cineva mult mai puternic decît tine.

— În regulă, am spus.

M-am întins, și parcă pluteam la jumătate de metru deasupra zăpezii, și o clipă am știut foarte bine ce

e cu mine ; am avut timp să mă gîndesc și la lucruri înălțătoare, și soarele trecea fierbinte prin pleoapele strînse, juca în cercuri roșii și lăsa urme tot roșii pe retină.

— Ascultă, a început Dan Sîrbu, ce se întîmplă de fapt cu tine și cu avioanele ? Acum le trimiți la dracu, dar mai ții minte cum ieșeai afară și ne strigai și pe noi cînd trecea cîte un avion, și pe urmă ne povesteai ce tip e avionul acela, și cîte motoare are, și cu ce viteză zboară, și cam la ce înălțime face el treaba asta...

Așa era Dan, tăcea și atunci credeai că lucrurile doar trec pe lîngă el, pe urmă răsucea în el tăcerile și le scotea la iveală ca zeița de piatră, sau chipuri de lemn, ori cîte un soare mititel din metal lustruit. Sau ca pe întrebări la care era atît de greu de răspuns, încît nici tu nu îndrăzneai să ți le pui. Știam ce vrea Dan să audă de la mine, și mai știam cum stau lucrurile între mine și avioane, de aceea am ridicat din umeri și am scos din nou unul din sunetele care pot însemna orice.

— Și mai e ceva, a spus Dan care, atunci cînd începea cu întrebările la care era greu de răspuns, le punea pe toate, tu veneai mereu cu cîte o fată, și acum ai venit singur.

M-am întors spre Dan, dar țineam mai departe pleoapele strînse ; și cum vorbeam, simțeam pînza aspră a șezlongului sub obraz :

— Cunoști refugiul Salvamont ?

— Cel de sub creastă ? a întrebat Dan. Cel de lîngă noi ?

— Cel de sub creastă, am spus. Cel de lîngă noi.

Dan a tăcut minute întregi. A tăcut atîta, încît credeam că a terminat. Pe urmă, foarte tîrziu, a spus :

— Oarecum.

— Intri în hol, am zis. Holul acela cu peretele de sticlă.

— Da, a spus Dan.

— În față e dormitorul.

— Da.

— În dormitor, în față și în dreapta, e dulapul cu medicamente, și plasturi.

— E și o sticlă mare cu tinctură de iod.
— Exact, am spus. Dulapul acela. Îl știi ?
— Da.
— Mai știi ce scrie pe hîrtia lipită cu plasture pe ușa dulapului ?
— *Eu* am lipit hîrtia aia acolo.
— Tocmai de asta. Mai știi ce scrie ?
— „În interesul altora — vorbește încet".
— Mai e ceva, am spus.
— „În interesul tău — vorbește puțin".
— Mersi, am spus. Asta voiam să aud.

Atunci a pocnit sec în difuzorul stației radio, telescaunul de jos, din Valea Dorului, anunța un accident pe pîrtie, și Nae Cojan care era jos în vale a spus, mă duc să văd ce e. A lăsat stația deschisă pe emisie pentru că auzeam pîrîituri, și zgomotul de fond, și respirația întretăiată la cristiane.

— E totuși o zi bună, am spus. Pe zăpada asta, doar un accident, și e destul de tîrziu...
— Acum începe, a spus Dan. La sfîrșit...

Au fost glasuri în radioul atîrnat de marginea șezlongului, Nae spunea tăios cuiva : lăsați-mă, și pe urmă a întrebat încet : te doare ? uite, ia asta și n-o să te mai doară, și pe urmă a spus :

— Refugiule, sînt Sinaia 9, mă auzi ?
— Recepție, a spus Mike în stația mare.
— Refugiule, mă descurc singur. Fractură de tibie, jos la primul pilon. Trimite pe cineva cu Akja, să aștepte la roată.

Eram deja în picioare cînd radioul nostru spunea : Dan, ia sania și du-te...

— Am auzit, a spus Dan în stație.
— Pilotul e cu tine ? a întrebat Mike.
— Sînt aici, am țipat în microfon.
— Ia-l și pe pilot !

*

Roata galbenă tăia cerul în patru sectoare galbene care se învîrteau lent și trăgeau la nesfîrșit cablul gros pe care erau înșirate scaune roșii. În scaunele roșii șe-

deau schiori și cînd te uitai la ei nu era mare lucru să vezi cam ce înseamnă fiecare, ți-am spus, dincolo de schiurile din picioare. Unii stăteau solemn cînd se simțeau priviți, și se uitau fix înainte ; alții se uitau triumfător în jur ; și mai erau unii care ședeau liniștiți și așteptau doar să ajungă sus. L-am văzut de departe pe omul acela care își rupsese piciorul, pentru că era singur în scaun și stătea într-o parte, ținînd întins pe banchetă piciorul prins în atele și înfășurat, peste salopeta matlasată, în bandaje albe, și nici nu se uita triumfător în jur, nici nu privea fix înainte. Ținea ochii închiși, și stătea cu bărbia în piept, și în general arăta ca și cum pentru el lumea se terminase cu zece minute înainte. Cînd a ajuns în dreptul nostru, băieții de la tabloul de comandă au oprit roata, și l-am scos din scaun, și cînd a lăsat jos piciorul prins în atele, și-a mușcat buzele. Era unul din tipii care se fac că nu-i doare cînd îi doare mai tare, și s-a ținut bine cît l-am culcat în Akja, și l-am dus la stația telecabinei, s-a făcut că nu vede lumea înghesuită *să se uite,* și pe urmă a țopăit cum a putut, agățat de umerii noștri pînă la peronul plin de zăpadă și noroi. Se făcea că nu-i pasă, dar cînd am ajuns pe peron era alb la față, și transpira, și mai cred că era destul de speriat de tot ce se întîmpla cu el. Era în stare de șoc, și asta făcea să nu-l doară încă așa cum avea să-l doară mai tîrziu, și mai era senzația aceea de neputință și ireal cînd suferința ta e doar rutină și ușor plictis pentru cei care te au în grijă, și a căror meserie este exact suferința ta. S-a ținut bine mult timp și doar la urmă, cînd telecabina trecuse de ultimul pilon și mai avea puțin pînă să intre în stație, a întrebat :

— Acum, ce o să fie ?

— Nu mare lucru, a spus Dan. O să fie cam ce a fost și pînă acum, numai că trei săptămîni o să stai în ghips. Și, anul ăsta, n-o să mai schiezi.

Omul s-a uitat jos în Vale, și pe urmă s-a uitat la munții de dincolo de Vale așa cum te uiți cînd știi că nu o să mai vezi niciodată munți.

— Nu cred că o să mai fie ce a fost pînă acum...

— Asta depinde de dumneata, a spus Dan. Nu te-ai gîndit că-ţi poţi rupe piciorul ?

— Nu.

— În fiecare iarnă îşi rup aici picioarele peste o sută de tipi, şi nici unul nu se gîndeşte că tocmai lui i s-ar putea întîmpla chestia asta.

— E ca în aviaţie, am spus. Toată lumea ştie că avioanele cad, dar nimeni nu crede că tocmai el o să păţească asta. Întotdeauna cad avioanele altora.

Nu trebuia să spun asta, dar aşa s-a întîmplat. Am spus tare ce mi-a trecut atunci prin minte, nu era prima oară.

— Sînteţi aviator ? a întrebat omul, şi în timpul ăsta telecabina oprise la peron şi acum se legăna între ghidajele de lemn de la intrarea staţiei, şi erau feţele acelea curioase lipite de geamurile din plexiglas.

N-am răspuns.

— E un fel de aviator, a spus atunci Dan.

— Credeam că sînteţi din Salvamont, a spus omul acela.

Nu mai era palid, dar transpira mereu şi îşi ştergea faţa cu mîneca.

— E şi aviator, şi salvamontist, a explicat Dan Sîrbu.

— Nu v-a plăcut cum v-am adus pînă aici ? am întrebat.

— Ba da.

— Atunci ? Ce importanţă are ce sînt ?

A sunat soneria, s-a deschis uşa cabinei cu benzi late galbene, roşii, după ce au ieşit toţi l-am instalat acolo, şi cînd soneria a sunat din nou şi cabina a luat-o în jos, ne-a salutat prin plexiglasul zgîriat cu degetul mare ridicat, ca între aviatori.

*

Am cărat sania înapoi la Refugiu şi ne-am întins din nou în şezlonguri, şi am zăcut aşa pînă a coborît soarele, şi nu ne-a mai deranjat nimeni. Uneori Dan se sălta şi se uita lung cu binoclul spre vale şi atunci mi s-a părut că urmăreşte ceva anume, dar n-am întrebat nimic. Nu era treaba mea, şi pe urmă a venit Bari, s-a aşezat între

noi, și de cîteva ori am adormit cu degetele în coama Saint-Bernard-ului. Cobora soarele, s-au oprit instalațiile din Valea Dorului, băieții lui Mike au golit Platoul de ultimii întîrziați și pe urmă coborau direct în oraș, pe Drumul de Vară. Spuneau la radio „noapte bună, serviciu ușor", și atunci a fost exact ca pe aerodrom, cînd se schimbă echipajele din alarmă.

Pînă la urmă a venit și Mike lîngă noi, și ascultam toți patru cum se umple Platoul de tăcerea aceea dinaintea apusului, dar mai era mult pînă la apus, soarele abia începea să nu mai fie atît de strălucitor, se făcuse mat și-și întuneca ușor culoarea spre portocaliu, asta însemna că mîine va fi o zi frumoasă.

Noaptea aceea n-am dormit la Refugiu pentru că Mike voia foarte mult să văd filmul cu Asia. L-am lăsat sus pe Dan, l-am lăsat pe Dodo cu sir Archie, și noi am coborît în oraș, dar nu cu telecabina, n-am coborît nici cu schiurile pe Drumul de Vară ; am coborît așa cum făcea Mike de fiecare dată, mergînd pe jos chiar pe lîngă marginea pîrtiei care ducea pînă la Cota 1400, și de acolo prin pădure pînă la străzile care urcau asfaltate din centru, pe urmă pietruite, pe urmă se amestecau cu brazii, începeau să șerpuiască, și nici nu mai erau străzi, se prefăceau în poteci, drumuri forestiere sau în pîrtie de schi. Am plecat pe lumină, și cum am trecut creasta a început seara pentru că soarele apune de cealaltă parte, și zăpada s-a făcut albastră, și urmele lăsate de Bari al IV-lea, care mergea înainte, erau adînci și negre de tot. Am trecut de telecabină, și pentru că la Ani era întuneric n-am intrat, am trecut de Miorița, acolo era gălăgie, se auzea muzică și era clar că nu are rost să intrăm nici acolo. Am trecut pe lîngă Vîrful cu Dor care atunci încă exista, cu acoperiș ascuțit și cu geamlîc, ca în fotografiile de pe vremea Casei Carp și chiar, cabana veche semăna cu Casa Carp. Aveau *același aer*, dacă înțelegeți. Mike s-a uitat din mers la mine, și eu m-am uitat la Mike, am spus : O.K., am ieșit din potecă, am urcat taluzul abrupt, am intrat prin ușa mică și albă. Întotdeauna m-am gîndit că e prea mică pentru o ușă de intrare și acum, uite, nu mai e deloc. A ars odată cu cabana. Atunci însă am intrat pe ușa aceea

prea mică, am trecut printr-un coridor, am urcat două trepte de lemn și gata, eram în sufragerie.

Mike m-a lăsat singur la una din mesele de lîngă geamlîcul imens și s-a dus la bucătărie să-l hrănească pe Bari. Am stat și m-am uitat pe geam și n-am reușit să văd decît că se înserează. Adică nu vedeam nici brazi, nici stînci, nici pădurile acelea ca o blană de cocker. Nici cum s-a colorat zăpada în roșu, pentru că de fapt nu exista nici o culoare, era numai aiureala cenușie care se închidea din ce în ce, și doar cînd s-a întors Mike lucrurile începeau să se aleagă, pentru că totul s-a făcut albastru-întunecat, și atunci s-au văzut limpele luminile de jos, din Vale. Orașul, făcut din lumini violete, din lumini galbene, și luminile violete erau străzi, iar luminile galbene — ferestrele caselor înșirate pe străzile acelea. Am mîncat supă de berbec, și omletă cu ciuperci, și am băut Brifcor care atunci era încă o noutate, și tot timpul ăsta n-am scos nici o vorbă. Doar tîrziu, după ce am plecat de la cabană, și acum Bari era negru în întuneric, și am ieșit din pîrtie; pîrtia cobora lin pe sub Papagal, dar noi am luat-o la dreapta, pe drumul din pădure, numai atunci Mike a întrebat fără să se întoarcă, așa cum mergea înainte :

— Ei, cum a fost prima zi la schi ? Fără schi ?

— Superbă, am spus. Am stat la soare, pe urmă am cărat apă pentru Refugiul Salvamont, pe urmă am stat iar la soare.

— Și ?

— Și nimic. Cred că am stat prea mult la soare, atît. Cred că o să mă cojesc, și cînd o să ajung iar la cîmpie nici n-o să se mai vadă că am fost pe munte și am stat la soare.

— Ai venit degeaba, a spus Mike, și acum trecea prin locul acela abrupt, unde Salvamontul aranjase o trecere cu scări, podețe din bușteni și balustrade înalte care țineau malul, dar toate astea nu se mai vedeau de sub zăpadă. Se vedeau numai stîlpii balustradei ieșiți jumătate de metru, negri pe zăpada albastră, și cablul dintre stîlpi era tot negru și făcea o burtă în întuneric, numai cablurile care legau stîlpii de pitoanele bătute adînc în stîncă erau întinse ca niște corzi, și au vibrat cînd am trecut

peste ele și le-am atins cu vîrful ghetelor de zbor. Stîlpii, ieșiți cincizeci de centimetri din zăpadă, nu însemnau mare lucru decît pentru cine cobora vara pe acolo și știa cît de înalți sînt ei de fapt. Erau de peste trei metri înălțime, și au fost probleme serioase atunci cînd i-au bătut în solul sărac, subțire, pietros, ace căzute de brad amestecate cu așchii desprinse din calcarul muntelui.

— Să nu aluneci, a spus Mike.

Alunecam, pentru că ghetele de zbor nu erau făcute să cobor noaptea muntele cu ele ; erau făcute pentru cu totul altceva. Dar n-am *căzut,* și asta a fost principalul ; pentru că în locul acela nici nu aveai unde să cazi. Era atît de abrupt, plin de brazi și de stînci, și dacă o luai la vale zburai drept într-un cazan de întuneric plin cu alte stînci și brazi de care nu te mai puteai feri.

— Nu mi-am rupt picioarele pe schiuri, și mi le rup aici, am mîrîit.

Bari trecuse de zona cu stîlpi și aștepta în potecă. Am văzut o stîncă neagră lunecînd tăcută, pe urmă a urcat dintre brazi și s-a oprit în potecă, și atunci am știut că e Bari.

— Chiar, a spus Mike, azi au fost și picioare rupte...

— Păcat că n-ai fost cu noi.

Am alunecat, și m-am prins de cablul care făcea burtă, dar Mike era cîțiva metri înainte și n-a văzut nimic.

— Păcat că n-ai fost cu noi, am spus din nou. Păcat că nu l-ai auzit...

— A plîns ?

— Mai rău, am zis. A început să filozofeze.

Atunci Mihai a făcut ce nu fac niciodată oamenii de munte pe o trecere îngustă și abruptă : s-a oprit, s-a întors spre mine :

— Și Dan ?

— Dan a încercat să-l convingă că lumea nu se schimbă cu un picior rupt. A încercat să-l convingă că trei săptămîni cu piciorul în ghips nu înseamnă veșnicia.

— Asta era scara la care se discuta ?

M-am oprit lîngă Mike ; era mare, și negru, și astupa o bună parte din noapte.

— Ce credeai ? Numai că pe urmă Dan a spus că în fiecare iarnă două sute de oameni își rup picioarele la schi...

— O sută, a spus Mike.

— De unde știi ?

— Asta e statistica oficială, m-a lămurit Mike. Cînd dăm cifre, folosim întotdeauna statistica oficială.

— Cine face statistica asta ? am întrebat.

— Eu, a spus Mike.

— Aha.

— Aha, să nu mai scoți din tine cifre aiurite.

— Bine, am spus. Și...

M-am uitat din nou la întunericul care astupa noaptea și care de fapt era Mihai.

— Și ce ?

— E mai greu de spus. Trebuie să fii acolo și să vezi. Cred că e nevoie de mai multă... compasiune.

— Asta merge la începutul sezonului, a zis Mike. La începutul sezonului, atunci sîntem plini de compasiune. Primele două săptămîni. Pe urmă te obișnuiești, și gata.

— Exact asta e, am spus. Dacă ai dreptul să te obișnuiești cu *asta*.

— Nu fi tîmpit, a spus Mike. Nu începe iar cu chestiile tale.

— Bine.

— Cel mai important lucru e să ajuți, a spus Mihai. Să faci exact ce trebuie făcut.

— Da.

— Pe urmă, să ajuți repede.

— Da, am spus.

— Doar după asta îți poți permite să compătimești. Dacă îți rămîne timp.

— Am înțeles.

— N-ai înțeles. Dacă nu ești chemat în altă parte. Dacă mai ai cu *ce*, să compătimești.

— În regulă, am zis. Compătimești doar după ce-ți faci treaba repede și bine și dacă nu ești chemat în altă parte. Și dacă mai poți...

— Așa. Tu nu i-ai spus nimic ? a întrebat Mike.

M-am uitat în cazanul de întuneric plin cu brazi și la luminile care totuși se ghiceau printre brazii aceia.

— Nu i-am spus nimic. Dan i-a spus, că sînt *un fel* de aviator.

— Și el ?

— Ei, părea nefericit că l-a cărat un aviator. Cred că ar fi dat orice ca să nu afle că l-a cărat un aviator. Asta minimaliza accidentul, că nu l-au dus în spate doi salvamonți autentici. Că nu l-a cărat tot Salvamontul deodată. Un salvamontist autentic și un aviator, asta nu era pentru el.

— Uneori ești afurisit, a spus Mike.

— Nu din cauza mea, am spus. S-a întîmplat exact așa.

— Totuși, nu l-ați cărat decît două sute de metri, a zis Mike.

— În astea două sute de metri n-a zis nimic.

— Și-a dat drumul pe peron ?

— Exact.

— Cei mai mulți așa fac, a explicat Mike. Cînd se simt în siguranță.

— Pe urmă ne-a salutat cu degetul mare, ca între aviatori.

— Pe urmă, cînd ?

— Cînd a plecat telecabina.

— Și voi chiar așa vă salutați, a întrebat Mike, cu degetul ? Sau e numai în filme ?

— Nu e numai în filme, am spus. Cînd pleacă vreun avion, și sîntem acolo, așa salutăm, cu degetul mare ridicat. Cînd ne aducem aminte.

— A zis „mulțumesc" ?

— Nu se mulțumește pentru asta, am spus. Cum să mulțumești pentru așa ceva ?

— N-ai înțeles, a spus Mike. Tipul acela pe care l-ați dus la cabină și care v-a salutat ca între aviatori, a zis „mulțumesc" ?

— Unde te crezi ? am întrebat. Cum să zică „mulțumesc" ? *De ce*, să zică „mulțumesc" ? A ridicat numai degetul mare, și gata.

— Aţi avut noroc, a spus Mike. Cei mai mulţi nu ridică nici măcar degetul mare.

Cred că s-a uitat la mine, dar nu sînt foarte sigur. Era prea întuneric, şi de fapt nu vedeam decît ceva negru care vorbea ca Mike.

— Nu ţi-e frig, pilot ?

— Ba da, am spus.

— Atunci, de ce stăm ? Haidem jos.

„Jos" însemna casele cu lumini galbene, şi în una din case era Florentina, soţia lui Mike, împreună cu Ada, puştoaica lui Mike şi cu o doamnă în vîrstă care de fapt era mama Florentinei, şi toate acestea se întîmplau în apartamentul căţărat pe o scară de lemn răsucită în spirală şi strînsă sub acoperişul ascuţit. Dar înainte de a ne urca pe scara de lemn, Bari al IV-lea a băut multă apă la cişmeaua din curte, care nu îngheţa niciodată, şi pe urmă s-a dus la coteţul lui, de fapt o cabană micuţă cu cerdac şi cu acoperişul şi pereţii bătuţi în şindrilă subţire, care miroase a brad. Din lemnul subţire curgea răşină, şi atunci cînd nu mergea pe munte, Bari lingea răşina pînă i se năclăia barba de picăturile rotunde, străvezii, lipicioase.

— Te culci aici ? a întrebat Mike şi nu aveam ce să răspund, pentru că data trecută a fost o seară cînd am băut din sticlele acelea prelungi, cu etichetă neagră-aurie, de care se umplea iarna muntele, şi cînd am ajuns acasă nici nu se mai punea problema să urc scara din lemn răsucită în spirală. Aşa că am dormit cu Bari în casa lui din şindrilă, şi dimineaţa Mike m-a căutat prin oraş pentru că nici el nu ştia foarte bine unde mă lăsase, şi eu am dormit cu Bari în braţe pînă la prînz, pe aşternutul de cetină, şi numai cînd Mike, plictisit de atîta căutat, a hotărît că „pilotul se descurcă el singur" şi a venit să-şi hrănească Saint-Bernardul, numai atunci m-a găsit. Ne-a sculat din somn fără prea multă ceremonie, şi n-am înţeles de ce e atît de supărat, numai spre seară, cînd a început să zbîrnîie telefonul şi staţia făcea apeluri din cinci în cinci minute întrebînd dacă am fost găsit, numai atunci

am înțeles că Mike de fapt răscolise tot orașul și o parte bună din munte încercînd să-și amintească pe unde m-a lăsat.

— Merg întîi să văd filmul, am spus, pe urmă vin să dorm aici.

— Perfect.

Mergeam spre casa cu acoperiș ascuțit, și în drum, Mike a închis robinetul din care mai curgea un fir de apă. Am urcat scara în spirală, am intrat fără să sun sau să bat la ușă, pentru că aici era ca sus, la Refugiu, ușa nu se încuia niciodată, și în antreu n-am întîlnit pe nimeni. Nu era nimeni nici la bucătărie, nici în Camera cu Insigne, și Mike a mormăit : cred că sînt în verandă, și chiar, în verandă erau. Am spus „bună seara" bătrînei doamne, și ea a răspuns întîi : „salut", și pe urmă a spus : „bine ai venit". Am spus „salut" Florentinei, și Florentina a zîmbit și a spus : „salut !" Ada își făcea lecțiile, și cînd i-am spus „salut" întîi a ridicat ochii de pe caiet, s-a uitat la mine, și doar după asta a răspuns : „salut". Mîncăm imediat, a spus Florentina. Uite așa m-au primit fetele lui Mike, pentru că erau oameni de munte și de asta foloseau cuvinte foarte puține, în spatele cărora se ascundea foarte mult. Au spus toate „salut", și știam că de acum, gîndindu-se la ele și la casa lor, se gîndesc și la mine, și nici nu era nevoie de mai mult. Știam că și eu o să mă gîndesc la ele, așa cum mă gîndeam la mine. Așa se întîmplau lucrurile pe munte. Și chiar am mîncat tot felul de bucate gătite minunat de doamna în vîrstă, și care aveau gust de ciuperci cu mărar pentru că mie îmi plăceau foarte mult ciupercile cu mărar, și la sfîrșit de tot, cînd am rămas numai noi trei, am băut din pahare înalte și groase ceai tare, și în fiecare pahar am turnat întîi ceaiul, nu mult peste jumătate, și pe urmă am turnat rom vechi de cel puțin șapte ani, pînă sus. Am pus mult zahăr și am stors deasupra o lămîie, și cum stăteam la masa aceea era cald dinafară, și era căldura care urca în valuri molcome din mine, și lumina lămpii de deasupra mesei se reflecta în pereții albi, văruiți în fiecare primăvară, și se întîlnea din toate părțile în mine cu valu-

rile molcome de căldură. Am băut un pahar de ceai cu rom, și pe urmă încă un pahar, și acum gata, eram pregătit să văd orice film voia Mike să-mi arate.

— Ce film ? a întrebat Florentina.

— Ceva cu Asia, am spus. Ceva care să mă facă să-mi pară rău că nu sînt și eu din Asia.

— Dumnezeule, a spus Florentina. Mizeria aia de film !

— Ce ai cu filmul ? a întrebat Mike. Pilotului îi plac călătoriile. E un film de călătorie.

— E o înșiruire de atrocități, filmate cu multă grijă într-o călătorie atroce.

— Atunci ce facem ? a zis Mike. Pilotul a coborît anume ca să vadă filmul.

— Cît mai rămîi ? m-a întrebat Florentina.

— O zi, am spus. Trei-patru zile. O săptămînă. Două săptămîni. Cît mă simt bine și vă simțiți și voi bine. Dacă ne simțim foarte bine, rămîn trei săptămîni.

— N-ai stat niciodată atît, a spus Florentina.

— Trebuie să înceapă o dată, a mîrîit Mike.

— Nu-l asculta. Stai cît ai chef, dacă ne simțim foarte bine.

— Mulțumesc, am spus. O să stau.

— Dacă te dă afară din împuțita aia de cabană, vino să stai aici.

— Nu mă dă afară, am spus. Nu-i dau voie băieții să mă dea afară. Nu-i cabana lui, de fapt.

— Nu, a zis Florentina. Dar dacă totuși prinde un moment cînd sînteți numai voi doi acolo, și te dă afară, vino să stai aici.

— Bine, am spus. Dar cu soțul tău ce facem ?

— Îi explic eu, a zis Florentina, și n-o să aibă nimic împotrivă. E băiat bun, și nu-i poate înghiți pe încrezuții din Salvamont.

— Știu, am spus. Încrezuții ăia bărboși.

— Atunci, așa facem.

— O.K., am spus. Abia aștept să mă dea afară.

— Îl primim la noi ? l-a întrebat Florentina pe Mike.

— Bineînțeles, a spus Mike. Știi cît țin la pilot. Abia aștept să-l dea ăia afară, și să vină la noi.

— Și eu. Florentina s-a lipit de Mike, și se uita la noi prin sticla groasă a paharului. Prin ceaiul închis, și romul auriu, și cum decolora lămîia ceaiul și romul turnat în ceai. Ce ți-am zis, pilot ? a întrebat. Vezi că a înțeles ? Vezi că abia așteaptă să vii la noi ?

— Știam, am spus.

— Și ce facem cu pilotul, dacă ăia chiar îl dau afară ?

— Îl distrăm, a explicat Mike. El a venit pe munte să se distreze. E din tipii care cred că muntele e pentru distracții.

— Ce facem *seara*, a insistat Florentina. Pe munte îl distrezi ziua, dar seara ce facem cu el ?

— Dacă vă fac probleme, mai bine plec, am spus.

— Nu vorbi prostii, a zis Mike. După ce am așteptat atîta să te dea afară bărboșii ăia încrezuți...

— Sînt aici, am spus. Și îmi place teribil unde sînt. Dar am impresia că vă fac probleme.

— Nu ne faci nici o problemă. Seara o să-ți arătăm filme la video, a hotărît Mike.

— Chiar, a spus Florentina. Cum de nu m-am gîndit. Și ce film ai de gînd să-i arăți pilotului la video-?

— „Șocanta Asie", a zis Mike.

— În regulă, a spus Florentina. Azi stăm de vorbă, și mîine vedem filmul „Șocanta Asie". Ce mai faci, pilot ?

— Bine, am spus.

— Ce s-a întîmplat de cînd nu ne-am văzut ?

— Mai bine ne uităm la film, am spus.

— Pilotului nu-i mai plac avioanele, a spus Mike.

— Serios ? s-a mirat Florentina. Atunci, cum mai zbori ?

— Parcă trebuie neapărat să-ți placă ce faci, a ridicat Mike din umeri.

— Spunea că la ei e altfel, a zis Florentina. Spunea că la ei nu se poate *fără*. Spunea că, dacă în altă parte poți face o groază de lucruri fără să te investești în ele, la ei asta nu merge.

— Se pare că merge, a zis Mike.

— Îmi pare rău, a spus Florentina, și din cum spunea puteai să o crezi. Îmi pare foarte rău. Întotdeauna am

crezut ce zice pilotul, și m-am bucurat pentru pilot, cum își iubește el avioanele. Spunea toate astea foarte frumos.

— Acum tace, a zis prietenul meu din munte. La fel de frumos.

Am tăcut toți, și pe urmă am tăcut din nou, și după aceea tăcerea s-a prelungit foarte mult, și tot timpul ăsta Florentina s-a uitat la mine, și cred că era puțin nedumerită. Cred că aștepta ceva de la mine.

— Chiar, a spus Flonentina, de ce taci ?

— Lasă-l, a spus Mike. I se întîmplă atît de rar...

Cred că trebuia să spun ceva, dar nu găseam nimic de spus. Cred că merge să spun orice, dar nu puteam spune orice. Era de spus un singur lucru, și exact acela nu puteam să-l spun.

— Astă, a zis Florentina foarte tîrziu și era clar că nu sînt numai cuvinte, pentru tine, e ca atunci cînd termini cu totul...

— A mai rămas ceva, am spus. Nu foarte mult, dar a mai rămas. Nu-ți fă griji pentru mine. Și pentru că nu mi s-a părut foarte convingător, am spus din nou : a mai rămas destul.

Numai că asta e chestie care se vede, și nu cred că se vedea mare lucru. N-avea de unde să se vadă mare lucru. Nu ce se întîmpla în sine, ci faptul că *mie* mi se întîmpla. Se putea întîmpla cu oricine și atunci da, ar fi fost durere, și lacrimi, și ce mai e de obicei, și pe urmă, dacă nu se uită, măcar se înăbușă. La mine nu se putea înăbuși. Nu cînd îți trăiești viața între avioane, și de fapt avionul e un instrument de trăit, și tot ce faci, ești, gîndești pînă dincolo de tine, e mai mult sau mai puțin avion. Chestia aia care se întîmplă între avion și pilotul lui, zborul. Cum dracu puteam să spun asta ? Cui să spun asta ? Cînd ieși din casă și te uiți întîi la cer, gîndești : azi zburăm în grele, și nici nu faci conștient asta, e ca atunci cînd respiri. Cînd vine pe urmă vîntul, nici măcar nu mai trebuie să te gîndești : de spate, stînga, cu șase-șapte metri. Ce porcărie. Cum să explici că mergi pe stradă, și de fapt ești în cabină și te ocupi cu o mulțime de lucruri pe care le poți face doar în cabină ? Cui să spui, și cine n-o să rîdă că la cinema te așezi așa ca

să te uiți la ecran spre stînga, la un unghi de 10—15°, numai pentru că așa te uiți cînd vii la aterizare ? Cine o să creadă că adormi gîndind zborul de mîine, și uneori visezi cum zbori fără avion, planezi la un metru de iarba curții imense de la Timiș, care cobora în pantă, și pe urmă se împotmolea într-un smîrc verde cu pipirig, și dincolo de smîrc se prăbușea în rîpa pe fundul căreia sălta în cataracte mititele chiar Timișul, și la sfîrșit izbucnea și se înfigea în cer, chiar în Piatra Mare cu vîrful ei pleșuv, pe care nu creșteau nici măcar brazi ? Cum să creadă, cine n-a văzut, și cum să priceapă, cine nu știe, cam ce se întîmplă cînd lovitura, șocul, izbitura grea, gheata în gură, nici măcar nu vin din afară, ci de la AI TĂI ? de la aviatorii pe care nici nu-i deosebeai de tine, și atunci la cine să mergi să plîngi și să-i spui ce cumplit e ce se întîmplă, cînd singurii la care te-ai putea duce sînt aviatorii tăi ? Cui să explici cum a trădat duralul nituit cînd pentru tine Zidul Plîngerii e din exact dural nituit, și atunci ce faci, nu-i așa, ce faci, pentru că nu te poți întoarce mereu și mereu în tine, strigînd : e o tîmpită, cumplită și schilavă greșeală, nu poți face asta la nesfîrșit, să-ți faci singur zilele bune, nu că ar fi ele bune, dar așa ești tare, făcîndu-le bune cînd vine răul în valuri de la ai tăi, din toate părțile, atunci cît de tare poți fi rămînînd exact cum ai fost, sau măcar încercînd la nesfîrșit asta, și așa afli cît poate dura pentru tine nesfîrșierea. O dată, și încă, și încă, și încă o dată, și încă o gheață grea de zbor peste gură tocmai cînd credeai tu că lucrurile încep să curgă firesc, și pe urmă chiar curg firesc o vreme, firescul acela nenorocit, ghemuit, pîndit din toate părțile, izbit brutal exact în dimineți frumoase și în zilele în care ai rîs mult, și atunci afli cît de firav era firescul acela al tău. Și începe să-ți fie frică de dimineți frumoase, și să-ți fie frică să rîzi prea mult și gata, atunci chiar că s-a terminat, finish, ende, konieț. Asta-i sfîrșitul. Cînd începe să-ți fie teamă din tine de diminețile frumoase, ți-am zis. Cînd începi să te întrebi cu ce preț o să plătești rîsul pe care îl rîzi. Asta înrăiește, și atunci poți și tu să te faci rău, dar cel mai grozav lucru e să nu te faci rău. Și spui tu că ești încă tare, și se mai poate

merge înainte pentru că există avionul, și exact atunci avionul dă în tine cu sfere moi și negre, fierbinți, ascunse, lovind cum nu credeai că poți fi lovit, și atunci te lămurești că pînă acum credeai doar că finish, ende, konieț și că abia acum vine sfîrșitul. Și afli că orice nesfîrșit din tine se termină odată. Numai nesfîrșitul celălalt nu știm noi cînd se termină, și poate chiar nu se termină niciodată. Și ajuns aici, de unde chiar nu mai e nimic de făcut, faci cel mai formidabil lucru, pentru că altfel nu se poate : te ridici din nou, și-ți faci cum poți zilele bune, și încerci să rîzi, și uneori chiar rîzi în tine, și aștepți alte ghete în gură de la ai tăi, alte avioane care să cadă. Pentru că altfel nu se poate, ți-am zis, și cred că nici n-o să mai vorbesc despre asta. O să vorbesc despre avioane, doar cum zboară ele, și despre piloții lor, doar într-adevăr cît de grozavi sînt, și despre cer, cît este el de albastru. Și cum am plecat noi să găsim un om pierdut în zăpadă. Și dacă o să mai pomenesc totuși de dimineți frumoase, și firescul din fiecare copleșit de nefiresc, și duralul frînt, o să fie numai atunci cînd cred că am găsit răspuns la : cît se poate rezista, de fapt, atunci cînd n-o să mai pot rezista.

*

Am ieșit să-l plimbăm pe Bari al IV-lea înainte de culcare și cînd ne-am întors Florentina a spus că a telefonat cineva de la Miliție, pentru Mike.

— Poate s-a pierdut un milițian pe munte, am spus și am încercat să rîd, dar nu era de rîs. Mike s-a făcut dintr-o dată atent, pentru că telefoanele de la Miliție, la ora asta, puteau însemna orice. Puteau însemna măcar un om pierdut în munte, și atunci noaptea s-ar fi transformat în goana aceea tăcută, istovitoare, alcătuită din gesturi scurte, jumătăți de cuvinte și întuneric înghețat, a cărei miză era, atît de simplu, o viață. Astea erau unitățile categorice cu care își măsurau nopțile nedormite Mike și oamenii lui ; undeva în muntele uriaș, atîrnat negru, astupînd orizontul deasupra orașului, toată Valea,

era cineva care avea absolută nevoie, nevoie fundamentală de ei, şi dintr-o dată toate păreau inutile pe lîngă muntele imens, spînzurat din noapte peste Vale, şi ei erau doar cîţiva, cu cîinii lor, şi mai era cineva atît de plăpînd, pierdut în noaptea aceea înzăpezită şi cu muntele negru strivit peste noaptea înzăpezită încît totul părea degeaba, şi exact asta făceau ei, se duceau degeaba după omul acela pierdut în noapte şi în munte. Cunoşteam gustul acelor nopţi din celula de alarmă, cînd clipea becul roşu, şi izbucnea într-un chelălăit strident soneria, şi tot ce se întîmpla după aceea : goana pe coridor, şi intram greu de somn în costumul rece, se strîngeau şireturi şi fermoare late, casca ermetică mă despărţea de noaptea dinafară, de oamenii care se agitau tăcuţi, profesional, în noapte. Ajungeam la avion, şi avionul era mai mare în noapte, şi duralul rece, lucios, era umed de întuneric. Mugeau motoare de camioane uriaşe, dansau lumini pîlpîitoare de la maşina de pornire, se învîrteau tăcute girofaruri : cel albastru al Salvării, cel roşu al maşinii de pompieri. Noaptea din jur devenea prea mică şi prea tehnică în spaţiul strîmt al cabinei ; cuplam contacte şi spaţiul negru se însufleţea în jumătate de metru cub de lumini roşii, alcătuind cadrane, contacte, manete, numai ecranul locatarului era verde-stins, se aprindea o clipă, cînd apăsam ştergerea magnetică, şi atunci toată cabina devenea un licăr verde, şi pe urmă mă cufundam din nou în întunericul roşu, şi noaptea de dincolo de maşinile uriaşe era ea însăşi, copleşitoare, nu se întîmpla nimic în noaptea aceea copleşitoare. Eram doar cîţiva oameni smulşi din somn, şi camioane greoaie care înconjurau o maşinărie nici măcar desprinsă din întuneric, şi exact aşa părea, că e alcătuită din întuneric şi din fîşiile de lumină roşie, aproape pierdute în noaptea cealaltă, cea mare, copleşitoare. Mă strîngeam în chingi, oxigenul, radioul, atunci se aprindea balizajul şi exploda noaptea cea mare într-o diagonală de lumini albastre şi galbene, şi verzi-roşii pentru accesul la pistă, şi ochii oricum răniţi de întuneric dureau de atîta lumină, şi atunci spuneam la radio : pentru Dumnezeu, dă şi tu balizajul pe minim ! Porneam motorul şi noaptea, despicată în

față de calea aceea de lumină, venea după avion ca o dungă îngustă, alcătuită din flacără violetă și dîre de gaze arse peste pămîntul ars al cîmpiei, pe care nici întunericul nu-l putea acoperi ; și rulam la pistă între șiruri de balize albastre, și aliniam avionul între balize galbene. Departe de tot ardeau luminile roșii de orizont și, cînd cuplam forțajul, noaptea se termina brusc într-un urlet și în coloană de flacără sfîșiată ; se alcătuiau linii prelungi de avion în lumina care urla depărtîndu-se, accelerînd necrezut de rapid, sclipea părelnic plexiglasul lucios al cabinei pe metalul mat de noaptea terminată, și nici n-avea rost să-ți mai închipui ce e dincolo de plexiglasul cabinei. N-aveai ce să-ți închipui. Nu era nimic. Un spațiu roșu umplut cu pîndă, cu așteptare și cu noaptea terminată în coloana de flacără. Și după ce decolam știam că balizajul se stinge, și jos era din nou noapte, și cei care se uitau după noi vedeau doar o lumină din ce în ce mai mică, și lumina aceea părea absolut inutilă. Cred că exact de asta eram prieten cu Mike, pentru nopțile noastre care păreau absolut inutile, și nu mai e nimic de adăugat.

Așa că am așteptat la pîndă cît a format Mike numărul, și cred că telefonul lui era așteptat pentru că i s-a răspuns imediat, și nu înțelegeam mare lucru din întrebările lui Mike, și nu am înțeles nici întrebările în sine, pentru că erau mai altfel și mai multe decît de obicei. Și ce a spus Mike la urmă a fost absolut altfel decît de obicei :

— Bine. Să văd ce pot face, în loc de ce făcea el de fiecare dată cînd pleca noaptea în munte, și atunci cerea mașina, și să pornească telecabina, și de fapt era îmbrăcat și cu rucsacul în spate înainte de a pune receptorul în furcă. Acum nu ; acum s-a așezat pe taburetul de piele, și se uita la noi fără să ne vadă, și din receptor ieșeau sunete plîngărețe, și Mike a format cîteva numere, întreba lucruri ciudate, dacă se poate pleca pentru niște zile într-un loc numit Dorna, unde am înțeles că era nevoie de salvamontiști cu cîini, dar n-am înțeles pentru ce era nevoie de ei ; iar Mike nu explica decît cînd credea el că e cazul, și acum nu considera necesar

să explice ceva. Am stat uitîndu-mă la Mike cum telefonează, și la Florentina cum se uită la Mike cum telefonează, și pînă la urmă era clar că n-aveam ce căuta acolo. Eram în plus, asta se simte, și nu era mare lucru să mă duc la hotel, sau să urc prin noapte pînă la Refugiu, sau puteam să cobor la gară și să mă întorc în orașul acela risipit imens în cîmpie, atît de în plus eram. Așa că l-am întrebat pe Mike dacă era nevoie de mine, și cînd Mike a mîrîit, fără să se întoarcă măcar, că n-are nevoie de nimeni, am început să mă gîndesc serios la una dintre cele trei variante. Hotelurile erau pline, orașul cel mare nu-mi convenea, și mai erau cele trei săptămîni, și bagajele rămase sus, și oricum nu era prima dată cînd urcam la Refugiu pe întuneric ; îmi părea rău numai de seara începută atît de bine și care, uite, acum se termina absolut tîmpit. Am ieșit în antreul cel lung, m-am îmbrăcat și căutam un pilot sau un băț de schi, și mă întrebam dacă Mike o să se supere foarte tare pentru că voiam să-l iau și pe Bari cu mine, și în tot timpul ăsta auzeam prin ușa deschisă de la camera cu insigne cum Mike vorbește la telefon, și pe urmă lăsa receptorul jos și forma alt număr, și vorbea din nou. Asta era ciudat și caraghios, pentru că nu e în firea lucrurilor ca un șef de echipă Salvamont să piardă timpul convingîndu-și oamenii să iasă la acțiune.Asta e, m-am gîndit. S-a întîmplat ceva undeva, și ceva nu este în regulă, și timp pentru explicații va fi mîine, sau poimîine, sau peste o săptămînă, și dacă n-o să fie nici o explicație, înseamnă că n-are rost să fie.

— Ce faci ?

M-am întors și am văzut-o pe Florentina ; stătea în ușa camerei, se uita la mine.

— Fac bine, am spus. Plec.

— Unde pleci ?

Nu era stilul ei să întrebe : unde pleci ? Dar era noapte, și cred că era foarte tîrziu, și de asta întreba unde plec.

— Sus, am spus. Sus pe munte. La salvamontiștii cu barbă...

— Dumnezeule, a făcut Florentina, ce se întîmplă în seara asta ? Toată lumea pleacă.

— Cine mai pleacă ? am întrebat, și întrebarea devenise inutilă pentru că era foarte clar cine mai pleacă.

— Prietenul tău, a spus Florentina. Cel care voia să-ți arate filme la video. Renunță la idee, și pleacă.

— Cînd pleacă ?

— Acum.

— Oh, am făcut.

— Oh, ce ?

Nu era să-i spun : oh, cum se duce dracului o vacanță, pe care numai eu știu cît am dorit-o. Oh, cît de necesari îmi erați, și cum se duce acum totul la naiba ! Oh, că sînt lucruri care nu se spun și, dacă nu le simțiți singuri, chiar nu are nici un rost, și atunci la ce să spunem, facem, pentru lucruri care nu au nici un rost ? Așa că am mai spus o dată „oh", și gata.

— Mike, a strigat Florentina, și Mike chiar a apărut în ușă, nu știu cum, buimac, s-a uitat la mine și părea că doar atunci află că sînt în casa lui.

— Salut, am spus.

— Ce-i cu ăsta ? a întrebat Mike.

— Vrea să plece, a explicat Florentina. La Refugiu.

— Acum l-a apucat, a zis Mike. Așteaptă și tu pînă mîine.

— Nu aștept pînă mîine.

— De ce ?

Era grăbit și nici măcar nu încerca să ascundă cît de grăbit era ; și asta mă făcea să mă simt cu totul inutil.

— Pentru că, am spus.

— S-a întîmplat ceva, a zis Mike. Înțelege și tu.

— Are dreptate, a spus Florentina, și întîi nici nu mi-am dat seama cine avea dreptate, după părerea ei.

— Întotdeauna îi dai dreptate, s-a strîmbat Mike.

— Numai atunci cînd are, a zîmbit Florentina. De data asta are.

— Bine, a spus Mike. S-a pierdut un om. Acum două zile. Un tip bolnav, venit la tratament, la Dorna. Îi plăcea să se plimbe și ajungea totdeauna tîrziu la sanatoriu, și de două zile n-a mai ajuns deloc. Și trebuie să-l caute cineva, și acolo n-are cine să-l caute ; n-au Salvamont, n-au trasee turistice, n-au cabane, n-au pîrtii de schi.

De fapt, nu au nimic. E numai un sanatoriu pentru bolnavi.

— De asta ai tu draci ?

— Draci am pentru că nu pot pleca cu ai mei, a explicat Mike Sîrbu, și în timpul ăsta își golea dulapul în rucsacul special, tip R. Messner. Rucsacul acela imens, care oricît de mare era și de plin, nici nu-l simțeai în spate. Cu rucsacuri din astea se urcă pe Himalaia, și pe urmă lumea se miră cum ai reușit să ajungi în vîrf cu un rucsac atît de mare. Nu pot pleca cu o echipă, a spus. Pentru că așa cum e organizat Salvamontul...

— Eu n-am înțeles niciodată foarte bine cum funcționați.

— Cred că *nimeni* nu înțelege, a spus Mike. Toate chestiile superbe, sacrificiul și învoirile de la serviciu, sînt valabile și legale numai în zona noastră de responsabilitate.

— Acolo nu e zona voastră de responsabilitate ?

— Nu.

— Eu credeam că răspundeți pentru tot ce se întîmplă pe munte, indiferent de zonă.

— Nu fi prost, a spus Mike. Nu la patru sute de kilometri.

— Bine, am spus, dar dacă ești chemat...

— Păi, mă duc, a ridicat Sîrbu din umeri.

— Și cu zona de responsabilitate cum rămîne ?

— Îl las pe Dan să aibă grijă de zona de responsabilitate.

— Și ce poți face singur acolo ? la Dorna ?

— Nu sînt sigur, a spus Mike. Îl iau pe Bari. Mai vine Babette-Nebuna, cu doctorul Mehedinți.

— Ei nu se sacrifică într-o singură zonă ?

— Doctorul e în concediu, a explicat Mike. Îi e indiferent în ce zonă se sacrifică.

— Uite, am zis, și eu sînt în concediu, și mă doare în cot de toate zonele voastre.

Mike s-a oprit din îndesat în rucsacul Messner și s-a uitat la mine.

— Asta ce vrea să însemne ?

Trebuia să fiu foarte atent, pentru că niciodată n-am ştiut sigur cum lucrează capul lui Mike cînd era vorba de munte şi de Salvamont, şi cum vedea el treburile astea, şi cînd apuca să spună ceva nu mai revenea, chiar dacă pe urmă îi părea rău şi ar fi vrut de fapt ca lucrurile să fie altfel decît le aranjase chiar el. Asta credea Sîrbu că înseamnă să fii bărbat, să laşi lucrurile cum le-ai spus prima dată, şi de asta cred că viaţa lui curgea totuşi mult mai altfel decît a mea ; pentru că eu ştiam cît de sfîşietor de bărbat trebuia să fii exact ca să spui uneori cu totul altceva decît ai spus prima dată. Am dat din umeri a renunţare.

— Asta vrea să însemne că vin şi eu cu voi, am zis.

*

Era totuşi foarte complicat, pentru că trebuia să plecăm chiar atunci, venea un microbuz după noi, şi toate lucrurile mele erau sus, la Refugiu, dar Florentina a scos o parte din ce înghesuie Mike în rucsacul Messner, a băgat în rucsacul ei cămăşile curate, şi tricourile, şi ciorapii, şi a spus : astea sînt pentru pilot. A pus deasupra un pulover gros, şi chiar nu mai era nevoie de nimic.

— Schiurile, am spus.

Schiurile erau sus, şi clăparii erau sus, în casă erau doar schiurile Adei, mult prea scurte şi cu legături fixe.

— La ce dracu îţi trebuie schiuri ? a întrebat Mike.

— Pentru că am venit să schiez, am spus. Sînt în vacanţă.

— Dacă eşti în vacanţă, rămîi aici, a spus Mike şi nu glumea. Acolo unde mergem n-o să fie vacanţă.

— Bine, am spus. M-am obişnuit de mult.

— Cu ce te-ai obişnuit de mult ?a întrebat Florentina.

— Cu vacanţele astea, care de fapt nu mai sînt vacanţe.

— Acolo unde ne ducem nici nu sînt pîrtii de schi, a spus Mike.

— Nu se poate, am spus. E la munte, şi e zăpadă, şi la munte, iarna, se schiază.

— Nu întotdeauna. E un loc cu mulți oameni bolnavi. Care nici măcar n-au voie să se gîndească la schiat.

— Lasă-l să-și ia schiurile, a zis Florentina.

— N-are unde schia, a repetat Mike.

— Tocmai de aia.

— Cum adică „lasă-l să-și ia“ ? am spus. Sînt un om liber.

— Dacă vii cu mine, nu mai ești liber, a spus Mike.

Uite așa era să nu mai plec. M-am uitat la Mike și am văzut nopțile acelea lungi de căutare, trupuri inerte legate cu corzi roșii în saci de dormit și cărate cu Akja peste stînci înghețate.

— Bine, am spus. Poate găsim totuși o pîrtie mică, de care să nu știe foarte multă lume...

— N-au nici pîrtii mici, a spus Mike. N-au nici un fel de pîrtii. Au numai oameni bolnavi, și unul din oamenii ăștia s-a pierdut în zăpadă, și noi mergem acolo să-l căutăm.

— Dumnezeule, a făcut Florentina. A luat telefonul, l-a sunat pe Decebal și i-a spus să aducă schiurile și clăparii Cameliei.

— Nu încape pilotul în clăparii Cameliei, a spus Mike.

— Cît ai la ghete, pilot ? a întrebat Florentina.

Aveam aproape 40.

— Încape, a spus Florentina. Camelia are 39, o să ia schiurile și clăparii pilotului în care o să bage două perechi de șosete, și pilotul o să schieze fără șosete, asta-i tot.

Pe urmă ne-am dus în magazie și am ales cuțite, lanterne, colțari, am luat cîte doi saci de dormit pentru fiecare, și cutii din acelea învelite în pergament în care erau pesmeți vitaminizați, tari, și cu gust de prăjitură tăvălită prin sos de carne. Am luat și trei sticle brune, cu etichete aurii, și am spus : sînt prea puține... Cînd a venit Decebal cu Babette-Nebuna și cu schiurile Cameliei în spate, toate astea erau cărate jos, așteptam numai microbuzul. L-am scos pe Bari din padoc și ne-am uitat cum o miroase pe Babette ; pe urmă i-a pus o labă groasă pe umăr, și Babbette l-a mușcat ușor de labă, și atunci Bari al IV-lea a mîrîit, a mușcat sec aerul înghețat și i-am văzut colții, și Babette a sărit greoaie într-o

parte, în ce credea ea că este poziție de atac, și Bari s-a repezit, a răsturnat-o în zăpadă și Babette a devenit dintr-o dată agilă pentru că n-o să știm nicodată cînd s-a ridicat, am văzut-o numai imensă, neagră în întuneric, năpustindu-se peste Bari care nici el nu se aștepta la așa ceva, și a fost rîndul lui să cadă în zăpadă, și toate astea cu icneli, și lătrături scurte, și mîrîieli feroce, dar nu era decît o joacă, așa cum se jucau cînd erau căței, pentru că, nu știu dacă am spus, Bari al IV-lea și Babette-Nebuna erau frați. Ne uitam la ei cum se joacă, și cum se împing cu labele, se tăvălesc prin zăpadă și era foarte limpede de ce aproape le sînt tot felul de chestii de care noi credem că sîntem foarte departe, sau nu știm să le recunoaștem atunci cînd în sfîrșit le avem, și zicem că, uite, nu mai sîntem capabili de lucrurile alea care adunate în cuvinte le-am numit fericire. Ne-am uitat la ei și așa, parcă îi vedeam prima oară, am simțit exact cum vin aproape lucrurile care adunate în cuvinte s-ar chema fericire. Pentru că era noapte, și zăpadă, și picioarele începeau să-mi amorțească de ger, și așteptam un microbuz lîngă mormanul de echipament uitîndu-ne la cîini, și microbuzul avea să ne ducă fix la dracu, pe noi și cîinii cei mari, și toate astea se întîmplau sub zadele de lîngă casa Sîrbilor, și ciuntit firav, adunat greu din ce rămînea totuși întreg și din întreguri sparte, se aduna cuvîntul acela pe care nici nu îndrăznesc să-l mai repet. Cred că de asta zîmbeam nătîng, și cred că la fel au pățit Mike Sîrbu și doctorul Mehedinți, pentru că și ei zîmbeau nătîng, se vedea limpede, cu toată noaptea întunecată. De asta nici n-am observat microbuzul venind, a coborît cu motorul stins strada în pantă, și fîșîitul cauciucurilor putea însemna orice în noaptea aceea, și cum a scîrțîit zăpada înghețată sub roți, zgomote care de obicei nu se aud, astupate de zgomotul motorului ; a oprit chiar lîngă poartă și a claxonat, și după claxon am știut imediat că e albastru, și hodorogit, și că cel mai bun lucru e să întind sacii de dormit pe podeaua metalică, și să dorm tot drumul.

Drumul a durat mult pentru că Dorna era departe, în nord, şoselele erau acoperite cu zăpadă îngheţată şi microbuzul nu putea goni noaptea pe şosele îngheţate, asta e clar. M-am culcat pe sacii de dormit, Bari s-a întins alături, a lăsat capul greu pe umărul meu, a venit căldura de Saint-Bernard prin costumul gros de zbor, şi asta a fost totul. Adică am adormit, şi drumul mi-a rămas ca un cub de întuneric zgîlţîit prin noaptea de iarnă, şi din cînd în cînd o voce înăbuşită. A mai fost silueta Babettei decupată ca un întuneric moale, şi groaznic de încordat spre cabina şoferului, cînd Decebal era în faţă, alteori ghemuită rotund şi mîrîind surd, tandru, şi atunci ştiam că doctorul e lîngă mine şi că Mike a trecut în faţă. Am oprit o singură dată, m-a scuturat Mike, scoală, m-am sculat. Eram într-un oraş mare, absolut pustiu, violet de atîta neon, ne-am făcut şi noi violeţi cînd am coborît din maşină. Feţele, mîinile, hainele, cîinii mari frîngeau sclipiri scurte de lumină viorie în blana groasă şi se mişcau ciudat în aerul încremenit. Parcă se tot fereau de ceva care pînă la urmă oricum avea să se întîmple. Am intrat în restaurantul hotelului şi n-am vrut mare lucru, am vrut doar cafea fierbinte şi ceva de mîncare. Restaurantul era la fel de îngheţat ca afară, şi violet de atîta neon, şi cred că era foarte tîrziu pentru că puneau scaunele cu picioarele în sus pe mese şi plimbau cu măturile grămezi de rumeguş vînăt pe pardoseala de marmură vînătă, poate de asta era atît de frig în restaurantul acela. De la marmura de pe jos. N-am crezut să găsim ceva cald acolo, şi uite că ne-au dat cafea, care într-adevăr a fost fierbinte, şi am mîncat ceva pe lîngă cafeaua aceea, dar nu mai ţin minte ce. Adevărul e că eu am dormit tot timpul, cît m-a scuturat Mike, şi am mers pînă în restaurant, şi cît am mîncat şi ne-am întors la microbuz, şi ce povestesc nici nu ştiu cît e de fapt de la Mike, de la doctorul Mehedinţi, şi ce îmi amintesc eu tulbure, şi totul a fost învelit în frig pînă ne-am întors din nou în microbuz şi Bari s-a întins lîngă mine.

Au mîncat şi cîinii, tot acolo, pe un ziar aşezat pe marmură lîngă masa noastră, şi nu a făcut nimeni scandal că eram cu cîinii în restaurant. Erau doar curioşi, aşa că

au venit toți să vadă cum mănîncă Bari și Babbette-Nebuna, au venit ospătarii și bucătarii cu tichii înalte, și fetele de la bucătărie, și cele de la spălat vase, și toți se uitau în liniște cum mănîncă Saint-Bernarzii. Pe urmă am traversat iar lumina violetă spre microbuz, și acum știam ce era ciudat la cîini cînd mergeau prin neonul acela, parcă înotau. Se descompuneau mișcările în aerul înghețat, și atunci părea că înoată. M-am întins lîngă Bari, am adormit iar și pe urmă țin minte cum s-a frecat ceva aspru sub noi și dimineața Mike a povestit că am fost pe un drum de pădure care scurta o buclă de treizeci de kilometri, și că era să rămînem în pădurea aceea, *suspendați*. Mai țin minte cum întunericul din microbuz s-a făcut gri-închis și Babette-Nebuna era neagră și cumplit de agitată în întunericul gri, dar întunericul nu s-a făcut gri pentru că se lumina, am văzut asta dimineața. S-a acoperit cu chiciură caroseria închisă, respirația noastră, căldura de viață înghețată pe metalul rece, și cînd toată mașina aceea a fost o cutie căptușită cu respirația noastră, înghețată în lame fine pe nervuri și pe tabla nituită peste nervuri, atunci s-a făcut întunericul gri, de la lumina venită de nu știu unde și reflectată în lamele fine de gheață ; dar pînă dimineața mai era foarte mult. O țin minte deci pe Babette neagră și cumplit de agitată în întunericul gri, pe urmă cred că am adormit adînc pentru că atunci cînd m-am trezit nu se mai zgîlțiia nimic, și prin ușa deschisă venea lumină adevărată de zi, și Mike tocmai spunea :

— Scoală-l pe ăla, că am ajuns.

*

Orașul era mic, și făcut la traforaj din scînduri subțiri de brad adunate pe temelii de piatră în vile ușoare, cu acoperișuri înalte, cu turnuri ascuțite și verande închise, cu multe gemulețe prinse în rame vopsite verde deschis. Casele coborau pe străzi înguste spre rîu și rîul curgea limpede, neted, fără unduiri, verde-negru de adînc, ca un șuvoi de sticlă topită. Curgea totul dintr-o dată, adică fără bulboane, valuri, unde sau spumă pe apă, curgea

compact, și întîi am crezut că nici nu curge, ci e încremenit, nemișcat, înghețat pe veci între maluri din piatră sură, și doar de aproape am văzut că de fapt nici nu putea să înghețe de repede ce curgea. Dar asta am văzut numai cînd ne-am apropiat, și întîi ne-am minunat de gheața aceea neagră verde, și pe urmă Mike a spus : deștepților, cum dracu să înghețe rîul ăsta. Curge ca un accelerat.

Străzile înguste dădeau în bulevarde late pe cele două maluri ale rîului, bulevardele se uneau din cînd în cînd prin poduri aruncate peste apele atît de repezi încît nici nu înghețau, și aici lucrurile se schimbau pentru că în lungul acelor bulevarde se înșirau clădiri mohorîte din aceeași piatră mohorîtă ca cea a cheiurilor, cu terase cît un teren de tenis. Pe urmă bulevardul din stînga se acoperea brusc cu pietriș alb, strălucitor, mărunt, și devenea o alee mărginită de felinare, forjate pe vremea Imperiului în fier negru. Aleea urca prin porți imense în parcul sanatoriului și gata, nu mai era nimic de făcut, pentru că nu se putea trece de ușile din cristal ale sanatoriului, și pe urmă era clădirea masivă, și în spate, spre pădure, nu mai avea ce să se întîmple. Pădurea se vedea bine, era de mesteceni, și după cîteva zeci de metri o pornea în sus, din ce în ce mai abrupt, și urca așa pînă mesteceniî se amestecau cu fagii, pe urmă fagii se prefăceau în brazî și brazii urcau cît urcau, coborau o culme, urcau din nou și se transformau la marginea orizontului în stînci, care atîrnau atît de aproape de cer, încît se pierdeau în norî, atunci cînd erau norî.

Sanatoriul era imens și nici nu-ți mai spun că ridicat tot din piatra aceea cenușie, dar pentru că avea foarte multe geamuri și uși imense de cristal, cînd bătea soarele nici nu se vedea piatra cenușie ; se vedea numai o clădire scînteietoare. Sus de tot, chiar sub acoperiș, la intervale egale erau draci mici și groaznic de schimonosiți, dar trebuia să vii aproape și să dai mult capul pe spate ca să-i poți vedea. Atunci vedeai și coșurile înalte, înguste, din cărămidă lustruită de vreme, prin care ieșea în aburi albi apa aceea neagră-verzuie a rîului, adusă sus cu pompe puternice, încălzită la foc de cărbuni în cazane de aramă și trimisă prin labirinturi de țevi în căzi lus-

truite din faianță. Pentru că, încălzită, apa scotea din ea puteri vindecătoare de boli groaznice, și dacă mîndria orașului era sanatoriul, mîndria sanatoriului era o expoziție oribilă de cîrje, proteze, cărucioare, stimulatoare cardiace și cornete acustice, corsete, care mai păstrau încă urme de trup închircit, strîmb, răsucit nefiresc ; toate părăsite de pacienți, aduși pe targă, și care pe urmă coborau, sărind cîte trei, treptele sanatoriului. Dar toate astea le-am aflat mai tîrziu și nu dintr-o dată ; cînd am venit, întîi am văzut podurile. Erau foarte multe poduri pentru un oraș atît de mic și, pentru că valea mergea în lungul rîului de la sud la nord, malurile se numeau de răsărit și de apus, și întotdeauna unul din maluri era luminat de soare. Ajungea să te întorci cu spatele și îți vedeai umbra neagră tăiată precis pe apa atît de netedă că nu putea fi decît foarte adîncă, și malul de dincolo îți trimitea în ochi soarele răsfrînt de geamurile verandelor, urcînd în rînduri strînse pînă sub pădure. Sau te întorceai cu ochii în soarele atunci ieșit de după cealaltă pădure, și vedeai geamurile celorlalte verande în rînduri strînse, cum reflectau lumina trimisă de geamurile de pe malul apei. Era multă lumină acolo, oricum te-ai fi întors, și orașul se alinia atît de exact în lungul rîului, încît uneori străzile se numeau identic pe cele două maluri, și atunci trebuia să spui, strada cutare de est sau de vest, și cu toate astea nu rîul era principalul reper, ci clădirea sanatoriului, în jurul căreia de fapt se învîrtea tot orașul. La sosirea noastră, ziua era luminoasă, și întîi am văzut podurile, după aceea sanatoriul, cum scînteia în soare, și pentru că eram pe malul de răsărit am văzut foarte bine cum bulevardul de peste rîu se face alee cu pietriș alb și se termină în ușile de cristal, care ajungeau pînă la primul etaj ; și atunci am simțit gustul lucrurilor oprite brusc și definitiv. Nu era așa, pentru că de fapt bulevardul nu se termina brusc în ușile acelea care ajungeau pînă la primul etaj ; ieșea în cealaltă parte a clădirii prin altă ușă, mică, din scînduri groase, de la care pleca o potecă spre pădure. Dar toate astea le-am aflat mai tîrziu. Nimerisem acum într-un oraș abia trezit, și habar n-aveam unde trebuie să mergem, așa că am oprit ma-

șina pe chei. De fapt atunci m-a sculat Mike, am coborît, am făcut cîțiva pași uitîndu-mă încă adormit în jur și pe urmă s-a întîmplat povestea cu gheața neagră-verde care de fapt nici nu era gheață, era doar rîul care curgea neted și atît de repede. A ieșit din microbuzul albastru Bari, a clipit somnoros, a binecuvîntat roata microbuzului cu cel mai mare pipi de cîine pe care l-am văzut vreodată, uitîndu-se drept în ochii șoferului. A ieșit și Babette, a făcut exact același lucru, dar ea s-a mișcat nelămurit, ca în orașul acela de noapte clădit din blocuri uriașe și lumină violetă, și tot mișcîndu-se nelămurit a făcut și ea un pipi imens lîngă aceeași roată. Și tot privind fix în ochii șoferului.

Aici mi-ar place să spun ceva de bine despre șoferul nostru, dar nu pot să fac asta, și de fapt nici n-a fost *șoferul nostru*. A fost doar șoferul rablei care ne-a adus pînă aici, ceea ce e cu totul altceva. Era un șofer foarte bun, iar microbuzul avea în neregulă numai caroseria, înrest mergea grozav pentru că altfel nici n-am fi reușit să ajungem, dar numai atît. N-a fost *al nostru* nici o clipă, și era foarte limpede că șoferul nu are nici un chef de noi, făcea doar un lucru care trebuia neapărat făcut, și dacă ne-a adus pînă aici, nu însemna că a făcut-o cu plăcere. N-am reușit să facem echipă, dacă înțelegi, dar asta venea de la el, ca un vînt rece. Mike a spus mai tîrziu, și atunci Decebal a spus și el, că șoferul acela a înjurat tot drumul, și cred că înjura printre dinți și cînd își lua cafeaua plătită de noi, și cînd mînca din mîncarea noastră, și a amuțit din înjurat și nici n-a mai respirat, numai atunci cînd Bari al IV-lea, și pe urmă Babette-Nebuna, au făcut pipiurile acelea nesfîrșite pe roată, privindu-l drept în ochi. Cu asta, credeam noi, lucrurile s-au terminat, dar de fapt lucrurile s-au pus la punct ceva mai tîrziu, și cu totul altfel, încît pînă la urmă șoferul a plîns, și Mike a intervenit la un maior de miliție, și cînd toate s-au terminat într-adevăr și am văzut ultima oară microbuzul albastru, șoferul acela, cu care n-am reușit să facem echipă, a scos capul prin geamul portierei și ne-a înjurat amestecat în gura mare, pe noi și cîinii Saint-Bernard, băgînd în viteza întîi, dînd drumul ușor la am-

breiaj și apăsînd accelerația din ce în ce mai tare. Adică tot el a avut ultimul cuvînt, și cu asta s-a simțit în mare cîștig, și gata, a dispărut după colț și nu l-am mai văzut ; însă mi-a părut rău, ca de lucrurile care, uite ar fi putut să fie, și ce păcat că n-au fost. Dar asta s-a întîmplat a doua zi dimineața, cînd știam ce avem de făcut, și nu mai eram legați în nici un fel de microbuz. În prima dimineață am stat pe chei și ne-am uitat la apa neagră-verde pînă s-a făcut frig, și Mike a spus că, dacă ne-a chemat miliția, la miliție ar trebui să mergem, cu toate că nu-i face nici o plăcere.

*

Miliția era una din clădirile de piatră mohorîtă înșirate în lungul cheiului ; o clădire pătrată, cu ziduri crenelate, un turn înalt și uși solide din benzi de metal negru bătute din belșug în ținte aurii. Pe platforma turnului erau ancorate antene lungi, alb-roșii, care transmiteau știri despre oameni îndelung căutați și în sfîrșit găsiți. M-am uitat la turn, la antenele lungi, n-am văzut cînd s-au deschis larg ușile din benzi de metal ; ieșeau spășiți în aerul dimineții cîțiva dintre clienții temporari ai instituției, reținuți peste noapte întru salvarea liniștii publice. Făceau toți absolut același lucru — treceau pragul, se uitau la cerul senin, pe urmă plecau furișîndu-se cumva în lungul zidurilor și urcau străzile înguste, între șiruri de vile cu verande reflectînd sclipirea soarelui oglindit în geamurile vilelor de pe celălalt mal. Eu mă uitam la antenele alb-roșii, de aceea n-o să știu niciodată ce s-a întîmplat de fapt ; am auzit strigătul lui Mike, „cățeii, cățeii", și am văzut-o pe Babette-Nebuna trecînd ca o fîșie spulberată de vînt auriu, cu Decebal Mehedinți agățat de lesă absolut orizontal, la jumătate de metru deasupra trotuarului ; pe urmă țipătul scurt și doamna grasă care tocmai ridica ochii spre cer, puțin afumată încă, puțin nedezmeticită după noaptea petrecută nu chiar în patul ei, opriră brusc, și Babbette adunîndu-se din scame de lumină rece, de vînt auriu, cu colții înfipți în brațul doamnei, și Decebal se ridica de pe jos strigînd la Ba-

bette, și cum a fost nevoie de doi milițieni voinici, cu pistoale și cu stații radio, ca s-o scoată pe femeie din gura ciinelui salvator de oameni. Așa ne-am făcut intrarea în oraș, dar ăsta a fost numai începutul. După aceea am fost hrăniți, și un maior de miliție, ne-a explicat cum și unde se pierduse omul acela și ne-a dat hărți la scară mare, dar iar nu am fost foarte atent, nu era grozav de interesant, eram acum într-un birou cu mese de lemn, și eu mă gîndeam că nu e mare lucru să cauți un om pierdut în zăpadă. Nu era nevoie de hartă pentru asta. Mai căutasem, sus pe Platou, și mai erau căutările acelea în avalanșă pentru care nu s-au inventat cuvinte, nu poți spune : groaznic, sau cumplit, sau cum înghețau picioarele în zăpada pentru totdeauna pătată, răvășită, alunecată în plăci pe tăvălugi de pulbere fină, albă, înșelătoare, înăbușitor de fină, pătrunsă ca apa în ochi, în nas, în gîtlej, în viață și dincolo de viață pentru că de fapt așa se termină lucrurile în avalanșă, înecat. Și sondam cu vergeaua lungă, subțire, din tije de alamă înfiletate capla-cap, din zece în zece centimetri, toată cîmpia oblică, de zăpadă cenușie, fărîmată, amestecată în bolovani cu ea însăși, și mereu simțind sub tălpile dintr-o dată dureros de subțiri ale bocancilor de munte cum sporește apăsarea pe trupul, desigur strivit, contorsionat, rupt sub prăbușirea imensă, și înăbușit în pulverul atît de fin încît pătrundea prin orice, și pînă la urmă, cînd sonda bîjbîia orb și se oprea mai sus ca în alte locuri, și atunci sondam din centimetru în centimetru și cînd începea să se conture, din găuri mici, rotunde, rămase în zăpadă, omul chircit chemam pe cineva, și pe încă cineva în ajutor, restul se strîngeau singuri, și noi sondam în continuare ca să știm *precis*, și pe urmă scoteam corpul înăbușit de zăpada fină, de avalanșa din zăpadă fină. Era limpede zbaterea zadarnică, și gura deschisă după o înghițitură de aer plină cu pulberea aceea năucitor de ușoară și strălucitoare în cristale fine, și fiecare cristal avea desenul lui viguros, atît de precis. Cristalele fine erau tot atît de pătrunzătoare ca vorbele aruncate ușor, ca zîmbetele fluturate, care pătrund atît de adînc și te desfac lent în bucăți, uneori niciodată nemaiadunate la un loc, așa pătrun-

deau cristalele acelea — prin gulerul ridicat al puloverului, prin fularul ridicat spasmodic peste gură, peste nas, prin căciula trasă, ăsta era ultimul gest, căciulile aiurite, elegante, de schi, trase pe frunte, peste față, peste fularul acoperind fața în speranța iluzorie că, poate, totuși, zăpada aceea, prin țesătura deasă, nu... aiurea, trecea. Cum să nu treacă ! Și ochii înfundați în bile de gheață, și gura plină de zăpada adîncită sub lîna colorată din care se împletesc căciulile de schi pe care scrie orice : CANADA, sau SKI, sau KIS, cuvinte care pînă la urmă se închideau și mureau cum mor cuvintele, pierzîndu-și sensul, pentru că nu era nimic între sensul lor și ce încercau ele să acopere. Asta era căutarea în avalanșă, metalul înghețat scurgîndu-se în mîini, și picioarele înghețate, și cuvinte pe care nu le mai puteai spune pentru că nu mai aveau absolut nici un sens, și mersul vinovat prin zăpadă, simțind la fiecare pas alte cuvinte de lînă colorată strivite dedesubt. Știam bine toate acestea, așa că nu m-a interesat grozav ce-și spuneau între ei Mihai, și Decebal, și maiorul de miliție. M-am uitat la Bari și la Babette-Nebuna, cum s-au culcat pe covorul gros, și bine-înțeles că au adormit rezemați unul în celălalt, pe urmă m-am dus lîngă geam, mă uitam afară. Era o curte închisă, cenușie, întunecată, și unul din zidurile curții era acoperit de cuști din plasă ruginită de sîrmă, și în cuștile acelea erau cîini. Cîini lupi, pieptoși, cu crupa joasă și cozi groase, lăsate, mergînd nu-știu-cum furișat pe labele puternice, cu boturi masive și urechi ascuțite, și totul ar fi fost în bună regulă, și cîinii aceia ar fi fost de-a dreptul frumoși, dacă nu era mersul mereu la pîndă. Mereu gata de salt, dacă înțelegi. Nici nu mergeau, se prelingeau într-o încordare continuă. Am văzut bine, pentru că doi din cîini erau afară din cuști și un milițian vorbea cu ei, și le arăta cum să treacă peste o scîndură lungă, îngustă, elastică, așezată pe două butoaie de benzină ridicate în picioare, și unul din lupi trecea acordîndu-și mersul prelins cu balansul scîndurii înguste, dar celălalt nu reușea deloc treaba asta. Cădea, și atunci toată furișarea aceea se transforma în saltul care era ea de fapt. M-am

uitat mult la cîini, și la scîndură, și nu era nimic de făcut. Cîinii se ocupau exact cu ce trebuiau ei să se ocupe, și nici nu cred că știau cam ce lucruri mai poate face un cîine. Făceau exact ce credeau ei că trebuie să facă un cîine. După ce s-a terminat discuția, am coborît o scară lată, am trecut printr-un coridor și am coborît altă scară, îngustă, răsucită, din ciment gri, pe care labele Saint-Bernarzilor au alunecat. Am traversat o cameră mohorîtă și am ieșit în curtea ca o fîntînă pe care n-am recunoscut-o la început pentru că de jos era și mai strîmtă și zidurile apăsau, dar am văzut cuștile din sîrmă ruginită, și m-am lămurit. Am văzut și butoaiele, și scîndura dintre ele, dar nu mai mergea nimeni pe scîndura elastică. A fost o clipă liniște, cît am tras în noi aerul umed, cenușiu, cu miros strident de cîine ; pe urmă a explodat într-un țipăt isteric peretele de cuști, și am văzut toți cîinii aceia aproape minunați sărind în sus, lătrînd înecați de furie, cățărîndu-se pe sîrma cuștilor, căzînd la loc pe podelele din gratii și luînd totul de la început, și asta a durat cît am stat acolo, și tot timpul ăsta Babette și Bari mîrîiau surd, stăteau nemișcați, lipiți unul de altul, și au mîrîit surd, și am văzut limpede cum lui Bari i se zbătea puternic o vînă sub pielea subțire de pe picior ; atît. Am stat acolo pînă îngrijitorul a adus o găleată cu mîncare pregătită pentru cîinii din cuștile de sîrmă, dar Saint-Bernarzii n-au vrut nici măcar să guste din mîncarea aceea. Găleata aburea lîngă ei, Mike a spus : ăștia nu mănîncă așa ceva, Decebal s-a strîmbat la găleată și a zis : totuși, n-au mîncat nimic de ieri, și într-un tîrziu Bari al IV-lea a mirosit de departe aburul ieșit din găleată, și asta a fost tot. Adică îngrijitorul în uniformă a turnat prin ușile speciale tăiate în sîrma împletită a cuștilor, le-a turnat mîncarea cîinilor care săreau, și hărmălaia a crescut îngrozitor și pe urmă s-a topit brusc în zgomot de fălci, limbi sorbind, lucirea umedă a colților în penumbra cuștilor. Ne-am dus la hotel; ca să ajungem acolo am traversat rîul, și în fața hotelului, parcînd între mașinile trase la trotuar, șoferul a reușit să urce spatele oricum ridicat al microbuzului albastru peste un bot de Dacie-1300 ; s-a auzit scrîșnet de metal sub noi, cînd am

încălecat capota aceea. Am debarcat, se aduna lume, de la unul din balcoane doi oameni maturi în halate trase grăbit peste pijamale de mătase țipau și înjurau, și bărbatul plîngea, și femeia a încercat să-l liniștească, și pe urmă au țipat din nou. Șoferul microbuzului și-a culcat capul pe volan, atunci a plîns și, printre lacrimi, a spus că el nu mai mișcă de acolo ; și chiar, era după paisprezece ore lungi de condus prin zăpadă, și nu era mare lucru de făcut. Doar să așteptăm, și din nou n-am așteptat mult pentru că a venit un agent de circulație, Mike s-a dus la recepție să telefoneze maiorului, și în timp ce bărbatul cu halat de mătase apărea în ușa hotelului, femeia în halat de mătase striga de la balcon că le-am făcut praf mașina și le-am nenorocit concediul, și iar nu era decît de așteptat, pentru că avea dreptate. Dar Mike îl cunoștea pe Bari și nu trebuia să-l lase singur în dimineața aceea în care se întîmplau atîtea lucruri, și cu toate astea s-a dus *numai* el să telefoneze și, cînd a dispărut în hotel, Bari a crezut că e rîndul lui să arate ce știe. S-a zmucit, a fugit după Mike spulberîndu-l în treacăt pe bărbatul cu halat de mătase, s-a auzit din stradă zgomot de uși trîntite, mobilă tîrîtă și zdrobită, lătratul rar și gros al cîinelui. Așa s-au petrecut lucrurile cînd am intrat în oraș cu cîinii, și dimineața era abia la început, cerul nici nu era încă albastru, era roz-albastru cînd Bariloiu a alergat în hotel împrăștiind fotolii grele de piele, izbindu-le de pereți și pe urmă, cînd lătra gros, Mike a reușit să ajungă pînă la el, l-a mîngîiat și gata, Bari s-a făcut iar cuminte. Și a stat așa cît a vorbit Mike la telefon cu maiorul, și cît agentul de circulație a vorbit la telefon cu maiorul, și după asta agentul l-a salutat pe Mike și l-a asigurat că totul e O.K. Totul se va aranja, a zis.

— Îmi pare rău că a ieșit așa, a spus Mike.

— Nu vă faceți probleme, a spus milițianul.

— Șoferul e foarte obosit, a spus Mike.

— Bineînțeles, a spus milițianul.

— A condus toată noaptea, a explicat Mike.

— Altfel n-ați fi ajuns atît de devreme, a zis milițianul.

— Exact, a spus Mike. Dacă dînşii vor, le cumpăr o capotă nouă.

— Cred că ar trebui şi un halat nou, a spus miliţianul, uitîndu-se cum se aduna de sub fotoliile grele tipul acela care întîi ne-a înjurat de la balcon, şi pe urmă a plîns de la balcon, şi după asta a coborît să ne arate el nouă, chiar cînd Bari intra în hotel.

— Hălat nu-i iau, a spus Mike. Doar o capotă nouă.

— Dacă e cazul, a spus miliţianul.

— E cazul, a spus tipul cu halat de mătase. Şi-a scuturat halatul, şi a legat cordonul strîns peste mijloc. Precis e cazul, a spus.

— Nu e cazul, a spus miliţianul. Sînteţi de vină.

— *Eu* sînt de vină că *dînşii* mi-au lovit maşina.

— Se întîmplă, a spus Mike.

— Aţi parcat incorect, a spus miliţianul.

— N-am parcat incorect, a zis tipul, strîngîndu-şi mai tare cordonul halatului.

— Asta ştiu eu mai bine, a spus miliţianul.

— Nu zău.

— Haideţi să vă arăt.

— Haide, a spus tipul, şi s-au dus.

Noi aveam camere rezervate, şi după ce am ocolit fotoliile răsturnate, am luat de la un recepţioner care nu spunea nimic, nişte chei prinse cu inele de discuri patinate din argint masiv în care erau înscrise cu email negru numerele camerelor ; am luat cheile, am urcat scară din lemn masiv care nu scîrţîia deloc, şi abia după aceea au apărut tipi în veste vărgate negru cu galben, care au pus fotoliile unde trebuiau ele să stea. Ştiu asta pentru că am rămas în urmă, şi atunci i-am văzut pe tipii aceia, şi cînd am ajuns sus i-am văzut din spate pe Mike şi pe doctor, şi cîinii lor, cum se depărtau pe coridorul larg, mărginit de uşi înalte din acelaşi lemn dens, întunecat, în care era tăiată scara, şi cum în capătul coridorului era o fereastră mare prin care chiar atunci intra soarele roşu de peste rîu, de dincolo de dealuri, i-am văzut pe Decebal, şi Mike, şi cîinii lor, cum se duc în soare. Mă dureau ochii de lumină, şi soarele a crescut în coamele, în cozile bogate de Saint-Bernard, care au fîlfîit

leneș atingînd peretele tapetat, și lemnul lustruit al ușilor cu numere înscrise în aceleași discuri de argint ca și cele prinse cu inele de cheile noastre.

*

Camera doctorului mi-a plăcut mai mult pentru că avea un pat imens cu baldachin adevărat din draperii groase, perdele subțiri de mătase albă peste roșul închis al draperiilor, și toate astea se pierdeau sus, aproape de tavan, sub o galerie bogat sculptată în lemnul acela dens repetat obsesiv peste tot unde am fost în hotelul acela, și era ceva din lemn. Mike și cu mine împărțeam o cameră mult mai mare, cu o masă uriașă la mijloc și două paturi numai că paturile noastre nu aveau baldachin.

Ce mi-a plăcut a fost că hotelul nu semăna a hotel; avea un aer încăpățînat de casă bătrînă cu tot ce presupune noțiunea, și nu știu dacă soneriile erau electrice sau fire lungi de mătase traversau întinse pe scripeți prin grinzile și structura tavanelor împodobite cu reliefuri aurite, dar soneriile nu aveau buton. Trăgeai un ciucure moale prins de panglica din mătase care făcea ape în lumină și atunci apărea unul din flăcăii cu pantaloni negri-înguști și vestă vărgată galben-negru. Sau o fată cu fustă neagră foarte scurtă, și bluză albă, și șorț alb peste fusta neagră. La început n-am știut pentru ce sînt ciucurii aceia atîrnați de tavan, am tras așa, în treacăt, și peste două minute a apărut una din vestele vărgate, s-a uitat la Bari care dormea în patul lui Mike și a întrebat ce doresc, și am spus că doresc un Pepsi, și chiar, peste alte două minute a venit cu un pahar înalt cu Pepsi adevărat pe o tavă din argint cizelat fin. Asta i-a plăcut atît de mult lui Mike încît a tras și el ciucurele, și cînd vesta vărgată a bătut la ușă a cerut și el un pahar cu Pepsi, și mai tîrziu, cînd Decebal a venit la noi, i-am explicat pentru ce sînt ciucurii prinși de panglici înguste. Decebal a tras imediat de ciucure, din nou s-a bătut discret la ușă, și după ce am spus încîntați „intră", n-a mai intrat nici o vestă vărgată; a fost una din fetele cu fustă scurtă și șorț de dantelă.

Ne-am uitat unul la altul în timp ce fata se uita la noi, pe urmă s-a uitat la Bari al IV-lea care dormea cu o labă groasă atîrnînd peste marginea patului, a rîs gros, s-a uitat iar la noi, și atunci Decebal a oftat și a spus : vă rog, un pahar cu Pepsi. Vă rog *frumos*.

Fata i-a adus paharul cu Pepsi pe tava cizelată, i-a zîmbit din nou lui Bari care dormea, numai că de atunci nu am mai tras cordoane din mătase. Nici mai tîrziu, după ce am trecut la TAROM și ajungeam în locuri unde întîlneai peste tot cordoane din astea, nici atunci n-am mai tras de ele. Dacă aveam chef să beau Pepsi coboram la bar și mă umflam cu Pepsi stînd pe scaune înalte, ascultînd muzică și uitîndu-mă la cei care dansau. O singură dată am mai sunat așa, agățîndu-mă de o panglică, dar nici nu spun unde s-a întîmplat asta, și oricum a fost mult mai tîrziu, cînd nu se mai putea face mare lucru, și exact de asta am sunat, pentru că îmi era tare dor, și țineam minte cum am rămas în urmă să-i văd pe Decebal, pe Mihai și cîinii lor Saint-Bernard cum se duc în soare, și m-au durut ochii de lumina crescută în coamele bogate în cozile care au fîlfîit atingînd leneș pereți tapetați și uși din lemn dens. Am tras de ciucure, așteptam bătaia discretă în ușă, fata cu șorț de dantelă, și cum o să-i cer un pahar cu Pepsi. Cum o să rîdă, și o să mă întorc să văd de ce rîde, și acolo o să fie Bari al IV-lea dormind în pat cu o labă groasă atîrnînd — dar n-a fost așa. A fost doar cineva foarte stilat, și distant, și patul era gol, cu pătura pufoasă bine întinsă, și nici nu știu ce am băut și *ce gust* a avut băutura aceea. Dar asta a fost mult mai tîrziu, ți-am spus, și mult mai departe. Atunci, în dimineața aceea, am băut Pepsi, și Bari dormea în patul lui Mike, și Decebal a povestit un sfert de oră cum doarme Babette în patul cu baldachin, și eram atît de obosiți încît l-am lăsat să vorbească. Pe urmă Mike a întins hărțile maiorului pe masă și a început să traseze cu Decebal carouri, împărțind zona din jurul orașului în pătrate cu latura de fix 2,5 km. fiecare.

*

M-am întins în patul de lîngă geam și mă uitam la stucaturile din tavan. Erau îngeri grași încurcați în ghirlande de ghips auriu, și dacă aveai răbdare să urmărești liniile sinuoase, se frîngeau, înconjurau aripile scurte și trupurile grase, pe urmă unduiau în arcuri de ipsos continuate cu alte arcuri de ipsos, vedeai că de fapt ghirlandele alea nu se terminau niciodată. Închideau numai cercuri, împletindu-se printre îngeri. M-am răsucit, m-am uitat la Bari cum doarme. Cum i se umflă fălcile căzute, pe urmă aerul ieșea clocotind ușor de căldură dinăuntru, și așa mai departe. Puteam să mă uit la infinit cum doarme Bari, și să-l aud pe Mike explicînd doctorului cum are el de gînd să caute oameni pierduți prin zăpadă, și chiar asta am vrut să fac, dar am făcut cu totul altceva. Nu știu de ce am făcut lucrul acela, poate pentru că am fost totuși obosit, sau era soarele care în dimineața aceea intra, într-un fel special în camera mare, și atunci cînd ești obosit și soarele intră într-un fel anume nu te poți gîndi numai la ce vrei tu să te gîndești, și atunci m-am gîndit la fata aceea de care a vrut să mă întrebe Dan Sîrbu. Întîi m-am gîndit la ea în general, și pe urmă la ce credeam eu că a fost fata aceea pentru mine, și la ce încercam eu să fiu pentru ea, și de aici, gata, nu l-am mai văzut nici pe Bari, nu l-am mai auzit nici pe Mike. Am văzut-o numai pe fată, întîi singură, pe urmă cum eram împreună și ce însemna asta pentru amîndoi, pe urmă am adormit și n-am mai văzut-o deloc. Dar asta iar nu însemna mare lucru, pentru că de cele mai multe ori nu vezi lucrurile cele mai apropiate tocmai pentru că sînt atît de aproape și fac parte din tine, și atunci ce rost mai are să te uiți după ceva care oricum face parte din tine.

*

Lucrurile o iau razna cînd începi să iubești o fată mai înaltă decît tine.

Fata de care voia să întrebe Dan Sîrbu era mai înaltă decît mine, și de fapt era mai înaltă decît multă lume,

dar nu mergea cu capul plecat și umerii aduși, cum merg oamenii înalți. Mergea cu fruntea ridicată, și spatele drept și cînd ne întîlneam într-un loc unde era multă lume o vedeam totdeauna de departe ; părul negru îi tăia oblic fruntea, obrazul, îi cădea pe umăr drept, lucios ca un val de smoală vie care mirosea ușor a nu știu ce, curat și proaspăt. Umbla mereu în blugi și tricou, și atunci cînd am văzut-o prima oară era tot în blugi și tricou, atît doar că nu știu bine cînd am văzut-o prima dată. Mai tîrziu am încercat de multe ori să-mi aduc aminte cînd am văzut-o prima dată, dar n-am reușit pentru că ne cunoșteam de mult, salut-salut, și numai asta. Era frumoasă, și avea corp frumos, cît se vedea sub blugii și tricourile ei, dar era atît de înaltă încît nici nu exista pentru mine ca femeie ; și în rest nu era nimic deosebit, așa că de fapt nu exista de loc. N-a existat de loc pentru multă lume, și atunci era doar una din fetele care, cînd se adună undeva multă lume și dansează, stau pe scaun și zîmbesc, sau le vezi zîmbind rezemate de tocul ușii, sau răsfoiesc o carte luată din bibliotecă cînd muzica urlă și toată lumea dansează, și pe urmă, cînd e nevoie de cineva să aducă o tavă de la bucătărie, sau să fiarbă cafea, fetele astea zîmbesc mai departe și aduc ele tava așa, zîmbind. Fierb cele mai bune cafele din lume zîmbind la nesfîrșit, și cafeaua aceea te ține în formă pînă dimineața, și dimineața nici nu știi cînd a dispărut cu zîmbetul ei fata aceea care toată noaptea a cărat tăvi și a fiert cafele, și cît nu făcea asta stătea rezemată de tocul ușii, uitîndu-se la cei care dansau. N-am reușit să-mi aduc aminte cînd am văzut-o prima dată, pentru că toate lucrurile astea se întîmplau firesc mult timp înainte de a fi împreună, și am dansat cu fete mai potrivite cu mine, în timp ce ea se uita cum dansăm, rezemată de tocul ușii. Pînă într-o seară cînd nu aveam cu cine să dansez, și atunci am zîmbit și eu de pe scaun, am cărat fără nici un chef tăvi, cafea n-am făcut pentru că nu știam să fac cafea, și asta a ținut cît urla muzica, și orga de lumini arunca fulgere mititele de toate culorile, și atunci a fost chiar un pic amuzant să mă uit la prietenii mei, cum dansează. Am stat rezemat alături de lungana aceea în ușă, și ne-am spus încet unul celuilalt cam ce

credem noi despre prietenii noștri care dansau, și a fost grozav. Era ceva cald între noi cum rîdeam, și ceilalți habar n-aveau de ce rîdem, și fata de lîngă mine a fost așa cum nu credeam că poate fi o tipă lungă care zîmbește în gol toată noaptea. Știa să spună o grămadă de lucruri adevărate despre prietenii noștri care dansau, și ce spunea nu avea nimic rău și afurisit ; erau lucruri frumoase sau lucruri simple care se împlineau oricum, dar știa să le spună într-un fel care pînă la urmă te făcea să rîzi, și atunci rîdea și ea. Pe urmă orga n-a mai aruncat lumini colorate, și muzica a fost dintr-o dată învăluitoare, și întotdeauna mi-a plăcut să mă mișc în muzica învăluitoare strîngînd o fată în brațe, și mîinile care îți înconjoară gîtul, și restul. Cum poate fi caldă o fată, și respirația care nici nu mai știi dacă e a ta sau a fetei din brațe, și cum se aranjează singure o grămadă de lucruri, în muzica învăluitoare. Nici n-are rost să-ți spun. E ca atunci cînd ești pe munte, și cunoști o fată, și îi spui dintr-o dată lucruri pe care nici tu nu te-ai gîndit să i le spui, dacă n-ai fi fost pe munte.

Atunci m-am uitat la lungană : păr negru, umeri drepți, picioare nesfîrșite. M-am uitat mult, pentru că dintr-o dată erau foarte multe de văzut, și așa cum stăteam, habar n-avea că mă uit la ea. Eram în partea în care părul îi curgea greu pe tîmplă, pe obraz, și i-am văzut colțul gurii, bărbia încăpățînată, și gîtul lung ieșit de sub părul greu, și cum se pierde gîtul în gulerul rotund al tricoului ; și ea nu putea să vadă că mă uit la ea decît atunci cînd ridica mîna și-și dădea părul la o parte de pe frunte, de pe obraz, cu un gest atît de *al ei* încît nici nu mai știa cînd face asta. M-am uitat mult, cum privește la cei care dansează, și nu mai zîmbea deloc, asta se simte. Oricum, nu poți zîmbi toată noaptea.

Am ridicat mîna, i-am atins umărul :

— Salut, am spus.

Și-a dat părul la o parte, acum se uita la mine, și nu mai zîmbea deloc, dar asta a durat numai o clipă. Pe urmă nu pot să spun că rîdea de bucurie, dar n-a mai avut fața

aceea de-o clipă. Au fost ochii, și gura, și glasul cuiva care se controlează :

— Salut.

Am luat-o de mînă :

— Hai și noi.

— Nu vreau.

I-am simțit mîna abia după ce și-a retras-o din palma mea. Era îngustă, caldă, puternică, și avea degete lungi, asprite spre înăuntru.

— De ce ?

A spus scurt :

— Complexe.

Asta putea fi luat cel puțin în două feluri :

— Centimetrii care îmi lipsesc ?

Dintr-o dată a rîs, dar acum rîdea adevărat. Rîdea *din ea*. A dat capul pe spate, undeva mult deasupra mea, de atîta rîs.

— Dumnezeule, a spus, nu mai pot. Centimetrii ăia.

*

Cred că am adormit, pentru că întîi nu l-am mai auzit pe Mike, pe urmă n-am mai văzut-o nici pe lungană, și cînd m-am dezmeticit, Decebal se uita la mine cum te uiți la cineva care doarme atunci cînd și tu vrei să dormi dar nu poți, și după aceea nici nu mai e cineva care doarme, te uiți doar ca la un zid alb care îți trimite înapoi gîndurile, și habar n-am ce gîndea doctorul Mehedinți, dar așa s-a uitat atunci la mine, ca la un zid alb.

— Unde-i Mike ? am întrebat.

— Face duș.

Camera mare era inundată de lumină și pe jos erau două dreptunghiuri de soare care urcau încet pe covorul gros, și lumina se aduna în puncte colorate și pe urmă pleca în raze de toate culorile din barba doctorului ; atunci vedeai clar că punctele colorate erau de fapt picături de apă care strîngeau lumina, o răsuceau în nebuloase mititele, și cînd Decebal a întors capul toate picăturile s-au scuturat și gata, barba a fost neagră ca întotdeauna. Și schimonosită în jurul buzelor, cred că doctorul voia

să spună ceva dar pe urmă s-a răzgîndit. N-a mai spus nimic. S-a uitat doar la mine ca la un zid alb, și atunci m-am întrebat ce caut eu în treaba asta. M-am întins, m-am răsucit, l-am văzut pe Bari cum doarme în patul de alături — cu urechile căzute, cu fălcile căzute, cu o labă imensă atîrnînd, și nu m-am mai întrebat ce caut în treaba asta.

— Și tu ai făcut duș, am spus.

— Întîi am așteptat să te scoli, a spus Decebal. Am așteptat foarte mult, și doar după aia am făcut duș. Cînd am văzut că n-ai de gînd să te scoli.

— Aha, am spus.

— Pe urmă am așteptat împreună cu Mike să te scoli, și nu te-ai sculat nici atunci.

— S-a întîmplat, am spus.

Adevărul e că mă simțeam vinovat. Și mai era visul cu Lungana, din care oricum nu ieșisem de tot, și chiar după ce ieșeam din el aveam să rămîn buimac, așa se întîmpla cînd o visam pe Lungană. Rămîneam puțin în fiecare vis, și puținurile astea se adunau și dintr-o dată se răsuceau fierbinte, și partea proastă era că nu știam niciodată cînd o să se întîmple asta. Era aproape ca o boală de care știi că pînă la urmă tot scapi, dar nu știi cînd o să se întîmple asta.

— Așa că Mike s-a dus și el să facă duș, a spus Decebal.

— Da.

— Un duș fierbinte e exact ce trebuie după noaptea trecută. După frig, și microbuzul acela.

— Da, am spus.

Am vrut să spun ceva și despre șoferul microbuzului dar nu îl cunoșteam bine pe doctor, și n-am mai spus nimic. Poate, la urma urmei, mi se păruse. Poate șoferul era un tip grozav, cine știe ce și-au spus ei toată noaptea în cabină, și eu nu știam ce tip grozav e șoferul pentru că dormisem tot drumul în spate, cu cîinii. Așa că n-am mai zis nimic despre șofer, om ridicat din umeri și am spus numai : da.

— Eu am făcut duș, și mă simt foarte bine.

— Ia te uită.

— Mă simt înviorat.

Aiurea, era mort de somn. De asta nu făceam eu duș, pentru că după noaptea din microbuz un duș fierbinte pe urmă rece, pe urmă din nou fierbinte, era exact ce-ți trebuia ca să dormi foarte mult, și se pare că nu era timp de dormit.

— Vezi, am spus, eu... dușurile astea...

— Bineînțeles, a făcut Decebal politicos.

— Așa că...

S-a uitat la mine și a rîs, și rîsul acela putea însemna orice.

— Discutăm mai mult despre dușuri, am spus.

— Putem vorbi și despre vreme, a zis doctorul.

— Pînă cînd ?

— Asta e mai greu de spus.

— Nu e greu, am zis, și am crezut că înțeleg de ce a rîs doctorul înainte. Nu e greu, am repetat. Îți spun eu. Pînă cînd o să te lămurești că se mai poate discuta altceva cu mine, în afară de dușuri și vreme.

— Ce chestie, a spus doctorul.

— Și despre avioane, am zis. Cred că și în afară de avioane se mai pot discuta cu mine o grămadă de lucruri.

— Complexe, a spus Decebal. N-am crezut. Nu la tine.

Vorbea exact ca Lungana.

M-am uitat din nou la barba lui, nu știam dacă spune chiar ce gîndește, și în cazul ăsta era doar unul din împuțiții care cred că se poate discuta numai filologie cu filologii, mecanică cu mecanicii, aviație cu aviatorii. Medicina cu medicii, mă rog.

— Las-o... am spus.

Voiam să spun : las-o moartă. Am vrut să spun : las-o moartă, sîntem exact acolo unde doi tipi pot ajunge sau prieteni buni, sau să nu se mai înghită unul pe celălalt ; și asta depinde nu numai de chestia aceea inefabilă care face ca doi tipi să ajungă prieteni buni, sau să nu se înghită unul pe celălalt ; asta depinde și de ce își spun la un moment anume, și de cum își spun ei ce au de spus, și noi sîntem chiar în momentul acela, și dacă n-ai spus fix ce trebuie, gata, s-a terminat, nu mai e nimic de făcut. Așa sîntem construiți, am vrut să explic, dar n-am mai apucat să explic nimic. Se auzea dincolo de perete un

murmur care tot creştea clocotind ca un vulcan mititel înainte de erupţie, şi pe urmă chiar a erupt într-un tumult de urlete cum n-am auzit, sunete sfîşiate urcînd disperat în acute şi coborînd de cealaltă parte într-un hămăit adînc, rar, ca un mortier de asediu. S-a îndoit *fizic* aerul sub nu-ştiu-ce arc încordat care pînă la urmă a cedat plesnind într-un troznet îngrozitor şi camera s-a clătinat, şi dincolo de zid arcul s-a surpat şi s-a prăvălit cu zgomot înfundat, şi mai erau zgomote mici, succesive, de lucruri rupte şi sfărîmate, pe lîngă zgomotul acela care se tot prăvălea. A fost ca şi cum ceva nefiresc de greu cădea poticnit din tavan pe trepte care se rupeau troznind cumplit şi pe urmă s-a trîntit uşa spre coridor, şi ceva-ul acela nefiresc de greu se tîra strivind parchetul spre uşa trîntită, şi ţipetele acute s-au stins în gemete prelungi, şi zgomotul mortierului de asediu a răsunat pe coridor, amplificat şi sugrumat ciudat în acelaşi timp.

— Asta-i Babette, a zis Decebal.

A sărit, şi abia reuşeam să mă ţin după el ; a deschis uşa, şi pe coridorul larg era una din fetele cu şorţ de subretă şi cu o chestie de dantelă apretată pe cap, numai că fata se zvîrcolea pe jos şi toate, dantelele, şorţul, rochia, se amestecau îngrozitor între ele, şi aşa, zvîrcolindu-se, ţipa din ce în ce mai rar ; s-a transformat ţipătul în gemete, şi gemetele în horcăieli stinse cînd alergam spre ea să o ridicăm ; mai erau uşile întredeschise ale camerelor, şi feţe palide sau groaznic de congestionate în uşile întredeschise, şi coridorul barat de Babette-Nebuna care lătra la fata de pe jos, sugrumată în lesa legată de stîlpul baldachinului, numai că stîlpul acela era rupt şi oprit în curmezişul uşii, am văzut mai tîrziu, după ce am ridicat fata, am crezut noi că o liniştim cu cîteva cuvinte şi am lăsat-o sprijinită de perete. Îi tremurau picioarele, ca la cei scăpaţi din accidente de aviaţie. Am sprijinit fata de perete, ne-am repezit la Babette şi am împins-o în cameră, atunci am văzut camera cea frumoasă făcută praf, baldachinul rupt, sfîşiat, prăbuşit,

se amestecau mătăsurile de sus cu broderia cuverturii, patul masiv tîrît spre ușă sfîșia mocheta de pe jos cu picioarele lui sculptate în labe de grifon. Babette însăși nu arăta mai bine, ochii holbați, blana zbîrlită, colții zgărzii de forță înfipți în gîtlejul umflat și întărit de atîta lătrat.

— Ce-i asta ?

— Tîmpita, a spus Decebal și n-o să știu niciodată dacă se referea la Babette sau la fata cu șorțuleț, pentru că atunci a apărut Mike, ud, cumplit, înfășurat într-un prosop imens de baie, se scurgea apa pe el, a apărut numai și a fost de ajuns pentru că îi ardeau ochii, și îi flutura barba și n-a mai fost nevoie de cuvinte. Totul a fost dintr-o dată foarte clar, fără nici un cuvînt. S-a uitat la noi printr-o ceață sîngerie cu ochii aprinși, dincolo de umerii strînși în prosopul cel mare începeau să apară chipuri agitate, mînioase, indignate, curioase, Babette mîrîia înăbușit și în tot timpul ăsta apa scursă de pe Mike s-a adunat pe jos în băltoace mici care pînă la urmă s-au unit între ele și au făcut o băltoacă mare.

— Dumnezeule, a făcut Mike ; s-a uitat la Decebal, după aceea s-a uitat la patul tîrît, mocheta sfîșiată, la baldachinul prăbușit și după aia s-a uitat iar la Decebal.

— Aș vrea să știu doar cam ce mai avem de gînd pentru ziua de azi. E încă devreme, și dacă pînă acum am reușit să schilodim o femeie, să facem praf o mașină și să devastăm un hotel, aș vrea să știu cam ce mai putem face pînă diseară. Ce mai lăsăm întreg după noi, pînă diseară.

Și-a aruncat colțul prosopului peste umăr, și era ca un senator roman muiat de ploaie, pentru că prosopul lui alb avea pe margini un desen roșu ca o panglică care se împletea în fel și chip cu ea însăși. A ridicat mîna slabă, vînoasă, acoperită cu un fel de blană udă, a socotit pe degete : — scandalul de la miliție, cucoana aia mușcată de braț. Mașina bușită în fața hotelului. Celălalt scandal, din hol. Povestea asta — arăta cu un gest patetic camera întoarsă pe dos.

— Exagerezi, a spus Decebal. Nu trebuia să intre aici, și gata. Nu se intră așa, într-o cameră în care este un cîine.

— Așa cum ? a vrut să știe Mike.

— Nu se dă buzna, într-o cameră în care este un ciine. Cred că știu ce a fost — a vrut s-o vadă pe Babette, și gata, a dat buzna...

— Poate n-a dat buzna, am spus. Poate a intrat normal. Poate a bătut la ușă, și abia după asta a intrat. Ai văzut, cînd a intrat la noi, întîi a bătut la ușă.

— Tu cu cine ții ? a întrebat Decebal.

— Mi-e prieten Platon, dar mai prieten mi-e adevărul, am spus.

O clipă s-a făcut liniște ; au tăcut oamenii de pe coridor, n-a mai gîfîit Babette, s-a auzit doar cum picura apa de pe Mike.

— Mai spune o dată, pilot — a șoptit Sîrbu.

S-a uitat la mine cu un zîmbet ușor care putea însemna orice.

— Spun de cîte ori e nevoie : mi-e prieten Platon, dar mai prieten mi-e adevărul.

Din nou s-a făcut liniștea aceea, din nou am auzit picăturile de apă căzînd în băltoaca de pe mochetă ; și atunci se făceau alte picături de apă, mai mici, și care nici nu se auzeau, se vedeau numai prin aer cum trasează traiectorii scurte, irizate, mult arcuite.

— Mike, a spus încet doctorul, pentru numele lui Dumnezeu, cine l-a adus pe ăsta aici ?

*

Bari al IV-lea nu s-a mișcat cînd am intrat la noi ; a deschis numai un ochi și l-a ținut deschis cît Babette a mirosit ce era de mirosit prin cameră, și pe urmă s-a așezat *exact* în mijlocul covorului și s-a scărpinat mult timp, aranjîndu-și blana de pe gît. După asta a mai ocolit o dată camera, și noi stăteam uitîndu-ne cum miroase Babette camera, cum se scarpină și cum îi mai dă o dată ocol ; și cum se urcă în pat alături de Bari, atunci l-am simțit pe Mike crispîndu-se, încordîndu-se sub halat, dar n-a mai fost nimic. A trosnit patul și acum gata, erau două capete imense cu urechi clăpăuge, și două labe imense atîrnînd peste marginea patului, și trupurile grele,

blănoase, fierbinți, băgate unul în altul ca atunci cînd erau căței; și Bari a închis ochiul doar cînd soră-sa l-a împins și s-a ghemuit în el, ca atunci cînd erau căței.

— Uite că ține, a făcut Decebal.

— Sigur că ține, a spus Mike. Cum naiba să nu țină? E calculat pentru un om normal de 80 kilograme, care se culcă împreună cu o nevastă normală, și dorm normal, și atunci sigur că ține. Nu se rupe nimic. Se rupe numai cînd priponești de el cățele nebune, care se reped la personalul hotelului.

— Cine a pus-o să intre? a întrebat încăpățînat doctorul.

— La personalul hotelului, a repetat suveran Mike. Nici nu știu cum o să ieșim din chestia asta, a spus. Nici nu cred că ne mai țin ăștia aici, chiar dacă le plătim tot hotelul. Tu ce zici, pilot?

— El nu zice nimic, a spus repede Decebal. El e prieten cu Platon.

Am ridicat din umeri.

— Mie mi-e foame.

Așa că ne-am așezat și am mîncat ce pusese Florentina în rucsacul lui Mihai, și ce pusese Camelia în rucsacul doctorului, numai eu nu aveam nimic de mîncare pentru că ce îmi pusese mama în rucsac era departe, în frigiderul de la refugiu. Am mîncat mult, și am făcut ceai pentru mine pe spirtiera doctorului, și pe urmă Mike a făcut cafea din aceea îngrozitoare după care nu se mai doarme trei nopți, dar eu n-am băut cafea. Am băut numai ceai, și după asta am vorbit despre ce aveam de făcut, și Mike a spus că omul acela stătea de fapt la o vilă, și se trata la sanatoriu, și în fiecare zi pleca de la vilă după masa de dimineață, și se întorcea tîrziu, cînd aproape se întuneca, și cei de la vilă s-au obișnuit cu asta, îi păstrau mîncarea, atît doar că nu ajungea la sanatoriu de fiecare dată cînd pleca de la vilă. Se plimba prin parcul sanatoriului, și prin pădure, de fapt *prin păduri* pentru că nu avea un loc al lui, miliția cercetase și știe, se plimba mult și de asta venea tîrziu la vilă, chiar în zilele cînd

totuși ajungea la sanatoriu, pentru că după tratament...

— După ce își făcea *procedura,* a șoptit Decebal, care nu știu ce avea în dimineața aceea.

— După *tratament,* a spus Mike, pleca din nou la plimbare prin păduri. Cu toate că doctorii care îi făceau *procedurile* nu erau de acord cu asta.

— De ce ? am întrebat.

— Era un om bolnav, a spus Mike.

— Ce avea ? s-a interesat Decebal.

— Nu știam că sînt boli la care strică o plimbare prin pădure, am spus.

— Nu știu ce avea, a zis Mike. Asta e treaba ta — s-a întors spre doctor. Ar trebui să te duci, să te uiți prin fișa lui.

— O să mă duc, a spus Decebal.

— Să vorbești cu doctorii, a zis Mike. E altceva cînd discută cu tine, ca de la doctor la doctor.

— O să mă duc, a repetat Decebal, dar nu s-a dus. S-a dus mult mai tîrziu, după ce cunoșteam fiecare copac din pădurile care înconjurau valea, urcau spre creastă și coborau în cealaltă vale, și urcau din nou spre crestele care din oraș se vedeau albastre de atîta depărtare cînd era senin — pînă acolo am fost, și doar cînd nu a rămas altceva de făcut, atunci a mers Decebal la sanatoriu, și nici nu știu, a fost bine, a fost rău, pentru că din ce a aflat el, discutînd ca doctor cu doctorii de acolo, era limpede că am coborît degeaba pădurile de dincolo de creastă, și am urcat degeaba celelalte păduri, care se terminau cu crestele albastre. Pentru că omul acela era atît de bolnav încît n-ar fi putut să urce decît pînă la creastă pădurile care înconjurau rîul, valea, orașul. Dar asta am aflat tîrziu, și dacă doctorul Mehedinți ar fi mers la sanatoriu din prima zi, cred că nu s-ar mai fi întîmplat nimic. Adică lucrurile s-ar fi terminat cu femeia aceea mușcată de braț, și cu Dacia lovită de microbuz și cu povestea de la hotel. Dar atunci, în prima dimineață, după ce a spus că o să se ducă, Decebal a uitat, și pe urmă el și Mike au băut cafea din aceea otrăvită, în timp

ce eu mă uitam la cîini cum dorm, și cu asta gata, am fost pregătiți să începem.

— Poate îmi spuneți și mie *ce începem*, am zis.

— Poate vă îmbrăcați întîi, a spus Decebal, pentru că Mike nu avea pe el decît prosopul acela ca o togă, iar eu pantalonii vechi de zbor cu bretele și tricoul meu cu F—18.

— Chiar, a spus Mike, hai să ne îmbrăcăm, dar nu am reușit să ne îmbrăcăm . S-a deschis ușa, a intrat plutonierul de miliție, pe urmă au intrat un bărbat și o femeie, o fată frumoasă și tristă, și pe urmă încă un bărbat cu o femeie, și nici nu a fost nevoie să mă uit mult la ei ca să văd că de fapt *toți* erau triști. Erau plînși, și cu cearcăne vinete, și cu doliul acela improvizat, folosit cînd e iarnă și îți moare neașteptat cineva drag și atunci îmbraci hainele cele mai mohorîte pe care le ai pînă îți faci altele, negre de-a binelea.

— Dînșii au venit, a început plutonierul, și atunci uite ce s-a întîmplat, Mike a răcnit dintr-o dată : afarrră ! dar a răcnit, adică au vibrat geamurile, și lampa din tavan, și Bernardinii au sărit, știau să se miște și repede, au fost în picioare în mijlocul camerei și lătrau gros, așa cum știau ei, ca mortierele de asediu.

— Afară ! a țipat din nou șeful Salvamontului sinăian ; atunci oamenii aceia triști s-au îmbulzit, au ieșit pe ușă, și pînă la urmă a ieșit pe jumătate și plutonierul, și Mike a spus pentru cîini, pentru Decebal, pentru mine : nu mai suport, burghezii ăștia cu Dacia lor, și pentru milițianul oprit în ușă a spus : v-am rugat să ieșiți.

— Să vedeți... a spus milițianul.

— Nu văd nimic, a răspuns Mike. Nu mai vreau să văd nimic. Nu vreau nici măcar să mai aud altceva, în afară de treaba pentru care ne-ați chemat aici.

— Păi... a încercat plutonierul. A închis ușa, a rămas cu spatele rezemat de tăblia din lemn întunecat.

— Credeam că s-a terminat, a spus Mike. Credeam că ați aranjat singur ce era de aranjat. Nici nu era mare lucru de aranjat. Credeam că nu e mare lucru să lămurești doi oameni că Dacia lor va avea o capotă nouă și strălucitoare, fără ca ei să miște un deget.

— Cinci oameni, a spus Decebal.

— Exact, s-a corectat Mike. Aţi venit cu toţi cinci aici.

— Păi da, a spus repede plutonierul. Voiau foarte mult să vă vadă.

— De ce să mă vadă ? Nu le-aţi spus că le cumpăr o capotă nouă ?

— Ăia sînt alţii, a zis miliţianul. Cei cu capota sînt alţii.

— Ăţunci, cu ăştia ce e ?

Miliţianul a făcut semnul acela, cu degetul mare peste umăr.

— Sînt rudele *lui*. Ale persoanei pe care o căutaţi dumneavoastră, cu cîinii.

— Dumnezeule, a zis Decebal. Mike nu a spus nimic, nici eu nu am spus nimic, numai Bari a căscat şi s-a întins pe covor, şi Babette-Nebuna a căscat şi ea şi s-a întins repede alături.

— Cred că ne-am cam grăbit, a spus încet doctorul.

— Atunci să-i chem, a zis miliţianul. Vor să vorbească cu dumneavoastră.

— Cheamă-i, a spus Mike.

— Poate pui întîi ceva pe tine, a propus Decebal.

Mike s-a întors cu spatele, şi s-a îmbrăcat, şi cînd a fost gata eram aproape la fel, eu cu pantalonii de la costumul de zbor, şi el cu salopeta de schi care abia se vedea de atîtea fermoare late, mari, albe.

— Să intre, a spus Mike. Cu toate că nu prea văd ce le putem spune.

— Ştii cum e, a ridicat din umeri doctorul. Să faci ceva, cînd nu mai ai totuşi nimic de făcut. Nu e prima oară.

— Da, a spus Mike.

— Să faci totuşi ceva, cînd ce e foarte important pentru tine e de acum treaba altora.

— Da, a repetat Mike.

— O treabă pe care oricum nu o poţi face, şi atunci măcar atît, să vorbeşti cu cel care o poate face.

— Să te *încredinţezi*, am spus.

— Cam aşa ceva, a spus doctorul. Nu ştiu dacă am fost foarte clar.

— Ai fost, l-a încredințat posomorît Mike. Ai dat de fapt definiția Salvamontului.

— Afurisită definiție, a zis doctorul. Scîrboasă definiție.

Milițianul se uita cum vorbim. S-a uitat întîi la cîini, și pe urmă s-a uitat la doctor, și la Mike, și la mine cînd am spus: „să te încredințezi", și pe urmă s-a uitat din nou la doctor și la Mike, și iar la doctor.

— Vor doar să vă vorbească, a spus.

Nu s-a uitat nimeni la el. Nu era *dintre noi*, dacă înțelegi.

— La voi cum e, pilot? s-a interesat Sîrbu.

— La noi e și mai scîrbos, am spus. Și nu îmi face nici o plăcere să vorbesc despre *asta*. Restul am gîndit: La noi, nu mai vine nimeni să se *încredințeze*. La noi, cînd cineva nu mai poate face ceva pentru un om care-i este foarte apropiat, nimeni nu mai poate face ceva pentru omul acela.

*

Am trecut pe lîngă o casă mare, cenușie, urîtă, cu două șiruri nesfîrșite de ferestre identice, șirul de la parter era întrerupt chiar la mijloc de o ușă din fier forjat, și am intrat în pădure. Și a fost ca atunci cînd intri prima oară într-o pădure, pentru că din punctul ăsta de vedere pădurile seamănă cu zborul: niciodată nu intri *la fel* într-o pădure, dacă înțelegi. E ca atunci cînd decolezi și avionul e același, și pista de beton e aceeași, și vocea conducătorului de zbor în căști e cea binecunoscută pînă la obsesie, și uite, nici o decolare nu seamănă cu cealaltă. Așa a fost cînd am intrat în pădure, și o grămadă de oameni au descris pădurea iarna, au pictat-o, au schimbat copacii în cuvinte, și zăpada în cuvinte, și au legat cu har cuvintele între ele și uite, ce se întîmpla în jurul nostru nu semăna cu copacii puși pe pînză sau pe hîrtie. Nu semăna cu nimic, pentru că pădurea în care am intrat era atît de ea însăși, cum numai celelalte păduri în care tot intrasem erau, și dacă ești atît de tu însuți, nu poți *semăna* cu nimeni. Poți numai *să fii*. Așa s-a întîmplat

cu pădurea aceea, *era*, și de aceea spun că poate fi asemuită cu zborul, care nici el nu seamănă cu nimic, dar *este*. Pot însă să spun cum a fost pădurea aceea atît de ea însăși :

Trunchiurile erau foarte înalte, și drepte, și pentru că se ridicau din zăpadă păreau întunecate la culoare, aproape negre, dar de fapt erau gri-cenușii, ca piatra. Și reci ca piatra, și lucioase ca piatra lustruită de multele mîini petrecute în trecere peste coloanele de piatră, și pentru că ramurile începeau foarte de sus și se împleteau între ele alcătuind ogive chenăruite alb de zăpadă, pădurea părea într-adevăr o catedrală, deși asta s-a spus de multe ori, despre multe păduri ; atît doar, că nici catedralele nu seamănă între ele. Și pentru că totul începea în zăpadă și se termina sus cu chenarul acela de zăpadă, și asta cît se vedea cu ochii, pădurea aceea era ca lucrurile care încep și se termină în același fel. Exista o limită de la care trunchiurile păreau să se apropie, și încă o limită de la care credeai că se unesc, atît de apropiate erau, și crengile nici nu se mai adunau în arcuri ogivale, se împleteau într-un plafon de tăcere dincolo de care nu se mai vedea cerul albastru din ziua aceea, era numai lumina plecată din cerul albastru, care prin tavanul de crengi se filtra alb-cenușie și se albăstrea din nou, vag, aproape de zăpada de jos din care ieșeau tulpinile acelea drepte, și se albăstrea mai tare, cu umbre de violet, în toate urmele și adîncurile din zăpadă, și contura un cerc net în jurul fiecărui copac, acolo unde copacii se ridicau în lumina alb-cenușie. Mai erau copaci mici și tufe, și era ceva care te făcea să bănuiești sub zăpadă frunzele căzute, ude, negre, cafenii, galbene din toamna tocmai trecută, și chiar iarbă palidă, cu firul moale, dacă pe urmă dădeai frunzele la o parte. Așa arăta pădurea aceea nemaivăzută, și noi am pornit prin ea fără să vorbim, și am mers unul călcînd pe urmele celui din față ; mergeam în linie, așa ca să vedem tot ce era înainte. Copacii care se trăgeau la o parte alunecînd pe cercurile albastre, și cîinii care întîi s-au oprit, au adulmecat pădurea necunoscută și au intrat în ea mergînd în linie, cu

noi, fără să adulmece prin zăpadă, și mergeau puțin pieziș uitîndu-se înapoi, în spate, dincolo de noi, unde nu trebuia să se întîmple nimic. Și noi mergeam spre marginea unde copacii începeau să se apropie între ei pentru ca pînă la urmă să se lipească de-a binelea, dar era undeva o șmecherie pentru că, oricît mergeam, n-am reușit să ajungem la marginea accea. N-am reușit nici măcar să ajungem mai aproape de ea decît am fost cînd am intrat în pădure, urcam însă, și atunci am reușit să ajungem pînă la locul unde copacii cenușii se terminau și începeau mestecenii. Nici nu e nevoie să-ți mai spun cum au fost, albi, zvelți și cu cearcăne negre, și ramurile lor subțiri curgînd din ramurile groase, atît de subțiri și verzi-galbene chiar acum, în toiul iernii. Era ca atunci cînd cineva vrea să te convingă că iarna nu ține totuși veșnic, și atunci îți arată o frunză, sau o floare de seră, numai că mestecenii aveau crengile acelea verzi *în pădure,* așa cum se înălțau din zăpadă. Pădurea de mesteceni era albă, și se cățăra mai abrupt pe deal, și cînd ne-am uitat înapoi întîi am văzut doar împletitura crengilor de la copacii cenușii, și pe urmă a început să se vadă și orașul, și înainte de a intra în pădurea de brazi am văzut chiar și rîul cel sticlos. Cum se frîngea lumina în rîul sticlos, în apa verde-închis, care atunci nici nu mai era verde-închis, sclipea și gata. Dar nici aici n-am reușit să atingem marginea unde trunchiurile albe se uneau într-un zid de nepătruns, și pînă la urmă am intrat în pădurea de brazi unde dintr-o dată s-a făcut întuneric și zăpada nu mai era albă, era roșcată de atîta cetină foșnitoare. Însă cu brazii eram obișnuiți, și am urcat printre ei știind că de fapt nu se unesc niciodată, ni se pare numai, și chiar, pînă la urmă se făcea albastru și din ce în ce mai multă lumină între trunchiurile negre, subțiri, zgrunțuroase, și cînd am ajuns sus de tot, pe creastă, nu s-au mai văzut nici pădurea cenușie, nici mestecenii, nici rîul, nici orașul ; rămînea lumina, și un cerc negru închis în sfîrșit în jurul nostru, și dincolo de cercul negru alt șir de creste, albastre din pricina depărtării.

— Cam mult, am spus.

Am arătat pădurea cum cobora valea și urca spre crestele albastre, pe urmă m-am întors arătînd pădurea care cobora spre oraș.

— Cam mult, pentru noi cinci.

Mike n-a răspuns, și nici Decebal n-a spus nimic. S-au întors doar o dată cu mine, și priveau văile și crestele acelea într-un fel anume. Au scos hărțile primite de la maior și s-au uitat întîi pe hartă, după aceea la pădurea din jur, și din nou la hărți. Au orientat hărțile spre nord, dar nordul nu l-au găsit nici cu busola, nici după ceas și soare. Nici după mușchiul de pe copaci, nici după cum se adunau văile pe hartă, pentru că întîi au îndreptat hărțile spre nord și doar după aceea s-au uitat să vadă dacă văile chiar se adunau la fel, pe hîrtie și la picioarele noastre și, ce să vezi, se adunau la fel. Se *potriveau,* și de fapt era limpede că n-au nevoie de busole, de ceasuri, de mușchi sau de soare, ca să știe unde e nordul. Știau și gata. Cînd trebuie tot timpul să știi unde ești, după o vreme nu mai ai nevoie de busolă. E ca la păsări. Își îngustau ochii, și șopteau ceva, socoteau pe degete și pe urmă își duceau în fața ochilor degetele încrucișate într-un anume fel, le împleteau pînă rămînea un pătrat între ele, atunci ridicau mîinile în fața ochilor și priveau prin pătratul acela, și după aceea buzele se mișcau încet, ca la oamenii care au ceva foarte important să-și spună.

— Cam mult, chiar dacă am căuta fiecare de unul singur, am spus din nou, dar n-au răspuns nici acum. S-au învîrtit spre nord, spre sud, spre est și spre vest, și se uitau printre degetele împletite și mișcau din buze, și în tot timpul ăsta Babette-Nebuna se învîrtea după Decebal, și Bari al IV-lea s-a învîrtit după Mike, numai eu am stat pe loc și m-am uitat la ei cum se învîrt.

— 40, a zis Mike într-un tîrziu, dar a vorbit tare și atunci am înțeles ce mormăiau ei mișcîndu-și buzele, calculau.

— Ți-am spus, a făcut Decebal. Pentru o rază de 5 km, asta înseamnă cinci zile. Douăsprezece zile pentru

7,5 km, și dacă vrem să facem ceva de care să fim măcar noi siguri, cam de douăsprezece zile e nevoie.

— Tu ce zici, pilot ? a întrebat Mike.

— Dă-mi harta, am spus.

Mi-a dat harta, și m-am lămurit despre ce e vorba încă înainte de a mă uita limpede la ea. Înainte de a o întoarce cu partea de sus după nordul meu, numai cînd am văzut cum arată harta aceea, curbele de nivel, șoselele, drumurile forestiere, drumurile pur și simplu, potecile. *Toate* potecile. Nu uitaseră nici o potecă. Nici o piatră mai răsărită, nici un izvor, nici o tufă, copac izolat, podeț dintr-o singură bîrnă sau casă de pădurar părăsită acum o sută de ani. Erau trecute și siluete mititele de copaci care lămureau ce găseai în pădurile precis conturate : mesteceni, fagi sau brazi, și cît de înalți, și cît de groși erau mesteceniî, fagii, brazii. Am văzut și rîul sticlos, și o bucată de oraș cu străzile urcînd din cele două bulevarde de-a lungul rîului, și un dreptunghi negru care însemna sanatoriul, atunci m-am lămurit ce sînt hărțile acelea. Planuri directoare cu scara 1 : 2 000, sau 1 : 5 000, în care fiecare centimetru de pe hartă însemna 20 de metri pe teren, sau cincizeci, m-am uitat sub cifrele care însemnau titulatura acelui plan și îl încadrau în coordonate precise, acolo am citit : 1 : 2 000. Nu mai văzusem așa ceva din liceul militar, și nici nu credeam că o să mai văd. Hărțile noastre de aviație aveau scara 1 : 1 000 000 sau 1 : 5 000 000, și fiecare centimetru însemna zece, sau cincizeci de kilometri. Depinde cît de departe trebuie să zbori. Cînd zburam foarte departe, atunci foloseam hărțile în care fiecare centimetru pe hîrtie însemna cincizeci de kilometri pe pămînt ; pentru că, atunci cînd zburam foarte departe, nu era prea important ce ai sub tine. Ce rămîne sub aripă, și cum arată pămîntul acela. Cînd zburăm foarte departe aveam alte griji. Ne uitam mai mult la debitmetru și socoteam cît putem zbura cu gazul rămas, și atunci nu ne prea interesa ce e sub noi. Ne interesau doar aerodromurile de rezervă, și astea erau trecute pe hărțile 1 : 5 000 000, și erau mîzgălite cu creion portocaliu, și se vedeau foarte bine cum te uitai pe hartă. Era nevoie, pentru că în cabina avionului de vînătoare

nu prea e loc să întinzi o hartă și chiar dacă ai reușit să o întinzi cît de cît, nu este prea mult timp ca să te uiți la ea.

— Noi în aviație avem hărți unu la un milion, am spus.

— Felicitările mele, s-a înclinat ușor Mike Sîrbu. Sper că știi să o citești și pe asta.

Am spus că știu.

— Și că ți-ai dat seama ce e cu liniile astea trase cu creionul.

Am spus că mi-am dat seama. Cum alcătuiesc liniile pătrate cu latura de 2,5 km, și ce sînt pătratele acelea, zone de căutat. Careuri. Pentru o rază de șapte kilometri în jurul orașului, asta însemna 36 de careuri. Atît doar, că noi cinci nu puteam acoperi 36 de careuri în douăsprezece zile, trei careuri pe zi. Aveam nevoie de șase zile pentru *un singur careu,* dacă voiam într-adevăr să căutăm.

— Și de fapt, am spus, nici nu știu bine pe cine căutăm. Pe cine, sau *ce* căutăm. Un tip fugit de civilizație și care, oricum, nu se lasă găsit, sau pe cineva care s-a pierdut în zăpadă și atunci e la fel de greu de găsit, sau pe cineva care pur și simplu n-a venit la masa de prînz într-o bună zi, și de atunci n-a mai venit de loc...

— Mai ai ? a întrebat Mike, încet.

— Oh, am spus. Bineînțeles că mai am. Un tip sătul de familie. Speriat de boala lui grea, și a sărit în apă cînd se întorcea de la *procedură,* și atunci nici n-ar trebui să-l căutăm noi, ar trebui să-l caute cu scafandri. Îndrăgostit de călăreața de la circ, și atunci a fugit cu circul, și noi îl căutăm în pădure. S-a dus la gară și s-a urcat în primul tren, și noi îl căutăm în pădure. Uite cîte sînt de lămurit pînă să știm ce avem de făcut, și întîi ar ar trebui de fapt să știm pe cine căutăm, ți-am spus.

— Uite pe cine, a spus Mike la fel de încet, și a scos dintre hărți o fotografie și atunci l-am văzut prima oară, și tot ce pot să-ți spun este că era unul din oamenii pe care nici nu-i vezi, cînd îi întîlnești pe stradă. Nici nu-ți dai seama că te-ai întîlnit cu cineva. Ocolești, și gata. Nu era unul din oamenii de care îți aduci aminte înainte de

culcare. Avea doar o haină sport care nu se potrivea, atît. Era prea mare. În rest, totul era foarte limpede. Nu era unul din oamenii care fug de civilizație, sau fug de nevastă, sau se îndrăgostesc de călăreață și pleacă cu circul. Din cei care se urcă neașteptat în tren și coboară în stații îndepărtate, sau se aruncă în apă pentru că au ei o boală grea. Nu era genul. Era doar un om obosit, și speriat de boala lui, și care se plimba prin pădure exact ca să uite cît de speriat și de obosit este. Era exact genul de om care vine întotdeauna la masă cînd e așteptat, chiar dacă întîrzie, și atunci bineînțeles te sperii cînd dintr-odată nu mai vine. Cred că mi-ar fi plăcut să fiu la fel dacă nu erau avioanele, sau cel puțin așa mi s-a părut cînd m-am uitat la fotografie : omul acela, cu haina lui sport, prea mare. Mai tîrziu mi s-a părut că e un fel de liniște, dincolo de spaimă și oboseală, și atunci m-am uitat din nou la poză. Aiurea, nu era deloc liniștit. Stătea cu mîna pe gîtul unui cerb împăiat, și încerca să zîmbească în aparatul de fotografiat, dar nu era deloc liniștit. Era doar înspăimîntat de-a binelea pentru ce se întîmpla, și obosit de spaima aceea, însă nu era frica *pentru el,* dacă înțelegi ; și ca să vezi toate astea, trebuia să te uiți de mai multe ori la poză. Așa am văzut că și haina aceea nu era prea mare. Era numai strîmbă, și avea prea multe catarame, și fermoare, și buzunare aplicate încheiate cu capse. Omul acela nu era obișnuit să poarte haine sport cu fermoar, a fost foarte limpede. Nu era obișnuit nici să meargă în pădure, și nici să găsească drumul dacă se pierdea, și era limpede că devreme ce singur nu putea să facă asta, atunci trebuia să-l ajute cineva.

*

Bineînțeles că ne-au dat afară, și cînd ne-am întors la hotel lucrurile ne așteptau jos în hol, și ni s-a spus zîmbind că am fost instalați într-un loc *corespunzător,* și ce să vezi, locul acela corespunzător era casa lungă, cenușie, cu două șiruri identice de ferestre, de la marginea orașului. De unde începea pădurea. Cu ușă de fier forjat,

casa pe care am ținut-o minte doar pentru că era atît de urîtă. Am trimis înainte microbuzul, și noi am mers pe jos, și cînd am ajuns se întuneca, și casa era și mai urîtă, pentru că ferestrele identice aveau obloane groase prinse în chingi late de fier negru, și toate obloanele erau închise, ferecate, și casa era oarbă și întunecată, și părea o prelungire a pădurii spre oraș. Atît doar, că într-o pădure știi cam ce te așteaptă, dar cînd intri prima oară într-o casă, habar n-ai ce poți găsi dincolo de ușa din fier forjat. Noi am găsit o cucoană dîrză și uscată, cu păr alb și ochelari din aceia cu arc, de la începutul secolului, și rochie severă din stofă groasă, și ochelarii cu arc erau ancorați printr-un șnur, solid, împletit, de o broșă prinsă în stofa groasă..

— Bună seara, a spus Mihai Sîrbu.

— Bună seara, a spus doctorul Mehedinți.

— Bună seara, am spus, și după aceea s-a făcut tăcere, pentru că băbuța aceea n-a spus nimic. Și-a strîns numai buzele și s-a uitat la noi cu multă atenție și de foarte departe, și asta a ținut mult timp, s-a uitat întîi la bocancii lui Mike, la bocancii doctorului, la ghetele mele de zbor care alunecau îngrozitor prin zăpadă, și pe urmă s-a uitat la pantalonii cu multe fermoare ai lui Mike, la pantalonii doctorului rupți la genunchi de dimineață, de cînd Decebal plonjase după Babette, s-a uitat atentă la vata ieșită în ghemotoace murdare prin rupturile acelea, și după asta s-a uitat atentă la pantalonii mei. La scurtele noastre și pe urmă a ridicat ochelarii și s-a uitat la noi, ce rămînea în afară de ghete, pantaloni și scurte căptușite. S-a uitat o groază de timp și noi tăceam cum se uita la noi, și mi-ar fi plăcut foarte mult să știu cum mă vede, dar nu mi-a reușit niciodată cheștia asta, să mă privesc din afară.

— N-am *venit*, a spus deodată Mike. Am fost *trimiși*. Dacă dumnea...

Atunci l-am strîns de umăr, și cînd Mike s-a întors, am spus : În regulă... Lasă-mă pe mine.

— Unde să te las ? a șuierat Mike. Nu vezi că ne dă afară ?

— Nu ne dă, am spus.

Am ieşit, mi-am înfipt mîinile în cefele groase, moi, fierbinţi, ale Saint-Bernarilor, şi i-am împins înainte prin uşa din fier forjat, în casa cea urîtă.

*

Cealaltă băbuţă a fost într-adevăr îngrozitoare. Avea tot ochelari cu arc şi şnur gros, şi purta o rochie neagră cu guler de dantelă, şi manşete din dantelă, dar dantelă autentică, îndelung migălită cu croşeta din aţă albă de bumbac, şi nu zîmbea într-adevăr niciodată. Cred că nici nu ştie să zîmbească. Era aşa, o maşină îmbrăcată în băbuţă, şi care funcţiona. Se mişca în rochia ei neagră cu dantele albe, şi avea în grijă tot o vilă uriaşă cu acoperiş ascuţit unde ar fi trebuit să fie un hotel, dar de fapt era domeniul ei absolut, pe care îl stăpînea cum avea ea chef, şi acolo nimic nu mişca fără să ştie ea că mişcă. Nici personalul, nici clienţii, nici mobilele, şi de fapt cred că nici nu făcea vreo deosebire între personal, clienţi şi mobile. Asta era felul ei de a trăi şi gata. Nu trebuia să ştie să zîmbească, pentru ca lucrurile să meargă cum trebuie în hotelul ei. Cred că nici nu-şi imagina că un hotel se poate conduce zîmbind. Cred că de fapt nu-şi imagina nimic niciodată. Cred că lucrurile astea două merg împreună cînd zîmbeşti şi cînd îţi poţi închipui tot felul de lucruri care de fapt n-au fost niciodată, şi dacă nu ştia să zîmbească, nu ştia nici că se pot imagina lucruri care să o facă să zîmbească. Noi am nimerit acolo pentru că Lungana a vrut să facă o baie adevărată, era vară, mergeam cu Faetonul decapotat, altfel n-avea rost să mergi cu Faetonul vara, treceau camioane din acelea imense, albastre, acoperite cu prelate, TIR, camioanele ridicau un praf îngrozitor. Rămînea pe botul pătrat al maşinii, pe parbriz, pe feţele noastre şi în părul Lunganei, şi scrîşnea între dinţi, şi asta dura pînă găseam un lac, sau un rîu, numai că acolo unde am fost în vara aceea, nu erau foarte multe lacuri sau rîuri. Erau doar izvoare subţiri ieşite din pămînt între pietre imense sau rădăcini roşii de brazi întunecaţi, şi apa era atît de rece încît nici nu ne puteam spăla cum trebuie. Pe urmă porneam iar, şi şoseaua făcea bucle între

dealuri line cu pajiști de un verde pălit pentru că vara aceea a fost fierbinte chiar și sus, în nord, și dealurile line erau acoperite spre poale cu verde stins, și pe urmă se rotunjeau sub cerul foarte albastru cu păduri de un verde întunecat, pline de mister. Erau foarte dese, și din șosea nu se vedeau decît două-trei rînduri de brazi, pe urmă totul se contopea într-o beznă verde despre care puteai să crezi orice, dar noi știam că acolo se deschid neașteptat poieni rotunde acoperite cu iarbă din aceea cu firul lung și îngust. Ridicat spre soare chiar cînd soarele apunea dincolo de brazi, și pe urmă arcuit sub propria-i greutate. Pentru că atunci cînd soarele apunea, noi ieșeam din șosea, cuplam tracțiunea pe toate cele patru roți groase, reductorul, și atunci Faetonul alb, pătrat, greoi pe asfalt, se transforma într-un automobil de urcat dealuri și străbătut păduri, și noi asta făceam, treceam prin cîmpiile dintre dealuri, și intram în pădure, și ne strecuram prin întunericul trunchiurilor solzoase fără să aprindem farurile, pînă izbucnea lumina de amurg într-una din poienile rotunde, tăinuite. Acolo opream, și făceam focul, și Lungana arunca în ceaun cartofi fără să-i mai curețe de coajă, și cînd ne-am săturat de cartofi fierți în coajă i-a aruncat în jarul de sub ceaun, și asta a durat pînă n-am mai putut mînca nici cartofi copți în spuză. Așa a fost vara aceea, plină de dealuri împădurite, și mașini TIR ridicînd trîmbe de praf, și cartofi fierbinți, și apa înghețată a izvoarelor subțiri. Mai erau nopțile, care despărțeau dealurile și șoseaua prăfuită în felii atît de *altfel* între ele, încît niciodată n-am putut pune cap la cap ce am făcut noi în vara aceea. Asta a durat pînă Lungana a spus că vrea să facă o baie adevărată la un hotel, cu apă caldă, și cu apă rece, așa am ajuns în fața vilei cu acoperiș ascuțit. Am intrat fără să știm ce se întîmplă de fapt în vila aceea. Am crezut că intrăm într-un hotel ca toate hotelurile. Am crezut că e de ajuns să explicăm că vrem doar să ne spălăm, și cum o să fie după aceea, sub jetul de apă fierbinte, pe urmă rece, și din nou fierbinte. Cum o să ne ștergem cu prosoapele hotelului, noi, pufoase, în culori pastelate, pentru că prosoapele noastre erau aspre și nu mai aveau de mult nici o culoare. Pe urmă plăteam cît ne cereau

pentru baia aceea, deși Lungana asta a făcut cît am stat sub duș, mi-a ținut o teorie întreagă despre drepturile *drumețului obosit* și datoria fiecăruia față de *drumețul obosit*, și ideea de bază era că dacă *ea* ar avea un hotel, n-ar cere niciodată bani pentru anumite chestii, de la drumeții autentici. Pentru un duș fierbinte, despre asta era vorba în principal. Cu prosoapele a fost exact cum ne-am închipuit, într-adevăr pufoase și imense, al Lunganei era galben-blînd și s-a potrivit minunat cu ochii negri, cu părul negru, lung, muiat de apă și care începea să vălurească și să prindă lumina într-o țesătură difuză și așa mai departe, al meu a fost albastru deschis și avea brodați într-un colț pescărușii albi. A fost foarte bine, și după ce am făcut duș, și ne-am șters cu prosoapele galbene și albastre, și ne-am îmbrăcat, ne-am dezbrăcat și am intrat din nou sub duș — atît de bine a fost. De data asta am discutat cu gura plină de apă dacă tariful pentru duș se calculează funcție de cît stai în baie, sau e tarif fix, socotit pentru durata medie de stat sub duș a unui adult normal, și bineînțeles că pe urmă am dezbătut ideea de durată medie și cea de adult normal. Pe urmă am tăcut, și stăteam cu fața ridicată, și ne-a biciuit apa fierbinte fruntea, ochii închiși, obrajii. A fost într-adevăr plăcut, numai cu prosoapele nu a mai fost la fel pentru că erau deja ude, reci, lipicioase, și culorile pastelate nu mai însemnau mare lucru. Am ieșit din baie, și am vrut să plătim, și atunci uite ce s-a întîmplat : doamna de la recepție a spus că nu avem nimic de plătit. Nu acum. A spus că serviciile se plătesc o dată cu camera, și noi aveam camera 25, și doar atunci m-am uitat atent la ea și am văzut ochelarii cu arc, și rochia neagră cu dantele albe, cînd am spus că nu am cerut nici o cameră. Stăteam foarte prost cu banii, ca de obicei, și tot ce voiam era să scăpăm cît mai ieftin de dușul acela, și să plecăm suficient de repede ca să ne rămînă timp de căutat poieni rotunde dincolo de dealurile între care era hotelul. A răspuns punînd ușor cheia pe scîndura aceea lustruită care îi despărțea biroul de ceea ce ar fi trebuit să fie holul hotelului dar era de fapt o cameră dintr-o casă locuită de oameni care n-au

nevoie să meargă la hotel, și merita să vezi cum a făcut asta : *definitiv*. A făcut-o în așa fel, încît tot ce mai rămînea era să iei cheia, dar n-am luat-o. M-am gîndit la poiana rotundă, la cum avea să urce Faetonul prin pădure, și ce se întîmpla acolo după ce ne umflam cu cartofi fierți ori copți în spuză, nu se putea petrece într-o cameră de hotel. Nu între patru pereți, și cu tavan deasupra capului. Sînt lucruri care nu se pot petrece decît în poieni tăinuite, sub cerul liber, de asta n-am luat cheia pusă atît de categoric pe scîndura lustruită. Eram sătul de lucruri definitive. Voiam lucrurile acelea atît de amare pentru că știi că nu durează, se duc fără să mai fie niciodată, și care erau de două ori minunate, o dată pentru că erau ele minunate în sine, și pe urmă pentru că știai că n-au cum să țină foarte mult. Sînt, și dintr-o dată nu mai sînt, și dacă n-ai știut să pricepi asta cînd au fost lîngă tine, gata, s-au dus și nu rămîne decît gustul amar pentru ce ar fi putut să fie. Așa se întîmplau lucrurile cu Lungana, numai că Lungana știa să spună : acum, și încă : gata, nu mai are rost, cînd într-adevăr nu mai avea nici un rost. Așa era făcută, și nici nu știa dacă e bine sau e groaznic de rău ; eu mă împotriveam și cînd era limpede că nu mai are nici un rost împotrivirea, și singurul rezultat era că reușeam să stric și ceea ce fusese, și iar nu e nimic de făcut, pentru că așa eram construit. Am avut mare noroc cu Lungana, care recunoștea lucrurile, și m-a recunoscut în seara-noaptea-dimineața aceea în care am dansat și ne-am lăsat prietenii fără cafea, și am avut noroc cu ea și în nopțile petrecute în poienile rotunde, și tot așa a fost atunci cînd mă uitam la cheia aceea fără să o ating, și s-a întins peste umărul meu mîna subțire, puternică, arămie a Lunganei, a luat cu *ea* cheia, și gata. Ne-am dus în camera 25 unde am găsit lucrurile acelea amar-minunate. Numai serile erau îngrozitoare pentru că trebuia să coborîm fix la șapte jos, unde era un restaurant și unde la una din mese ne aștepta, solemnă și rece, mașinăria aceea care arăta ca o băbuță în rochie neagră cu guleraș din dantelă. Mîncam *cuviincios* exact lucrurile acelea care ne-ar fi făcut înainte fericiți, și era chiar ora cînd cuplam tracțiunea pe patru roți și reductorul, și Faetonul ieșea din șosea și începea

să urce dealurile. De data asta mă uitam la Lungană, și Lungana mă liniștea cu o fluturare a genelor, și făcea mai departe conversație cu bătrîna aceea cumplită. Am încercat și eu, dar nu mergea, vorbele se poticneau în obstacole pe care nu puteam să le înțeleg, cuvintele nu se adunau acolo unde trebuie, șovăiau și căpătau înțelesuri calpe, și atunci doar alunecau pe fața lucrurilor care trebuiau spuse. Nu se putea discuta așa, chiar dacă bătrîna zîmbea politicos și încuviința din cap, și pe urmă spunea și ea lucruri care se tot depărtau de ce ar fi trebuit să însemne ele cu adevărat, și atunci era rîndul meu să zîmbesc politicos și să dau din cap. Numai Lungana nu zîmbea. Lungana se uita fix la băbuță, dar nu mi-a spus niciodată ce a descoperit în dosul ochelarilor cu arc. Se uita fix la bătrînă și știa să răspundă cu aceleași înțelesuri care treceau pe lîngă mine, și seara tîrziu, cînd rămîneam singuri în camera 25, sau în seara cînd ne-am plimbat prin livada aceea în care era ascunsă o biserică veche încheiată din lemn de stejar acum șapte sute de ani, și tot încercam să lămuresc ce s-ar fi vrut spus din ce se spusese de fapt, Lungana își dezvolța teoria despre lucrurile care nu merită să fie explicate, dacă n-au fost oricum înțelese. Nu e nimic de înțeles, spuneam, și am crezut asta o săptămînă întreagă, cît am stat la hotel. Am înțeles, sau mă rog, *am crezut* că înțeleg, dar cînd am plecat, voiam să plătim și să plecăm, și Faetonul aștepta la ușă umed de rouă, pentru prima dată la recepție nu mai era bătrîna aceea, a fost o fată amabilă și indiferentă, și fata ne-a spus simplu că, de fapt, nu aveam nimic de plătit. Pentru hotel, pentru mesele luate la restaurant, pentru dușul, de la care începuse toată povestea. A spus că am fost invitații *doamnei*, și atunci cînd inviți pe cineva nu îi ceri după aceea bani, asta e clar. Lungana tăcea, și a fost doar zîmbetul acela ușor al ei, și fluturarea știută din gene cînd am spus că trebuie să o vedem neapărat pe *doamna* măcar să-i mulțumim, dar n-aveam pe cine vedea pentru că doamna nu mai era, plecase, și doar cînd am spus că o aștept în camera care nu semăna a hol de hotel, doar cînd am spus că o să stau acolo pînă cînd apare *doamna*, numai atunci

Lungana a ridicat din umeri și a zis : Dumnezeule, cum poate fi cineva atît de prost. Nu are rost, a zis, și atunci am înțeles doar că trecusem pe lîngă ceva minunat fără să-l recunosc, și am simțit, mergînd spre mașină, gustul amar pentru ce ar fi putut de fapt să fie.

*

Dar de atunci am învățat să *recunosc* băbuțele severe fortificate în dosul ochelarilor cu arc. De asta i-am spus lui Mike că e în regulă, și am împins cîinii în fața noastră și într-adevăr a fost în regulă pentru că doamna aceea bătrînă s-a răsucit, și a pornit la stînga pe coridor, și după cîțiva pași s-a uitat peste umăr și a spus : ce așteptați, dar asta suna din gura ei ca un „bine ați venit". Am rămas în urmă, și din nou a fost ca dimineața la hotel cînd mă uitam după Mike și Decebal, și după cîinii lor cum se pierd în lumină, numai că acum nu se pierdeau în lumină, acum s-au cufundat în semiîntuneric, și nu mai erau uși înalte din lemn întunecat, ușile de aici erau mici, albe, și pe jos n-a mai fost mocheta somptuoasă, era un preș simplu, subțire, prin care simțeai cît de rece e cimentul. Casa urîtă pe din afară nu mai avea foarte mult ca să fie săracă pe dinăuntru, și n-am reușit să-mi dau seama unde am nimerit. Pentru că eram obosit după toată ziua aceea absolut aiurită, și pentru că ziua începuse și se termina acum cu Lungana, și pentru că lumina chioară în care se duceau prietenii mei nu era de la becuri sărace, venea de la lămpi mici cu abajururi colorate prinse pe perete între ușile mici și albe, și de asta era caldă, și după cîțiva pași locul era sărac doar pe lîngă hotelul baroc de dimineață, și după alți cîțiva pași eram ca într-un fel de casă a cuiva, exact ca atunci cînd am fost cu Lungana în vila cu acoperiș țuguiat. Cred că asta se întîmplă din cauza băbuțelor care încercau ele să fie severe sub rochii de culoare închisă, și pînă la urmă uite ce reușeau că-ți era într-un fel ca atunci cînd ajungi undeva, unde ești de mult așteptat. Pe noi ne-a așteptat în capătul coridorului un apartament adevărat, cu vestibul, baie în stînga, bucătărie în dreapta și două camere, una mare,

cu o grămadă de paturi, cealaltă mai mică, cu frigider și canapea, după baie și bucătărie. Paturile erau lipite cîte două și acoperite cu pături moi, groase, în carouri viu colorate, și primul lucru pe care l-a făcut Bari al IV-lea a fost să se urce în unul din paturile alea și să se învîrtă pe pătura în carouri, și tot timpul ăsta patul a scîrțiit îngrozitor, și pătura se făcea ghem sub picioarele groase cu gheare imense, și așteptam zgomotul acela de lemn și atunci băbuța avea să țipe și să ne dea afară. Nu s-a frînt lemnul, și Bari s-a lăsat greu peste pătura amestecată cu perna, cu cearșaful, îi atîrnau urechile, labelé, capul masiv peste marginea patului, îi curgeau pleoapele și fălcile după tipicul știut, se topeau fulgi mari de zăpadă pe blana de cîine pentru că am uitat să-ți spun, afară ningea, și asta a fost tot. Adică a mai fost privirea blîndă, bleagă, indiferentă, a ochilor injectați, strecurată pe sub pleoapele căzute, și cu asta chiar că s-a terminat, a adormit Bariloiu, i-a lunecat ușor o labă, pînă a atins podeaua. Babette — nu, Babette a preferat de la bun început antreul cu plăci de gresie pe jos, uneori am găsit-o în baie sau în bucătăria aceea pe care oricum nu o folosea nimeni și a intrat o singură dată în camera cu paturi lipite, dar asta a fost mai tîrziu. Atunci, în seara aceea, după ce Bari a adormit în pat și Babette s-a întins pe gresia antreului și am avut probleme serioase să o dăm la o parte ca să deschidem ușa, și după ce băbuța cea severă ne-a aruncat o privire crîncenă prin sticla ochelarilor cu arc și ne-a dorit din vîrful buzelor „noapte bună", doar după asta Mike s-a întins, și a spus : ce zi, ce zi, și ne-am dat seama că sîntem morți de foame, că nu mîncaseră nici cîinii și că toate bagajele noastre, cu mîncare, și lanțernele, și busolele și schiurile cu clăparii Cameliei, toate erau în microbuz, și noi habar n-aveam unde e microbuzul albastru.

— Poate nu i-au dat bine adresa, a sugerat Mike.

— N-aveau ce adresă să-i dea, a spus Decebal. Orașul ăsta e ca o rîmă. Intri printr-o parte, ieși prin cealaltă.

— O rîmă prin care curge un rîu, am spus.

— Era destul să-i explice : cel mai pocit hotel din oraș...

— Nu-i hotel, a spus Mike.

S-a uitat în camera mare, cu șirurile ei de paturi alăturate. Erau trei șiruri de cîte șase paturi alăturate, și între paturi erau poteci strîmte acoperite cu același preș subțire, ros, ca pe coridor.

— Chiar, a zis Decebal, nu prea seamănă a hotel.

— N-avea nici recepție la intrare, am spus. Nu știu dacă ați văzut...

— N-am văzut-o decît pe baba aia, a răspuns Mike. N-am văzut-o decît pe ea. Mai era puțin și ne dădea afară, sau ne scotea ochii, sau mai știu eu ce. Asta, dacă nu era pilotul. Ce i-ai făcut, pilot ?

— Nu i-am făcut nimic, am zis. Îi plac cîinii, atîta tot. Cu cît un cîine e mai mare, cu atît îi place mai mult.

Mike s-a uitat la mine, a deschis gura să spună ceva, n-a mai spus nimic. N-am spus nici eu nimic. Nu era nimic de spus.

— Poate ne-au cazat la un cămin de fete ? a zis Decebal, gînditor.

— Nu ne-au cazat la un cămin de fete, a spus Mike, apăsat. Nici nu mă interesează, unde ne-au cazat. Mă interesează unde e nenorocita aia de rablă...

A fost exact ca în povestea craiului Saltan, pentru că în clipa aceea am auzit motorul sub geam. Am auzit întîi motorul, și pe urmă cum scîrțîia caroseria ruginită, și un mănunchi de raze a luminat puternic prin ferestrele joase cînd mașina a întors în curte și a claxonat prelung, și cu asta, gata, motorul s-a stins, și noi am deschis geamurile, și am avut în față microbuzul albastru. L-am descărcat rapid și am băgat pe fereastră sacii de dormit, rucsacurile, pioletele, corzile și ce mai scosese Mike din magazia Salvamontului sinăian, și tot timpul șoferul ne explica ce greu a fost să găsească vila asta care de fapt nu avea nici adresă, și noi n-am mai aranjat lucrurile, le-am lăsat așa, aruncate pe paturi, între paturi, și Mike a spus : nu-i nimic, mîine facem ordine, acum mîncăm și ne culcăm, sîntem prea obosiți, dar n-am făcut ordine niciodată. Vreau să spun, tot mormanul acela de echi-

pament a rămas așa, aruncat, cît am stat acolo, pentru că în fiecare seară am fost prea obosiți ca să facem ordine, și dacă aveam neapărată nevoie de ceva, mergeam la morman și întorceam totul pe dos pînă reușeam să scoatem de acolo chestia aia de care aveam nevoie. Și de cîte ori am căutat ceva, ne-am lovit de schiurile Cameliei care reușeau să fie peste tot, și de fiecare dată am spus că ies cu ele, măcar în curtea vilei, dar n-am reușit să ies pentru că de fiecare dată a fost ceva mai important de făcut.

Dar atunci, în prima seară, n-am știut toate astea. N-am știut că n-o să facem niciodată ordine, și că n-o să pun niciodată schiurile în picioare. Am mîncat, și pe urmă am hrănit cîinii, și pe urmă am avut probleme cu șoferul, care nu voia să doarmă în aceeași cameră cu Bari. A declarat că el iubește foarte mult animalele, dar nu în casă. El iubea foarte mult animalele în curte. Casa era pentru oameni, nu pentru animale. Am încercat să-l lămurim că e vorba de Bari al IV-lea, dar nu s-a lăsat convins. Ne-a explicat că lumea se împarte în două, afară pentru cîini și restul animalelor, înăuntru pentru oameni, și că jumătățile astea nu se amestecă în nici un fel între ele. Adevărul e că avea chef de vorbă, dormise toată ziua, numai că noi nu aveam chef de vorbă, și atunci l-am trimis să se culce în cealaltă cameră, unde nu era nici un cîine. N-a fost foarte ușor, pentru că Babette era culcată pe gresia din antreu, rezemată comod de ușa noastră, și tot ce i-a spus Decebal prin ușa trudnic întredeschisă, n-a fost suficient s-o convingă să se dea la o parte. Așa că a trebuit să împingem toți, și pînă la urmă am reușit să ne strecurăm prin crăpătura îngustă, și ajuns dincolo nu puteai să calci, trebuia sărit complicat peste Babette care nu s-a clintit un centimetru, și se lățea în toate părțile așa că practic nu aveai unde să pui piciorul, trebuia să calci pe ea ; însă eu n-aș recomanda nimănui să calce pe Babette-Nebuna. Adevărul e că trei sferturi din existența ei oricum învăluită în mister, Babette era foarte blîndă, și răbda absolut orice, dar nu am reușit niciodată să știm precis în care sfert al existenței sale era Babette *la un moment dat*. Lucrul putea fi constatat

numai experimental, și pe ssocoteala experimentatorului. Așa că am făcut tot baletul acela complicat prin crăpătura ușii, și de fapt asta s-a repetat cît am stat acolo, pentru că Babette și-a ales din primul moment antreul pentru ea, și nu s-a mai clintit de acolo, ți-am spus.

L-am dus pe șofer în camera fără cîini, care era mai mică decît dormitorul nostru, și neașteptat de cochet mobilată, cu o canapea și un radio mare și un frigider gol, și l-am lăsat să doarmă pe canapea pînă a doua zi, cînd a plecat înjurîndu-ne.

Noi am sărit din nou peste Babette, numai că acum Babette a mîrîit, și Mike a spus : iar a apucat-o, și atunci Decebal a răspuns : sigur că a apucat-o, dacă n-am scos-o la plimbare după cină. Mike a spus că astea sînt aiureli, cu plimbatul cîinilor după cină, dar nu erau aiureli, pentru că și Bari s-a cerut afară, și cum eu dormisem tot drumul, și dormisem și dimineața la hotel, am ieșit cu cîinii. Am ieșit pe geam, nu mai avea rost să defilăm pe coridorul cu lumină puțină pînă la ușa din fier forjat, și noaptea era dintr-o dată rece, neagră și plină de fulgi de zăpadă.

*

Bari a fost agitat toată noaptea, l-am auzit umblînd printre paturi, și podeaua gemea sub labele groase, se arcuiau scîndurile înguste și veneau la loc cu un suspin scurt, și pe urmă scîrțîia patul, îl auzeam pe Baribal căutîndu-și locul, cădea bufnind înfundat pe așternutul răscolit ; atunci adormeam, dar asta nu dura foarte, mult pentru că din nou mă trezeau pașii grei călcînd podeaua. Cred că Saint-Bernard-ul l-a trezit și pe Mike, pentru că l-am auzit pe Mike mormăind, și pe urmă a zis : dar lasă-mă naibii în pace, și Bari l-a lăsat. Adică a venit la mine, și mi-a învinețit umărul cu laba groasă, pe urmă m-a mirosit îndelung, i-am simțit răsuflarea fierbinte și nasul imens, rece, umed, căutînd în scobitura gîtului, și cîteva clipe am stat așa cu capul, cu bărbia lipite de botul masiv, pătrat, și dincolo de fălcile moi, blegi, am simțit colții, cum îmi apăsau bărbia prin pielea moale.

— Mike am spus, se întîmplă ceva.

— Se întîmplă pe dracu, a zis Mike, dar de fapt dormea și habar n-avea, nici că vorbește, nici ce vorbește. Dormea și vorbea în același timp, unii sînt capabili de *performanță*. Cred că dormea și înainte, cînd l-a trimis pe Bari la naiba, și Bari a venit la mine. Cred că a dormit tot timpul, după ce eu am încălecat geamul și am ieșit cu cîinii, și a dormit cît m-am plimbat cu Babette-Nebuna și cu Bari prin curtea vilei, și cînd m-am întors Decebal mi-a făcut semn să mă mișc încet ca să nu-l trezesc, și dormea mai departe cînd a vorbit cu Bari, și cînd mi-a zis mie că nu se întîmplă nimic.

— Nu se întîmplă nimic, i-am spus lui Bari, și cîinele a rămas așa, cu capul lipit de capul meu, și pufnea ușor pe nări, și atunci simțeam aerul cald de-a lungul gîtului, cum cobora spre piept pe sub tricou, și se răspîndea cuprinzîndu-mi umerii, spatele, și așa cum dormeam am știut că aerul acela cald era de fapt viața lui Bari și atunci am îmbrățișat în somn căpățîna imensă și am dormit așa, dar iarăși nu pentru foarte mult timp, pentru că Bari s-a desprins și atunci m-am ridicat și m-am uitat după el, și l-am văzut trecînd printre paturi, pînă la fereastră. A privit îndelung sticla neagră prin care oricum nu era nimic de văzut, și pe urmă s-a ridicat în două labe rezemat de pervaz și iar privea afară ca și cum afară se întîmplau lucruri foarte importante, și nu înțelegeam de ce face asta. A stat rezemat de pervaz și s-a uitat afară și era foarte preocupat, nu îngrijorat, era numai atent la ceva care se întîmpla în curtea vilei, nu vedeam mare lucru pentru că era întuneric, dar deslușeam conturul negru mat al capului, al trupului de Saint-Bernard și negrul lucios al geamurilor, și atunci am știut că ce se întîmplă afară nu e periculos. Se întîmplă, și gata. N-am înțeles doar de ce Bari se ridicase în două picioare, pentru că oricum era foarte mare și capul lui depășea cu mult pervazul jos.. Astea au fost întrebările cu care am adormit pînă la urmă în noaptea aceea, și dimineața m-a trezit Decebal care tot rîdea ca de o glumă, și cînd l-am întrebat de ce rîde, mi-a arătat doar cu degetul spre geamul acela, prin care se uitase Bari în curte. Afară viscolea.

Era un viscol tăcut cum se întîmplă numai în văile adînci de munte, unde vîntul nu vine uscat și tăios aruncîndu-ți în față zăpada seacă, ascuțită, înțepătoare, ci curge lent, se prăbușește necontenit dinspre creastă tot împingînd un val alb, gigantic, opac, de fulgi imenși care foșnesc și se așternu unii peste ceilalți în troiene instabile ca dunele de nisip. Era un viscol ca o avalanșă care nu se mai termină, și afară era la fel de greu de respirat, mers, văzut, trăit, ca într-o avalanșă adevărată. Era exact genul de viscol care te face să stai în casă, nu pentru că în casă ar fi mai bine, ci pentru că afară nu se poate face nimic, nici măcar nu ești sigur că mai poți să te întorci, dacă totuși ai reușit să ieși și să faci doi pași prin zăpada foșnitoare. Era unul din viscolele care cînd se termină aduc cer senin, și soare care topește atît de rapid zăpada aceea specială, încît te întrebi dacă într-adevăr a fost, și dacă ești de la Salvamont, știi sigur că într-adevăr a fost. Pentru că după asemenea viscole sună telefoane, și se urcă în munte chiar dacă vîntul mai împinge valul acela opac, și pe urmă telecabina coboară pachetele acelea lunguiețe, înfășurate în saci de dormit uzați, cu fermoarele scoase, saci legați de sus pînă jos în corzi roșii de alpinism pe care după asta nu le mai folosește nimeni.

Uite cu ce fel de viscol ne-a primit Dorna, și nici nu se punea problema să facem altceva decît să stăm și să privim pe geam, și nici asta n-am putut face multă vreme, pentru că geamurile s-au făcut opac-strălucitoare de fulgi, și nu se mai vedea nimic afară. Se simțea numai cum casa aceea lungă se îngroapă în zăpadă. Și, dacă viscolul a fost în ziua a doua a venirii noastre — și atunci a fost — însemna că microbuzul albastru și șoferul lui n-au plecat decît în a treia, sau chiar în a patra zi, adică ne-am mai ciocnit o vreme de existența aceea morocănoasă, și plecarea izbucnită din înjurăturile mocnite a fost mai tîrziu, dar asta nu are nici o importanță pentru ce am făcut noi mai departe. Doar așa, dacă vrei să te întristezi. Mike mi-a spus că nu-l mai ține minte pe șoferul acela, și Decebal a spus că n-are importanță cînd a plecat, de atunci a trecut multă vreme și o zi nu mai

contează, și de fapt uite că nici eu nu-mi mai amintesc, nici cum arăta șoferul și nici cînd a plecat, și asta spune cam tot ce ar mai fi de spus.

*

Dar atunci, în dimineața aceea cu lumină difuză, am dormit cît am putut, și cred că de fapt dimineața trecuse de mult cînd ne-am dat jos din pat, ne-am spălat la baie și ne-am îmbrăcat, numai că Mike și Decebal erau în salopete de schi și pulover, iar eu mi-am pus și haina de zbor, ghetele acelea care alunecau tot timpul, mănușile și ochelarii cu filtru portocaliu prin care se vedea bine pe ceață și în viscolul de afară ; mi-am trecut pe după gît șnurul busolei, am luat stația walkie-talkie...

— Ce faci ? a întrebat doctorul.

— E acolo cineva care așteaptă... am început.

— Scoate alea de pe tine, a spus Mike încet.

A fost o clipă în care am socotit : două zile pînă s-a dat telefonul de la miliție, și cum am venit noi aici, asta însemna de fapt trei zile. Cum am venit aici și am pierdut încă o zi plimbîndu-ne la maiorul acela, și la hotel, și urcînd pe dealuri prin păduri de mesteceni. Cum a stat Mihai tot drumul, ca un arc, și cum s-a liniștit exact cînd am ajuns aici.

— Totuși...

— Unde vrei să te duci ? a întrebat Mihai. Știi ce e afară ?

Știam ce e afară.

— Pe noi cine crezi că o să ne caute ?

Am lăsat stația walkie-talkie pe pat, m-am jucat cu busola atîrnată de gît, am răsucit-o în toate felurile, pe urmă m-am uitat la ea și nordul era exact acolo unde îmi închipuiam eu că trebuie să fie nordul.

— Așa se pune problema ?

— Așa se pune problema.

Mi-am scos ochelarii, mănușile, haina groasă și gata, eram doar în pantalonii cu multe buzunare, și cu pulover pe gît.

— Acum ce facem ?

Stăteam și ne uitam unii la alții, și prin ușa deschisă de la antreu ne-am uitat și la Babette, și Babette s-a uitat la noi. Adevărul e că nu era nimic de făcut. Dincolo de geam viscolea, și dincolo de ușa apartamentului habar n-aveam ce este, și în cameră era cald, și mai aveam încă destulă mîncare, și mai erau sticlele cu rom cubanez vechi de șapte ani, și telefoanele pe care spunea Mike că trebuie neapărat să le dea mai puteau aștepta pentru că oricum nu era nimic de făcut pe viscol. Dacă nu cumva viscolul rupsese firele de telefon și, din cum venea necontenit vîntul încărcat de zăpadă, era clar că firele de telefon n-au reușit să reziste. Așa că am mîncat pe un pat cu pătură verde, și pe urmă am deschis o sticlă de rom cubanez, și Decebal a fiert într-un vas de aluminiu romul cu zahăr și lămîie, și după ce am discutat mult timp dacă ce bem noi se cheamă punch sau grog, Mike a hotărît că exact acum e momentul să dea telefoanele pe care trebuia să le dea.

— Atît doar, a spus, că nu știu unde e telefonul în casa asta.

— Mai e chestia cu firele, și-a amintit Decebal.

— Ce fire ? a întrebat Mike. De unde au apărut firele astea ?

— Firele de telefon, a explicat doctorul. Cele rupte de viscol.

— Poate nu s-au rupt, a spus Mike. Poate fluieră în viscol, și așteaptă să vorbească cineva prin ele.

— Eu cred că s-au rupt de mult, a spus Decebal. Tu ce zici, pilot ?

— Nu-l întreba pe pilot, a zis Mike. Pilotul are tot felul de prieteni ciudați, care îl îndeamnă să facă chestii și mai ciudate.

— Prietenii mei sînteți voi, am spus.

— Prietenul lui e Platon, i-a comunicat Mike doctorului.

— Platon a fost prietenul meu ieri dimineață, am spus. În dimineața asta, prietenii mei sînteți voi.

— Uită-te la el, m-a arătat Mike cu degetul. În fiecare dimineață, alt prieten.

— Groaznic, a spus doctorul.

— Hai să vorbim despre prietenii pilotului, a hotărît Mike. Să vedem ce crede el despre chestia asta sfîntă, prietenia.

Decebal a fost imediat de acord.

— În regulă, a zis. N-am reuşit să discut niciodată cu un pilot treaba asta.

— Care treabă ? m-am interesat.

— Nu fă pe prostul, s-a indignat Mike. Ce înţelegi prin a avea un prieten, tu, care îţi schimbi prietenii în fiecare dimineaţă ?

— Să ne spună ce crede despre prietenia dintre un băiat şi o fată, a zis Deceebal.

— Cel mai bun prieten al omului e cîinele, am spus.

M-am ridicat de pe patul cu pătura verde şi m-am dus la patul în care dormea Bari al IV-lea. I-am cuprins în braţe căpăţîna şi mi-am îngropat faţa în blana deasă, şi am tras adînc în piept aer fierbinte cu miros pătrunzător de Saint-Bernard.

— E bine, am spus. E chiar foarte bine. Cu Bari am fost prieten ieri dimineaţă, şi sînt şi în dimineaţa asta, şi o să fim prieteni şi mîine dimineaţă.

— La aviatori, o prietenie veşnică durează trei dimineţi, i-a explicat Mike lui Decebal.

— Aşa se pare. Altceva ce ne mai poţi spune, pilot ?

— Ah, am spus, o grămadă de lucruri.

— De exemplu.

— Dacă prietenul tău greşeşte o dată, e vina lui. Dacă greşeşte a doua oară, e vina ta.

— Profund, a spus doctorul.

— Proverb arab, am explicat.

— Nu cred că ai mulţi prieteni, dacă te ţii de proverbul ăsta, a spus Mike.

Am ridicat din umeri.

— N-ai de unde să ştii cum e în Arabia.

— Chiar, a zis Mihai, care nu renunţa uşor la ideile lui, cîţi prieteni ai ?

M-am gîndit puţin, am socotit pe degete.

— Nu prea mulţi.

— Vezi ? a făcut doctorul.

— Nu sînt de acord cu tine, a spus Mike

— Cu mine, sau cu pilotul ? a întrebat Decebal.

— Cu pilotul, a spus Mike. Nu sînt de acord cu pilotul.

— Slavă Domnului, am spus. Slavă Domnului, că nu eşti de acord. Unde am ajunge, dacă am fi toţi de acord ?

— La echilibrul rîvnit, a zis Mike.

— La stagnare, am spus. Echilibrul nu e atunci cînd ai fix atîta negru, cît alb ai. Echilibru e cînd una din părţi devine atît de puternică, încît le domină net pe celelalte, şi atunci lucrurile merg încotro le mînă partea cea puternică.

— E clar, a spus Mike, pilotul s-a pilit. Nu credeam că eşti terminat din două pahare de grog.

— A fost punch, am zis.

— A fost grog, ascultă-mă pe mine. A fost rom îndoit cu apă şi fiert cu zahăr, şi asta s-a numit dintotdeauna grog. Şi n-am crezut niciodată că cineva poate fi terminat după două pahare de aşa ceva.

Am ridicat din umeri.

— Nu sînt mai pilit ca tine.

— Ba eşti, m-a încredinţat Mike. Eşti terminat, şi doctorul e şi el terminat, şi mai bine mă culc, decît să pierd vremea cu voi.

— Noapte bună, a zis Decebal.

— Parcă erau de dat telefoane foarte importante, am spus.

— S-au rupt firele, a spus Mike. De atîta zăpadă, şi din cauza vîntului.

S-a culcat, dar nu în patul în care dormise peste noapte. Erau trei şiruri a cîte şase paturi în camera aceea, şi Mike s-a uitat atent la fiecare pat, şi a fost clar că-şi alesese un pat *anume,* în care s-a şi culcat.

M-am uitat la el cum îşi trage pătura peste capul bărbos şi, gata, dormea.

— Noi ce facem ? am întrebat.

— Nu prea avem de ales, a spus doctorul. Întîi scoatem cîinii.

Aşa că am defilat pe coridorul lung, care, pe lumină, se vedea limpede, era foarte curat, şi pustiu, şi nu se

întîmpla nimic, nu trecea nimeni, erau numai cîinii noştri, şi Decebal, pe urmă veneam eu, şi nu s-au auzit decît ghearele boante ale cîinilor pe ciment, şi înăbuşiţi de preşul ieftin, subţire, ros, bocancii doctorului pe ciment, şi ghetele mele cum călcam stins pe tălpi groase din cauciuc special OIL RESISTANT, şi exact asta era în neregulă, că nu se auzea *altceva*. A fost linişte cît am parcurs coridorul, şi uneori liniştea devine nelinişte exact prin aceea că nu se aude nimic unde ar trebui să se audă tot felul de lucruri, şi pe urmă am ajuns în camera mare de la intrare ; în stînga urca o scară lată din lemn gros, lustruit, întunecat, şi iar era ceva în neregulă, pentru că asemenea scări sînt acoperite cu preşuri groase, fixate pe fiecare treaptă cu bare petrecute prin inele late de alamă, şi aici nu erau nici preşuri, nici bare, erau numai inele pe treptele date cu ceară şi frecate îndelung cu cîrpa, şi care răsfrîngeau lumina mohorîtă venită de pretutindeni, şi iar era ceva care nu se potrivea, pentru că nu urca, nu cobora nimeni treptele acelea lustruite. Vreau să spun că toată casa trăia între zidurile cu ferestre oblonite, asta se simte, şi mai simţeam cum se retrage viaţa casei în faţa noastră, şi se întîlnea din nou cu ea însăşi după ce treceam de uşile albe înşirate în lungul coridorului, după ce am trecut de scară, şi casa a oftat cînd am ieşit cu Babette şi Bari în aiureala de afară. Era exact ce ne aşteptam să fie, şi într-o clipă n-au mai fost cîinii, casa, amintirea scării cu trepte late, n-am mai fost nici noi ; erau doar mîinile în mănuşi subţiri de zbor care au strîns grilajul uşii, şi degetele în mănuşi groase de schi strînse peste degetele mele, şi iar am ştiut cum se moare la doi metri de uşa cabanei. La un metru de uşa cabanei. La nici un metru, oamenii aceia *daţi la o parte* dimineaţa de cei dinăuntru, ţîrîţi de uşa împinsă care se deschide, şi ca să se poate deschide împinge zăpada foşnitoare ce mai rămîne din fiecare după o noapte de mers prin viscol prăvălit neaşteptat din munte, gîndul că trebuie să ajungă neapărat la cabană, şi numai gîndul îl ţine în picioare pînă într-adevăr ajunge şi atunci gata, asta a fost, *să ajungă*, şi dacă a ajuns nu e nimic mai departe, totul a fost să ajungă, şi aşa se întîmplă că uşile

de cabană tîrîie prin zăpada dimineților de după nopți cu viscol trupurile acelea golite de orice în afară de gîndul ajungerii în sfîrșit. Și care, uite, chiar a ajuns...

*

Pînă la urmă ne-au chemat la masă, adică a bătut cineva la ușă, și eu am strigat : intră, dar n-a intrat nimeni ; s-a auzit iar bătaia în tăblia de lemn, și atunci a strigat doctorul Mehedinți : „intră", și iar n-a intrat nimeni, și Mike, care tocmai se sculase, a spus :

— Cum dracu vrei să intre, cu Babette-Nebuna acolo ?

— Ce amestec are Babette ? a întrebat doctorul, dar s-a dus, a împins greu ușa și vorbea cu cineva dar nu înțelegeam nimic pentru că tot timpul ăsta Babette a mîrîit îngrozitor, și pe urmă, cînd a venit iar lîngă noi, doctorul a spus :

— Ne așteaptă la masă.

— Cine ? a întrebat Mike.

— Băbuța de aseară.

— Cea cu dantelă la gît și la mîneci ?

— Chiar ea, a zis doctorul. Ne-a rugat să venim fără cîini.

— Nu zău, a făcut Mike.

— A spus că o să le dea de mîncare mai tîrziu. După ce mîncăm noi.

— Nu zău, a repetat Mike. Altceva ce a mai zis ?

— N-a mai zis nimic.

— N-a spus unde sîntem ?

— A spus unde e sufrageria.

— Unde e sufrageria ? am întrebat.

— Drept înainte, a spus Decebal. Ultima ușă pe stînga, după scara aceea mare.

Așa că am lăsat cîinii, și am ieșit în coridor, și chiar dincolo de scară era alt coridor, dar mult mai scurt, și fără uși albe ; avea doar o ușă cu geamuri mate, și Mike a deschis ușa aceea, și am intrat în sufragerie.

În clipa în care am intrat, am știut unde sîntem.

A fost de ajuns să deschidă Mike ușa, și să facem pasul peste prag, și am știut unde am nimerit. Care a fost locul

mai potrivit, unde ne-au expediat. Vila lungă, urîtă, lumina caldă, bătrîna țeapănă de la intrare, coridoarele foarte curate și preșurile roase de pe jos. Toate astea nu se pot întîlni dintr-o dată decît într-un singur loc, și noi exact în locul ăla eram.

Sufrageria era înaltă, și luminoasă, și plină de mese pătrate la care ședeau cîte patru moși încruntați și babe încruntate ; cînd am intrat, toți au avut mare grijă să fie cufundați în diverse treburi importante, așa că nimeni nu s-a uitat la noi. S-a făcut numai liniște, și pe urmă s-a auzit zgomotul cadențat al lingurilor pa faianța farfuriilor, și cum sorbeau supa.

Masa noastră era lîngă peretele din fund, și ca să ajungem acolo a trebuit să străbatem tot teritoriul acela ostil-indiferent, și atunci, prin zgomotul farfuriilor s-au auzit din nou pașii noștri pe veșnicul preș sărac așternut peste ciment ; atît doar, că în spatele nostru creștea un murmur de cuvinte. M-am uitat peste umăr, am văzut chipuri de bărbi ridicate spre noi — puține curioase, cele mai multe indiferente, cu indiferența aceea specială cînd la marginea vieții tale pătrunde cineva de care oricum nu te lovești în nici un fel, dar *care e acolo*. M-am uitat peste umăr, și în clipa aceea nu mai erau fețele bătrîne întoarse spre noi : au fost numai capetele cărunte aplecate deasupra farfuriilor. M-am împiedicat, am zîmbit vinovat și pe urmă am mers țeapăn spre masa noastră care era oricum foarte departe, și cînd am ajuns acolo ne-am așezat osteniți ca după un drum greu, și numai atunci ne-am uitat unul la altul.

— Nu mai rînji ca un tîmpit, a șuierat Mike.

Nu părea foarte fericit de locul în care ne aflam ; Decebal nu părea încă lămurit, iar eu nu eram nici fericit, nici nefericit ; voiam doar să știu unde sîntem, și acum știam. Am știut de cînd am intrat în sufragerie, înainte de a vedea babele și moșii ; am știut de cînd am văzut mesele pătrate acoperite cu pînză cadrilată, pentru că numai la azilele de bătrîni e atîta sărăcie lustruită amestecată cu goana după căldura de acasă, și numai acolo oamenii mîncau cîte patru la mese acoperite cu

fețe de masă în carouri portocalii, care despărțeau pînza în pătrate albe pătate cu sos, picături de ciorbă și zeamă de compot, totul ros, decolorat, albit și pătat din nou cu pete palide-cafenii de atîta spălat.

— Dumnezeule, a șoptit iluminat Decebal, și cu asta gata, credeam că s-a terminat.

Nu s-a terminat.

Eu stăteam cu spatele spre ușa bucătăriei, și Mike a spus uitîndu-se dincolo de mine : vine supa, și l-am auzit pe doctor spunînd : eu nu mănînc niciodată supă, și pe urmă amîndoi au tăcut dar nu pentru că n-ar fi fost nimic de spus ; au tăcut, și se uitau dincolo de mine în așa fel încît m-am uitat și eu, și am văzut-o pe fata care aducea supa fierbinte, cum se recompunea din abur, și pe urmă nu se vedea clar, și cînd a fost lîngă noi n-am putut decît să mă uit la ea la fel cum s-au uitat Mike și doctorul Mehedinți. Pentru că era foarte frumoasă, nu din cauza moșilor din jur, era frumoasă de la Dumnezeu, și zîmbea pentru cum ne uitam la ea, de fapt a zîmbit tot timpul : cît s-a apropiat, și a pus farfuriile în fața noastră, și ne-a spus poftă bună.

— El nu, am arătat spre doctor. El nu, poftă bună.

— De ce ? a zîmbit fata.

— El nu mănîncă supă, am explicat. Nu mănîncă niciodată supă.

— Eu mănînc supă, a spus Mike, uitîndu-se la fata aceea.

— Și eu mănînc supă, a spus Decebal. O să mănînc chiar două porții.

Atunci fata a plecat, și din mers s-a întors să ne mai zîmbească o dată.

Nici n-are rost să încerc să-ți spun cum arăta fata aceea. Ajunge doar să spun că nici nu era blondă, și cu toate astea a fost cea mai frumoasă fată, pe care am văzut-o vreodată — și o să-ți fie clar. Era atît de frumoasă, încît nici unul dintre noi nu a încercat ceva cu ea. Nici măcar Decebal. Și a rămas la fel de frumoasă cît am stat noi acolo, și după ce am văzut alte fete frumoase din oraș, și tot felul de turiste, și Decebal le-a cunoscut pe doctoriţele de la sanatoriu, ba am văzut și o femeie

căpitan de miliție foarte frumoasă și cu ceva absolut special, dar cred că asta venea de la uniformă — însă nici una nu a fost ca fata care ne-a servit la masă cît am stat acolo, și care după ce aducea farfuriile cu supă, pentru că am mîncat foarte multă supă la azil, ne spunea : poftă bună.

*

Întîi am fost la vila omului din fotografie, și pe urmă am coborît spre rîu pe străzile pe care cobora el cînd mergea la sanatoriu, și nici n-am știut cum începeam să fim șase cînd de fapt eram cinci. Mergeam prin mijlocul străzii pentru că oricum nu treceau mașini pe acolo, întîi ciinii mișcîndu-și leneș cozile-panaș prin aerul înghețat se loveau uneori în mers și atunci săltau greoi, se apucau nedureros de ceafă, de urechile blegi, se rostogoleau în zăpada solzoasă venită cu viscolul de ieri ; pe urmă veneam noi trei pe strada în pantă, cu vile, și prin geamurile verandelor se uitau după noi locuitorii vilelor. Se uitau *îngrijorați*, și la început am rîs, pe urmă n-am mai rîs, și după asta am devenit gravi și reținuți, și cred că așa a început să fie între noi omul acela, stingher în haina de sport cu fermoar. Am ajuns la bulevardul de pe malul drept, și am luat-o pe lîngă ziduri de piatră cenușie pînă zidurile s-au dat înapoi făcînd loc unui chioșc tăiat cu dichis în lemn dantelat, și din fața chioșcului ne-a privit cu un ochi de sticlă cerbul împăiat. S-a uitat la noi cum trecem, mai era o pereche de munți prăpăstioși cu gaură la mijloc, și dacă băgai capul prin gaură apăreai în costum de explorator pe fondul acelor munți, dar nu ne-am oprit să ne fotografiem nici cu munții, nici cu cerbul. Am trecut rîul pe primul pod de după chioșcul acela, și apa era tot neagră-verde doar că azi curgea în vîrtejuri, însă și vîrtejurile erau de fapt pîlnii perfecte, deschise în lichidul sticlos, și în fundul lor nu se întîmpla nimic, în afară de apa care se sorbea la nesfîrșit pe ea însăși.

Malul stîng era absolut identic cu malul drept, bulevardul lat cu clădiri din piatră sură, numai că aici rîul curgea în dreapta și clădirile se înălțau pe stînga, și asta

a ținut pînă șoseaua a început să urce, a cotit spre dealurile împădurite și dintr-o dată călcam aleea cu pietriș alb mărginită de felinarele înalte din fier forjat, și văzut de aproape fiecare felinar era de fapt un mănunchi triumfal de sulițe, lăncii, halebarde unite la vîrf, și sus tot stătea vulturul bicefal ținînd în gheare puternice un glob de sticlă lăptoasă.

— Astea sînt de pe vremea Habsburgilor, a spus Mike arătînd felinarele.

— O grămadă de chestii sînt aici de pe vremea Habsburgilor, am spus.

— Zăpada, a spus Decebal, arătînd cu mîna.

— Zăpada e de la viscolul de ieri, a explicat Mike.

— Zăpada *strînsă*, a spus doctorul și chiar, pe marginea aleii erau troiene înalte, iar noi călcam pietre albe, mărunte, în care bocancii de munte lăsau urme ovale.

Între felinare erau brazi argintii și tufișuri cu ramuri lungi, subțiri, negre, arcuite, și cu ciorchini de boabe roșii, care păreau și mai roșii pe zăpadă. Mai erau oamenii care urcau aleea arcuită larg spre dealuri, dar totul era atît de vast, și albul incert făcea oamenii mici și îi trimitea foarte departe, și impresia generală era de pustiu, și că urc singur, chiar așa cu Decebal și Mihai alături, și cred că ei simțeau la fel chiar dacă la început n-au spus nimic. N-au spus nimic cît am urcat curba aceea arcuită la nesfîrșit, și pe urmă aleea s-a adunat din nou între felinare spre ușile înalte din cristal, și cum ne apropiam de jos, ușile acelea păreau mult mai înalte decît erau în realitate. Am dat capul pe spate să vedem cît de înalte sînt, și atunci am văzut și drăcușorii schimonosiți de sub acoperiș.

— Dumnezeule, a șoptit Decebal. Ce loc au ales pentru spital.

— Ce spital e aici ? a întrebat Mike.

— Mai multe, a spus doctorul. Reumatologie. Boli cardiovasculare. Boli interne. Ortopedie.

— Scapi de reumatism și te îmbolnăvești de nervi, a mormăit Mike.

— Au și secție de boli nervoase, a zis Decebal.

— Ce ți-am spus ? s-a bucurat Mike.

— N-ai înțeles nimic, a spus Decebal. Tu ce zici, pilot ?

— Ce-l tot întrebi pe ăsta ? a făcut Mike. Ăsta nu zice niciodată, nimic.

Am ridicat din umeri.

— Doar cînd e într-adevăr ceva de spus.

S-a deschis una din ușile de cristal, a ieșit un bărbat tînăr, cu palton negru și căciulă rusească din blană înspicată ; a scos de sub palton o sticlă cu dop de cauciuc, și prin dop trecea o țeavă arcuită, străvezie, prin care bărbatul acela a sorbit lichid galben din sticlă. Nici nu s-a uitat la noi. A pus sticla la loc sub palton, a coborît scările, și cînd a fost jos a scos din nou sticla de sub palton și a sorbit lichid prin tubul străveziu. Eram aproape și am văzut foarte limpede totul : cum a băut, și a pus iar sticla la loc, și a coborît aleea, și la fiecare zece pași se oprea, scotea sticla din palton și lua o înghițitură de lichid galben.

— Nici acum nu ai nimic de spus ? a întrebat Mike.

— Cred că e de la secția de boli nervoase, am spus. Are o boală nervoasă.

— Are ceva la ficat, a spus Decebal. Face parte din tratament.

— Povestea asta, cu scosul sticlei din palton, e tratament ? s-a interesat Mike.

— Ce este în sticlă e tratament, a spus Decebal. O ține în palton să nu se răcească ce e înăuntru.

— Și ce e înăuntru ?

— Nu ți-aș dori să bei vreodată ce e înăuntru, a spus doctorul.

— Aha.

Pe urmă am tăcut și ne-am uitat la cîini, pentru că întîi Babette a urcat scările adulmecînd lung fiecare treaptă, și cînd a fost sus a mirosit la fel de lung ușa de cristal, și cînd a terminat de mirosit s-a întors și s-a așezat cu fața spre rîu, dar absolut încremenită și privind peste noi, și după aceea Bari a făcut exact același lucru, cu mirositul treptelor și al ușii, întorsul cu fața spre rîu și așezatul în capul scărilor alături de Babette ; și toate astea privind încăpățînat peste noi, și atunci Mike l-a întrebat pe doctor :

— Asta ce mai e ?

— Nu pot să spun decît pentru Babette, a răspuns Decebal.

— Spune pentru Babette.

— În linii mari, nu i-a plăcut tipul cu sticla.

— Nu mi-a plăcut nici mie, a spus Mike.

— Nici mie, am spus.

— Asta-i, a zis Decebal. Probabil n-o să-i placă nici alți tipi cu sticle. Probabil că n-o să-i placă *nici un tip* cu sticlă.

— Aici sînt mulți tipi cu sticle, a spus Mike.

— Da, a spus doctorul.

— Atunci să mergem. De aici pornim, a spus Mihai, cumva solemn. S-a oprit în capul scărilor, între cîini, cu spatele spre clădirea cenușie. De aici a pornit și omul nostru.

— Eu aș rămîne, a spus Decebal.

— De ce ?

— Să vorbesc cu doctorii.

— Nu acum, a zis Mike.

— Chiar tu spuneai...

— Mai bine ai grijă de Babette.

— Să aibă pilotul grijă de Babette.

— Lasă, a spus Mike. Ne grăbim. Vorbești mîine cu doctorii.

— Bine, a spus Decebal, dar nu părea deloc convins.

— De aici a pornit omul nostru, a spus din nou Mike.

— Avea și el sticlă ? am întrebat.

— Negativ, a zis Mike. Boala pe care o avea el nu se vindecă cu apă minerală.

— Chiar, am întrebat, ce boală are ?

— Ceva cu inima, a spus Mike repede. Are ceva la inimă.

*

Parcul era imens, plin de chioșcuri din acelea de lemn traforat și stînci artificiale din care vara curgeau izvoare cu apă limpede dar acum ieșeau numai țevi ruginite, și aleile erau drepte, lungi, între șiruri de copaci

foarte înalți care se uneau deasupra noastră, dar nu ca în pădure. Se uneau ca în orice parc, crengi încurcate între ele, și între copaci erau statui acoperite cu zăpadă, și o mulțime de tufișuri acoperite cu zăpadă, de fapt movile rotunde despre care noi știam că ar trebui să fie tufișuri, și ca să vedem ce sînt în realitate ieșim din alee, uneori intram în troiene pînă la briu ca să ajungem la movilele care puteau fi orice, și le scuturam cu pioletul, sau cu bățul de schi, și zăpada cădea dezvelind crengi goale, subțiri, lucioase, arcuite, și așa știam că movila aceea rotundă sub zăpadă e doar un tufiș. Pe urmă ne întorceam încercînd să călcăm exact în urmele adînci pînă ajungeam înapoi pe alee, și uneori erau locuri unde aleile cele drepte se întorceau, șerpuiau și se încurcau îngrozitor între ele, și acolo pierdeam multă vreme pentru că Mike n-a vrut să lase niciodată nici un loc necălcat, și singura alee curățată era de fapt aleea mare care urca spre sanatoriu, așa că tot timpul eram în zăpadă pînă mai sus de genunchi, și din cauza asta parcul părea mai mare decît era. Scuturam zăpada de pe tufișuri, și uneori întîlneam oameni în paltoane groase plimbîndu-se totuși pe aleile înzăpezite, dar mergeau ciudat, într-o cadență numai a lor.

— De ce merg așa ? am întrebat.

— Își numără pașii, a spus Decebal. Fii atent.

Am fost atent, și număram odată cu ei, și se opreau la fiecare zece pași, scoteau sticle de sub palton și sorbeau preocupați apă din aceea groaznică prin tuburi subțiri, și cînd făceau asta erau foarte atenți la ceva care se întîmpla înăuntrul lor. Pînă la urmă ne-am obișnuit cu oamenii aceia, și ciinii s-au obișnuit cu ei, dar ei nu se obișnuiau cu noi și se uitau lung cum ieșim din alee să scuturăm zăpada de pe tufișuri ; și cum, atunci cînd ajungeam la intersecții și fiecare o luam pe alt drum și vorbeam între noi prin stații walkie-talkie, mai ales atunci se opreau și se uitau la noi, cum vorbim prin stațiile walkie-talkie.

Am ocolit un pustiu imens de zăpadă unde vara cred că era o pajiște verde, sau un loc unde creșteau foarte multe flori, sau se întindeau rînduri aliniate de șezlonguri

pentru bolnavi, dar acum nu era decît un gol de lumină rece, alb-cenușie, în parcul negru-cenușiu. Era un loc unde puteau ateriza în liniște douăzeci de elicoptere din cele mari ; și eu puteam ateriza forțat acolo, dar numai dacă veneam în lungul văii, și în limită de viteză, și chiar pe deasupra copacilor înalți care înconjurau strîns pajiștea aceea, și bineînțeles cu trenul escamotat ; atunci, *cu puțin noroc*, aveam șanse să opresc avionul chiar dacă ajungeam pînă la copacii din cealaltă parte. Trebuia să larghez cupola cabinei, să blochez chingile și să mă împing puternic în paloniere, pentru că frînarea era foarte puternică și scrîșnetul metalului intrat în pămîntul afînat, sau poate vara aici era iarbă, iar frînarea nu era atît de puternică, dar atunci ajungeam sigur în copacii de dincolo. Sau erau rîndurile de șezlonguri și atunci nu se mai punea problema să aterizez, atunci important era cum să trec *peste* locul acesta neted și pe urmă să pun avionul cît mai placat undeva în pădure. Și iar am fost în cabina avionului căutînd și făcîndu-mi timp în timpul acela sărac, cumplit de scurt și curgînd necrezut de repede, făcîndu-mi timp *să gîndesc* cum e mai bine de aterizat pe terenul acela totuși prea mic dar altul nu era în valea prinsă de dealuri și șerpuită de-a lungul rîului care din aer s-ar fi văzut absolut negru, și atunci am știut încă o dată că sînt lucruri care, simplu, nu se mai termină. Am știut încă, și încă o dată cum poți fi tot timpul în cabina avionului, și că asta nici nu mai ține de tine, vine din toate părțile și te alcătuiește cum ești de fapt, nu cum crezi tu că ești, sau măcar ai vrea să fii, dar asta a fost doar o clipă scurtă pentru că Mike care era mic, negru, subțire, de cealaltă parte a cîmpului înzăpezit, mi-a spus prin radio să văd ce e cu ridicătura din mijlocul întinderii de zăpadă. Era o cută abia ieșită peste suprafața netedă, ca atunci cînd zăpada acoperă o piatră, sau iarbă uscată, sau un mușuroi de furnici. Sau un șezlong uitat din vară.

— Trimite-l pe Bari, am spus în microfon.

— Caută în altă parte, a răspuns Mihai, cu soră-sa și cu doctorul.

Așa că am traversat întinderea aceea nesfîrșită intrînd la fiecare pas în zăpada adîncă, și cînd am înfipt bățul de schi, ridicătura s-a spulberat în fulgi din aceia uscați, și tulpini moi, subțiri, fragile, aburinde, humus în devenire. Am răscolit tulpinile moi, s-a sleit aburul subțire, s-a așezat ca o răsuflare albă pe firele subțiri ; atunci am mers înainte, nu m-am întors pe urme, am mers pînă am ajuns lîngă Mike.

— Nu merită, am spus.

— Trebuia să-ți iei schiurile, a zis Mike Sîrbu.

— A fost doar o grămadă de uscături, am spus.

— Putea să fie *altceva*, a zis Mike.

— Asta o spui la fiecare moviliță.

— Asta *o gîndesc* la fiecare moviliță. Te-ai plictisit ?

— Cred că da.

— Ți-am spus că n-o să fie eroic, a ridicat Mike din umeri.

— Nu mi-ai spus că o să fie așa, într-un parc cu statui. În mijlocul orașului. Cu toate paltoanele astea în jur.

— Mîine n-o să mai fie în mijlocul orașului, a promis Mike. De asta căutăm sub fiecare moviliță. Ca să fim siguri că nu e aici, și atunci mîine căutăm în pădure.

— Cu cîinii.

— Cu cîinii. O să facem echipe.

— Dumnezeule, am spus. În pădure. Unde sînt de o mie de ori mai multe tufe, și tot felul de găuri și movile, și bușteni acoperiți cu zăpadă, și unde o să vezi un buștean, o să mă trimiți să văd cu ochii mei ce e acolo.

— Numai unde poate fi ceva. Un bolovan. O tufă. Grămada aia de uscături care chiar a fost. Zăpada adunată de vînt. Un om căzut.

*

Ne-am întors tîrziu, și pînă am ajuns la vila-azil am trecut pe străzi pline de oameni care întîi se dădeau la o parte, și după ce treceam cu cîinii se uitau lung după noi.

— Hai mai repede, a spus Mihai.

— Nu te-ai obișnuit încă ? a întrebat Decebal. Asta se întîmplă peste tot.

— Mi-e foame, a spus Mike.

— Nici nu se uită la tine, a spus doctorul. Se uită la cîini.

L-a privit atent pe Mike, așa cum mergeam.

— Cu toate că și la tine ar avea ce vedea.

— Mi-e foame, a repetat Mike. E tîrziu. Atît de tîrziu, încît nici nu știu dacă ne mai dă cineva de mîncare la ora asta.

Ne-au dat, adică întîi am mers la bucătărie și am umplut două cratițe de inox cu tot felul de chestii peste care Decebal a turnat untură de pește specială pentru Saint-Bernari, pe urmă am dus cratițele în curte unde cîinii așteptau aproape adormiți în zăpadă și ne-am uitat la ei cum mănîncă, și tot timpul ăsta bătrîna de fier s-a uitat prin ochelarii ei cu arc cum mănîncă Babette-Nebuna și Bari. Stătea la o fereastră prin care credea ea că nu o vede nimeni, sau nici nu o interesam prea mult și atunci îi era absolut indiferent dacă o vedem sau nu ; ea se uita la cîini, și a stat acolo, la fereastră, pînă Babette-Nebuna a terminat de mîncat, și pe urmă Bari a terminat și el de mîncat, și pe urmă s-au tăvălit prin zăpadă, și noi așa i-am lăsat, tăvălindu-se prin zăpadă sub ochii acelei doamne bătrîne.

La masă ne-a adus mîncarea fata uluitor de frumoasă, dar acum n-a mai zîmbit. Acum a trîntit farfuriile și a întrebat dacă ce mîncăm e prînz sau cină.

— Chiar, a spus Decebal, am vrea să știm și noi.

Eram moleșiți de căldura din sufragerie și groaznic de transpirați în hainele oricum ude de zăpadă, așa că nu ne-am certat cu fata aceea. Am lăsat-o să vorbească, și după ce am terminat, am traversat sala pustie și am ieșit în coridorul de la parter unde aveam apartamentul nostru, ultima ușă pe dreapta. La ora asta coridorul era plin de moși care se plimbau cîte doi, sau stăteau în pragul ușilor deschise și se uitau la cei care se plimbă. Purtau halate groase cu brandenburguri, și căciuli de lînă, de blană, și primul trecea printre ei Mike în costumul de schi, cu pufoaica descheiată, cu piolet, stație walkie-tal-

kie și un colac de coardă roșie aruncat peste umăr. Al doilea eram eu, în costumul vechi de zbor, cu o mulțime de buzunare și fermoare, cu binoclul pe piept, cu rucsacul Florentinei în spate, și din rucsac ieșea neagră, îngustă, elastică, antena stației radio. În seara aceea ultimul a fost Decebal, echipat cam la fel ca Mike, și cu cîte un baston de schi în fiecare mînă. Am trecut printre oamenii aceia bătrîni spunînd tot timpul: „bună seara", și unii au întors capul, alții răspundeau, iar după ce am ajuns în cameră Decebal a spus că el a văzut un moș care ne-a zîmbit.

— Iar exagerezi, a spus Mike.

Am deschis geamul, a intrat Babette, s-a întins la locul ei din vestibul blocînd ușa; pe urmă a intrat Bari, care s-a scuturat de zăpadă și s-a lăsat să cadă unde era, în patul de sub fereastră.

— Au obosit, a zis doctorul.

Și noi eram obosiți, și dacă nu era Mike adormeam imediat după duș, dar Mike a făcut un lucru pe care nu l-am înțeles imediat. Întîi a foșnit hărțile acelea la scară mare, și le-a întins pe unul din cele optsprezece paturi, și s-a uitat la ele. Pe urmă a măsurat cu degetul pe marginea hărților. Pe urmă s-a uitat la Decebal, s-a uitat la mine cu privirea specială Mihai Sîrbu, și ne-a chemat lîngă patul cu hărți.

— Astea sînt hărțile tale, a spus, astea sînt ale doctorului, astea sînt ale mele. Un careu pe zi fiecare, începînd de la marginea orașului, mîine spre est, poimîine spre vest, pe urmă spre nord și spre sud.

M-am uitat pe harta mea și am văzut un drum urcînd deasupra vilei-azil, și de aici începea careul *meu:* o pată verde-verde cu margini neregulate, și în mijloc era o siluetă de copac cu frunzișul bogat. Pata verde era tăiată de linii punctate care însemnau poteci, aveau cîteva cercuri mici, albastre, care de fapt erau izvoare, și un dreptunghi negru, sumbru, lîngă care scria cu litere aplecate: ruine. Dincolo de ruine lucrurile deveneau mai interesante pentru că lîngă silueta de copac stufos era un brad mic și izvoare erau mai multe, și mai erau linii maro zimțate care însemnau maluri înalte între care curgeau acele iz-

voare, dar asta se întîmpla în careul lui Mike, și numai pe hartă, pentru că știam ce o să găsim de fapt acolo : zăpadă pînă la genunchi, pînă la brîu. Mai găseam crengi, gropi, buturugi, tufe căzute, acoperite de zăpadă, izvoare înghețate acoperite cu o crustă subțire, și apa pătrunsă groaznic de rece în ghetele de zbor care erau făcute pentru cu totul altceva ; și încă, după ninsoarea de ieri nu se mai vedeau nici drumurile acelea punctate, nici ruinele. Nu se mai vedea himic ; și eu aveam doar un baston de schi, ca să dau zăpada la o parte de pe mai mult de șase kilometri pătrați de pădure.

— Cîinii cu cine merg ? am întrebat.

— Bari merge cu tine, dacă asta te interesează.

— Asta mă interesa, am spus. Am ridicat ochii de pe hartă și am mai spus : Mulțumesc.

— N-o fac pentru tine, a zis Mike, scîrbos.

— Oricum, am spus, nici cu Bari lîngă mine, nu știu cum o să răscolesc șase kilometri pătrați de pădure.

Mike s-a uitat lung :

— Cine te pune să răscolești singur șase kilometri pătrați de pădure ?

— Nu sînt singur, am spus. Sînt cu Bari.

M-am uitat peste umăr și am văzut limpede : dormea convins în patul de sub fereastră, abandonat în el însuși, bineînțeles cu laba atîrnată peste margine, și cînd am spus : sînt cu Bari, s-a mișcat pleoapa grea și prin toate cutele acelea de piele căzută am văzut ochiul mic, negru, lucid, dar asta a fost doar o clipă, și am văzut pentru că m-am uitat chiar în clipa aceea, și în cealaltă clipă Bari era doar un Saint-Bernard obosit care dormea cu fălcile căzute.

— Asta nu-știe nimic, a spus Decebal.

— N-a fost tot timpul cu noi ? a făcut Mike.

— Întreabă-l pe el, a spus doctorul.

— Nu știi că mîine vin cu noi trei sute de pădurari de la școala silvică ?

— De unde să știu ?

— A fost cu noi, i-a spus Mike lui Decebal. A stat lîngă mine, pe urmă s-a dus lîngă geam și s-a uitat la cîinii de afară.

— Cînd am fost la miliție ? am întrebat. Cînd am ajuns aici ?

— Atunci, a zis Mike.

— Atunci am fost foarte departe.

— Cînd tu erai departe, maiorul ne-a promis pădurarii de la școala silvică.

— Au și școală silvică ?

— Au și școală silvică. Ce se întîmplă cu tine, pilot ?

— Nimic, am zis.

— Ți-am spus că e ceva în neregulă cu el, a zis doctorul. Sînt mai multe în neregulă cu el, a zis Mike. Am văzut de cînd a venit la Refugiu.

— Ce a făcut cînd a venit la Refugiu ?

— Tocmai, că n-a făcut nimic. A venit, și întîi n-a lătrat Bari. Pe urmă am auzit doar pașii lui, și cînd am ieșit din bucătărie, l-am văzut pe pilot singur.

— Chiar, a spus Decebal, n-a venit niciodată singur.

— A venit mereu cu tot felul de tipe, a spus Mike. Îl așteptam pe el, și ne-am trezit de fiecare dată că vine cu încă cineva.

— Întotdeauna am telefonat, am spus. Întotdeauna am telefonat înainte, și întotdeauna ai spus că e destul loc.

— Ce ai fi vrut să spunem ? a ridicat Mike din umeri.

— După ce-ți spuneam că e loc destul, cineva trebuia să coboare în oraș.

— De ce ?

— Ca să fie *într-adevăr* loc, m-a lămurit Decebal.

— Vezi, am spus, de asta am venit singur. Ca să nu mai coboare nimeni în oraș din cauza mea.

— Iar nu e bine, a făcut Mike.

— De ce nu e bine ?

— Pentru că tocmai ne-am obișnuit cu tine, și uite, eram doar cu Dan, ca să fie destul loc pentru toată lumea. Pentru fetele cu care știam noi că vii.

— N-am spus că vin cu cineva. Ultima oară am telefonat, și am întrebat doar dacă pot să urc. N-am spus că urc cu cineva. N-am întrebat dacă putem *să urcăm*.

— Oricum, n-ai făcut bine, a zis Mike.

— Am făcut foarte bine, am spus. Dacă aduceam o fată, nu puteam să vin aici.

— Păi, de aia spun că n-ai făcut bine.

— Depinde cu cine, a zis Decebal. Dacă era blonda aia subțire, puteai să vii cu ea aici.

— Care blondă subțire ?

— Care își lăsa părul liber cînd schia ; și părul fîlfîia după ea.

— O grămadă de blonde fac treaba asta pe pîrtie, am spus.

— Au fost două, a spus Mike. Amîndouă blonde, și amîndouă își lăsau părul liber cînd schiau. Ai venit într-un an cu una, și în alt an cu cealaltă, și amîndouă aveau păr lung care flutura. Numai că una era subțire și mică, și cealaltă subțire și aproape la fel de înaltă ca pilotul.

— Vorbeam de cea subțire și mică, a explicat Decebal.

— Pe urmă ai venit cu o *artistă plastică*, și-a amintit Mike.

— Aia cu părul roșu ?

— Roșu, pe dracu. Aia cu părul *vopsit* roșu.

— Bineînțeles, a spus doctorul. Vopsit. Țin minte perfect. Numai părul ăla vopsit a fost de ea.

— Atunci nu ți-am spus, a zis Mike. Nu voiam să te necăjim. N-a lipsit mult să-i facem vînt la vale.

— Rar am văzut femeie mai scîrboasă.

— *Niciodată* n-am văzut femeie mai scîrboasă. Nici printre cele aduse de pilot, nici între celelalte.

— S-a întîmplat, am spus. N-a fost întotdeauna așa.

— Nu, a recunoscut Mike. O dată ai venit chiar cu o fată care mi-a plăcut. Numai că n-a stat mult la Refugiu.

— Pentru că voi nu i-ați plăcut deloc, am spus.

— Atomista ? a întrebat Decebal.

— Nu știu dacă era *atomistă*, a spus Mike, dar mi-ar părea rău să știu că a plecat din cauza mea.

— Tu întotdeauna te-ai purtat scîrbos cu fetele pilotului.

— M-am purtat cum mă port cu toată lumea. Pilot, fata aia care mi-a plăcut era chiar atomistă ?

— Nu mai țin minte, am spus.

— Nu cred că era atomistă. Ce să caute o atomistă pe munte ? Pilot, ai adus tu așa ceva pe munte ?

— S-a întîmplat, am spus. Dar nu știu dacă vorbim de aceeași fată.

— Atomistele stau lîngă ciclotroane, a spus Mihai, și marchează atomi. Pe urmă se uită să vadă ce fac în ciclotron atomii marcați. Ce viteză prind.

— Se poate, am spus. Mă bucur că am adus o fată care v-a plăcut.

— S-a mai întîmplat o dată, a spus doctorul, să aduci o fată care ne-a plăcut.

— Dar nu era atomistă, a precizat Mike.

Am ridicat din umeri.

— Fata de acum doi ani, a zis Decebal.

Uite, aici nu voiam să ajungă.

— N-am venit numai cu fete, am spus. O dată v-am adus și un tip.

— Ah, pe ăsta l-am ținut pentru la urmă. Credeai că am uitat? Ați fost revelația sezonului.

— N-a fost nici o revelație, am spus. Voia să schieze, și știa că plec la schi, și m-a întrebat dacă nu poate veni și el la schi.

— Și atunci pilotul l-a adus la Refugiu să schieze, a explicat Mike.

— Chiar, a întrebat Decebal, de ce n-ai venit cu el?

— Nu l-am mai văzut de mult, am spus.

— De cînd?

— Din vară. Ne-am despărțit în piața Kogălniceanu...

— M-am liniștit, a oftat Mike. Nu e chiar locul unde se despart îndrăgostiții.

— De ce tocmai piața Kogălniceanu? s-a interesat Decebal.

— Așa s-a întîmplat, am spus. Am fost în mașina lui, mă ducea undeva, și în piața Kogălniceanu și-a amintit că de fapt are alt drum de făcut.

— Așa, din senin?

— Nu, am zis. Întîi mi-a stricat mie dimineața ca să-i aranjez nu știu ce întîlnire, și de astă a promis că mă duce cu mașina lui unde chiar aveam treabă, și în piața Kogălniceanu și-a amintit că de fapt are și el ceva de făcut. Și m-a rugat să cobor din mașina lui.

— Ce chestie, a zis Mike.

— Nu-mi plac tipii care mă lasă în drum, am spus.

— Depinde, a spus Mike. Poate chiar avea ceva important de făcut. Poate într-adevăr, unde voia el să ajungă era mai important decît unde trebuia tu să ajungi.

— Nu cred, am spus.

— Dacă era război, poate nu te lăsa în drum.

— Exact atunci mă lăsa, am spus. Nici nu contează, chestia cu războiul. Nici asta nu contează, a cui treabă e mai importantă. Contează numai că te lasă în drum.

— Aha.

— Pentru că pînă la urmă asta devine obișnuință, și atunci chiar nu mai contează dacă e război. Nu mai contează nimic.

— Aha.

— Noapte bună, am spus.

— Noapte bună, a spus doctorul.

— Noapte bună, a spus Mike Sîrbu.

M-am gîndit la fetele pe care le-am adus pe munte, și cînd am ajuns la fata de acum doi ani am adormit. Mike s-a mai uitat la hărți și pe urmă a stins lumina, și cînd a stins lumina m-am trezit pentru că întunericul a început să se miște prin cameră, a trecut pe lîngă paturi și s-a alcătuit negru, cald, cu miros de cîine, în liniile groase din care era făcut Bari al IV-lea. A venit lîngă mine, a ridicat o labă puternică, mi-a pus-o pe piept ; și am stat așa privindu-ne fără să ne vedem, eu cu laba aceea groasă apăsîndu-mă liniștitor, cu mîna pierdută, mișcînd degetele, în coama lui Bariloiu, și ce mai știu este că după aceea s-a făcut dimineață.

*

Despre căutatul în avalanșă cu vergile îngrozitoare care se înfiletau cap la cap, și care oricînd puteau contura din găuri lungi, negre, foarte înguste, un trup chircit sub zăpadă, ți-am povestit. Atunci cînd se pierdea cineva pe Platou lucrurile se întîmplau foarte aproape la fel, dar înainte de a folosi vergelele acelea care, înfipte în întunericul alb de sub zăpadă, se opreau pe urmă într-un scrîșnet de împotrivire fără să mai atingă muntele, și

atunci tot ce erai, în acele minute-ore-zile de căutat, nu mai curgea cu fiecare împunsătură, pierzîndu-se prin metalul înfiletat în piatra de dedesubt ; se întorcea brusc împotriva ta, dar nu singur, ci amplificat la nesfîrșit de toată acea lipsă de firesc a lucrurilor întîmplate nedrept de *altfel* decît trebuiau ele să se întîmple — dar înainte de asta deci, pe Platou erau patrulările lungi pe schiuri, și mergeam la cabanieri, la meteorologi, la paznici de rezervație, care spuneau : aici nu poate fi, și niciodată nu s-a întîmplat *să fie* unde spuneau ei că nu se poate. Alteori spuneau : s-ar putea să fie ceva sub bîrna de la Portiță, sau în dreapta jepurilor cum urci spre Piatra, sau pe firul văii spre Izvorul Dorului pentru că am văzut zăpada răscolită, și zăpada nu are de ce să fie răscolită acolo, și atunci căutam unde spuneau ei să căutăm. Mergeam cu cîinii, și ne uitam cum calcă preocupați limba aceea de zăpadă alunecată la vale, sau adulmecă pașii sfîrșiți brusc unde nu trebuia să se sfîrșească nimic, dar sub stratul alb, înșelător, era o crevasă de lumină întunecată, albastră, și atunci începea căutarea aceea halucinantă, cu muntele amorțit, împuns nedureros prin stratul de zăpadă. Mai erau deșteptările de noapte care semănau mult cu ce se întîmpla pe aerodromul meu, la celula de alarmă, cînd suna soneria dar suna *total* în primele clipe, *în rezonanță* — pentru că ăsta era singurul cuvînt — aproape de cum vibrau fără să se mai atingă marginile rupte ale visului, și gîndul care știa înainte de trezire de ce te trezești, și mișcările încă nedezmeticite ale corpului cald, și mîinile întinse încă din somn spre întrerupătoarele mari, lustruite, rotunde, care opreau soneria și aprindeau becuri albastre, anemice, cu lumina înghețată, între care pulsa rar becul roșu, imens, ca un soare care tot explodează. Așa suna telefonul la Refugiu, și era limpede că urmează căutarea prin noapte, și pe urmă se făcea zi, și dacă nu se întîmpla nimic căutam toată ziua, și iar se lăsa liniștea de amurg pe Platou, și Salvamontul înfrunta noaptea pe schiuri, cu lanterne, și stații walkie-talkie, și cîini Saint-Bernard, și buzele înghețate, fripte de cafeaua din termos, pentru că prin legi încă nedeslușite viața se stinge după o noapte, o zi și încă o noapte petrecută în

munte, și totul se termină în zori, și atunci era clar că trebuie să găsești înainte de lumina aceea cenușie și roșie care transforma întunericul în munți, și petele cafenii din cealaltă parte a Văii în păduri de lariță. Înainte de ultima respirație, ca un abur de gheață, pentru că altfel nu mai are nici un rost.

În pădure, lucrurile se întîmplau altfel. În pădure nu erau crevase, dar erau copaci, și între brazii mari scorburi, și rădăcini, și brazi mici acoperiți cu zăpadă care păreau oameni acoperiți cu zăpadă, și fagi cu cercuri de zăpadă întunecată în jurul trunchiurilor cenușii. Mai erau tufișuri, și trunchiurile căzute peste tufișuri, și atunci intram în grote cu pereți fragili de zăpadă prinsă în împletitura crengilor moarte cu nuiele subțiri, și trebuia intrat, săpat, scuturat, căutat sub fiecare trunchi doborît, pentru că altfel iar nu avea nici un rost. Pădurea nu păstra urmele ca pe Platou, punea deasupra urmele ei și peste toate cădea zăpada de pe crengi, și atunci nu mai era nimic de descifrat în toate semnele de pe jos, și aici deveneau foarte importanți Bari și Babette-Nebuna ; ei știau asta, și așteptau să intrăm în pădure, să căutăm sub trunchiurile căzute, să scuturăm zăpada de pe tufe, și, cînd nu mai era nimic de făcut, încercam să citim urmele pe zăpadă, și atunci cîinii salvatori de oameni deslușeau urmele în felul lor. Miroseau gravi și preocupați zăpada, și uneori mergeau metri întregi după semne numai de ei știute, și atunci nasul negru, fierbinte, se afunda în zăpadă ridicînd o fîșie de abur cald care flutura și se spulbera pe urmele acelea care de fapt nu duceau nicăieri. Nu însemnau nimic urmele acelea. Mergeau sub trunchiuri prăbușite, sau se înfundau în gropi ascunse sub zăpada afînată, și atunci Saint-Bernarii intrau ca în apă, dispăreau, înotau în zăpada aceea spulberată care la sfîrșit acoperea și netezea urmele ce nu duceau de fapt nicăieri. mai erau veverițe roșcate, și o dată Bari a dezgropat un arici, pe care pădurarii l-au acoperit repede la loc cu frunze uscate, pentru că sub zăpadă erau frunze ude, cafenii, și dacă totuși căutai mai departe dădeai de frunze ude galbene, și dincolo de ele erau doar frunze de anii trecuți, din nou cafenii, dar ațoase, destrămate, aproape

pămînt, și de acolo a scos Bari ariciul, din frunzele cafenii care se destrămau și deveneau pămînt risipind lent căldura strînsă cînd erau ele la soare, și pădurarii l-au îngropat la loc în frunzele cafenii, pe urmă au acoperit cu frunze galbene ude rămase din toamnă, și au pus deasupra zăpadă rece care, peste toate staturile acelea, ținea totuși de cald.

Noi eram o sută de oameni înaintînd într-o linie frîntă ca o tranșee, și un cîine mare care alerga neașteptat de repede în lungul acelei linii adulmecînd zăpada, și era neașteptat de puțin zgomot pentru mulțimea aceea, pentru că erau oameni de pădure, și ce făceau se închidea totuși în zgomotul pădurii : zăpada scuturată de pe crengi, și uscături troznind, și uneori foșnetul stins al frunzelor amestecate între ele. Ziua a fost mohorîtă, și lumina oricum puțină se agăța în crengi, și pînă jos ajungea un văl alb-cenușiu care se întindea netezind adînciturile și ridicăturile de sub zăpadă care puteau însemna pietre, sau buturugi, sau trunchiuri căzute, și trebuia văzut dacă erau într-adevăr pietre, sau bușteni, sau trunchiuri căzute, pentru că de fapt puteau fi orice.

Un om căzut, cum spunea Mike.

De asta pădurea era ca o catedrală gotică în fața noastră, și în spate rămînea răscolită, cu tot ceea ce zăpada acoperea alb scos afară ; și toate lucrurile scoase de sub zăpadă erau negre în lumina puțină, chiar dacă știam că ar trebui să fie cu totul altfel. Întîi am urcat, pe urmă pădurea cobora într-o căldare largă, pe urmă am urcat din nou spre locul unde fagii se adunau între ei, dar pînă am ajuns acolo eram deja în pădurea de mesteceni unde lucrurile se petreceau totuși altfel, pentru că trunchiurile mestecenilor se înălțau zvelte, subțiri, și între ele nu erau cioturi sau tufișuri. Era numai vălul alb-cenușiu, în care bocancii de pădurar lăsau urme adînci și clare, cu ținte și tălpi crestate, și potcoave de metal alb care îmbrăcau tocurile groase. În ziua aceea n-am ajuns la brazi ; ne-am întors, am coborît din nou spre zidul întunecat al fagilor, și de jos de tot, din marginea pădurii, am urcat din nou, de fiecare dată cu aproape jumătate de kilometru mai spre est decît la trecerea anterioară, și am făcut asta

pînă am urcat ultima dată, și fagii se terminau într-un luminiș rotund, și acolo, în mijloc, era un lac înghețat, de fapt unul din izvoarele albastre oprit în zăgaz de piatră acoperit și el cu gheață, și pe malul lacului erau ziduri surpate, și un schelet de clădire din bîrne foarte groase, și acolo, în poiană, am văzut cum se întunecă în zăpada cenușie urmele pădurarilor.

*

În drum spre vilă Mike a spus că toată ziua s-a gîndit cum aș fi arătat cu clăparii și schiurile în pădure, și părea foarte încîntat de asta, pentru că pînă am ajuns doar de schiurile și clăparii Cameliei a vorbit. Așa că după ce am dat de mîncare cîinilor, am intrat în camera mare, am scos de sub mormanul de echipament clăparii înalți pînă sub genunchi, m-am încălțat cu ei și așa am mers la masă, încălțat cu clăparii. Coridorul era plin de moșnegi, și am trecut printre ei spunînd „bună seara", și clăparii făceau un zgomot special pe mocheta roasă, și toată lumea s-a uitat la picioarele mele țepene în ghete înalte, rigide. Am văzut moși dînd din cap, și moși comunicînd ceva la urechea altor moși, cu ochii la clăparii mei, și mai erau moși care s-au uitat numai, compătimitor. Am intrat în sufragerie, și fata aceea frumoasă care aducea mîncare nu s-a mai supărat că venim tîrziu ; s-a uitat cum merg cu clăparii, îndoind nefiresc picioarele de sus, din șold, și a spus că a văzut ghete din astea la televizor. La schiori profesioniști care participau la concursuri internaționale.

— Și eu sînt schior profesionist, am spus.

— Minte, a spus Decebal. E un fel de profesionist, dar nu-i schior.

— A vrut să facă schi profesionist aici, a spus Mike. De asta a venit cu bocanci de profesionist, și cu schiuri de profesionist, numai o pîrtie de profesionist nu găsește.

— Chiar n-aveți o pîrtie ? am întrebat.

— N-avem, a spus fata cea frumoasă.

— Una mică, am spus. Ascunsă în pădure, după deal, să nu o vadă nimeni.

— N-avem nici o pîrtie mică, a spus fata. N-avem nici un fel de pîrtie. N-avem decît sanatoriul, și bazinul cu apă termală din sanatoriu.

— O. K., s-a bucurat Mike. Mîine mergem la bazin.

— E adînc bazinul vostru ? am întrebat.

— Pînă aici, a arătat fata, și a ridicat tava cu farfurii la înălțimea pieptului.

— Cam mic, a spus doctorul.

— Nu-i nimic, a spus Mike. Ajunge. Doar nu înoți în picioare.

— Mie îmi place să mă dau la fund, a spus doctorul.

— N-o să te dai la fund, a spus Mike.

— E mare bazinul vostru ? am întrebat din nou.

— Destul, a spus fata. Cred că încap optzeci de oameni.

— Cît e de lung, a precizat Mike. Cît e de lat.

— E rotund, a spus fata.

— Aha.

— Nu mai întrebi nimic ? am spus.

— Ce să mai întreb ?

— Vezi imediat ce mai e de întrebat.

Am mîncat supa, și așteptam să vină fata, cu alte farfurii.

— Ce diametru are bazinul vostru ? am spus. Mike insistă totuși să înoate în el.

— Nu știu cum să spun, a zis fata. Oamenii nu sînt prea înghesuiți, și dacă stau aliniați nu se ating între ei.

— Înoată aliniați ? am întrebat.

— Nu înoată, a spus fata. Fac gimnastică.

— Minunat, am spus.

— Gimnastică ? a întrebat Mike.

— Stau în apă pînă la gît și fac gimnastică. Adică pe mal e un doctor, care își mișcă mîinile, și cei din apă își mișcă mîinile după doctor.

— Asta se cheamă hidroterapie, a spus Decebal.

— Am văzut și eu la T.V., am spus. printre tipii ăștia aliniați care fac gimnastică pînă la gît, vrea Mihai să înoate.

— Mergem acolo *după* gimnastică, a spus Mike. Nu cred că fac toată ziua gimnastică.

— Ce diametru are bazinul vostru ? am repetat.
— Nu știu, a spus fata. Aș putea să-ți arăt.
— Arată-mi.
— Cam de aici pînă la ușă.

Ți-am spus că masa era în fundul sufrageriei, și pînă la ușă erau opt-nouă metri.

— Are și o insulă la mijloc, a spus fata. Uneori doctorul stă pe insulă și le arată ce să facă, dar atunci nu toată lumea vede. Din cauza palmierilor.

— Care palmieri ?

— Bănuiesc că pe insulă cresc palmieri, am spus.

— În hîrdaie, a explicat fata. E bine pentru ei, pentru că acolo e foarte cald, de la apă.

— Minunat, am spus a doua oară. Exact ce-i trebuie lui, am arătat spre Mike. Te duci și tu la bazin ? l-am întrebat pe doctor.

— Numai dacă merge domnișoara, a zis Decebal.

— Nu merg, a spus fata. Nu știu să înot, și gimnastică n-am încă nevoie să fac.

— Te uiți la noi cum înotăm. Te uiți la ăia cum fac gimnastică.

— Am fost o dată și m-am uitat, a spus fata. Am mai fost o dată, și făceau exact același lucru.

— Vino cu mine, i-a spus Mike doctorului. Înotăm împreună.

— Prefer pilotul, a spus Decebal.

— Vă faceți de rîs, a spus Mike. El caută pîrtii ascunse.

— În regulă, a spus Decebal. Mai bine mă fac de rîs căutînd pîrtii ascunse cu pilotul, decît să înot cu tine într-un bazin rotund de nouă metri diametru, între optzeci de oameni suferinzi care stau aliniați și dau din mîini.

— Mai e insula, i-am amintit. N-ai spus nimic de insulă.

— Exact, a spus Decebal. Poate are de gînd să înoate în jurul insulei.

— Nici nu știți ce pierdeți, a spus Mike. Cînd ne săturăm de înotat în jurul insulei, ne întindem sub palmieri și citim cărțile doctorului.

— Dînsul scrie cărți ? a întrebat fata, care acum strîngea farfuriile de pe masă.

— Uneori, a spus Mike. Cînd nu caută pîrtii. Cînd nu face pe doctorul profesionist.

— Cînd nu înot, a spus Decebal.

— Nu rîdeți de mine...

— Nu rîde nimeni, a încredințat-o Mike, și chiar, nu rîdeam. Decebal scria cărți, și cărțile acelea erau pe urmă publicate, și le citeau o grămadă de oameni. Citisem și eu cîteva din ele. Erau interesante, adică mie îmi plăceau, și doctorul știa să facă o lume a lui în care după aceea aranja lucrurile așa cum îi plăcea. Așa cum cred că i-ar fi plăcut să le aranjeze și în lumea noastră, dar pentru că reușea să facă treaba asta în lumea lui, mai cred că nici nu-l interesa foarte tare ce se întîmplă de fapt în lumea noastră.

— N-am văzut niciodată un scriitor adevărat, a spus fata, și se uita tot timpul la Decebal.

— Nu vezi nici acum, a încredințat-o Mike. Dacă tu crezi că te uiți la el și vezi un scriitor adevărat, îți pierzi vremea. Ăsta nu e un scriitor adevărat.

— Nu înțeleg, a spus fata. Nu mai strîngea farfurii, stătea și se uita la doctor. Dacă scrie cărți, e scriitor.

— E o poveste întreagă, a zis Mihai. Nici nu știu cum să încep. De fapt, doctorii spun că e scriitor, și scriitorii spun că e doctor.

Există totuși limite, chiar dacă nu ținem cont de ele.

— Lasă-l în pace, am zis.

— Are dreptate, a spus Decebal. S-a întors spre fată : nu te mai uita așa la mine, dacă vrei să vezi un scriitor.

— Chiar scrii cărți ? a întrebat fata.

— S-a întîmplat, a spus Decebal

— Atunci ești scriitor.

— Cum să-ți explic, a zis doctorul. Crezi că e de ajuns să-ți apară cărți și gata, ești scriitor ?

— Păi, a spus fata.

Adevărul e că atunci a fost mai frumoasă ca oricînd. Eram numai noi în sufrageria pustie, și fata se îmbujorase, respira repede și adînc, și știi cum e cînd o fată frumoasă respiră repede și adînc.

— Mi se pare foarte simplu, a spus fata.

— Asta-i, a spus Decebal, că nu e simplu deloc. Mai e nevoie de ceva.

— Adică pot să-ți apară cărți, și să nu fii scriitor ?

— Da, a spus Decebal.

— Și să fii scriitor fără să scrii un rînd ?

— Atunci ești poet, am spus. Scriitorii trebuie totuși să scrie. Măcar cîteva rînduri.

— Groaznic, a spus Decebal. Vă explic mîine. Să mă lămuresc pe mine, și pe urmă vă spun și vouă.

— Mîine mergi la bazin cu Mike, am spus.

— Iar începi, a spus Mike.

— Iar începi, a spus doctorul. Nu ești obosit ? N-ai fost azi cu noi, toată ziua ?

— Am fost cu o sută de pădurari, am spus.

— Ia te uită, a spus doctorul. Și eu am fost cu o sută de pădurari.

— Și eu, a spus Mike.

— Eu am fost și cu Bari, am zis.

— Mîine n-o să mai fii, m-a încredințat Mike.

— Ți-o dau eu pe Babette, a zis Decebal.

— Mulțumesc frumos, am spus. Am spus „mulțumesc", dar cred că n-am fost foarte convingător.

— Nu o vrei pe Babette ? s-a supărat Decebal.

— Iar complici lucrurile, am spus. Cum să n-o vreau ? Babette e prietena mea.

— Minte, a spus Mihai. Prietenul lui e Platon.

— Sînt prieten cu o grămadă de lume, am spus.

— Nu se poate, a zis Mike. Nu poți fi prieten cu multă lume dintr-o dată.

— Ba se poate.

— Nu se poate, a repetat Mike.

— Eu mă duc să mă culc, a spus Decebal și s-a ridicat de la masă. Mîine trebuie să fiu în formă.

— De ce ?

— Mîine am treabă.

— Ce treabă crezi că are ăsta mîine ? m-a întrebat Mike.

— Merge la bazin, am spus. Au la sanatoriu un bazin rotund...

— Nu mă duc la bazin, a spus doctorul. Mă duc în pădurea de brazi. Mă așteaptă o sută de pădurari.

— Și pe mine mă așteaptă pădurea de brazi și pădurarii, am spus.

— Pe tine te așteaptă și Babette-Nebuna, a zis Mike.

— Tocmai de aia. Mulțumesc pentru masă.

— Mulțumesc pentru masă, a zis Mike.

— Mulțumesc pentru masă, a spus doctorul, și fata ne-a zîmbit așa cum știa ea, și atunci ne-am dus la culcare. Numai că eu am urcat scările pocnind îngrozitor cu clăparii pe treptele lustruite, și am trecut dus-întors pe coridorul de la etaj, pentru ca toate băbuțele de acolo să mă vadă mergînd greu, cu genunchii îndoiți și mișcînd picioarele din șolduri, în ghetele acelea imense și țepene ca două proteze.

*

— De fapt, cum te-ai apucat de scris ? a întrebat Mike.

S-a răsucit pe burtă în patul ales pentru noaptea aceea, se uita la doctor.

— Ce te-a apucat să scrii ?

— Nu m-a apucat nimic, a spus Decebal. A venit dintr-o dată.

— Ai scris dintr-o dată o carte ?

— Nu chiar, a spus doctorul. Întîi am scris cîteva povești mici, pe urmă am scris cartea. Și pe urmă celelalte cărți, dar fără să mă gîndesc special la asta.

— La povestioare mă refer, a explicat Mike. Cum ai ajuns la ele ?

— Exact, exact n-aș putea să-ți spun. Nu m-am gîndit niciodată să le scriu. De fapt, dacă mă gîndesc puțin, *ele* au ajuns la mine, a zis doctorul.

— Au plecat din tine ? a întrebat neașteptat Mike. Vreau să spun, ai simțit că trebuie neapărat să iei creionul și să le pui pe hîrtie ? Că explodezi, dacă nu faci asta ? Și pe măsură ce scriai ele ieșeau mai departe, și tu nu aveai decît de scris ?

— Cam așa ceva, a spus Decebal. De fapt, chiar așa s-a întîmplat.

A fost liniște, și Bari s-a răsucit în patul de lîngă mine, și din nou a trosnit lemnul și s-au amestecat între ele, sub trupul greu, pături, cearșafuri, perna.

— Așa s-a întîmplat, a repetat Decebal, și pe urmă a spus : tu de unde știi ? S-a întîmplat și cu tine ?

— De fiecare dată cînd schiez, a spus Mike. Adică, de fiecare dată cînd schiez *pentru mine*. Cînd stau la Refugiu, și dintr-o dată simt că explodez dacă nu mă pun pe schiuri. Atunci pățesc și eu la fel, și cînd în capul pîrtiei mi se pare că toate virajele sînt gata trasate pe pîrtie, și n-am decît să fac virajele alea. Cred că e cam același lucru.

— Și eu cred la fel, a spus Decebal.

— Cred că și Dan, atunci cînd sculptează, pățește la fel.

— Nu l-am văzut niciodată sculptînd, a spus doctorul. Dar din cum *arată* ce face el, și eu cred că nu se apucă de sculptat pînă nu explodează.

— Nici eu nu l-am văzut lucrînd, a spus Mike.

S-a uitat atent la Decebal.

— Chiar, a spus, nu l-am văzut niciodată...

— La piloți cum e ? a întrebat Decebal.

Eram ocupat cu Bari, și n-am răspuns. M-am aplecat și desfăceam părul din spatele urechii de Saint-Bernard, și Bari a sforăit încîntat, și mîrîia ușor.

— Îți spus eu, a început Mike. Cunosc o grămadă de piloți, și mi-am dat seama. La piloți e tot timpul, altfel nu se poate. Aștia explodează tot timpul, chiar dacă sînt, chiar dacă nu sînt în avioanele lor.

— De ce ?

— Nu știu, dar așa e.

— De ce aștia explodează tot timpul, și noi doar din cînd în cînd ? a întrebat Decebal. De ce el să fie tot timpul în explozie, și tu explodezi doar cînd schiezi pentru tine, și eu doar cînd scriu o carte ?

— Nu știu, a repetat Mike. E una din chestiile alea, fără „de ce". Cred că n-ar mai zbura, dacă n-ar exploda tot timpul.

— De unde știi ?

— Am fost și i-am văzut, a explicat Mike, care fusese la noi pe aerodrom, dar nu mi-a spus niciodată cum a văzut el ce se întîmplă acolo. Și mai cred că exact atunci cînd zboară nu explodează, a spus mai departe Mike. De asta explodează ei tot timpul, ca să nu explodeze cînd zboară.

— Ce tot spune ăsta? m-a întrebat Decebal peste umăr.

— Spun bine, pilot? s-a interesat Mike, dar am tăcut. Nu-l auzisem niciodată vorbind așa, și nu știam ce se întîmplă de fapt cu el cînd vorbește așa. De asta am tăcut, cu toate că Mike Sîrbu vorbea bine. Vorbea foarte bine, și cînd a fost pe aerodrom credeam că Mike vede doar avioane, și radiolocatoare, și zebra vopsită în pătrate albroșii; adică ce vedeau cam toți cei care veneau la noi pe aerodrom, și pe urmă credeau că știu destulă aviație. Mike a spus în seara aceea exact ce trebuie spus după ce ai fost într-adevăr pe un aerodrom, dar nu puteam să zic tocmai eu asta. Așa că m-am ocupat mai departe de urechile blegi ale lui Bari al IV-lea.

— Lasă-l, a spus Decebal. Pilotul e ocupat.

— Nici nu aude ce vorbim.

— Nici o clipă. Are treabă.

— Aud foarte bine, am spus, aplecat peste ceafa lată a lui Bari.

— Altfel nu l-ar fi lăsat să zboare, a lămurit Mike.

— Și cum ți s-a părut ce ai auzit așa de bine? a vrut să știe Decebal.

— Frumos, am spus. Nici nu știam că sîntem atît de grozavi.

— Cît ai stat la el? a întrebat Decebal.

— N-are importanță, a spus Mike. Se vede de prima oară. Ajunge să te duci pînă acolo. Pe urmă totul se întîmplă la fel, numai că din alte unghiuri.

Ți-am spus că în seara aceea Mike a vorbit *altfel*.

— Înseamnă că pînă la urmă tot te plictisești.

— N-ai înțeles, a spus Mike. Din alte unghiuri, asta e principalul.

— Chestia cu *a vedea* atunci cînd privești, am spus. Ca bătrînii indieni. Ce vede fiecare, cînd privim toți unul și același lucru.

— Uite că începe să vorbească.

— Era vorba de cărțile doctorului, am zis. Cum a început doctorul să-și scrie cărțile.

— Păi, am spus o dată.

— N-ai spus nimic. Ai spus doar că explodai, și atunci ai scris cîteva povești.

— Exact. Și pe urmă povești mai mari, cărțile.

— Pe astea tot în comă le-ai scris ?

— Am spus doar că nu m-am gîndit niciodată să scriu. Să public, și așa mai departe. Să ajung în Uniunea Scriitorilor. Să merg la întîlniri cu cititorii.

— Cu cititoarele, a precizat Mike. Am fost și eu la o întîlnire din asta, și cred că eram singurul cititor. În rest, erau numai cititoare.

— Ia te uită.

— Da. Și ăsta în fața lor, numai zîmbet, la o masă acoperită cu catifea roșie. În costum. Cu cravată.

— Nu se poate, am spus.

— Ba da. Nici eu n-am putut crede, dar așa a fost.

— Așa a fost ? l-am întrebat pe doctor.

— E singura mea cravată, s-a scuzat Decebal.

— N-am terminat, a spus Mike. Trebuia să-l vezi la masa aia. Cu două cititoare în stînga, și cu două cititoare în dreapta. Nu i-au ajuns cele din sală, trebuiau și astea, chiar lîngă el.

— Astea erau organizatoarele, a spus Decebal.

— Nu-l crede. Nu erau organizatoare, ascultă-mă pe mine. Organizatoarele sînt bătrîne și urîte, și cele care stăteau la dreapta și la stînga lui erau cele mai grozave din toate damele adunate acolo.

— Și ce făcea doctorul ?

— Păi, a spus Decebal, nu e chiar atît de minunat cum pare. Stai acolo, și toată lumea se uită la tine și așteaptă să spui lucruri deștepte, și știi cum e, exact în clipe din astea nu-ți vine nimic deștept...

— Își spun eu ce făcea doctorul, l-a întrerupt Mike. Se fîțîia în toate părțile, și nu pot pricepe nici acuma

cum reușea să facă asta stînd totuși pe scaun. Se scălda în toate privirile astea fixe, și se făcea din ce în ce mai lat în umeri. Își trecea degetele prin țăcălie cu aerul că face o mare ispravă, și cînd vreuna din damele alea din sală îl întreba ceva cu voce tremurată, răspundea în pilde. S-a întîmplat să nimerească și răspunsuri potrivite, atunci era aplaudat la scenă deschisă, și de cîte ori s-a întîmplat asta, se sălta de pe scaun și se înclina în toate părțile pînă ți se făcea greață. Pe urmă...

— Nu-l asculta, a spus Decebal. Asta n-a fost în viața lui la o întîlnire cu scriitori.

— Am fost la asta și mi-a ajuns, a zis Mike. Să-ți spun ce s-a mai întîmplat, pilot. Pînă la urmă m-a văzut, și atunci s-a făcut verde. A scrîșnit, și-a înghițit cuvintele, și una din organizatoare i-a dat un pahar cu apă..

— Serios, a spus Decebal cu vocea dintr-o dată altfel. Mai scăzută și nu-știu-cum obosită, ca atunci cînd într-adevăr vorbești din tine. Nu e nici o plăcere. Asta, cu fetele din dreapta și din stînga, și fața de masă din catifea, sînt doar așa, pentru că trebuie să fie. Adevărul e că nu simte nimeni nici o nevoie să se întîlnească cu scriitori. Dacă vrei să cunoști cu adevărat cum și de ce scrie cineva, nu-l întrebi asta în fața unei săli cu cinci sute de oameni. Sau eu nu simt nevoia să mă întîlnesc în corpore cu cititorii, e cam același lucru. Nu-mi plac întîlnirile cu cititorii. Nu-mi place să vorbesc în public. Asta e treabă de orator, să vorbească în public. Un scriitor trebuie să scrie, nu să vorbească. Și, în general, uitați principalul. Nu sînt scriitor. Sînt un medic care scrie, și asta e cu totul altceva.

— E mai rău, a zis Mike.

— Nu știu dacă e mai rău.

— E mai bine, atunci.

— Nu știu nici dacă e bine. E altceva, ți-am spus.

— Chiar, am zis, cum e cînd îți apare o carte ?

— Prima carte ?

— O carte, în general. O să ne explici după aia, cum e cu prima carte.

— Păi, a spus Decebal tot cu vocea aceea din el, nici asta nu e o mare fericire. Ar trebui să fie, dar nu e.

— De ce ?

— Se întîmplă o grămadă de lucruri înainte.

— Ce se poate întîmpla cînd scrii o carte ?

— Întîi, ţi se cere să spui din timp ce carte o să scrii. Ce se întîmplă în cartea aceea, şi pe cîte pagini. Şi cînd o să fie gata.

— Şi ce e rău în asta ? a întrebat Mike

Am simţit cum se uită Decebal la Mike. N-a fost nevoie să ridic capul, să mă uit şi să văd cum privea doctorul la Mike. Am simţit numai, şi a fost de ajuns.

— O carte *se scrie,* a spus Decebal. Se scrie, nu se planifică dinainte. O scoţi din tine cuvînt cu cuvînt, altfel nu mai e carte.

— Tot nu văd ce e rău să ştii dinainte...

— E ca la tine, a spus Decebal. Cînd stai în refugiu, şi dintr-o dată simţi că explodezi dacă nu pui schiurile în picioare. Dintr-o dată, şi suficient de rar, şi nu ştii niciodată dinainte cînd o să fie, asta e esenţial. Vine fix atunci cînd nu se mai poate altfel, şi doar *atunci* stai în capul pîrtiei şi vezi toate virajele alea pe zăpadă, dar asta se întîmplă numai atunci, şi nu poţi şti dinainte cînd o să fie, pentru că dacă ai şti, de fapt, nu s-ar mai întîmpla niciodată. Cred că şi la piloţi e aşa, atunci cînd zboară.

— Uneori, am spus.

M-am gîndit dacă într-adevăr îi interesează ce spun. Pentru că nu erau numai cuvinte, şi de fapt nici nu ştiu cît vorbeam cu ei, şi cît era pentru mine.

— Uneori, am spus. Atunci cînd zbori cum nu credeai că se poate zbura, dar asta se întîmplă numai după ce vii jos, şi te gîndeşti la zborul acela.

— Vezi ?

Am tăcut, şi n-am de unde să ştiu la ce se gîndeau Mihai şi doctorul. Ştiu doar la ce m-am gîndit eu, la unul din zborurile în care era să rămîn, şi pe urmă m-am gîndit cum a fost azi în pădure, şi eram gata să mă gîndesc cum o să fie mîine, cînd Mike a întrebat din nou :

— Şi ce se mai întîmplă, pînă îţi apare o carte ?

— Ce te-a apucat în seara asta ? a făcut Decebal. Tot felul de alte lucruri. Discuţii peste discuţii. Să explici tot felul de lucruri de neexplicat. Ce ai vrut să spui aici, şi ce vrei să spui dincolo. De ce aşa, şi nu altfel. Să des-

faci în bucăți, ca să fie înțelese, lucruri oricum de neînțeles. Să mai pui ceva unde nu e nimic de pus, și să tai chestii fără de care nu se poate. Parcă nici n-ar fi cartea ta. E groaznic. Adică, e groaznic dacă înțelegi să-ți scrii cărțile așa cum cred eu că trebuie scrise.

— Mda, a spus Mike. Mie nu mi se pare atît de îngrozitor. Din afară o carte se vede mai altfel decît atunci cînd o scrii. Dar după ce o scrii...

— Dumnezeule, a spus doctorul. Cum să te fac să pricepi? Fiecare din noi e unic, și vede lucrurile în felul lui unic, și exact asta e minunat. Eu îmi scriu cărțile despre felul unic în care văd *eu* lucrurile, și știu în timpul ăsta că fiecare e liber să le vadă într-un mod la fel de personal-unic. Asta e minunat, că fiecare din noi e altfel, și cu toate astea reușim să ne adunăm în jurul unei cărți. Să ne placă o carte, în același fel sau în feluri total diferite, se întîmplă. Dar să ne recunoaștem măcar pe bucăți într-o carte, să întîlnim ceva din noi acolo, chiar dacă, mă rog, scriitorul a vrut să spună cu totul altceva.

— Te contrazici.

— Nici o clipă, a spus Decebal. Numai că lucrurile sînt mai complicate și se pot vedea în mai multe feluri.

— Ca zborurile pilotului.

— Nu știu cum e cu zborurile pilotului. Nu m-a luat niciodată cu el pe aerodrom. Știu numai cum e cînd scrii cărți, și vorbesc numai despre cărți.

— Din punctul tău de vedere...

— Las-o moartă, am spus. Nu ajungem nicăieri.

— Nici nu vreau să ajung undeva, a spus Mike. Vreau numai să-l lămuresc pe ăsta...

— N-ai ce lămuri, am zis. Cred că e una din situațiile în care nu e nimic de lămurit. Cred că e exact una din situațiile în care eu am dreptate, și tu ai dreptate, și fiecare are dreptatea lui.

— Împăciuitorist ca totdeauna, a mîrîit Sîrbu.

— Tolerant, atît. Am trecut de faza în care credeam că cine nu e cu mine, e neapărat împotriva mea.

— Oportunist, a țipat Mike, și l-am simțit pe Bari tresărind.

— Are dreptate, a spus Decebal.

— Nici măcar nu vreau să am dreptate, am spus. Vreau numai să știți cum sînt făcut, ca să nu așteptați de la mine decît ceea ce pot da. Și să știu cum sînteți voi făcuți, ca să fiu sigur pe ce pot avea de la voi.

— Complici inutil, pilot.

— Nu complic nimic. Atît doar, că nu se poate spune simplu : ești bun, ești rău. Cei mai mulți sîntem între rău și bine. Uneori se întîmplă tot felul de lucruri, și atunci sîntem mai aproape de rău decît de bine ; sau invers. Alții reușim să fim la fel de buni-răi, indiferent de cum se întîmplă lucrurile.

— Acum judeci cam ca Bariloiu, a zis Mike.

— Bari e altfel, am spus, și chiar, Bari era cu totul altfel. De fapt, nici nu știam prea bine cum e Bari. Adică știam ; dar nu în cuvinte, și acum asta trebuia să fac, să pun în cuvinte ce nu era de pus în cuvinte.

— Bari vrea totul, am spus, pentru că și el dă totul, sau nu dă nimic, și atunci nici nu cere nimic. Pentru că Bari gîndește în extreme, și asta în adevăr complică foarte mult lucrurile.

— Tu ce zici, per Scorillo, a întrebat leneș Mike. Și Babette își gîndește nebunia în extreme ?

N-am reușit să aflăm în noaptea aceea cum își gîndește Babette nebunia.

N-am reușit să aflăm niciodată, pentru că n-am mai vorbit despre asta, și atunci, în noaptea aceea, după ce Mike a întrebat și aștepta un răspuns, n-a mai fost nici un răspuns. A fost numai liniștea din camera luminată slab de noapte, de zăpadă, de stelele răsfrînte în zăpadă, și respirația adîncă a lui Decebal.

— Ce se întîmplă ? a făcut Mike indignat.

— Nimic, am spus. E tîrziu. E foarte tîrziu. Mai e puțin și răsare soarele. Ci văzînd mijind zorile, sfioasă, Șeherezada tăcu...

M-am trezit foarte devreme, și era lumina aceea care nu e încă lumină, și pe urmă a fost căldura lui Bari care dormea lipit de mine, și laba care îmi apăsa pieptul, și răsuflarea grea fierbinte, liniștită a cîinelui mare. Nici nu mai

era cîine, așa cum dormea lîngă mine, și eu habar n-am ce eram pentru el ; dar ce se întîmpla cu noi nu se petrecea între ce eram pe dinafară, ci exact cu ce eram noi *de fapt ;* dar asta e foarte complicat de înțeles, și aproape inutil de povestit ; asta e ceva pentru care trebuie să ai un Saint-Bernard lîngă tine, și să încerci chiar să fii tu însuți Saint-Bernard, și ca să știi măcar despre ce este vorba, trebuie să reușești puțin lucrul ăsta, să fii Saint-Bernard. Și atunci o să vezi singur cum de la o limită nici nu mai contează ce ești, contează numai *să fii,* și poate că esențialul, dacă există ceva esențial, începe exact de la această limită. Așa că era cald, greu, puțin incomod, dar nu m-am mișcat pentru că atunci se trezea. și oricum alerga destul prin zăpada în care uneori intra cu totul și seara cred că era mai obosit decît mine, și de asta îl lăsam să doarmă cît mai mult. Și eu eram obosit, poate de asta am visat-o iar pe Lungană, și în somn i-am spus : e a doua oară cînd te visez săptămîna asta, și atunci m-am trezit.

— E a doua oară că te visez săptămîna asta, am spus încet.

L-am simțit pe Bari cum se mișcă ; nu a fost de fapt o mișcare, a fost ceva înăuntrul lui, ca o crispare. Ca o răsucire în el, și am simțit-o pentru că eram lipit de spinarea lui .

— Nu știu dacă e bine, am spus. Era vorba să nu te mai visez.

Simțeam cum se trezește clădirea aceea lungă, urîtă pe din afară și caldă pe dinăuntru ; nu au fost zgomote, pași, uși trîntite ; era prea devreme, și atunci a fost numai un freamăt, ca atunci cînd s-a mișcat Bari.

— Dacă nu se poate altfel, am spus, măcar vino mai rar.

Am spus asta, chiar dacă așa se vorbește numai cu morții, iar despre Lungană știam că mișcă, respiră, și e încurcată cu tipul acela oricum căsătorit cu ea, dacă asta se cheamă : a trăi.

— Cel mai bun lucru ar fi să nu mai vii deloc, am zis, dar gata, dormeam din nou, și pentru că înainte o visasem pe Lungană, și pe urmă, cînd m-am trezit, am vorbit cu ea, acum bineînțeles o visasem din nou. În vis rîdeam,

și Lungana era într-adevăr foarte lungă așa cum stătea întinsă cu capul rezemat de mine, și îi treceam printre degete părul acela incredibil, și asta a fost o treabă de care nu m-am plictisit niciodată.

— Uite, am spus, cînd rîzi, semeni cu una din tipele alea de reclamă din Paris-Match, și chiar semăna. Cum stătea rezemată de mine, și îi curgea părul greu tăind precis fruntea și obrazul, vedeam gîtul lung și puternic ieșit din gulerul tricoului, și mai avea ceva ce nu avea nici o tipă din Paris-Match, zîmbetul, și cum se uita la mine. Nu vreau să spun că *meritam* privirea aceea, dar se uita la mine ca și cum aș fi meritat-o.

— Acum semeni cu una din tipele alea din Paris-Match.

A clătinat capul, a unduit între noi părul negru, ca o apă grea.

— Pe cuvîntul meu, a spus, că tipele alea nu-mi plac. Și nici nu fac ceva ca să semăn cu ele.

— Tocmai de asta îți iese, am spus. Pentru că nu faci nimic ca să semeni cu ele. E una din chestiile alea care îți ies, tocmai pentru că nu vrei să le faci. Și care nu reușesc deloc exact cînd te dai în vînt și faci totul ca să-ți iasă.

A fost din nou mișcarea știută cu care își dădea părul la o parte, și i-am văzut ochii ; în ei era lucrul acela nelămurit care se întîmplă uneori între doi oameni, și în loc de ceva mai bun se cheamă dragoste cînd de fapt s-ar putea numi oricum.

— Alea sînt blonde, a spus.

— E numai un truc, am explicat. N-ai înțeles nimic.

— Ce e de înțeles ?

— E o chestie pusă la cale ca să nu te recunoști.

— De ce ?

N-ar fi trebuit să spun toate lucrurile pe care i le spuneam. E aproape sigur că pierzi o fată vorbindu-i prea mult despre ea, și în general nu cred că-i vorbeam prea mult, dar uneori nu mă controlam. Atunci cînd își dădea părul la o parte și mă privea cum ți-am spus. Cu tot ce era în ochii ei. Cu lumina aceea potolită.

— Ca să nu te recunoști. Ca să nu-ți dai seama ce grozavă ești.

— De ce să nu-mi dau seama ce grozavă sînt ?

Asta chiar nu trebuia spus : pentru că n-ai mai sta o clipă aici. Te-ai duce imediat să cauți un tip de doi metri, care tocmai coboară din ultimul model de Volvo...

— Stai liniștit, a rîs. Unde se găsesc tipi din ăștia ?

— Pe pagina cealaltă, am spus. Zic ei că fac reclamă pentru mașinile domnului Volvo, și pentru costumul pe care îl poartă, pentru țigara din gură, dar de fapt te așteaptă pe tine. Numai că nu-i poți recunoaște, din cauza trucului cu părul blond.

•

În pădurea de brazi a fost mult mai simplu, pentru că brazii erau înalți, se ridicau spre cerul care în ziua aceea a fost foarte albastru, și nu aveau crengi care să atîrne și să facă ascunzători acoperite cu zăpadă. Nu erau nici brazi căzuți, nici buturugi, și zăpada era acoperită cu ace veștede care foșneau și de fapt erau mai alunecoase decît zăpada. Noi înaintam în lanțul acela frînt, la patru metri om de om, și aici nu erau crengi uscate care să trosnească, ori gropi ascunse sub zăpadă, și de aceea cel mai neașteptat era cum totul se întîmpla în tăcere. Numai Babette-Nebuna lătra gros după veverițe oprite în zăpadă, care se uitau cum ne apropiem și fugeau doar cînd ajungeam lîngă ele. De fapt, toată ziua Babette a fost foarte bine dispusă și a fugit în fața noastră adulmecînd, și uneori se întorcea, se uita în urmă, și atunci nasul mare, negru, umed, era de fapt alb ca de zăpadă — și așa am știut că în pădurea de brazi nu e nimic de găsit, uitîndu-mă la Babette cum aleargă. Știam de la căutarea în avalanșă cum era Babette-Nebuna cînd simțea că există ceva, cineva, dedesubt — foarte atentă, posacă, concentrată doar pe ce credea că e treaba ei, și atunci chiar nu era bine să te apropii prea mult. Umbla ca o lupoaică, ținînd picioarele din spate îndoite din genunchi și depărtate, și săltîndu-se pe ele neobișnuit de elastic, și toate astea o făceau să umble pieziș, arcuită și mereu cu nasul ei negru, imens, minunat, în zăpada adîncă. Fornăind, și strănutînd, și uneori ne privea urît, și pe urmă adulmeca iar, și dacă nu erai prea departe puteai să o auzi scîncind. Asta era caraghios, și

făcea lucruri neobișnuite, și tot ce se întîmpla era febril și sacadat, și sub un strat de nefirească tăcere în care sunetele caraghios de subțiri scoase de un cîine atît de mare se auzeau din nou anormal de tare, și de fapt toți erau crispați, și la pîndă, și cu ceva de lup pe urme ; pentru că atunci cînd Babette-Nebuna scîncea caraghios de subțire, atunci, pînă la urmă, sub avalanșă se găsea cineva. Și atunci Babette se schimba brusc, și lătra cu furie, și jale, și scormonea rapid și adînc zăpada cu labele imense săpînd un tunel în care dispăreau încet-încet capul uriaș, labele, corpul pe lîngă care țîșneau jerbe de zăpadă, rămîneau labele răschirate și coada — panaș care se legăna din ce în ce mai neliniștit, și pînă la urmă nu rămîneau decît jerbele de zăpadă țîșnită și coada ; și la urmă de tot era doar o gaură căscată din care ieșea zăpada spulberată, și mai ieșeau lătrături înăbușite, furioase, clintite de ce știa dinainte Babette că o să găsească în fundul tunelului de zăpadă, și încă neliniștitoare pentru noi și pentru ce credem îndeosebi despre cîini, era certitudinea lucrurilor nedrepte, deslușită în lătrăturile acelea.

Așa căuta Babette Nebuna în avalanșă, altfel decît Bari care adulmeca cu aerul lui dintotdeauna, indiferent și vag binevoitor, și pe urmă, cînd lătra într-un fel anume, se așeza în zăpadă și privea țintă înainte, n-aveai decît să sapi acolo unde se așeza Bari în zăpadă. Bari nu scormonea plin de furie ca Babette, nu-și însîngera labele puternice în lemne, pietre, gheață, în zăpada aspră și pentru totdeauna pătată, proptită greu într-un fund de vale, sau în peretele de stîncă, sau în trunchiurile smulse, rupte, prăbușite, sfărîmături de pădure — nu-și însîngera labele puternice, smulgînd din tecile lor ghearele arcuite, ascuțite dinăuntru, ca la urși, și zăpada aceea spulberată de Babette-Nebuna era la urmă roșie de sînge și alcătuia ca o coroană vie în în jurul găurii întunecate ; și pe urmă roșul acela se închidea, și devenea stacojiu, și se făcea maro, brun închis, și pînă la urmă se lățea, se topea, se dilua în zăpada cenușie, și nu mai rămîneau decît groapa deschisă în zăpadă, și ce era în fundul acelei gropi. Și noi în jurul gropii, pentru că după ce cîinii găseau ce era de găsit, totul devenea *tehnică,* și viteză, și cuvinte întretăiate

și gesturi frînte, și sacul de dormit aștepta deschis pe sania joasă, lungă, îngustă, cu mînere din dural ridicate patetic, și descătușarea a ce avea fiecare mai ascuns și care însemna alt cuvînt demodat și aproape uitat, și înăbușit cu grijă — speranță — dar asta nu înseamnă că nu era la pîndă în fiecare și însemna de fapt din nou goană epuizantă, și fiecare secundă umplută la refuz fără să mai lase loc pentru tine, și din nou răspundere, pînă la a fi una cu ce găseau cîinii sub zăpadă, și totul pe o margine cumplit de îngustă pînă cînd cel care intra primul spunea, seringa, repede, sau cafea, sau alcool, sau ceva — orice — care însemna căldură, viață, dar pentru numele lui Dumnezeu, mai repede.

Sau era mișcarea lentă, vocea înăbușită : sacul, nu ăsta, celălalt, cel vechi ; și atunci, gata, nu mai era nimic de făcut.

Dar nu despre atunci cînd nu mai era nimic de făcut vreau să vorbesc ; cînd muntele se făcea dintr-o dată foarte mare, și cum astupă cerul peste noi, și ziua devenea cenușie, și ce urma era cumplita rutină, numai încrîncenarea din fiecare nu putea deveni rutină ; vreau să spun despre cum era atunci cînd primul coborît în groapa deschisă în zăpadă cerea alcool, sau seringa, sau ceai fierbinte din termos, și corpul înțepenit de zăpadă, așteptare, neputință, era scos și așezat pe sacul de dormit, cel nou, și atunci începea goana pentru care de fapt eram noi acolo, și semăna mai mult ca orice cu decolarea din alarmă — valorile de obicei acceptate cu fundamentele schimbate brusc, dur, hotărîtor, nici măcar — înlocuite, cu alte valori care nu aveau nimic cu cele dinainte, decît că erau la fel de fundamentale. Și niciodată muntele nu era atît de imens, și atunci de mic ca atunci cînd băieții lui Mike alergau cu Akja pe care era solid legat cu cordelină roșie corpul acela înfășurat în saci de dormit, cu masca de oxigen pierzîndu-se în gluga sacului, pentru că Akja Salvamontului sinăian avea o instalație portativă de oxigen, de fapt o instalație de oxigen de pe avioane de vînătoare transformată și adaptată de mîinile maistrului militar principal Tudor Gheorghe, care nu urcase în viața lui pe Platou și uite, instalația lui ținea căldura de viață plăpîndă smulsă

de sub zăpadă, și băieții lui Mike se schimbau la mînerele Akjei, și coborau pante pe care firesc n-ar fi coborît niciodată, sau urcau fețe abrupte de piatră în timpi care, la raliuri Salvamont, ar fi doborît toate recordurile, pentru că, aici era de fapt cursa cu miza cea mai neiertătoare, și de asta spun că muntele era imens, pentru că fețele abrupte erau mai abrupte ca oricînd, și coborîrile lungi erau mult mai lungi decît erau ele de fapt, și totuși lucrurile se întîmplau atît de repede încît muntele devenea dintr-o dată foarte mic, și nici nu conta cu ce preț se întîmpla asta. Și din nou totul semăna halucinant cu timpul atît de aparte al cabinei, în care lucrurile se întîmplă la lumina roșie a becurilor de avarie cumplit de repede, sau vremea se scurge păstos, și amar, și sugrumat în chingile strînse, prin tunele înguste cu pereți de spaimă, și uneori timpii sfîșiați ai cabinei se întîmpla să curgă la fel de necrezut, de nedrept de rapid, și apăsător de încet, pentru fîlfîielile de frunză moartă ale avionului căzînd fără sfîrșit ; și totul se măsura în secunde încă de viață, și secunde de pînă dincolo de viață, și erau mînerele de catapultare, și pămîntul rotindu-se și aruncîndu-se în salturi bezmetice dincolo de plexiglasul cupolei, și suprasarcina apăsînd în scaun sau aruncînd în alveola de viață care era totuși avionul rotindu-se în prăbușire prin cerul ostil devenit dintr-o dată cumplit de vertical, cu o răsturnare a lumii, și totul se întîmpla între timpul lent, lucid, apăsător, și goana aceea fără cuvinte, și de asta nu știai niciodată cînd era prea devreme, și nimeni nu putea spune *cînd* totul devenea prea tîrziu.

*

În ziua aceea a fost soare, și pentru că am căutat tot pe fîșiile acelea late de 400 metri deplasîndu-le mereu spre Est, iar Mike își plimba pădurarii de la răsărit la apus, la ultima trecere ne-am întîlnit sus, pe creastă, și iar am văzut orașul peste pădurea de brad, și peste mesteceni, și peste coroanele fagilor, dar acum ne uitam ca la un oraș pe care îl cunoști foarte bine, și de fapt cînd urci pe deal și te întorci să privești orașul acela, *îl recunoști*. Așa că ne-am arătat unul celuilalt miliția, și bulevardele

și parcul sanatoriului, și dreptunghiul din mijlocul parcului, ca un teren de aterizare pentru elicoptere. Am văzut chioșcul lîngă care erau munții din carton și cerbul împăiat, și vila de unde pleca omul pe care îl căutam, și strada care urca spre azil, însă azilul nu putea fi văzut de unde eram noi, pentru că intra aproape sub pădure și-l acopereau fagii .Pe urmă am coborît împreună, cîinii alergau în fața noastră, și Mike a trimis-o pe Babette-Nebuna la doctor, și ne-am uitat la Bari al IV-lea, cum adulmecă și fuge prin zăpadă cu labele în toate părțile ca un cățelandru, și sărea, și se uita la noi fără să aibă aerul că ne vede.

— Aici nu e nimic, am spus.

— După Babette ?

— După Babette, am spus. Și după Bari.

— Poate fi 200 de metri mai jos, a spus Mihai.

— O să vedem, am spus. Dar nici acolo nu e nimic, pentru că Babette...

— Corect trebuie spus : nu e *nimeni,* a zis încet Mike.

Erăm într-un loc unde soarele trecea printre brazi, și cobora spre dealurile din Vest, și dacă te opreai îl simțeai stins, cald, cum alunecă spre apus.

— Adică eu caut *pe cineva,* a spus Mike la fel de încet.

— Și eu caut pe cineva, am spus. Și ei — am arătat șirul verde-închis de pădurari, care pe zăpadă păreau negri. Toată lumea caută pe cineva.

— Tu cauți *ceva,* a spus Mike.

Coboram prin zăpada amestecată cu ace uscate, și ghetele mele alunecau îngrozitor, și înfigeam adînc călcîiele în zăpadă, și era ca atunci cînd coboram o scară abruptă.

— Care e timpul mediu de supraviețuire ? a întrebat Mike.

— În pădure ? Iarna ? Pe munte ?

— În pădure, iarna, pe munte.

— O noapte, o zi, și încă o noapte. Tu m-ai învățat.

— Te-am învățat că se întîmplă și altfel, a spus Mike.

— Da, dar numai foarte rar.

Nu știu de ce Mike vorbea atît de încet, și trebuia să mă opresc, să mă întorc spre el ca să aud ce spune :

— Nu știi niciodată cînd e asta, a zis Mike. Întotdeauna cauți excepția. Întotdeauna crezi că măcar acum o să fie, pentru că altfel n-ai mai căuta. Altfel ai aștepta primăvara, cînd se lămuresc o grămadă de lucruri.

— Am fost o dată cu tine primăvara, am zis. A fost cea mai tîmpită primăvară din viața mea.

— Mă rog. Dar de asta se spune : timp mediu, pentru că unii reușesc să treacă *peste*, și exact pe ăștia îi cauți, care reușesc să reziste mai mult decît se rezistă. Întîi cauți știind că se rezistă o noapte, o zi și încă o noapte, și după ce zilele-nopțile astea s-au dus, atunci cauți știind că se rezistă dincolo de medie, altfel nu se poate.

— Și dacă nu rezistă dincolo de medie ?

— Asta afli doar după ce găsești, a spus Mike.

— Și ca să găsești, trebuie să cauți.

— Vezi, a spus Mike ,ce repede înțelegi unele lucruri ?

Coboram odată cu soarele, și am intrat în pădurea de mesteceni, și atunci s-a făcut mai multă lumină : de la trunchiurile albe, de la zăpada care aici nu mai era acoperită cu ace veștede, și pentru că soarele se făcea auriu așa coborînd, pețele de lumină erau și ele aurii, și trunchiurile subțiri erau alb-aurii.

— Și dacă A REUȘIT ? a spus Mike, neașteptat.

*

Atunci există iar două afurisite de situații, pentru că întrebarea devine : *cît* reușește să reziste ?

— E aproape ca în viață, am spus.

— Pentru că poți găsi, și după aceea să vezi doar că a rezistat mai mult decît media, dar nu destul...

— Da, am spus.

— ...Sau găsești exact ceea ce cauți.

— Pe *cineva*, am spus.

— Pe cineva, a spus Mike, și atunci toate capătă dintr-o dată sens. Tot ce a fost absurd înainte capătă un sens, și justificare, și te umple cu tine însuți, dacă înțelegi, și totul e atît de mult, încît îți ajunge și pentru altă dată atunci cînd cauți ; și lucrurile din nou par, sau chiar sînt, absurde, dar tu cauți pentru că știi cum oricînd poți găsi, și odată chiar ai găsit.

— Tu de cîte ori ai găsit așa... excepții ?

— Niciodată, a spus repede Mike. Dar știu de la alții.

— Ce știi ?

— Știu cum este. Știu că este.

— Și îți ajunge...

— Nu fi tîmpit, a spus Mike Cum să-mi ajungă ? Nu-mi ajunge deloc.

A trecut printr-o pată de lumină, și o clipă a fost roșu de la hanorac, și auriu de la soare, și negru de la barbă.

— Adică, tu nu crezi...

— Ce să cred ? a întrebat tare Mike, și Bari s-a oprit și s-au uitat și el la noi. Nu e de crezut, a spus Mike Sîrbu. E de căutat, și gata.

Am văzut trunchiurile gri, cenușii, negre-cenușii ale fagilor ; și acolo începea seara, și dacă erai în pădurea de mesteceni și te uitai în sus vedeai cer roșu-albastru cu benzi de lumină portocalie și alte culori, fără nume, și cînd am ajuns în pădurea de fagi și m-am uitat sus, cerul era albastru-închis, și plin de stele mici, care aveau să-și tragă strălucirea doar din noaptea adevărată.

— Bine, am spus. Atît doar, că poate trebuie căutat și în altă parte.

— Iar începi ? a întrebat Mike.

— Nu la gară, am spus. N-a fugit în lume. Poate a ieșit în șosea, și s-a dus la o cabană. Sînt o grămadă de cabane pe aici. În locul hanurilor de pe vremea imperiului. Sînt chiar la marginea șoselei, și cine vrea n-are decît să intre.

— De unde știi ?

— Reclamele, am spus. N-ai văzut reclamele ? Unele mari, pictate pe tablă, și reclame mici, pliante cu poze, peste tot unde am fost în orașul ăsta. La hotel. La miliție. La moșnegi, în sala unde e T.V.-ul. Cerem o mașină și luăm cabanele la rînd...

— Cine ne dă mașina ?

— Cum, cine ? Băieții cei drăguți care ne-au adus aici, cu toate că în ultima vreme au uitat de noi.

— N-au uitat, a zis Mike. Vorbesc cu ei la telefon în fiecare seară.

— Da ? Și ce lucruri interesante vă spuneți ?

— Asta-i, a zis Mihai, că nu prea avem ce să ne spunem.

— Spune-le chestia cu maşina.

— Să ne mai gîndim, a zis Mike, şi am ştiut ce înseamnă asta. Însemna că n-o să spună nimic de maşină.

M-am uitat la cer, şi abia atunci am văzut stele mici şi ascuţite, care aşteptau noaptea să fie aşa cum erau ele într-adevăr.

— Deci astea sînt telefoanele misterioase pe care le dai în fiecare seară, am spus.

—. Ce credeai ? a făcut Mike.

— Decebal spune că telefonezi unei tipe.

— Decebal, a spus Mike, visează să telefoneze *el* unei tipe, şi atunci crede că ceilalţi chiar vorbesc cu tipe, de cîte ori pun mîna pe telefon.

*

Am ajuns la drumul făcut pe hartă din linii întrerupte, şi acolo ne-am întîlnit cu Decebal şi cu Babette-Nebuna, şi Babette s-a repezit la Bari lătrînd gros, şi Bari a sărit într-o parte şi a început joaca aceea a lor, stîngace-lentă, în care cîinii uriaşi se loveau, şi săreau prea sus pentru cît erau de mari, şi cădeau grei în zăpadă, şi era mişcarea aceea ca un salt într-o parte pe toate patru labe care îi aducea în poziţie de atac pentru că celălalt rămînea cu tot corpul descoperit, şi atunci se muşcau nedureros, şi după asta s-au lins îndelung, ca atunci cînd eşti Saint-Bernard şi te întîlneşti cu cineva pe care nu l-ai mai văzut de foarte mult timp.

Pădurarii s-au încolonat, au plecat cîntînd spre şcoala silvică, şi noi ne-am uitat după ei cum merg într-un pas, şi cîntecul acela nu se potrivea deloc : era ceva cu păduri care ne dau umbră, şi trebuie să le apărăm, dar nu se potrivea cu pădurea în care eram. Era un cîntec care cred că ar fi sunat bine într-o sală, dar în pădure nu suna deloc. Era absolut aiurea, şi de fapt nu spunea nimic despre pădure, ci despre oameni şi pădure, ceea ce e cu totul altceva.

— Mai bine ar cînta corul din Freischutz, a mîrîit Mike.

— Ăla e cu vînători, nu cu pădurari.
— Și ce ?
— Și, nimic. Atît doar, că e cu vînători.

Ca să ajungi la azil, din locul unde eram, trebuia mers puțin pe drum, și pe urmă tăiam o limbă de pădure rară, urcam o creastă și de sus am văzut cum începe orașul : vile traforate pe temeliile de piatră, la început rare, pe urmă adunîndu-se în șiruri care coborau la vale și atunci deveneau străzi, și cea mai înspre pădure era clădirea solidă, urîtă, cu ferestre orbite de obloanele din lemn gros, și cu ușa din fier forjat, care începea totuși să fie „la noi". Azilul nu era departe, dar pînă am ajuns au apărut fîșii de nor, pe urmă nori adevărați, și a început să ningă. Așa că am hrănit cîinii într-o cameră de lîngă bucătărie, unde era ciment pe jos, și cît au mîncat Babette și Bari își ridicau cînd un picior, cînd altul, și după ce au terminat nu i-am mai dus afară, au stat cu noi în sufragerie, și după masă i-am dus pe coridorul plin cu bătrîni, cu toate că Mike n-a fost de acord. Mike a spus că Babette o să facă scandal și cîțiva moși vor leșina, dar Babette n-a făcut scandal, și nu a leșinat nimeni. Cîinii au mers pe covorul subțire din mijloc clătinîndu-și binevoitor căpățînile, și unii din moși au mîngîiat în treacăt spinările late și șoldurile acelea de Saint-Bernard care se îngustau brusc, și pe urmă era coada groasă, stufoasă, legănată lent în același ritm cu capul, de liniște și acceptare. Babette a rămas în antreul ei, eu m-am culcat cu Bariloiu în paturile noastre alăturate și n-am visat nimic : am dormit adînc, și cînd m-am trezit am crezut că am dormit foarte puțin ; afară era întuneric de tot, și Mike citea culcat într-un pat de lîngă ușă, un pat care pînă acum îi scăpase, și eu eram ud de transpirația din somn. Așa că mi-am scos cămașa groasă și tricoul cu F/A—18 „Horuet", m-am șters cu un prosop Sîrbu, scos din rucsacul Florentinei, am tras pe mine un tricou al lui Mike, și o cămașă cadrilată a lui Mike, și gata, mă simțeam altul și miroseam într-un fel nou ; ca săpunul cu care Florentina spăla lucrurile în familie, și ca sprayul cu care Mike își stropea barba.

— Astea vi le dă la aviație ? a întrebat Mike și arăta tricoul cu avionul „Horuet" pus la uscat pe caloriferul fierbinte.

— Asta mi l-a adus un coleg de la TAROM, am spus. Unul din cei care ocolesc globul o dată în fiecare lună.

— De ce ? a întrebat Mike. De ce ocolesc globul, o dată pe lună ?

— Altfel se simt foarte nenorociți, am spus.

— N-ai vrea să te simți și tu nenorocit pe chestia asta ? a zis Mike.

— Ți-am explicat o dată, am spus. Nici măcar nu ți se spune : din cauza *asta* nu se poate. Ca să te poți apăra, sau nici măcar, să poți pleda pentru tine. Se spune doar : da, sau nu, și nici nu știi bine cine a spus. Sînt lucruri care pot, și lucruri care nu pot fi. N-are rost să te simți nenorocit pentru un lucru care nu poate fi.

— Înainte nu spuneai așa. Înainte spuneai că se poate orice.

— Înainte, cînd ?

— Înainte, cînd ai început tu să vii pe munte.

— Atunci, am spus, *credeam* că se poate orice.

— Și acum nu mai crezi ?

— Nu știu, am spus. Are vreo importanță ?

— N-are, a spus Mike. Dar atunci cînd nu mai crezi că se poate orice, de regulă începi să pierzi.

— Depinde, am spus. E foarte complicat.

— Sigur ,a spus Mike. E *altfel,* pentru fiecare.

— Pînă la urmă ,o să-ți explic cum e la mine.

— Abia aștept, a spus Mike.

— Vrei să încep în seara asta?

— Pentru seara asta ajunge, a spus Sîrbu. Pentru seara asta, te rog să-mi spui dacă mai ninge.

M-am uitat afară cu fața lipită de geam, și astupam ochii de lumina dinăuntru cu palmele lipite de geam, și am văzut cum ninge : coborau legănat fulgi imenși, ușori, care pînă la urmă se adunau între ei și făceau zăpada pufoasă de pe jos, care acoperea totul, și în care aveam să ne afundăm mîine.

— Ninge, am spus fără să mă întorc.

M-am uitat la fulgii care în întuneric păreau cenușii, și coborau încet, și se atingeau moale între ei, și m-am

gîndit la ce spunea Mike, că atunci cînd nu mai crezi că se poate orice, începi să pierzi. De la o vreme pierdeam pe toată linia. Așa s-a întîmplat. Poate așa trebuie, ca uneori să pierzi pe toată linia. Poate chiar e bine ca uneori să pierzi pe toată linia. Așa că m-am uitat mai departe la fulgi, și încercam să nu mă gîndesc la nimic, doar să mă uit cum ninge. Pe urmă a venit lîngă mine Bari al IV-lea, s-a ridicat cu labele din față pe pervaz, și ne-am uitat amîndoi cum vine zăpada aceea cenușie, care de fapt era albă.

— Ninge tare ? a întrebat Mike.

— Destul ca să ne dea mîine bătaie de cap ,am spus. Ai cerut mașina ?

— N-am vorbit încă, a spus Mike. Tu chiar ții la ideea asta ?

— E o idee bună, am spus. De ce să nu căutăm și la cabane ?

— Căutăm, a zis Mike. Dar după ce întoarcem totul pe dos aici...

— N-o să întoarcem niciodată totul pe dos, am spus. Fiecare copac. Fiecare tufă. Fiecare piatră acoperită cu zăpadă.

— Ai terminat ? a întrebat Mke.

— Nu, am spus. Mai cred că ar trebui să...

— Ba ai terminat, m-a încredințat Mike. Ai terminat, și n-o să mai începi niciodată discuția asta. Filozofia ta de om al aerului, ajuns fără voie cu picioarele pe pămînt. Cu picioarele în zăpadă, mai precis.

— Fără voia mea, asta nu se potrivește, am zis. N-am știut precis în ce mă bag, dar am spus singur că vin aici.

— Atunci nu mai începe cu ideile tale tîmpite. Fă ca la voi la armată, unde se tace și se face ce e de făcut.

S-a uitat la mine.

— Chiar, pilot, ce faci tu la armata aia unde nu e nevoie de ideile tale tîmpite ?

— Zbor cu avionul.

— Altceva mai știi să faci ?

— Mai știu să sar cu parașuta.

— Bravo. Noi doi de cînd ne cunoaștem ?

M-am uitat la el cum se uită la mine. Cum zîmbește în barba lui cea deasă. Rînjea, nu zîmbea.

— Nu înțeleg unde vrei să ajungi.

— O să vezi, m-a liniștit Mike. Deci, de cînd ne știm ?

— Bine, am spus. De cînd am terminat Academia. De șapte-opt ani.

— Și cîte idei ți-am dat eu, în șapte-opt ani, despre cum să zbori cu avionul ? sau să sări cu parașuta ?

— Asta-i altceva.

— Ba este exact ce trebuie să fie. Doctorul ce face ? N-am înțeles.

— Respiră, am spus. Mănîncă. Se dă cu schiurile. Face o grămadă de lucruri. Scrie romane. Telefonează fetelor.

— Nu așa, a zis Mike. În general. Ce face el, în felul în care tu zbori.

— Coase oamenii la loc.

— Și de cîte ori ai auzit tu să-i dau idei doctorului ? despre cum să coasă oamenii la loc ?

— Păi, am spus, nici nu cred că te-ar asculta. E meseria lui.

— Așa cum zborul e meseria ta.

— Zborul nu-i o meserie ,am spus. Și chiar, nu era. Era un fel foarte special de a trăi, dar nu-i puteam spune asta lui Mike. E o vocație, am zis.

— E o meserie, a spus Mike apăsat, așa cum meseria mea e să caut oameni în zăpadă. Și nu accept idei, în materie de căutat oameni în zăpadă.

N-am răspuns ; am plecat de la fereastră, și mi-am pus clăparii Cameliei, și cînd am ieșit tropăind Bari era tot la geam, și Mihai în patul lui, dar nu citea. Se uita la mine cum trec printre paturi, cum împing greu ușa dincolo de care era Babette-Nebuna.

•

Am trecut peste cîinele mare, întins pe jos ; pe gresie, sau cărămizi lustruite puse pe muchie, sau ce Dumnezeu era acolo.

— Salut, am spus. Vii cu mine ?

Babette a ridicat capul, m-a privit ,a clipit somnoroasă, a oftat, a lăsat iar capul pe cărămizile acelea puse pe muchie.

— Vino, am rugat-o. Cred că e mai bine să vii cu mine.

Babette a căscat lung, şi am rămas în întunericul din antreu pentru că aşteptam să se ridice, dar, cînd am mai spus o dată, vino, Babette dormea de-a binelea.

— Nu-i nimic, am spus.

Am ieşit, am trecut de două ori în lungul coridorului mergînd cu genunchii îndoiţi şi salutîndu-mă ceremonios cu moşnegii, pe urmă am urcat la etaj, şi am mers pe coridorul de acolo, printre fotolii împletite în care şedeau nemişcate femei bătrîne. Bătrînele mă urmăreau cu ochii, fără să întoarcă capul, şi tot timpul ăsta m-am gîndit la Camelia, care era subţire, şi cum naiba schia în clăparii ăştia prea înalţi, prea ţepeni, prea grei. Am trecut prin sala unde era televizorul, dar acolo n-am găsit pe nimeni, şi atunci am ieşit din nou în coridor, şi pentru că prin geamurile mate de la uşa sufrageriei se vedea lumină, am intrat în sufragerie. Acolo era doctorul ; şedea la o masă cu trei moşnegi, şi făcea cărţile. Am spus „bună seara", am trecut printre mese tîrînd clăparii, doar după asta am venit şi m-am uitat la cărţi, peste umărul lui Decebal.

— Ce jucaţi ? am întrebat.

— Pocker, a spus doctorul.

— Pe chibrituri, a spus nemulţumit unul din bătrîni. Pe nimic.

— M-am uitat la Decebal, cum împarte cărţile, şi pe urmă m-am uitat le feţele moşnegilor, care îşi priveau cărţile primite şi le aranjau între ele. Unul singur era jucător, cel care spunea că joacă pe chibrituri ; n-a tresărit nimic pe faţa lui, în ochi, n-a scos un cuvînt. Cel din dreapta, aşa cum mă uitam la ei, a mormăit nemulţumit şi s-a încruntat ; cel din stînga fluiera uşor şi încerca să se uite în cărţile doctorului.

— Vino puţin, i-am spus lui Decebal, eram aplecat peste el şi vorbeam încet.

— Nu pot, a spus Decebal la fel de încet. Joc.

— Nu joci încă, am spus. Te scuzi, şi joci după asta.

Am ieşit, ne-am oprit în uşa sufrageriei.

— Ce vrei ? a întrebat doctorul.

— Uite, am spus, noi, în fond, ce căutăm aici ?

— Dumnezeule, a făcut doctorul. Te-ai certat cu Mike
— Nu încă, am spus.
— Vrei să începi cu mine, a zis doctorul.
— Nu vreau să încep cu nimeni ,am spus. Vreau doar să știu ce căutăm aici.
— N-ai înțeles încă ? Un om care s-a pierdut de o săptămînă
— Asta-i am spus. Ce s-a întîmplat cu omul acela, într-o săptămînă ? Cît poate rezista un om iarna, în zăpadă, la munte ?
— Nu sîntem chiar la munte.
— Sîntem mai rău ca la munte. Sîntem într-o vale închisă din trei părți de pădure, și care chiar acum se umple pînă sus cu zăpadă.
— De fapt, ce vrei ? a întrebat Decebal.
— Omul acela era bolnav. Cît de bolnav ? Și cît rezistă un om bolnav ?
— Știi cevă, a zis doctorul, întreabă-l pe Mike. Deși eu nu l-aș întreba.
— Dacă ții atît de mult să știi de ce, du-te și întreabă-l ce ai tu de gînd să îl întrebi. E singurul fel în care poți afla de ce-ți spun eu să *nu* îl întrebi.
— L-am întrebat, am zis. Dar vreau să știu cum vezi tu treaba asta.
— Mike ce ți-a spus ?
— A spus că-mi dă o mașină să mă plimb pe la toate cabanele alea din reclame, adică exact nimic. Nici el nu spune limpede : nu știu.
— Ba tocmai că știe, a rînjit doctorul. N-ai înțeles ?
— Explică-mi și mie, l-am rugat. Explică-mi și mie ce e de înțeles.
— La mine sună fals, a ridicat din umeri doctorul. Dar dacă aș încerca să pun în cuvinte, ți-aș spune că Mike e primul care încearcă să scape de întrebările la care tu vrei neapărat răspuns.

*

Ședeam pe bancheta țeapănă, tare, incomodă, prinsă de peretele lambrisat în locul unde, între hîrdaie cu ficuși, scara din lemn masiv făcea o volută, ajungea jos,

și dacă o luai înainte ajungeai la ușa din fier forjat dincolo de care era lumea de afară, dacă mergeai la stînga ajungeai în sufragerie unde doctorul juca pocker, iar la dreapta începea coridorul care pînă la urmă ducea la apartamentul nostru. Coridorul era foarte lung, și plin de moși care se plimbau, își spuneau bună-seara, se opreau să vorbească ,și alții se opreau lîngă ei, și atunci vedeai cum se adună grupuri agitate. Mai erau moși care se plimbau citind, și moși așezați pe taburete în ușile albe ale camerelor ca în pragul unor case, și se salutau cu cei care se plimbau. Uneori băbuțe în halate cu flori coborau scara lucioasă și pe urmă mergeau la braț cu prietenii lor, și atunci cei care ședeau pe taburete se ridicau salutînd, și se înclinau, și uneori primeau musafiri, și atunci ușile albe se închideau lin și categoric peste căldura camerelor dinăuntru. Totul se întîmpla ca pe un bulevard aglomerat la sfîrșitul zilei, cînd toată lumea iese la plimbare și atunci poți întîlni pe absolut oricine, și eu m-am întîlnit cu Mike. Venea în salopeta lui neagră de schi printre moșnegii în haine groase cu brandenburguri, și s-a strîns ceva în mine cînd l-am văzut, pentru că salopeta aceea cu fermoare îl făcea mai subțire decît era, și bătrînii din jur făceau să fie mai înalt decît era, și cum venea pot doar să spun că s-a strîns ceva în mine, și m-am ridicat în picioare.

— Hai să dăm telefonul ăla, a spus Mike.

Am telefonat din biroul directoarei, o colivie fragilă din sticlă prinsă în stinghii subțiri de lemn băițuit ; mai era un birou sus, la etaj, dar n-am văzut-o pe bătrîna cu pince-nez în birou decît cînd hrăneau cîinii, și atunci stătea la fereastră și se uita la ei cum mănîncă. Acum s-a uitat la Mike : cum ridică receptorul, cum formează numărul, cum spune bună seara și vorbește în receptor. La mine nu s-a uitat nici o clipă.

— O.K., a spus Mike cînd a terminat de vorbit. Ai condus vreodată un ARO—10 ?

S-a făcut lumină în colivia de sticlă, pe urmă întuneric, pe urmă s-a făcut din nou lumină : eram eu, era mașina ARO—10, era bătrîna aceea de fier și gata, asta a fost tot, pentru că mai erau barba lui Mike, și doctorul,

şi cîinii Saint-Bernard, care nu se potriveau. Era iarna de afară, şi omul pentru care de fapt eram noi aici, şi astea iar nu se potriveau. Dacă mă gîndeam puţin, şi maşina era alta. Şi bătrîna era alta, dar asta nu înseamnă că n-a fost clipa aceea de lumină în care toate s-au potrivit, şi doar pe urmă au venit lucrurile care nu se mai potriveau. Am întrebat :

— ARO—10 vor să ne dea ?

— N-au şofer, a spus Mike. Au numai maşina.

— Cu sirenă şi cu girofar ?

Trebuia să fie foarte clar că nu e aceeaşi maşină.

— Nu ştiu, a spus Mike. Mi-a spus numai că e ARO—10. Ai condus vreodată ARO—10 ?

— O să conduc acum, am spus. Nu ştii cum sînt vitezele la ARO—10 ?

— Vreţi să căutaţi cu maşina ? a întrebat bătrîna.

— *El* vrea să caute cu maşina, a spus Mike. S-a plictisit să caute pe jos.

— Nu m-am plictisit, am spus.

— Şi eu cunosc pe cineva, a spus bătrîna, care a căutat. A căutat foarte mult.

— Da ? s-a mirat Mihai, politicos.

— O doamnă cu fiul ei, a spus bătrîna. Şi-a căutat soţul.

— Tot pe munte ? a întrebat Mike.

— A, nu, a spus bătrîna. Era cu totul altceva.

Mike n-a mai zis nimic, şi pentru că tăcerea s-a lungit foarte mult, am întrebat.

— De fapt, ce era ?

— De fapt, era război, a spus bătrîna. S-a întors spre mine, şi pentru că lumina îi bătea în lentile, n-am putut să-i văd ochii. Aşa că vorbeam cu nişte ochelari care scînteiau.

— Era război, a spus bătrîna.

Am vrut să întreb care din războaie, dar m-am oprit la timp.

E vorba de un mecanic a cărui locomotivă a explodat, şi el a nimenit într-un tren sanitar german. Soţia şi fiul lui au aflat, au fugit la gară şi l-au căutat în tot

trenul. Fiecare cușetă, din fiecare compartiment, din fiecare vagon.

— N-au găsit ? a întrebat Mike.

— Cum să-l găsească ? a spus bătrîna. Și în timpul ăsta trenul a plecat, și mergea, și toate atacurile aeriene, și calea ferată tăiată de tancurile rusești...

— N-aveau voie, am spus, să atace un tren sanitar.

— De unde știi că e tren sanitar ?

— Trenurile sanitare, am spus, sînt pictate cu cruci mari, roșii, în cercuri albe. Convenția de la Haga...

— Convenția de la Haga s-a semnat pe timp de pace, a spus bătrîna. Acum era război.

— Cînd s-a întîmplat asta ? a întrebat Mike.

— La sfîrșitul lui august '44, a zis bătrîna Toată lumea trăgea în toată lumea. Nici nu s-au uitat că e tren sanitar

— L-au găsit ? a întrebat din nou Mihai.

— Atunci, nu. Mecanicul acela a fost de fapt în *alt tren* sanitar german care venea în spate, și pe urmă a luat-o înainte, și cînd l-au ajuns din nou era prea tîrziu, pentru că omul murise, și sanitarii l-au îngropat pe drum într-o groapă de obuz, împreună cu un tanchist neamț și cu un soldat rus, și asta a fost tot ce a putut afla doamna aceea despre soțul ei.

— Depre fostul ei soț.

— Nu, a spus bătrîna, și iarăși au sclipit ochelarii, despre soțul ei.

A fost din nou liniște, dar n-am mai spus nimic. Am lăsat să fie liniște. Se potrivea.

— Interesant, a spus Mike, după ce a strîns destulă liniste.

— Pînă acum n-a fost interesant, a spus bătrîna. Pînă acum a fost ce se întîmplă oricum în război, și numai cine n-a trăit *atunci*, cînd vorbește de război se gîndește numai la soldați ; dar cei care de fapt duc greul nu sînt soldații.

— Eu eram mic ,a spus Mike. Nu mai țin minte multe lucruri.

— Eu nu eram de loc, am spus. Așa că n-am ce să țin minte.

— Mă rog, a spus bătrîna. Sînt lucruri care n-au nici o valoare dacă sînt doar povestite.

Din nou a fost liniștea aceea care se strîngea din toate părțile.

— Poate vă reții, a zis bătrîna. Poate aveți altceva de făcut.

— Nu, a spus Mike. N-am nimic de făcut. Cred că nici pilotul n-are nimic de făcut. Ai ceva de făcut, pilot ?

— Nu, am spus.

— Vedeți ? a spus Mike

— Sînteți pilot ? a întrebat bătrîna. N-am vorbit niciodată cu un pilot.

— Vorbiți acum, a spus Mike. De asta știe de convenția de la Haga. De asta știe de crucile de pe vagoane. Știe tot.

— Așa s-a întîmplat, am spus

Parcă mă scuzam.

— N-am să uit niciodată avioanele, a spus bătrîna. Cum veneau în jos, și aruncau bombele, și după asta plecau.

Am ridicat din umeri.

— Era război, dumneavoastră ați spus.

— Da. După ce ultimul avion a plecat, au reparat șina, și trenurile au plecat mai departe, dar femeia aceea și fiul ei au rămas în oraș. Au cumpărat un tîrnăcop și o lopată, și după asta au trebuit să aștepte pînă la sfîrșitul lui octombrie, pentru că au venit rușii, și nimeni nu mai avea voie să plece de acolo.

— De ce ?

— Erau trupe de ocupație, a spus Mike. Trebuiau să facă ceva.

— Nu știu ,a spus bătrîna și a ridicat neașteptat din umerii ascuțiți sub stofa groasă, și a făcut gestul ăsta exact ca mine, sau ca Mike, sau ca Decebal. Dar la sfîrșitul lui octombrie au putut pleca, și atunci au început de fapt să caute. Adică, într-un fel, ce faceți dumneavoastră aici, numai că ei n-au avut cîini Saint-Bernard, și mașini, și totul s-a întîmplat în timpul războiului, ceea ce e cu totul altceva.

— Înțeleg, am spus.

— Înțeleg, a spus Mike.

— Nu înțelegeți, a spus bătrîna. Nu e de înțeles. Nici eu nu povestesc cum trebuie. Ce vreau să spun este că ei au pornit de-a lungul căii ferate înapoi spre nord, de de unde venise trenul sanitar, și atunci au început de fapt să caute. Cînd găseau un mormînt lîngă terasament, mergeau în satul cel mai apropiat, luau o autorizație de deshumare, și dezgropau oamenii din mormîntul acela. La început luau și un preot, ca să citească slujba înainte de a-i pune iar în pămînt, dar ploua tot timpul, și lucrurile s-au lungit foarte mult, și era din ce în ce mai greu de găsit cineva care să slujească în ploaie. Așa că săpau singuri, și priveau singuri la oamenii dezgropați și, înainte de a-i îngropa la loc, doamna aceea spunea o rugăciune.

— Cît a durat asta ? a întrebat Mike.

— Pînă și-a găsit soțul, a spus bătrîna. A fost greu, pentru că pămîntul începea să înghețe, și era greu de săpat, dar l-a găsit exact cum au spus sanitarii germani : cu un tanchist neamț și cu un soldat rus, în aceeași groapă. Pe neamț l-a recunoscut după uniforma neagră, pe soțul ei după ghete, și atunci ce rămînea era soldatul rus, a fost clar. Și dacă vi se pare un fel de alegorie, e numai pentru că n-ați cunoscut războiul, a spus bătrîna. Războiul e un timp în care se poate întîmpla absolut orice, și asta cu aerul cel cel mai firesc.

— Și pe urmă ?

— Pe urmă nu mai e foarte important. Băiatul a început să plîngă ,și doamna s-a gîndit : n-am crezut că o să mă bucur de lacrimile fiului meu, dar acum mă bucur. Pentru că l-am crezut împietrit de toți oamenii aceia scoși la lumină, și pe urmă puși la loc în pămînt, și dacă plînge, e bine. A plîns, și pe urmă s-a uitat la tatăl lui întins lîngă terasament, și a spus : mamă, dînsul nu e tata. Tocmai trecea un tren, și erau soldați, și tunuri pe platforme, și vagoane din acelea înalte, grele, în care putea fi orice ; și cît a trecut trenul, femeia s-a uitat la bărbatul ei întins în noroiul amestecat cu pietre ascuțite, și pe urmă la băiatul ei, și din nou s-a bucurat

că băiatul plînge. E tatăl tău, a spus doamna după ce a trecut trenul. Uită-te la ghetele lui. Mamă, a spus băiatul, tu chiar nu ţii minte ? Tata era altfel ! Uită-te *numai* la ghetele lui, a spus doamna. O să-l recunoşti după ghete. Mamă, a spus băiatul, ghetele sînt, dar tatăl ăsta nu e tata ! Tu îi făceai ghetele în fiecare seară, a zis femeia. Tu ai făcut ghetele şi în ultima seară. Uită-te numai la ghete. O să vezi că sînt ghetele tatălui tău.

Bătrîna a tăcut, şi lentilele pince-nez-ului au mai clipit o dată, şi am rămas în colivia de sticlă pînă s-a făcut cald, şi geamurile s-au aburit pe dinăuntru, şi cred că dacă mai stăteam cîteva minute, ne sufocam. Mike s-a ridicat primul, şi m-am ridicat şi eu, şi Mike a întrebat :

— Asta e tot ?

— Asta a fost tot, a răspuns bătrîna din spatele ochelarilor cu arc .Ar mai fi povestea cu sicriele, şi cum şi-a adus bărbatul acasă, dar nu mai e interesant pentru dumneavoastră. Pentru dumneavoastră interesant poate fi cum a căutat femeia aceea...

— Atunci, a spus Mike, bună seara

— Bună seara, am spus.

— Noapte bună, a spus bătrîna, şi ne-am dus la culcare.

* * *

— Noapte bună, a spun bătrîna şi pince-nez-ul i-a clipit ultima oară, dar în seara aceea pînă la „noapte bună, s-au mai întîmplat cîteva lucruri. Întîi ne-am dus la noi, şi clăparii Cameliei nu mai aveau nici un rost, pentru că moşii erau la cina lor, care se lungea foarte mult, şi cînd Mike m-a întrebat dacă nu merg la masă am spus că nu, nu merg. Pe urmă a fost Babette, care în seara aceea şi-a închipuit că e cîinele-de-pază-perfect, şi nu ne-a lăsat să intrăm în camera mare. În camera cu multe paturi, unde era mormanul de lucruri din care ieşeau schiurile Cameliei, şi era Bari al IV-lea, şi de fapt cred că pe Bari şi-a propus ea să-l păzească ideal în seara aceea. Ne-a lăsat în antreu, şi aveam voie să intrăm în camera mică, cea cu frigider şi canapea, şi în

baie era voie să intrăm, dar în camera mare nu era voie. Cînd am vrut să intrăm în camera mare. Babette ne-a privit cu ură, întîi a mîrîit, și cînd am întins mîna spre clanță s-a ridicat cu spinarea lipită de ușa camerei, și de fapt atunci ne-a privit cu ură, și s-a umflat, i s-a ridicat coama deasă pe greabăn, și ochii negri s-au făcut galbeni ca la leoaice, și a fost foarte limpede că dacă vrem ca să intrăm acolo, întîi trebuie să trecem peste Babette.

— Încearcă tu, i-am spus lui Mike.

— De ce eu ? a întrebat Sîrbu.

— Te cunoaște mai bine, am spus.

— Cînd nu cunoaște pe nimeni, a explicat Mike.

Am stat, și ne-am uitat unul la altul, și Babette privea vigilentă cum ne uităm unul la altul.

— Crede că vrem să furăm pantalonii doctorului, am spus. Nădragii ăia rupți la genunchi.

— Nu crede nimic, a zis Mike. Nu cunoaște pe nimeni, și nu crede absolut nimic. E în stadiul de idee pură, și cînd e în stadiul ăsta, prefer să fiu cît mai departe.

— Nu se poate, am spus. Nu se poate să nu ne înțelegem cu ea.

— Cînd e așa, a spus Mike, se poate orice. S-ar putea chiar să te înțelegi cu ea, dar eu nu încerc.

— Adu-l pe doctor, am spus.

— Doctorul, a spus Mike, e ultimul om care s-ar apropia acum de Babette.

M-am uitat iar la cîinele cel mare, cum stă în ușă. Era străin, opac, și gîndea atît de *altfel*, încît nici nu puteai să-ți dai seama cum gîndește.

— Hai să mîncăm, a spus Mihai.

— Nu mi-e foame.

— Nu înțelegi, a spus Mike. Nu se pune problema de foame. Se pune problema să fii cît mai departe.

— Nu vin, am spus. Mie îmi place aici.

— Atunci, pa, a zis Mike. Nu-ți spun „la revedere".

— Nici nu e nevoie, am spus.

Întîi am vrut să intru în camera mică, dar mi-am amintit de șofer, și n-am mai intrat. M-am dus la baie,

am dat drumul la apă caldă și am stat așa, pe marginea căzii, să mă uit cum curge apa fierbinte din robinetul de alamă. Curgea ca rîul negru din oraș — lin, și fără stropi care să sară în toate părțile, și pentru că era foarte fierbinte, toată baia s-a umplut de aburi. M-am dezbrăcat, și am făcut duș cu apa aia opărită, și pe urmă m-am îmbrăcat fără să mă șterg și am încercat să mă simt mai curat. Am deschis ușa băii, și Babette-Nebuna se uita la mine feroce, și atunci m-am așezat iar pe marginea căzii și m-am uitat la apa fierbinte, cum iese din robinet. Am încercat să văd *ceva* în apa fierbinte, dar n-am reușit. Uneori reușeam, dar în seara aceea s-a încăpățînat să rămînă apă fierbinte, și atît. Am stat așa pînă a venit Mike cu Decebal, și doctorul mi-a arătat nebun de fericire ce cîștigase el la pocker : o cutie mare plină cu chibrituri. Pe urmă ne-am întrebat ce puteam face cu Babette ,și Mike a propus să-l împingem pe doctor în ușa camerei mari, și noi doi să ne baricadăm repede în baie.

— Nu se poate, am spus. Uită-te la ea. Îl mănîncă.

— Nu-l mănîncă, a spus Mike. Asta-i, că nu-l mănîncă. O să ajungă să se roage la Dumnezeu, să-l mănînce. N-o cunoști pe Babette. O să-i facă niște chestii pe lîngă care mîncatul e o joacă de copii.

...Dar n-a mai fost nevoie de nimic, pentru că dintr-o dată cîinele feroce din antreu a devenit iar Babette, i s-au stins luminile aurii din ochi, s-a prelins moale si grea rezemată de ușă, și a fost baletul acela complicat cu sărituri și strecurat prin ușa deschisă, și cînd am ajuns în cameră eu am luat o carte și m-am făcut că citesc, Mike a împrăștiat hărțile pe pat, iar Decebal s-a apucat să numere bețele de chibrit. A răsturnat cutia pe pătură, și aduna bețele în grămezi de cîte zece, pe urmă a numărat grămezile și a înmulțit totul cu zece, și cît a făcut treaba asta Bari a stat lîngă el și s-a uitat la bețele de chibrit adunate cîte zece

Eu m-am uitat la Bari, și din nou în cartea aceea din care nu înțelegeam nimic, și asta a durat pînă s-au adunat dintr-o dată tot felul de lucruri. S-au îngrămădit foarte multe lucruri, și n-am știut ce să fac cu ele pentru că erau lucruri din acelea care nu se spun, și au venit

amestecate de peste tot, rîzînd şi strigînd sau lovind, şi a fost ca atunci cînd ajungi foarte sus. şi pe urmă cazi şi te răsucesc brutal lucruri pe care nici măcar nu le poţi spune. Au fost cuvinte bune şi cuvinte nedrepte care dor cumplit ,şi întrebarea atît de fără rost, cine sînt. S-au amestecat mama şi papagalul ei cu avioanele la care n-am vrut să mă gîndesc, şi a fost atunci nodul acela încins, cum urcă în gît şi explodează nesfîrşit în jerbe negre, lente, fierbinţi, care pînă la urmă se unesc şi te alcătuiesc crud, dezgolit, cumplit de vulnerabil. A fost trenul încărcat cu tunuri, şi femeia aceea cu băiatul ei pe terasamentul îngheţat sub cerul jos, şi scos în lumina cenuşie, a fost ce mai rămîne după două luni de zăcut în pămîntul ud dintr-un mecanic de locomotivă sfîşiat de maşina lui explodată, şi bocancii uriaşi lustruiţi cu grijă în fiecare seară, şi cum spunea băiatul : mamă, tatăl ăsta nu e tata. A fost omul acela pentru care noi eram aici, cu haina lui duios de mare, şi cu dureros de multe fermoare, şi cu ochii plini de spaima aceea nu pentru el. Au fost din nou, nechemate, avioanele aliniate, cu motoarele pornite înainte de zbor, boturile lăsate, şi colţii calelor înfipţi în betonul bretelei, şi jeturile de gaze izbucnite din ajutaje în trîmbe fierbinţi, care ardeau şi spulberau pămînt oricum ars şi spulberat, şi pe urmă dîre lungi de iarbă galbenă, aplecată, sumbră, tăvălită cu bulgări de pămînt şi doar la sute de metri iarbă vălurită în jetul de gaze care îşi pierde puterea ; şi cum eram noi lîngă avioane în aerul acela care vibra îngrozitor, şi betonul vibra sub tălpi de puterea motoarelor, şi lacul de pe duralul aripilor era uscat, şi cojit, şi ce însemna asta pentru noi. A venit si Lungana, cu care dansam, şi era moale în braţele mele, şi nici nu era aşa înaltă pentru că i-am simţit părul pe obraji, şi mi-am apăsat faţa în părul ei aşa cum dansam în muzica învăluitoare, şi dintr-o dată am simţit cum se face rigid, a înţepenit corpul cald şi n-a mai fost supus trupul acela răs-ştiut, a fost dintr-o dată străin şi undeva, foarte-sus, Lungana se uita peste capul meu cu privirea aceea care nu însemna decît un singur lucru, şi asta însemna foarte simplu că de fapt nu mai avea nici un rost, şi era un singur lucru de făcut, aşa că am spus : Hai,

du-te. N-are rost. Nu e nimic de făcut. Cum să mă duc ? a spus. Cum să te las ? Și s-a dus. Și a mai fost primul zbor din anul acela, în care am repezit dubla într-o șandelă de patruzeci și cinci de grade imediat după decolare, adică *în decolare*, după ce am făcut un palier, și aerul era dens de frig, și presiune mare, și vînt de față, și nu zburasem de două luni, și am tras dubla-comandă în ziua aceea senină, și Dorel a strigat în căști : ce faci, pentru că noi decolam și băgam trenul și urcam cu zece grade giroorizont pînă la două-trei sute de metri, după asta escamotam flapsul și decuplam forțajul, dar eu am băgat trenul și am lăsat dubla într-un palier lung, și în aerul înghețat aveam șase sute de kilometri pe oră înainte de capul pistei, și am tras în șandela aceea, și atunci a strigat de la zebră Dorel, și eu am rîs în avion și am repezit dubla în două tonouri, unul pe stînga pentru mine, și celălalt tot pe stînga, pentru soare, și dacă vrei să știi *de ce* pe stînga spune oricărui pilot : fă un tonou, și o să vezi că o să-l facă pe stînga. Și Mărin a icnit din cabina a doua, și pe urmă a rîs și el, și urcam mai departe și am virat cu botul în soare, și după ce am decuplat forțajul am spus la radio : decuplat normal, pentru că ce era mai normal după două luni de neurcat în avion ? Și aici iar se amestecau prietenii rămași, și cei de care credeam eu că rămîn, dar ei se duceau pentru că nu mai erau aceiași, și atunci nici eu nu mai eram aceiași, se schimbau lucruri care pentru ei erau hotărîtoare, ajungeau generali sau directori-generali, ceea ce e cam același lucru, și eu rămîneam pilot pentru că *nu puteam* fi altfel, și atunci nimic nu mai era la fel, cu toate că eu credeam, și acum cred, că totul e la fel, dar nimic nu mai era cum a fost. Era cu totul schimbat, pentru că eu îl vedeam pe prietenul meu ajuns *și* general, sau director general, și ei nu vedeau decît că am rămas ce am fost, și cînd se întîmplă așa nimic nu mai poate rămîne de fapt cum a fost, și atunci te întrebi prostește cu *ce* din *cineva* ești de fapt aproape. Poate așa trebuie, nu știu, pentru că n-am fost niciodată mai mult decît ce sînt ; dar dacă așa trebuie, într-adevăr, și nu te mai poți uita în urmă decît ca ce-ai ajuns, atunci prefer să rămîn

ce sînt. Să știu doar limita pînă la care pot să mă schimb, rămînînd totuși eu. Limita pînă la care pot să cedez, și să rămîn încă eu.

Cît de tare se poate întinde o coardă ,și să zîmbesc, și să spun prietenului meu ajuns general : nu-i nimic.

S-au amestecat o grămadă de lucruri în seara aceea, din cele de lacrimi sau de rîs în hohote, și am văzut că de fapt nu mai știu să rîd în hohote. Decît cu rîsul care ascunde o pîndă, dar pînă la urmă nu era așa. Pentru că a fost din nou Dorel în dimineața aceea spartă de avionul răsucit într-un dublu tonou pe stînga, și după aterizare m-am dus la turn, el conducea zborul, și mi-a arătat obrazul cu microfonul din ebonită neagră, și eu i-am arătat palmele cu degetele desfăcute, și am rîs, și mi-am frecat ușor palmele ca după ce aștepți foarte mult să se întîmple ceva nemaipomenit și chiar se întîmplă, și ai tu puterea să faci lucrurile și mai nemaipomenite decît sînt ele, și am rîs, și atunci Dorel a rîs și el și, gata s-a întors să conducă un avion care venea la aterizare, trecuse radiofarul îndepărtat și venea prea sus, și iarăși era grozav pentru că toate astea însemnau dincolo de orice că zburăm din nou.

— Dumnezeule, a făcut Decebal, în viața mea n-am cîștigat atîta.

— Chibrituri, a spus Mike. Chibrituri arse.

— Nu contează, a spus doctorul. Contează cîștigul în sine.

— De la moșnegii ăia, a spus Mike. Și eu cîștig, dacă joc cu moșnegii ăia. Și pilotul cîștigă.

— Nu cred, a spus Decebal.

— Nu cîștigi, pilot ?

— Nu cîștig ,am spus. Habar n-am să joc pocher.

— Am uitat, a zis Mike. Tu știi doar să zbori cu avionul.

— Și să sar eu parașuta.

— Altceva, ce mai știi ?

— Nu mai știu nimic. Nici nu vreau să mai știu altceva.

— Învață pocher, m-a sfătuit Mike. O să ai succes. Ești exact tipul care cîștigă la pocher, și pleci de aici cu rucsacul plin de chibrituri.

— Nu cred, a zis doctorul. Nici măcar n-o să mai ai rucsac, ascultă-mă pe mine.

— Te rog, a spus Mike. E rucsacul Florentinei.

— Nu-i nimic, am spus. Joc pe schiuri, și iau înapoi rucsacul.

— Nu mai iei nimic înapoi, m-a încredințat Decebal. Lasă schiurile în pace.

— Bine, am spus.

— De ce să nu ia rucsacul înapoi ? a întrebat Mike. Nici nu e rucsacul lui. E al Florentinei.

— Ți-l plătesc, am spus. Numai să nu faci scandal.

— Ți-e frică de scandal ? a întrebat Mike.

— Da.

— Atunci, joacă schiurile și ia rucsacul înapoi. Nu-mi trebuie banii tăi. Îmi trebuie rucsacul.

— De ce să nu mizez pe schiuri ? l-am întrebat pe doctor. Poate cîștig. Atunci o să avem și rucsacul, și schiurile, și nici ăsta nu-mi face scandal.

— Nu cîștigi, a spus doctorul. Pierzi și schiurile, asta e.

— De unde știi ?

— L-ai văzut pe cel cu tichie de lînă ?

— Toți au tichie de lînă, a spus Mike.

— N-au toți. Din cei cu care am jucat, numai unul avea tichie de lînă.

— Atunci, toți au halate, a spus Mike. Halate cu șireturi din acelea împletite.

— Asta e altceva, a zis Decebal.

— Știi ce, pilot, învață pocher și cîștigă pentru mine un halat cu șireturi din acelea împletite.

— Brandenburguri, am spus.

— Poftim ?

— Șireturile alea împletite se cheamă brandenburguri.

— Formidabil, a spus Mike. Toată viața mi-am dorit un halat cu branden-din-astea. Te iert și pentru rucsac.

— O să-l ai, am spus.

— Nu de aici, ne-a încredințat doctorul. Moșul ăla cu tichie de lînă e cel mai grozav jucător de pocher din cîți am văzut vreodată.

— Ai văzut mulți ? a întrebat Mike.

— Dumnezeule ,a spus doctorul, ce ai în seara asta ? N-am cîștigat decît o mînă de chibrituri.

— L-ai auzit, pilot.

— Am auzit.

— Bine. Acasă o să umple muntele, cum a cîștigat el la pocher.

— Păi a cîștigat, am zis. Am văzut cu ochii mei. A văzut și Bari.

— Da, dar acasa o să spună că a cîștigat *bani*. O să aștepte să pleci, și pe urmă o să povestească cum a cîștigat el o grămadă de bani la pocher.

— Lasă-l să povestească, am spus.

— Dacă îmi cîștigă un halat, îl las să spună orice. Abia aștept să stau la Refugiu cu un halat din acela pe mine. În fața șemineului. Pentru așa ceva sînt făcute halatele, am știut de cum le-am văzut. Să-mi fie cald de la focul din cămin, și să mă joc cu șireturile alea împletite. Cum spuneai că se cheamă șireturile ?

— Brandenburguri, am spus.

— Aha. Altceva, ce mai știi ?

— Știu că nu știu pocher, am spus

— Dar că nu-ți merge stația, știi ?

Am luat rucsacul Florentinei, am scos radioul mititel, am cuplat pornirea, s-a auzit zgomotul de fond, și cînd am apăsat emisia a pocnit ceva în difuzor, și zgomotul de fond se auzea mult mai tare.

— Merge, am spus.

— Azi te-am chemat de trei-patru ori, și n-ai răspuns.

— N-am auzit. Poate erai prea departe.

— N-aveam cum să fiu prea departe, a spus Mike.

— N-am auzit nici eu, a zis Decebal Ar fi trebuit să aud.

M-am uitat la Mike, și n-am înțeles de ce face toate astea. De ce spunea toate lucrurile pe care le-a spus.

— Cred că stația ta are ceva.

— N-are ce să aibă, a zis Mihai.

— Antena, a spus doctorul. La stația asta întotdeauna se dezlipește firul de la antenă.

Mike a pornit stația, și s-a auzit zgomotul de fond, și cînd a cuplat emisia zgomotul de fond era mai puternic, dar în stația mea nu s-a auzit nimic. A deșurubat antena, s-a uitat la cuplă, pe urmă a șters îndelung cupla cu marginea păturii cadrilate.

— Acum o să meargă ,a spus.

A pus totul la loc, și cînd apăsa emisia, auzeam în stația mea cum pocnește și fluieră în difuzor.

— Dacă mă auzi, piloț.

Auzeam din stație, și auzeam oricum, pentru că era la trei metri de mine.

— În regulă, am spus.

— Nu e deloc în regulă, a spus Mike

A scos bateriile din radioul lui, din radioul doctorului, din radioul meu, le-a băgat în alimentator și a pus alimentatorul în priză ; s-a aprins becul roșu, s-a umplut camera de un bîzîit stins.

— Nu e deloc în regulă, a spus din nou Mike. Veniți aici.

Am lăsat cartea, abia acum, și Decebal și-a împrăștiat cu o mișcare chibriturile adunate cîte zece, și încercam să mă uit la ce voia Mike să ne arate

— Veniți, a repetat Mike.

Ne-am dus ,și pentru că aveam clăparii în picioare, fiecare pas era un scîrțîit, și clinchetul clapelor desfăcute, și zgomotul gros al tălpii pe podea.

— Cam asta am făcut noi, a zis Mihai.

Pe pat erau hărțile aranjate ca să facă o singură hartă mare, și vedeam rîul, orașul, orașul era cuprins într-un pătrat împărțit în treizeci și șase de carouri întinse peste rîu, peste dealuri și pădurile care acopereau dealurile, și numai nouă carouri erau hașurate subțire cu creion roșu. Și peste oraș era omul cu haină de sport, fotografiat lîngă cerbul cu ochi de sticlă, și atunci am auzit foarte limpede bîzîitul alimentatorului, și o clipă am fost din nou șase, dacă o socotim și pe Babette-Nebuna care stătea întinsă pe cărămizile reci din vestibul.

Mașina era un ARO din acelea cu prelată, și n-avea nici sirenă, nici girofar. Nu avea nici parașoc cu apărători la faruri, și nici bară de protecție împinsă agresiv înainte, ca o falcă de buldog. N-avea nimic. Era albastră, și pe portiera din stînga cineva scrisese MILIȚIA cu litere albe ,și pe urmă acoperise totul la loc cu vopsea din aceea albastră. Un mecanic cărunt în salopetă, cu șapcă de miliție, mi-a dat cheia și a spus să fiu atent cum conduc.

— Merge bine ? am întrebat.

— Merge. Am stat aseară și am făcut-o.

Salopeta era plină de ulei, și lucioasă de jegul acela tehnic în care sclipeau așchii de metal.

— Ce-a avut ?

— Nimic, a spus. N-a ieșit de mult din garaj.

S-a uitat la mașină.

— Ai noștri nu se dau în vînt după ea.

Am ridicat din umeri.

— Aveți prea multe Dacii, am spus.

Și-a scos șapca din cap și m-a privit, de sus pînă jos. pînă la ghetele de zbor cu tălpi OIL RESISTANT.

— Le place să meargă repede, și asta nu e o mașină care merge repede.

Bineînțeles că nu era o mașină care merge repede. Era înaltă, și pătrată, și cățărată pe roți groase, și nu arăta de loc a mașină care merge repede. Arăta ca o mașină care ajunge acolo unde vrei tu să ajungi, dar asta e altceva Cei mai mulți, cînd se gîndesc la o mașină, se gîndesc întîi la *ce viteză* prinde mașina aia.

— Mergeți departe ? a întrebat mecanicul cu șapcă de miliție.

— Numai în jur, am spus

Am pornit motorul, și în garaj zgomotul era amplificat de pereții din beton, și ce auzeam așa amplificat a fost exact ce trebuie să auzi cînd un motor de ARO-10 merge bine. M-am uitat la litrometru, și acul arăta că rezervorul e plin. Pe urmă am coborît din mașină, m-am uitat la cauciucuri, am ridicat capota motorului, și a fost întunericul cu miros de ulei în care lucea stins meta-

lui, și curentul de aer cald, de la ventilator. Am controlat lichidul de răcire, lichidul de frînă, am scos joja și am întors-o în lumină, și toate erau cum trebuie să fie, și tot timpul ăsta mecanicul a stat rezemat de o dubiță alb-albastră cu girofar, și s-a uitat la mine ce fac.

— Să nu mai scoateți joja cînd merge motorul.

Trebuia să vorbească tare, din cauza zgomotului.

— N-are nimic, am spus. Stropește puțin, și gata.

Am ascultat motorul ; cu capota deschisă se auzea mai limpede și parcă mai strident.

— Litrometrul arată bine ?

— Am făcut aseară plinul. Am făcut *toate* plinurile, v-am spus.

— Știți cum se întîmplă, am explicat, și vorbeam și eu tare. Uneori litrometrul e defect, si arată că rezervorul e plin, și de fapt nu e plin.

— Nu e cazul, a spus.

— Și se oprește motorul, și nu știi de ce s-a oprit.

— Nu la noi, a spus. E un motor bun, și v-am pus benzină pînă sus.

Vorbeam amîndoi prea tare, și din cauza asta era ca atunci cînd te certi cu cineva.

— În regulă, am zis. Mai ales că astea mănîncă multă benzină.

— Ce-ați spus ?

— Că mănîncă prea multă benzină.

A dat din cap.

— Sînteți șofer ?

— Într-un fel, am țipat, toți sîntem șoferi.

Am trîntit portiera, am ieșit din garaj cu spatele, am traversat curtea plină cu lupii aceia superbi lătrînd și sărind în custi din sîrmă ruginită, am trecut printr-un gang și eram în stradă ; și în stradă a trebuit să opresc, să strîng pleoapele după lumina cenușie din garaj-curte-gang, pentru că după ninsoarea din noapte era senin, și soare, și strada strălucea în cristale de lumină albă, și cobora la stînga în rîul care scotea aburi verzi, și dacă mergeai înainte ajungeai lîngă chioșcul cu munți din carton și cerb împăiat, și dincolo de chioșc era o tablă imensă cu planul orașului străbătut de rîu, și din oraș ieșeau linii frînte, roșii, groase, care duceau la cabanele

din jur. Am văzut cu totul cinci cabane, dar numai trei dintre ele mă interesau, pentru că erau foarte aproape de şosea şi nu era greu să ajungi pînă acolo dacă opreai o maşină ; şi două din ele erau unite printr-un drum maro care făcea o buclă prin pădurea de vopsea şi ocolea un triunghi negru sub care erau trei cifre : 969. De asta cred că întîi am luat-o spre cabana construită la sud de oraş, şi douăzeci şi cinci de kilometri rîul a curs negru-verde, paralel cu şoseaua, şi pe urmă s-a depărtat în două braţe înconjurînd o insulă de prundiş îngheţat, şi pe insula aceea era cabana. Se numea „Luminişul pădurii", absolut aiurea pentru o cabană construită la şosea şi prin faţa căreia curgea un braţ de apă sticloasă, şi în spate era o albie de piatră prin care se ducea la vale cealaltă jumătate din rîul acela ciudat ; şi doar după asta începea pădurea, dar era deasă, urca abrupt cu dealul, ca o blană sumbră chiar sub cerul foarte albastru al zilei, şi n-am reuşit să văd nici un luminiş. Am scos maşina ARO din drum, m-am uitat special şi spre dealul din cealaltă parte a şoselei, şi tot n-am văzut luminişuri. Am văzut numai pădurea, ca o blană întunecată. Am coborît din ARO şi m-am uitat din nou, dar era numai pădure, cît vedeam cu ochii. Şi era linişte ; pentru că rîul nu făcea nici un zgomot, şi cît am stat acolo n-au trecut maşini pe şosea, şi dacă bătea vîntul s-ar fi auzit vîntul prin pădurile nesfîrşite, dar nu a fost nici vînt. A fost liniştea, şi pocniturile uşoare ale chiulasei încinse care se răcea, şi mirosul cald de motor şi ulei fierbinte cînd am trecut prin faţa maşinii. M-am gîndit ce să-l întreb pe cabanier, şi ce-ar fi ca omul cu haina aceea de sport să fie la cabană, şi ce ochi o să facă Mike cînd o să mă vadă cu el, şi pe urmă mi-am spus că dacă a luat într-adevăr o cameră aici, atunci stă în frig, pentru că prin coşurile înalte nu ieşea nici un fir de fum. Am coborît o potecă cu pietriş îngheţat, am traversat pe puntea îngustă rîul verde-negru, şi apa era atît de lucioasă încît am văzut foarte limpede totul : cum e construită puntea pe dedesubt, şi cum treceam pe punte, şi cum m-am uitat în rîu. Am văzut cum aleargă pe apă faţa mea, şi cerul albastru de deasupra, şi ce n-am reuşit să

înțeleg era cum cerul se oglindea totuși albastru în apa aceea. Pe urmă m-am gîndit iar ce să-i spun cabanierului, dar îmi făceam probleme degeaba, pentru că ușa cabanei era închisă, barată cu o scîndură groasă strînsă în brățări de metal, și ferestrele de la parter erau oblonite și obloanele barate cu alte scînduri groase strînse în brățări de metal. Am ocolit cabana, spre pădurea de dincolo de apă prundișul cobora, și ferestrele oblonite de la parter erau foarte sus peste o temelie din beton masiv în care se vedeau clar urme de la lemnul cofrajului. Era ca un lemn făcut din beton, dacă înțelegi. Și totul era tăcut, înghețat, ostil : casa pustie, temelia din beton, rîul iute, mut, uleios, și pădurea întunecată. Numai cerul era foarte albastru, dar asta iar nu însemna mare lucru, pentru că nu trebuie neapărat să fii aviator ca să știi cîte se pot întîmpla într-un cer foarte albastru.

•

Ca să ajungi la celelalte două cabane trebuia să treci din nou prin oraș, dar am luat-o pe drumul de sus, care ocolea sanatoriul mergînd chiar deasupra parcului, sub creastă, și s-a văzut limpede totul : din nou rîul, apoi clădirea mare care avea o bună parte a acoperișului din sticlă, parcul înzăpezit cu terenul acela gol, alb, în mijloc. Pe urmă am ieșit în șosea și era exact ca dimineața cînd am mers la prima cabană, pentru că erau păduri nesfîrșite, fără goluri, urcînd și coborînd cu dealurile, și rîul era tot în stînga pentru că trecusem un pod ca să ajung pe drumul care ocolea deasupra parcului, și totul era exact la fel pînă cînd motorul a dat primul rateu, dar a fost scurt și după asta a mers iar rotund, și cînd am accelerat, ARO a zvîcnit, și pe urmă a derapat pentru că șoseaua era acoperită cu zăpadă albă, curată, lucioasă, tare de atîtea mașini trecute. Știam ce trebuie făcut, am cuplat tracțiunea față și mașina nu a mai derapat. Am depășit o cisternă lungă, avea pe flancurile rotunjite o emblemă care reprezenta în orice caz ideea de zbor, aripi albe într-un cerc albastru, și am mers mult timp uitîndu-mă la emblema aceea, și cînd

m-am uitat în față am văzut venind o mașină imensă, cu eșapamentul deasupra cabinei și cu o grămadă de faruri aprinse deasupra și sub bara de protecție cît o lamă de buldozer, și prin eșapament ieșeau nori negri de fum puturos, și totul urla îngrozitor, și răgea, și strivea sub cauciucuri adînc zimțate ziua strălucitoare ; cauciucurile erau zimțate atît de adînc, încît cum se învîrteau, roțile uriașe rostogoleau cercuri late de întuneric. Am accelerat să trec în fața cisternei și atunci motorul s-a poticnit de-a binelea, a fost mișcarea aceea de mașină frînată, și iar pornită, și din nou frînată, numai că asta se întîmpla pe șoseaua alunecoasă, lîngă o cisternă care oricum astupa jumătate din drum, și din față venea mugind camionul cu multe faruri, și astupa cealaltă jumătate din drum. Am debraiat, am băgat în viteza întîi și am dat drumul la ambreiaj, și gata, cisterna cea mare luneca pe lîngă noi și am văzut iar fluturînd alb-albastră ideea de zbor, și am avut timp să mă bag în spatele cisternei înainte ca roțile cu cercuri de întuneric să zdrobească mașina ARO ; și eram orbit de farurile puternice chiar în ziua care oricum strălucea, și camionul a trecut ca o pală de beznă frîngînd lumina zilei într-un vîrtej de zăpadă seacă spulberată și aer cu miros de fum, și ți-am spus că mugea ca o sirenă de vapor. Am oprit, și cisterna se depărtase în față, și cînd am coborît se vedeau stopurile uriașe ale camionului, și norul negru de fum deasupra, cum trăgea vîrtejul acela spulberat în lungul rîului, spre Dorna. Am ridicat capota, rateurile nu puteau să însemne decît un singur lucru și chiar asta a fost, pentru că atunci cînd am desfăcut furtunul de la carburator a curs benzină puțină, tulbure, cu solzi din murdăria ruginită care se depune în rezervoarele mașinilor uitate prin garaje. Am găsit sub scaun o trusă de chei, am curățat carburatorul și motorul mergea iar cum trebuie, și cînd eram din nou pe drum am văzut o poiană rotundă pe unul din dealurile de dincolo de rîu. Era apa, pe urmă malul abrupt în locul acela, și deasupra era mult alb, un cîmp întins de zăpadă scînteietoare, și pădurea se retrăgea neagră și tăcută într-un arc de taină, și urma conturul dealurilor urcînd și coborînd o coamă, și acolo era poiana aceea rotundă și

albă ca o flacără mată pe negrul-brun al pădurii. Am crezut că o să fie căldura leşioasă a lucrurilor care au fost şi de care îţi pare foarte rău că s-au dus, pentru că aşa erau poienile din vara în care am fost cu Lungana, numai că atunci lucrurile se întîmplau în tonuri de verde, de la verdele negru de închis ce era la verdele galben al ierburilor pălite, lanuri spre copt şi ce mai era acolo, şi verdele viu al ierburilor de sub întunericul pădurii, şi verdele stins, alb, străveziu, al frunzelor de pe tulpini care purtau flori decolorate de lumină în poieni rotunde din pădurile întunecate, şi lumina aceea trecea în verdele frunzelor şi le făcea albe, străvezii şi luminoase, cum n-am mai văzut niciodată la frunze. Am aşteptat căldura urcînd din capul pieptului prin gîtlej şi risipită metalic pe cerul gurii, şi m-am întrebat ce o să fie după aia. Aiurea, n-a fost nimic. N-a fost nici o căldură în capul pieptului, şi poiana rotundă părea mai albă decît era în realitate pentru că în jur erau păduri negre, fără frunze care să prindă în ele şi să arunce înapoi lumina, şi doar sus de tot începeau brazii, şi pădurea neagră era şi verde în acelaşi timp, şi atunci fîşiile de zăpadă din stînga şoselei deveneau fosforescente între verdele-negru al rîului şi verdele-negru al pădurii; şi toate astea sub cerul albastru, strălucitor şi atît de adînc încît strălucirea aceea ţinea o vreme şi pe urmă începea să scadă şi pînă la urmă se pierdea, şi dacă te uitai mult timp, vedeai că la sfîrşit cerul e mat, opac, şi albastrul acela e de fapt o culoare aşternută să ascundă ceva.

Cabana a doua era din trunchiuri de mesteceni, şi înconjurată de un gard din bîrne cojite bătute în pămînt una lîngă alta, şi din cauza asta avea un aer neconvingător de fort din perioada de început a Vestului îndepărtat. În afara gardului erau o grămadă de maşini; m-am uitat după cisterna cu emblemă aviatică, dar nu era acolo. Am coborît din ARO, dincolo de îngrăditură era casa din lemn alb de mesteacăn şi prin uşa deschisă ieşeau trîmbe de căldură, glasuri de oameni care vorbesc prea tare şi miros de vin fiert. Înăuntru a fost penumbra gri-albă din fum de ţigară, şi din ce vedeam în jur era limpede că omul cu haină sport nu are ce căuta

aici. Era unul din locurile în care nu *stă* nimeni. Era unul din locurile prin care *se trece* numai, şi după aia nici nu mai ţii minte pe unde ai trecut. Era un loc despre care mai tîrziu spui : am oprit undeva şi am băut vin fiert, şi important e vinul, nu locul trist unde l-ai băut.

Cabanierul era gras, chel, mirosea a vin şi a ţigară, şi bineînţeles nu ştia nimic. Nu-şi amintea nimic, şi de fapt nici nu avea chef să-şi amintească. Am insistat pînă a ridicat pleoapele grele şi i-am văzut ochii, şi atunci a fost limpede că nu mai are rost să insist : erau iuţi, şi scormonitori, şi ca două cîrlige care intrau în tine şi te întorceau pe dos. Tot ce se întîmpla acolo era opac de fum, şi conturile erau muiate în mirosul de băutură, şi totul se întîmplă cumva încetinit şi incert, şi atunci ochii sub pleoapele groase au fost singurele puncte de lumină lucidă, şi era limpede că nu are rost să insist, aşa că am spus „bună ziua" şi am plecat.

•

Drumul care pe tabla din oraş făcea o buclă elegantă ocolind cota nouă-sute-nu-mai-ştiu-cît, şi te lăsa în pragul celei de a treia cabane, începea în dreptul îngrăditurii din bîrne decojite, pe urmă intra în pădure, ocolea o stîncă uriaşă izbucnită ca un memento între dealurile domoale, cobora în bucle strînse spre un fund de rîpă şi acolo era întins, neted, bătătorit în zăpada care nici nu mai aluneca sub roţi cum aluneca zăpada de pe şosea ; şi asta a fost pînă ne-am înfundat bine în pădure, pentru că după aceea drumul cel neted s-a umplut de hîrtoape, bolovani, crengi groase prinse în zăpada îngheţată, a ocolit printre fagi, s-a subţiat, s-a ramificat în fire despletite din care a rămas o cărare luată între roţi şi pînă la urmă gata, n-a mai fost nici cărarea. Era numai maşina ARO în zăpadă, şi ziua strălucitoare, cerul albastru de deasupra şi punctele de soare din zăpadă, şi pădurea în care fagii nu alcătuiau coloane şi ogive ca pe dealul de deasupra azilului ; pădurea era rară, şi se vedea limpede cerul, şi între copacii argintii se deschideau culoare largi prin care puteai ajunge pînă departe, fără să ştii

de fapt *unde* duc acele culoare ; şi toată pădurea cobora lin în dreapta şi urca în stînga, şi nu erau decît două lucruri de făcut : să întorc maşina şi să merg pe urme pînă ieşeam iar în şosea, sau să merg înainte pe curba de nivel, şi atunci ajungeam la ultima cabană dacă ce urca spre stînga în rînduri rare de fagi groşi era într-adevăr cota nouă sute şi... Ori ajungeam din nou pe urmele lăsate de ARO, ca un şarpe care îşi muşcă coada, şi atunci chiar nu mai era nimic de făcut, decît să întorc şi să ies în şosea.

Mersul prin pădure a durat mai mult de două ore, şi în timpul ăsta am întîlnit de cîteva ori drumul răsfirat printre fagi, dar cel mai mult am mers în viteza a doua, cu reductorul cuplat, şi de fapt totul era să scot maşina dintr-o groapă ascunsă sub zăpadă, şi după cîţiva metri s-o scot din *altă* groapă ascunsă sub zăpadă, şi între gropi eram atent să nu lovesc buşteni căzuţi, sau buturugi, şi lucrurile se întîmplau între trunchiuri înalte, groase, argintii, care coborau vălurit în lemnul de sub coajă, exact din cerul albastru. Era de ajuns să fii cu botul pătrat al maşinii foarte aproape de unul din trunchiurile acelea, şi să te uiţi drept în sus prin parbriz, şi atunci era foarte limpede cum coborau fagii groşi din cerul albastru : sprijiniţi de o coroană de crengi din ce în ce mai subţiri, care şi ele se pierdeau pînă la urmă în lumină. Am mers printre trunchiuri groase şi coloane de lumină şi fişiile de cer albastru din care ieşeau crengi negre, şi pînă la urmă singurul lucru important era să nu lovesc maşina în copacii argintii, şi ca să-mi reuşească intram cu roţile în găuri ascunse sub zăpadă, şi atunci important era să ies din găurile acelea, şi răsucind maşina scurtă să ocolesc gropile ,ajungeam cu botul lui ARO în scoarţa argintie a fagilor. Şi dintr-o dată pădurea s-a deschis într-o poiană foarte mare, şi am văzut cabana, cisterna şi avionul. Erau mici, şi departe, şi negre în zăpadă, dar s-a văzut totul foarte limpede : casa cu parterul din piatră, şi ce era deasupra parterului din bîrne, şi balconaşe, şi ferestre mari, din acelea făcute din multe geamuri mici, totul sub un acoperiş ascuţit şi complicat ; cisterna aceea mare şi de la distanţă atît de lungă încît părea îndoită, şi dacă aveam la mine binoclul lui Mike, aş fi văzut insigna cu

aripi ; și avionul auzit vag în pădure, și pentru care venea cisterna, și de fapt cu asta se ocupau cînd am ieșit din pădure : alimentau avionul, pentru că o siluetă mică de om era cățărată pe aripă, și era un furtun ca un fir negru, și pe lîngă avion se agitau încă două-trei siluete cu aerul acela special pe care-l au oamenii cînd își alimentează avioanele. Mai era o stivă din saci, și o mașinărie mică, pe roți groase, cu o cupă articulată în care alte două-trei siluete încărcau saci, însă lumina bătea nu-știu-cum și în soare sacii erau alb-aurii, și cupa portocalie ; și pe urmă mașina portocalie a venit lîngă avion, cupa s-a ridicat ,și siluetele acelea goleau sacii într-o trapă deschisă deasupra fuselajului. M-am uitat la ce se întîmpla acolo, pe urmă am coborît din ARO și am stat în zăpadă să văd totul : cum s-au urcat în avion, și cum a plecat mașina cu roți groase, și după asta a plecat și cisterna cea mare, s-a tîrît pînă în spatele cabanei, și între timp motorul avionului a tușit și a scos mustăți lungi de fum albastru, negru, negru-cenușiu, și din nou albastru-palid pe eșapamente, și cum vibra pădurea de zgomotul motorului, și atunci fumul pînă la urmă albastru s-a subțiat din ce în ce și a dispărut de tot. Doar atunci a rulat avionul ,stîngaci, a intrat pe un fel de pistă pentru că se vedea de unde eram dîra eliptică, lungă ,cu margini sfîșiate, peste tot afurisit de aceeași, de la ceața fină de ulei, picături scurse de benzină, vaselină împroșcată, pe care o lasă avioanele cînd decolează de multe ori din același loc. Urme de cauciucuri, totul adunat între două șiruri de balize aliniate în zăpadă, și cînd coboram din pădure mergînd cu mașina ARO de-a dreptul spre cabana cu acoperiș ascuțit, am văzut, că balizele acelea de fapt erau roșii. Dar asta a fost după ce a decolat avionul, și au decolat spre mine, și pentru că locul unde eram în marginea pădurii se înalța prea abrupt pentru o pistă, la o sută-două de metri de unde au desprins ei avionul au făcut un palier, și pe urmă au cabrat puternic și am văzut burta albastru-deschisă, pătată cu ulei, pe cerul albastru-închis ; și pe urmă au făcut un fel de renversare arătîndu-mi coada ,și au coborît chiar peste vîrfurile fagilor de dincolo de cabană-șosea-rîul întunecat și atunci a început să iasă de sub aripi în trene largi, gal-

ben-strălucitoare, praful acela pentru care de fapt erau ei aici.

Am coborît, am ocolit stiva de saci și am oprit chiar în fața cabanei. Am ridicat capota motorului, și am curățat carburatorul înfundat de jegul acela adus din rezervor și nu venea nimeni să întrebe, sau să se uite, sau să spună : bine ai venit. Am scuturat zăpada de pe ghetele de zbor cu o mătură rezemată de perete, lîngă ușă, și cînd am intrat în cabană am trecut întîi printr-o sală mică din sticlă, cu multe cuiere în care nu atîrna nimic, și pe urmă am intrat în sufrageria care ocupa o bună parte din parterul acela învelit în piatră pe dinafară, și acolo era cabanierul care stătea cu spatele la mine, ca atunci cînd nu auzi nimic : nici zgomotul motorului, nici capota trîntită, nici ușa de la intrare cum s-a deschis și pe urmă se închide din nou, și asta înseamnă că la tine în cabană a intrat cineva.

*

— Salut, am spus.

S-a întors spre mine și a spus : salut. Avea căpățîna rotundă, lucioasă, și maxilare pătrate împinse înainte, și un pulover din lînă groasă cu guler înalt, șorț alb cu buzunar pe burtă, peste puloverul acela. M-am uitat la el, și la ce era în spatele lui, sufrageria de cabană, și nu a fost nimic despre care să poți spune ceva. Erau mese pătrate acoperite cu pînză albă, și scaune cafenii cu spătar înalt, și pereți cu veșnicile lambriuri, ferestrele mari făcute din geamuri mici prinse în rame înguste din lemn și grinzile tavanului groase, negre pleznite adînc în lung. și liniștea.

— De fapt, am spus, caut pe cineva.

— De fapt ,a spus, toți căutăm pe cineva.

Și-a adunat mîinile în buzunarul acela de pe burtă, și părea foarte mulțumit de treaba asta.

— Da, am zis.

— Uneori nici nu știi pe cine cauți...

L-am întrerupt :

— Eu știu *bine* pe cine caut.

— ...alteori găsești cu totul altceva decît căutai.

Era exact ca atunci cînd vorbeau Dan şi Mihai Sîrbu şi eu stăteam în veranda Refugiului şi nu ştiam ce o să fie mai departe.

— Se întîmplă ,am spus. Eu n-am găsit nimic.

A strîns pleoapele privind peste umărul meu, şi acolo era maşina ARO oprită în uşa cabanei, şi literele scrise pe portieră şi acoperite iarăşi cu vopsea nu aveau cum să se vadă, dar ARO era oricum suficient de albastru ca să nu mai fie nevoie de cuvîntul vopsit pe portieră.

— Pînă la urmă, a spus, e imposibil să nu găseşti.

A spus asta uitîndu-se fix la maşina albastră.

— Nu te mai uita la automobil, am spus. Sînt de la Salvamont.

— Nu zău !

— Şi căutăm pe cineva care s-a pierdut în zăpadă, şi pentru că nu avem automobil, ni l-au dat pe ăsta.

— Cum îl cheamă ? a întrebat cabanierul.

Am ridicat din umeri :

— E un ARO—10.

— Întrebam de omul pe care îl cauţi, a spus cabanierul.

— Omul acela, am spus, are o haină largă de sport, cu multe fermoare.

— Şi cum îl cheamă ?

— Nu-l cunoşti, am spus. Nu e de aici. E de foarte departe. A venit la tratament.

— La Dorna ?

— Acolo.

— Nu vine nimeni aici, de la Dorna. Nu iarna. Vin vara, cînd treizeci de kilometri pe şosea nu înseamnă mare lucru.

— Eu am venit pe drumul din pădure, am spus.

— Ştiam, a spus cabanierul. De unde ai apărut tu, se poate ajunge doar dacă vii prin pădure.

— N-a fost foarte greu, am spus.

— Nu pentru o maşină cu două diferenţiale.

— ARO—10 are două diferentiale,

— Am avut şi eu ARO—10. Cum spuneai că-l cheamă pe omul tău.

— Dacă vrei, am spus, îţi arăt fotografia.

— Arată-mi-o.

Am scos poza omului acela, care uneori era foarte aproape de mine.

— Nu l-am văzut, a spus. N-a fost aici niciodată.

Mă uitam și eu la fotografia întoarsă în lumină.

— Cum îl cheamă? a întrebat din nou cabanierul.

Adevărul e că habar n-aveam cum îl cheamă pe omul din fotografie. Nu știu nici acum, și de fapt cred că n-are nici o importanță, cum îl cheamă. Alte lucruri erau importante.

— Adevărul e că nu știu cum îl cheamă, am spus.

— Nu face nimic, a zis cabanierul. Oricum, nu e aici.

A tăcut puțin, pe urmă a spus :

— Aici nu sînt decît băieții aceia cu avionul.

— E un AN—2, am spus.

— De unde știi ?

Atunci am auzit zgomotul motorului, dinspre pădure.

N-avea rost să spun : e un motor în stea, răcit cu aer, de 1 000 cai-putere. Și avionul e biplan, și are trei oameni în echipaj, și elice cu patru pale și pas variabil. E un avion robust, uită-te numai la el și o să vezi singur cît e de robust. Are 12 metri lungime, și 18 metri anvergură, și sarcină utilă maximă o tonă, adică zece parașutiști echipați de asalt. E un avion bun, n-avea nici un rost să-i spun toate astea. Nu puteam să spun : sînt pilot, de acolo știu. Abia înghițea chestia cu Salvamontul.

— Dacă nu crezi, întreabă-i pe băieți, am spus.

Cred că veneau la aterizare, pentru că auzeam zgomotul cum se apropie, a trecut chiar deasupra cabanei, și pe urmă a încetat brusc, și pentru că în cabană era liniște s-a auzit clar cum fîlfîie aerul între palele elicei, și un rateu sec de motor puternic la relanti.

*

Am lăsat mașina la garaj, și cînd am ieșit prin curtea cu cîini, m-am oprit să mă uit la lupii aceia închiși în cuștile din plasă ruginită. Erau foarte frumoși, cu blana lungă, de iarnă, și la început nu m-au băgat în seamă, dar pe urmă au început să mîrîie. Veneau la ușa cuștii, își lipeau nasul negru de sîrma împletită, și mîrîiau din

ce în ce mai tare. Pînă la urmă tot peretele acela de custi mîriia la mine prin sîrma împletită, și atunci am plecat la azil. Era încă devreme, Mike și doctorul căutau sus pe deal cu pădurarii, și a fost într-un fel plăcut să știu că ei caută, și eu stăteam întins pe pătura cadrilată, în camera caldă. Pînă la urmă bineînțeles că am adormit și m-a trezit Bari : m-a lins, și-a pus labele din față pe mine și lătra rar, și atunci a intrat Babette în dormitor. A venit lîngă patul meu, și lătra împreună cu Bari, și asta a durat pînă m-am așezat pe marginea patului, cu Bari în stînga și Babette-Nebuna în dreapta, și i-am îmbrățișat, și erau fierbinți sub blana încă rece și udă de atîta zăpadă.

— Uite, a spus Mike, îți făceai probleme cu el.

Și-a scos rucsacul, și Decebal și-a scos rucsacul, și erau roșii la față de soare și de aerul de afară, și pantalonii aveau pete întunecate de zăpadă topită, și pe urmă au pus pe calorifer ciorapii uzi, și eu mă uitam cum fac toate astea și mă simțeam vinovat. Parcă nici nu mai eram împreună.

— Cum a mers ? am întrebat.

Cred că fiecare aștepta să răspundă celălalt.

— Ai găsit ceva ? a întrebat tîrziu Mike, după ce terminase cu întinsul ciorapilor pe calorifer și-și punea alții, uscați, scoși din mormanul de echipament aruncat pe patul de sub fereastră.

— Am găsit un avion ,am spus.

Mike s-a uitat la doctor, și amîndoi se uitau la mine, și din nou a fost gîndul acela nelămurit, că nu mai sîntem împreună.

— A găsit un avion .i-a comunicat Mike doctoruluî.

Am mîngîiat cîinii pînă Bari a început să caște, și Babette a căscat și ea.

— V-a fost greu, am zis, cu trei sute de pădurari.

— Eu am avut doar o sută, a spus Decebal. Mike i-a luat și pe ai tăi.

— Ți-a fost greu cu două sute de pădurari.

— N-a fost greu, a mîrîit Mike.

— El e din cei care conduc, a spus Decebal. Lui nu i-ar fi greu nici cu două sute de mii.

— Și eu sînt dintre cei care conduc, am spus. Azi am condus o sută zece kilometri.

— Nu mașini, a explicat doctorul. Conducător de oameni.

— Mare lucru, am spus.

— Depinde, a spus Decebal. Uneori, e o poveste întreagă.

— Azi cum a fost ?

— Azi a fost bine. Azi n-a fost nici o poveste. Azi a găsit un fel de caporal de pădurari, care i-a condus pe ceilalți pădurari în numele lui.

S-a gîndit puțin.

— În numele tău, dacă vrei.

— Vezi ? am spus.

— A fost foarte ușor, pentru că a mai găsit un conducător de oameni cu care s-a înțeles exact în calitatea lui de conducător de oameni...

— Nu pricep, am spus. De unde scoți conducătorii ăștia ?

— Nu-i scoate de nicăieri, a spus Mike, și a fost clar că discuția e mai veche. Apar ei singuri.

— Mai bine taci, a zis Decebal. Și tu ești un afurisit de conducător de oameni.

— Eu ce sînt ? am întrebat.

— Tu, a spus Decebal, ești din altă categorie afurisită, mai afurisită decît cei care conduc, și mult mai afurisită decît cei care se lasă conduși.

— Nu zău.

— Serios. Cei care n-au chef să conducă, dar nici să se lase conduși. Ăștia stîrnesc suspiciuni, și nu-i iubește nimeni.

— Neadaptații, am spus.

— Asta-i, că nu sînt de loc neadaptați. Sînt foarte adaptați, numai că nu vor să li se spună mereu ce trebuie să facă. Pentru că știu foarte bine ce au de făcut, și nu vor nici să-și piardă timpul spunînd la nesfîrșit altora ce au de făcut ; pentru că așa cred ei, că de fapt fiecare știe foarte bine ce trebuie să facă.

— Și nu e așa ?

— Nu e *deloc* așa, a spus doctorul. Dacă ar fi așa, n-ar mai fi nevoie de conducători. Ce bine ar fi, dacă fiecare ar ști, într-adevăr, ce are de făcut.

— Atunci sînt necesari, am spus.

— Cine e necesar ?

— Aştia, care conduc. Care îi învaţă pe cealalţi ce au de făcut. Cum trebuie să caute în pădure.

— Cumplit de necesari, a spus Decebal. Şi ei, şi cei care au nevoie să li se tot spună. Numai cei care nu vor nici una, nici alta, aştia sînt groaznici.

— Cine sînt aştia ?

— Scriitorii. Şi tu.

— Nu mă băga în aceeaşi oală cu tine.

— N-ai ce face. Eşti. Asta e ceva de la Dumnezeu.

— De la dracu, a spus Mike.

M-am gîndit la prietenii mei ajunşi directori-generali, şi care nu se mai puteau uita înapoi decît de pe un morman de orgoliu.

— Nu ştiu, am spus, de ce e nevoie de toate acestea.

— Foarte bine că nu ştii, a spus Decebal. Cînd ştii, intri imediat sau la conducători, sau la conduşi.

S-a uitat cum o scarpin după urechi pe Babette-Nebuna.

— De fapt, nici eu nu ştiu *de ce*. Ştiu numai că *există*, şi-mi ajunge.

— Asta nu înseamnă că eşti mai fericit, a făcut Mike.

— Las-o moartă, am spus. Nu mai conduce atît. Nu te mai lăsa condus. Termină mai bine ce ai început de mult, şi parcă văd că rămîne neterminat.

— Ce ? a întrebat Decebal.

— Cum ai scris tu prima carte. Cum ţi-a apărut cartea aceea. Ce s-a întîmplat, cînd ţi-a apărut în sfîrşit prima carte.

— De ce „în sfîrşit" ? N-am aşteptat-o foarte mult, ca să spui : în sfîrşit. A apărut şi gata. Nici eu nu ştiu cum a apărut. M-am trezit cu ea.

— Şi discuţiile cu editorii ?

— Astea au fost *după*, a zis doctorul. La celelalte cărţi. Dacă ştiam în ce mă bag, nu mai scriam nici o carte.

— Mă rog. Tu povesteşte-ne de prima.

— După masă, a spus Mike. Înainte de culcare.

— De ce, înainte de culcare ?

— Nu ţi-e foame, pilot ? Tu întotdeauna eşti nemîncat.

— Nu-i adevărat, am spus. Nu sînt nemîncat.

— Ba eşti, m-a asigurat Mike.
— El e soldat, a spus Decebal.
— Şi ce dacă e soldat ?
— Aştia mănîncă de cîte ori au ocazia. Pentru că nu ştiu niciodată cînd e ultima oară.
— E o chestie bună, a spus Mike. Nu m-am aşteptat.
— Fă-te şi tu soldat, am spus.
— Numai cînd e vorba de masă, a spus Mike Sîrbu.

*

Cina a fost solemnă pentru că am luat masa cu directoarea, şi asta însemna că stăm cu spatele drept, şi nu ţinem coatele pe masă, şi nu vorbim între feluri, pentru că dacă făceam unul din lucrurile-care-nu-trebuie-făcute-la-masă, bătrîna doamnă nu spunea nimic, dar îşi sclipea lentilele ochelarilor cu arc spre noi, şi asta însemna mai mult decît o grămadă de cuvinte. Pe urmă i-am lăsat pe Mike şi Decebal să aibă grijă de Bernardini, şi eu m-am dus la magazinul de piese auto, am cumpărat un filtru de benzină şi am mers cu el la garaj. Acolo am dat de mecanicul-miliţian care nu a spus nimic cît am ridicat capota maşinii ARO—10, şi am montat filtrul înainte de intrarea în pompa de benzină, numai cînd am terminat, a întrebat :
— De ce faceţi asta ?
— E plin de mizerie în rezervor, am spus. Dă rateuri, se înfundă. Azi am pierdut o grămadă de vreme, tot curăţind carburatorul.
— Şi ?
— Acum n-o să se mai înfunde carburatorul. O să se înfunde filtrul.
— Nu de asta a zis miliţianul. Dar n-o să mai mergeţi cu maşina asta.
— Nu se ştie niciodată, am spus.
Am ieşit fluierînd din garaj, am trecut prin curtea cu cîini în cuşti, numai că la ora asta lupii superbi dormeau, şi tot ce am văzut a fost un perete de întuneric. Am urcat strada spre azil şi pe urmă, cînd am intrat la noi, Babette-Nebuna dormea întinsă pe pardoseala antreului, lipită

de ușa sub care avea ea impresia că se strecoară un curent de aer rece, dar nu avea de unde să vină aer rece. A mîrîit cînd am trecut peste ea și a dat din coadă, de fapt numai din vîrful cozii, și din nou a fost ca o leoaică mai mică, și mai păroasă, și cu jabou alb, și exact așa mișca din coadă, ca o leoaică pregătită de salt. M-am strecurat în camera mare. Mihai dormea cu Bari al IV-lea prăbușit peste el, și mi-am scos ghetele de zbor, am luat clăparii Cameliei, și făceam toate lucrurile astea foarte încet, dar Bari a ridicat greu una din pleoape, și cît am stat în cameră s-a uitat la mine. Am făcut iar balet prin ușa întredeschisă, peste Babette, și mi-am pus ghetele înalte, rigide, lucioase, lăsînd o clapă neîncheiată, ca să fac mai mult zgomot. Am ieșit în coridor, am spus bunăseara moșilor ,și am pornit în turneu prin vilă. Mergeam cu genunchii țepeni, mișcînd greu picioarele, de sus, din articulația șoldului. Am urcat scara lucioasă mai mult trăgîndu-mă în mîini pe balustradă, am trecut prin biblioteca în care la ora aceea nu era multă lume, pe urmă am străbătut patetic coridorul de sus unde doamne în vîrstă așezate în jilțuri împleteau ciorapi călduroși, și pe urmă am luat în piept întunericul din sala televizorului. Trei minute, cît am traversat parchetul lustruit, nu s-a uitat nimeni la ecran ; toți moșnegii priveau după mine. Așa că am mai trecut o dată, înapoi, și doar atunci l-am văzut pe Decebal : era îngropat într-un fotoliu adînc, și în lumina tremurată a ecranului arăta exact așa cum avea el să arate peste vreo treizeci de ani ; cred că și barba îl ajuta la chestia asta. S-a ridicat cînd am trecut pe lîngă el, m-a sprijinit de braț dar de fapt mă împingea în coridor, și cînd am ieșit din întunericul de la T.V. arăta din nou a Decebal, așa cum îl știam.

— Ce e ? am întrebat.

— Ce spui, a început Decebal, despre un cretin care crede el că e plin de spirit cînd se plimbă, cu clăparii descheiați, printr-o vilă plină de moșnegi ?

— Îi contrariază, am spus. Întîi merg normal cu ghetele de zbor, pe urmă cu chestiile astea ca niște proteze, și ei nu știu ce să creadă.

— Dacă ăsta e idealul tău, să scoţi din minţi nişte bătrîni oricum bolnavi de inimă...

— Nu-ţi dai seama, am spus.

— Ce să-mi dau seama ? a întrebat Decebal. E cea mai tîmpită distracţie, să-ţi plimbi clăparii pe coridor.

— N-ai înţeles, am spus. Pentru ei, e ca un incendiu. Sau o inundaţie. E ceva fără explicaţie. Le dau moşilor subiect de discuţie pentru o săptămînă.

Am coborît scara, am intrat la noi şi Mike nu mai dormea ; îşi găsise alt pat, şi citea o carte cu coperta învelită în ziar.

— Bine că ai venit, a spus Mike, dar nu vorbea cu mine, vorbea cu Decebal. Aici scrie de un doctor care ieşea din casă de cîte ori îl chemau pacienţii. Ziua, noaptea, pe ploaie sau pe timp frumos.

— Ieşea şi noaptea ? a întrebat Decebal.

— Mai ales noaptea. Se dădea în vînt să iasă noaptea şi să meargă la pacienţi.

— Atunci nu-i adevărat, a spus Decebal.

— Aşa am zis şi eu.

— Nu ştiu, am spus. Eu am cunoscut un doctor care se scula noaptea, dacă era chemat.

— Tu ai cunoscut tot felul de oameni ciudaţi, a spus Mike. Ar trebui să faci puţină ordine printre cunoştinţele astea ale tale.

— De ce ?

— Şi nici n-am vorbit cu tine, a spus Mike. Vorbeam cu per Scorillo.

— Cred că şi el se scoală, dacă îl cheamă cineva noaptea. M-am întors spre doctor : te scoli, nu-i aşa ?

— Pe el nu-l cheamă nimeni, a spus Mike. Nici ziua, nici noaptea.

— De ce să nu-l cheme ?

— El scrie cărţi ,a explicat Mike. N-are timp de pacienţi.

— Nu poate să scrie tot timpul, am spus. Cînd nu scrie, se duce la pacienţi.

— Cînd nu scrie, se gîndeşte la *ce* va mai scrie, a spus Mike. *Cum* să scrie, ca să-şi impresioneze cititorii.

— Cînd scrii o carte bună, a zis Decebal, te gîndeşti la tine, nu la cititori.

— Chiar, am spus. Cum faci tu cînd vrei să scrii o carte bună ?

— N-a zis chiar acum ? a întrebat Mike. Se gîndește la o cititoare.

— Ai spus că ne explici cum e cînd îți apare prima carte.

— Da, a zis Mike. Cum e, cînd îți vezi cartea în librărie ?

— Cel mai bine e cînd n-o vezi, a spus Decebal. Adică știi că ți-a apărut o carte, și n-o vezi în librărie.

— Nu sună bine, a spus Mike. Un lucru care este, fără ca de fapt să fie.

— S-au vîndut, am spus. Nu mai sînt. Gata.

— Totul e *cum* s-au vîndut.

— Întîi, dai banii, iei cartea, ieși.

— Oh, a spus doctorul, înseamnă că n-ai mai fost de foarte mult timp într-o librărie.

— Ascult, a spus Mike.

— Sînt o grămadă de feluri de a vinde o carte, între cum ai spus tu, și a-ți vedea cartea învelită în celofan împreună cu încă cinci-șase cărți, care altfel nu s-ar vinde de loc.

— Cred că ăsta e superlativul, a făcut Mike, gînditor.

— Superlativul e să-ți vezi cartea xeroxată, a spus doctorul. Numai că mie nu mi s-a întîmplat.

— De unde știi ?

— N-a venit nimeni să-i dau un autograf pe vreuna din cărțile mele xeroxate.

— Dar cu cele nexeroxate ?

— S-a întîmplat, a spus doctorul.

— Se întîmplă mai des decît crezi, m-a liniștit Mike. Pe stradă, la restaurant și în telecabină. Habar n-ai cît de des se întîmplă. O dată am săpat trei zile în avalanșă, și cînd am dat de tipa prinsă acolo, aia a scos de sub fund una din cărțile doctorului și l-a rugat să-i dea un autograf...

S-a făcut liniște, și am auzit-o pe Babette oftînd greu în antreul cu cărămidă pe jos.

— Cum a fost cu *prima* carte ? am întrebat. Ai promis că ne povestești.

— Groaznic, a spus Decebal. Credeam că o să fie multă fericire, dar a fost groaznic. Primele zile au fost absolut cumplite.

— Nu văd cum poate...

— Îți explic imediat, a spus doctorul. Cu toate că nu-mi face nici o plăcere.

S-a uitat la mine ,pe urmă a închis ochii și vorbea așa, cu ochii închiși :

— Întîi a fost telefonul. N-am mai văzut un telefon care să sune chiar toată ziua, și toți voiau să afle același lucru, dacă eu sînt cel care a scris cartea, sau e doar o potrivire de nume, și toți foloseau exact aceleași cuvinte ca să întrebe asta, și pe urmă, cum lăsam receptorul în furcă, începea să sune din nou. Așa că pentru început am scos telefonul din priză...

— L-a smuls, a spus Mike. L-a smuls cu o bucată bună din perete, și a fost nevoie de o armată întreagă de zidari ca să-l pună la loc.

— Foarte bine, a spus Decebal. Atunci povestește tu.

— Pentru nimic în lume, a spus Mike. Nici măcar nu pot *să povestesc* o chestie atît de înfiorătoare.

— Spune tu, l-am rugat pe doctor. De fapt, Mike nici nu știe *ce* să povestească. El n-a scris cărți.

— Mulțumesc lui Dumnezeu, a spus Mike. Nici n-o să scriu. Îmi ajunge ce pățesc alții.

— Ce-ai pățit ? l-am întrebat pe doctor.

Decebal ținea mai departe ochii închiși.

— Întîi a fost chestia cu telefonul.

— Așa.

— Pe urmă, am crezut că rămîn fără părinți. Fără prieteni. Fără pacienți.

— Fără soție, a completat Mike.

— De ce ?

— Cum „de ce ?", s-a indignat Decebal. A deschis ochii, s-a uitat la mine. Inamicul public nr. 1, scriitorul, printre noi ! Bomba cu acțiune întîrziată, șarpele încălzit la sîn ! Băiatul mamii, ce te-ai apucat să faci ?

— De ce ? am repetat.

— Nu știu, a ridicat Decebal din umeri. Dar așa a fost.

— Îţi spun eu, s-a oferit Sîrbu. I-am spus şi lui, dar nu vrea să înţeleagă.

— Nu e de înţeles, a zis Decebal.

— Expresia consacrată este : te-bagă-în-carte, şi asta sperie o grămadă de lume.

— De ce ? am întrebat a treia oară.

— Păi, a spus Mike, fiecare vrea să fie mai bun decît e de fapt, şi asta chiar reuşeşte atunci cînd întîlneşti un scriitor, pentru că te pregăteşti dinainte, şi stai cu scriitorul doar zece minute, dar ce faci cînd scribălăul e mereu lîngă tine ? Ziua şi noaptea, şi ce mai rămîne între zi şi noapte ? Cînd *ştie* că nu eşti atît de bun cît vrei tu să pari, sau poate chiar ai vrea să fii dar *nu te lasă viaţa*, şi te bagă în carte, am spus, exact aşa cum eşti ? Ce faci atunci ?

— Te faci într-adevăr mai bun, am spus.

— Asta poate merge la voi, a zis doctorul. La aviaţie.

— Aoleu, a făcut Mike. Cred că nu merge nicăieri. E foarte greu să te faci mai bun decît eşti.

— Nu ştiu, am spus. Mie îmi place cum sînt.

— Ştiam, a spus Mike. Împăcat cu sine. Echilibrat. Altfel, nici nu te primeau acolo.

— Şi ca să scrii, trebuie să fii echilibrat...

— Nu, a spus Decebal. Nici o clipă. Ca să scrii, nu trebuie să fii echilibrat. Dacă eşti echilibrat cînd scrii, de fapt nici nu scrii. *Relatezi*, ceea ce e cu totul altceva. Şi nici nu cred că pilotul face zborurile alea formidabile ale lui, cînd e echilibrat. Ca să facă zboruri formidabile, trebuie ca ceva din el să fie bun. Pentru că luciditatea e plată ,şi atunci zbori obişnuit, cum spuneţi voi, pilot ?

— La orizontală.

— Aşa, la orizontală. Cînd ce scrii nu trece prin tine, nu iese o carte, iese ceva la orizontală. O carte bună trebuie să clintească acelaşi lucru în cel care o scrie, ca şi în cititor. Să te uluiască, exact cum îl uluieşte pe cel care o citeşte.

— Cum poate să te uluiască o carte pe care chiar tu ai scris-o ? a întrebat Mike

— Nu ştiu, a zis Decebal. Nimeni nu ştie. Dar aşa se întîmplă.

A fost liniște, și m-am uitat la fel la Mike, la Decebal și la Bari, și Bari asculta atent. îi atîrnau labele groase peste marginea patului, și botul pătrat cu fălcile căzute era rezemat de marginea patului între labele groase, și se uita la noi exact cum m-am uitat eu la el, la Mike și la doctor. Și doar după liniștea aceea am spus :

— Vezi ? Singur te contrazici. O carte poate fi scrisă în așa fel, încît cei dragi să-l iubească din nou, și din nou, la fiecare pagină, pe scriitorul lor.

— N-ai citit cărțile doctorului, a explicat Mihai.

— Am citit vreo trei, am spus.

— Și ?

— Mi-au plăcut. Oameni buni, oameni răi, mai ales oameni amestecați. Și buni, și răi, în același timp. Aproape ca în viață.

— Nu pricepi, a zis Sîrbu. Oamenii ăia *există*.

— Cum ?

— Ca mine. Ca tine. Tîmpitul ăsta scrie despre lucruri *adevărate*. Despre persoane *adevărate*, cei de care se freacă toată ziua. Despre semenii lui. Despre ce se întîmplă între el, așa cum îl vezi, și semenii lui.

— Nu-i adevărat, a spus Decebal. Întîi, atunci cînd scrii, te gîndești *cum* scrii, nu *ce* scrii. Pe urmă, orice tip de carte e de fapt un cumul. Și la urmă de tot, o mie de oameni cred o mie de lucruri despre aceeași pagină citită, pentru că fiecare o citește *altfel*. Spun bine, pilot ?

— Nu știu dacă te pot urmări, am zis.

— Poți, a spus Decebal. Știu că poți.

— Și pe urmă, fiecare din noi e altfel. Tu ai spus-o.

— Există un numitor comun, a zis Decebal. Altfel nu s-ar scrie cărți. Altfel n-ai fi aici cu noi.

— Bine, am spus.

— Ce n-am înțeles *atunci*, a zis Decebal, a fost cum s-au schimbat lucrurile. Cum dintr-o dată s-au schimbat o grămadă de lucruri, și toți au devenit atenți cu mine și cu ce spuneau, dar nu reușeau decît să nu mai fie ei, și nu voiau să înțeleagă că eu sînt *același*.

— Atunci, cînd ? am întrebat.

— Atunci cînd mi-a apărut prima carte.

— Aveau dreptate, l-a asigurat Mihai. N-ai mai fost același. N-o să mai fii niciodată același, gata.

— De ce ?

— Dacă n-ai înțeles pînă acum, nici n-o să înțelegi, l-a liniștit Mike. Și cred că e mai bine să nu înțelegi.

— Oh, a făcut doctorul.

— Ai rămas același față de tine, și asta e important doar pentru tine. Pentru ceilalți nu mai ești același, și cum de fapt sîntem ce cred despre noi cei din jur, nu mai ești deloc același, e clar.

— E clar pentru tine, a spus Decebal. Pentru mine e o tîmpenie. Eu sînt eu, indiferent ce cred ceilalți despre mine.

— Aici greșești, a spus Mike. Tu ce crezi, pilot ?

— Nu cred nimic, am spus. Nu m-am gîndit niciodată la asta. Cum nu mai ești tu, pentru că cei din jur gîndesc despre tine altfel decît te gîndești tu pe tine.

— Am uitat, a spus Mike. Tu ești un tip echilibrat. Cum naiba nu mi-am dat seama ? Tipul cu avionul.

— Nu știu, am spus, dacă avionul e întotdeauna ceva care te ține în echilibru.

— Pentru un aviator, a spus Mike.

— Las-o moartă, l-am rugat. S-a mai discutat în seara asta. S-a spus ce era de spus.

Am tăcut din nou, și acum se auzeau limpede tot felul de zgomote ciudate, cum trăia casa veche în noaptea de iarnă cu încărcătura ei de moșnegi, salvamonți și cîini Saint-Bernard. Niciodată n-am simțit o casă așa — ca o corabie, dar asta se întîmpla pentru că eram fiecare atît de altfel făcuți, și cu toate acestea mergeam în aceeași direcție, și asta se întîmplă mai ales cînd ești pe o corabie. Era cu totul altfel decît în casa mamei de pe Colentina, și decît în alte case unde eram uneori, și acolo nu mergeau toți în aceeași direcție ; acolo fiecare avea drumul lui, și asta e cu totul altceva. Acolo *se locuia* doar între aceleași ziduri, și în rest parcă se rușinau unii de alții. De asta spun că era ca o corabie casa aceea urîtă, lungă, cenușie, care nici nu mai era urîtă, lungă, cenușie — pentru că știam cîte ne despart, dar cît am stat acolo în fiecare zi s-a întîmplat ceva care însemna că fiecare are timp pentru ceilalți, măcar cîteva secunde.

Ca un echipaj. În rest, era cel mai nepotrivit loc să simți o casă ca pe o corabie.

— Cine scoate cățeii ? a întrebat Mike, și am ieșit toți pe geam în curtea din spate, spre pădure. Era înnourat, și din cauza asta nu era foarte frig, și am stat mai mult decît stăteam de obicei, și pentru că în seara aceea oricum s-a spus ce era de spus, am tăcut și ne-am uitat la cîini. Cum alergau stîngaci, prea mari, și cum săreau, tropăiau, se afundau în zăpada care începea să prindă o crustă de gheață, le fîlfîiau urechile blegi și ei cădeau greoi în lumina cenușie-argintie, și deveneau negri-argintii, și pe urmă treceau printr-o rază de lumină scăpată de sub scîndura obloanelor cu care moșnegii își ferecau noaptea ferestrele, și atunci erau o clipă galbeni-aurii, în cenușiul argintiu din jur. S-a auzit un zgomot surd dinspre pădure, umbră de zgomot în noaptea aceea de umbre, și dintr-o dată au fost — cum să spun — nu s-a mai lăsat zăpada sub ei, și n-au mai fost greoi, stîngaci și caraghioși. Trupurile moi și prea mari s-au făcut fix cît trebuiau să fie, și încordate în întuneric spre umbra aceea. Întoarse *periculos* în noaptea plină de umbre spre umbra aceea de sunet, așa mi-au rămas mie Bari al IV-lea și sora lui Babette Nebuna — încordați, și negri în lumina cenușie ,și vibrînd înăbușit a așteptare, și pentru că după asta n-a mai fost nimic s-au făcut la loc noi, și puțin năuci, încurcați în cît de mari păreau, dar noi i-am văzut așa încordați, și atunci am putut bănui cum erau de fapt. Cum puteau fi, pentru că nimeni nu a știut cum sînt pînă în străfunduri. Pentru asta nu era destul să-i crești de mici, să crezi tu că îi înveți muntele și pădurea, și nici orele de veghe și de goană contra moarte prin zăpadă, și nici măcar căutarea împreună în avalanșă, nu era destul ca să-i cunoști cum erau *de fapt*. Ca să cunoști de fapt pe cineva, să știi bine și cu adevărat ce parte din tine e acel cineva, se plătește prețul definitiv, și uite așa afli cum e de fapt cineva, cînd nu mai e. Face parte din noi, și nici nu știu dacă e bine sau nu e bine. Cred că e dincolo de bine și de altfel decît bine. Este, și gata. Nu se poate face mare lucru. Poți doar încerca necontenit să afli cum este de fapt cel de lîngă

tine ,cît n-ai plătit prețul definitiv. Să treci o parte din tine în el, fără să ai impresia că faci o chestie nemaipomenită. Fără să crezi că pierzi ceva, pentru că nu pierzi nimic. Cred că asta se întîmpla între mine și moșii din vilă ,și de asta îmi plimbam clăparii pe coridoare. Pentru că de fapt treceam puțin în ei, și atunci era evidentă nevoia lor de lucruri întîmplate puțin altfel decît se întîmplă de obicei lucrurile. După ce-ți dădeai seama era simplu, chiar dacă nu rezolvi mare lucru. Era la fel, și pentru oameni, și pentru cîinii Saint-Bernard, și cred că mama făcea același lucru cu papagalul ei. Trebuia numai timpul acela pentru ceilalți în fiecare zi, măcar cîteva secunde.

Mie așa mi-au rămas Saint-Bernarii, încordați și tremurînd de încordarea aceea, și pe urmă, cînd s-au făcut la loc mari și greoi era deja frig, așa că am intrat în casa caldă și ne-am dus toți cinci la culcare, și înainte de a adormi i-am spus doctorului :

— Înțeleg că nu ți-au adus o fericire cărțile tale.

Și pentru că doctorul tăcea, a răspuns Mike :

— Ei, n-o lua chiar așa.

— Nu pe tine te-am întrebat. L-am întrebat pe el.

— Păi, s-a simțit obligat Decebal, cum naiba să-ți explic...

Nu era mare lucru de explicat.

— Atunci, de ce le scrii ?

Din nou a fost liniște, și Bari a venit lîngă mine, și blana lui era rece, și mai avea zăpadă netopită din noaptea de afară, și așa am crezut că o să se termine ziua aceea. Cu o întrebare.

— Pentru că altfel nu se poate, a spus dintr-o dată Decebal, încet și foarte limpede. Exact ca ceea ce facem noi aici.

*

După hărțile lui Mike în ziua aceea căutam dincolo de rîu, în pădurea care se înălța deasupra sanatoriului și se termina cu stînci abrupte, și marginea careurilor trasate pe hartă depășea creasta de stînci și se afunda într-o vale care pe hartă era foarte largă și asta iar însemna zăpadă

padă adîncă, moale, cu un fel de coajă la suprafață, și uneori coaja aceea te ținea, dar atunci cînd se rupea intrai în zăpadă pînă la mijloc. Am coborît pe drumul obișnuit, între vilele făcute la traforaj, cîinii mergeau înainte și Bari al IV-lea avea pe el un ham inventat de Mike, și pe hamul acela erau prinse două raniță care atîrnau de o parte și de alta, așa că din spate Bariloiu arăta ca un catîr mic, roșu și cu coadă de Saint-Bernard. În raniță era bagajul de salvamontist al lui Mike Sîrbu, care și el arăta ciudat fără rucsac în spate, era doar pufoaica umplută cu pene de pinguin, deasupra căreia se legăna elastic antena stației walkie-talkie ; și Mike fără rucsac arăta ca atunci cînd îți lipsește ceva foarte important pentru realizarea echilibrului personal. Mergea cu mîinile în buzunare, și fluiera la vilele acelea de lemn așezate pe temelii solide din piatră, dar arăta nefericit, și Bari era și el nefericit cu ranițele în spate. A mîrîit urît la Babette care voia să se joace și pe urmă, după ce am ieșit în bulevard și am ajuns la chioșc, a mîrîit la cerbul împăiat și la fotograf, și la munții de carton. Am traversat rîul, și acum aleea cu pietriș era plină de oameni care la fiecare zece pași se opreau, scoteau de sub paltoane sticle cu tubuleț și sugeau prin tub apa galbenă din sticlă, și Bari a mîrîit îngrozitor și Babette a început și ea să mîrîie îngrozitor și să dea din coadă ca leoaicele, și atunci Mike a spus :

— Cred că cel mai bine e să mergem de-a dreptul prin parc. Ajungem mai repede.

— Cred că cel mai bine e să scoți chestia aia de pe Bari, am spus. Ca să fim siguri că ajungem.

— Cred că eu o să rămîn aici, a spus Decebal. Să văd fișa, și să vorbesc cu doctorii.

S-a uitat la Mike, și mă uitam și eu, și de data asta Mike n-a mai spus : nu. N-a mai spus : las-o pentru altă dată. N-a mai spus nimic. S-a uitat în lungul aleii, acolo unde începeau treptele și ușile de cristal ale sanatoriului, și dincolo de uși erau doctorii cu care Decebal avea să vorbească așa cum vorbesc doctorii între ei. Brutal și fără să acorde șanse, și dacă cel despre care vorbesc între ei doctorii e cineva drag pentru tine te revolți, și ei vorbesc folosind cuvinte de toate zilele ca să explice de ce bol-

navul lor, care pentru tine e cineva foarte drag, n-o să mai fie niciodată ca înainte, sau n-o să mai fie deloc, şi cuvintele obişnuite dobîndesc înţelesuri grele şi definitive, peste care doctorii trec uşor, cuvintele acelea care de fapt sînt sentinţe. Aşa vorbesc doctorii între ei, şi te revolţi inutil, pentru că nu mai poţi fi pe deplin lucid dacă amesteci lucrurile între ele, şi exact asta trebuie să facă un doctor bun, să fie pe deplin lucid ; dar din afară ,discuţiile între doctori par reci, distante, neomeneşti, şi cînd îi auzi îţi dai seama că pentru ei neomenescul înseamnă de fapt a fi *deasupra* celor mai mulţi dintre oameni.

— Ia-o pe Babette, a zis Decebal şi mi-a întins lesa cu carabiniera nichelată la capăt. Tot îţi place Babette.

— Nu azi, am spus. Azi, Babette nu-mi place de loc.

— Poate îţi place mîrîitul ăla de Bari, a zis Decebal.

— Nu-mi place nici mîrîitul ăla de Bari, am spus.

— Nu pot să intru cu Babette în spital, a explicat Decebal.

— Nu dramatiza, am spus. E un sanatoriu.

— Ce dacă e sanatoriu ? a întrebat Decebal. Nu pot să intru cu ea nici în sanatoriu.

— De ce ? a făcut Mike. Intri, şi pe urmă o arăţi la doctori. O arăţi la doctoriţe. Cred că o să le placă.

— Cum să nu le placă ? am spus. O să le placă precis. Întîi o arăţi, şi pe urmă o să aveţi una din discuţiile alea afurisite, ca între doctori.

— De ce : afurisite ?

— Pentru că atunci cînd vorbiţi între voi, toţi ceilalţi fac fix cît o ceapă degerată.

— De unde ştii ? a întrebat doctorul.

— Am discutat o discuţie din asta, savantă. Erau trei doctori care vorbeau între ei despre un pacient în stare gravă, şi vorbeau ca despre o ceapă degerată. Eu îi ascultam ,şi ei vorbeau înainte fără să ştie că pacientul acela era tatăl meu.

— Îmi pare rău, a spus Decebal încet.

— N-are de ce să-ţi pară rău, am spus. Aşa s-a întîmplat.

— Dacă ar fi ştiut că e tatăl tău, ar fi vorbit altfel.

— Bineînțeles, am spus. Dar pe mine mă interesa mai mult cum gîndesc, decît cum vorbesc.

— Și cum gîndeau ?

— Las-o moartă, am spus. De unde să știu cum gîndeau ?

— Du-te cu Babette, a spus Mike. O arăți doctorilor, și pe urmă auzi ce cred doctorii despre ea.

— Pacienților să n-o arăți, am spus. Cred că pacienților n-o să le placă.

— Așa cum e acum, nu place nimănui.

— De ce ?

— Uită-te la ea, a spus Decebal. Mirîie. Își arată colții. Cui să-i placă un cîine care mîrîie și își arată colții ?

— Nici mie, am spus, nu-mi place un cîine care mîrîie și-și arată colții.

Am tăcut toți trei, și ne uitam la oamenii aceia, care măsurau zece pași de viață și pe urmă beau apă galbenă prin tubulețe, și m-am gîndit la tata, cum era cuplat la o grămadă de aparate care de fapt trăiau pentru el, și cum vorbeau doctorii despre asta.

— Atunci vin cu voi, a spus Decebal.

— Și spitalul ?

— Sanatoriul. Nu mai merg la sanatoriu.

— Pilot, a întrebat Mike, Bari îți place ?

— Nu cu sacii ăia în spate, am spus.

— Încearcă să nu vezi sacii, a spus Mihai. Poartă-te ca și cum sacii ăia nici n-ar fi.

— Să încerc, am spus.

— Așa îți place ?

— Îmi place, am spus. Fără saci e grozav. Seamănă foarte bine cu Bari al IV-lea.

— E chiar el, a explicat Mike.

— De ce n-ai spus de la început ? am întrebat.

— Ia-l tu pe Bari, și eu o iau pe soră-sa, a zis Mike.

— Dacă e Bari îl iau, am spus.

— Și ăsta se duce la sanatoriu să vorbească cu doctorii, a spus Mike.

Am ridicat din umeri.

— Și noi mergem să ne întîlnim cu pădurarii, a spus Mike, și am intrat din alee pe o cărare îngustă, am ocolit

tufe negre ieşite din zăpadă, şi crengile elastice se subţiau şi deveneau maro, şi la vîrf de tot, acolo unde erau foarte subţiri, se făceau aproape străvezii, şi roşii de tot, şi din cauza asta zăpada de lîngă tufe era ca acoperită de un voal roşu peste care a nins exact cît să crezi că e un voal roşu dedesubt.

... Pădurarii aşteptau pe pajiştea albă, Mike le-a arătat harta şi s-au desfăcut într-o linie lungă, şi cînd am pornit în sus, întîi a fost ca şi cum s-ar fi mişcat copacii, şi tufele dintre copaci. Am urcat dealul de deasupra sanatoriului, şi în faţa noastră alergau veveriţe roşcate care lăsau urme uşoare în zăpadă, şi după noi totul era spulberat, răvăşit, scotocit. Dîre adînci în zăpadă, şi frunze ude care aveau să îngheţe la noapte, şi pentru că zăpada de pe tufişuri se scutura, înaintea noastră pădurea era albă, şi în spate rămînea neagră-cenuşie. Am traversat şoseaua, şi intram în pădurea adevărată de fagi, şi totul a fost ca pe dealurile din spatele azilului, numai că aici panta era mult mai abruptă. Atît de abruptă, încît am apăsat emisia şi l-am întrebat pe Mike dacă are rost să căutăm, şi difuzorul a foşnit şi a pocnit ca atunci cînd eşti auzit, şi cel care te aude nu vrea să răspundă.

Pe urmă a fost iar pădurea de mesteceni, însă aici mestecenii aveau scoarţa cenuşie, şi cearcănele negre se adînceau şi se întindeau în jos ,şi coasta era foarte abruptă, şi amestecate cu zăpada şi frunzele căzute erau pietre mari, negre, mohorîte, cu foarte mulţi colţi ascuţiţi, şi cînd călcam pe pietrele acelea se răsuceau, se loveau de bocanci şi pe urmă plecau la vale în salturi din ce în ce mai mari ; şi toată pădurea aceea de mesteceni a fost doar aşa, ceva între argintiul fagilor şi negrul brazilor de sub creasta stîncoasă.

M-am uitat înapoi să văd oraşul, şi n-am văzut nimic. Era numai un văl de ceaţă alb-cenuşie care umplea valea, la înălţimea pădurii de mesteceni, şi trunchiurile alb-cenuşii nici nu mai ieşeau din pămîntul stîncos, răsăreau din aburul opac şi crengile elastice se ridicau, se arcuiau şi pe urmă coborau înapoi în aburii care nu lăsau să treacă nimic : nici lumina. Lumina zilei era

și ea cenușie, filtrată prin nori groși, și cînd ajungea la aburul care umplea valea se desfăcea în cercuri de culoare stinsă, care se amestecau între ele, și pînă am ajuns sus de tot, valea s-a umplut de un licăr cenușiu-argintiu uniform, neted, înghețat. Puteai să crezi orice despre ce se afla *sub* ceața aceea. Puteai să crezi că nu e nimic. Puteai să crezi că de fapt orașul nici nu există, și acolo e doar un lac foarte mare, sau un golf cu apă cenușie, dar eu știam că dedesubt e Decebal care vorbește cu doctorii de la sanatoriu, mai e rîul cu ape nemișcate, și dincolo de rîu străzile care urcă în pantă și se pierd sub pădure ; și chiar acolo, între primii copaci ai pădurii, era azilul de bătrîni unde și noi aveam un apartament întreg, în capătul coridorului.

Atunci s-a stins fîșîitul din difuzor, și am auzit vocea lui Mike :

— Uită-te înapoi, pilot.

Am ridicat radioul mititel, am apăsat emisia.

— O.K., am spus. Am văzut.

Pe urmă am trecut creasta stîncoasă, care de aproape nu era așa de groaznică cum părea de jos, erau de fapt multe pietre mari printre care se trecea ușor, și numai cînd te uitai din vale totul părea un zid abrupt. Și dincolo de pietrele mari a fost cealaltă vale, cea de pe hărțile lui Mike.

Cred că părea atît de albă pentru că era imensă : cobora lin, imediat de sub creastă, și foarte departe sub noi era o umbră ovală care însemna că nu mai coboară și începe să se ridice în partea cealaltă, și pe urmă se vedea clar cum se ridică, și la sfîrșit de tot se pierdea în altă pădure de brazi, dar asta se întîmpla foarte departe, acolo unde toate începeau să devină albastre de atîta depărtare. În dreapta era șirul de stînci care pe urmă se răreau, apăreau brazi pipernicițî între ele, brazi mai mari, și după asta nici nu mai erau stînci, era pădurea de brad care urca pe creastă, și făcea un ocol nedeslușit întîlnindu-se pînă la sfîrșit cu pădurea albastră din fața noastră, și valea nu cobora numai de sub creastă spre umbra aceea ovală — cobora și din dreapta, de sub marginea pădurii arcuite, și ajungea în stînga foarte

jos, și ocolea larg după un pinten acoperit și el cu brazi, și pentru că acolo era din nou ceața uniformă, netedă, înghețată, n-o să știu niciodată cum se termina valea aceea. Știu doar că era imensă, încît părea sclipitor de albă chiar în ziua mohorîtă, și zăpada era neatinsă, și doar foarte jos, lîngă umbra ovală, se vedeau limpede o casă din bîrne subțiri, și cîteva clăi de fîn, și în tot pustiul acela alb nici casa, nici clăile nu erau acoperite cu zăpadă, și de asta erau foarte negre, și mai era gardul tot din bîrne subțiri care înconjura casa și clăile cu o linie forte clară și apăsată. Și toată nemișcarea aceea n-a ținut mult pentru că au început să coboare pădurarii, siluete negre conturate precis, și au coborît, și atunci albul uniform s-a umplut de dîre care împingeau siluetele negre înainte, și toată strălucirea s-a stins. A rămas zăpada cenușie reflectînd lumina mohorîtă, și urmele erau înguste și adînci, și păreau nu știu de ce galbene, pe zăpada cenușie. Eu am rămas sus, pe creastă, cu Bari lîngă mine, și doar departe de tot, la capătul din dreapta al șirului, lîngă silueta neagră a lui Mike, se mișca arcuit, sărind prin zăpadă, Babette-Nebuna. Am coborît în diagonală, și zăpada era mai sus de genunchi, și uneori intram pînă la brîu, pentru că n-avea crustă — zăpadă pufoasă, ușoară, adîncă, pentru că în vale nu bătea vîntul, și soarele ajungea aici tîrziu, cînd nu mai avea putere, era zăpada aceea — pulver — din cristale foșnitoare așternute în straturi care alunecă uscat unul peste celălalt, și se macină o pulbere ușoară în care schiurile se înfundă, și atunci forțezi din glezne, și ridici vîrfurile, și schiurile ies din straturile foșnitoare ca o prova de vedetă rapidă, și se desfac sub schiuri două jerbe din pulberea aceea, și totul e ca în zilele în care vezi virajele trasate pe pîrtie, și unii spun că e ca atunci cînd zbori, dar nu e ca atunci cînd zbori. Zborul e cu totul altceva, și cei care spun că atunci cînd schiezi prin pulver e ca un zbor, cred că n-au zburat în viața lor. Nu cu un avion de vînătoare. Nu la rasul norilor, atunci cînd deasupra norii sînt albi, și abia văluriți, și din ei se ridică cerul incredibil de albastru, și cum e soarele între nori și ce-

rul acela albastru, şi pe urmă ce se întîmplă în avion, cînd ieşi deasupra norilor. Goana aceea plutită, şi crestele de abur ridicate brusc şi pleznind sec plexiglasul cupolei în explozii mute de întuneric alb, şi lumina aceea orbitoare e clară şi nu loveşte ochii ; e doar caldă, se furişează roşie sub pleoape, cînd clipeşti. Cum se lasă sub tine abia simţi tot platoul acela de nori, şi pe urmă se ridică din nou, şi zbori cu cabina la rasul norilor ca într-o mare de lumină, şi de asta spun că atunci cînd schiezi prin pulver e cu totul altceva.

Eu am pornit în diagonală spre Mike, şi era genul de zăpadă care pe pante abrupte creşte în straturile acelea foşnitoare şi pe urmă ajunge un cuvînt şoptit, o creangă ruptă, o fluturare de aer ca să plece la început tăcut, şi pe urmă fîşîind, şi pe urmă clocotind înăbuşit şi ridicînd înainte un nor rulat în el însuşi, şi pînă la urmă mugind şi întunecînd ziua luminoasă atunci cînd e zi luminoasă, şi prăvălindu-se sfîşiat în colţi de stîncă şi trunchiuri de brad, şi dacă valea nu se ridică primind izbitura aceea moale, năucitoare, îngrozitor de grea, valul spulberat se adună în el însuşi şi scoate din rădăcini adînc împlîntate în munte stînci şi trunchiuri de brad care se sfîrtecă în universul răsucit sub creasta de zăpadă care alunecă în plăci imense, şi după ce bubuie într-o lovitură cumplită, la urmă tot moare în valea din care nu are cum să mai iasă. Dar aici panta era lină, şi am tăiat tot peretele acela cu Bari după mine, şi pe urmă Mike a văzut că venim spre el, şi s-a oprit.

— E cel mai grozav loc de schiat pe care l-am văzut vreodată ! am ţipat.

Am alunecat, am călcat într-o groapă ascunsă sub zăpadă şi am căzut chiar lîngă Mike ; stăteam cu faţa în jos, şi foarte aproape sub ochii mei zăpada se topea, apăreau picături rotunde de apă care se uneau între ele ca o pînză foarte fină, pe urmă pînza aceea se topea şi ea, şi atunci se făcea o adîncitură cu margini mîncate, şi la fiecare răsuflare adîncitura era din ce în ce mai mare. M-am răsucit, l-am văzut pe Mike deasupra mea,

proiectat pe cerul cenușiu : părea foarte mare, și lat în umeri, și nici nu se vedea că-i lipsește rucsacul.

— Ai pățit ceva ?

— Nu, am spus.

— Atunci, ridică-te.

Adevărul e că în valea aceea zăpada era foarte moale, și frigul nu trecea prin costumul de zbor, așa că am rămas întins ; vedeam deasupra norii gri, și pe unde trebuia să fie Sudul am văzut o lumină palidă, albă, ca o părere.

— Vezi tu ce se întîmplă, a spus Mike, dacă zaci așa în zăpadă.

— N-are ce să se întîmple, am spus. Nu cu Salvamontul lîngă mine.

Toată lumea așteaptă Salvamontul.

— Asta e prostia care costă cel mai mult, a spus Mike.

— Și ce ? am întrebat. De asta sînteți făcuți. De asta primiți schiuri Dyna Star. De asta aveți hăinuțele alea portocalii, minunate.

— Nu fi tîmpit, a spus Mike. Muntele e mare, și noi sîntem puțini. Trebuie să faci ce se poate face, pînă vine Salvamontul.

— Adică ?

— Ridică-te și mergi, a spus Mike. Cît mai poți face asta.

*

Jos se vedeau pădurarii cum merg în linie, și în fața lor zăpada era albă, mată și scînteietoare, mătăsoasă, și după ei rămîneau urmele acelea adînci cu umbre galbene. Jos de tot era casa din bîrne negre subțiri, și pentru că cei din mijlocul liniei frînte pe zăpadă coborau mai încet, era un semicerc de siluete negre înconjurînd casa și căpițele de fîn. M-am uitat cu binoclul ,am văzut epoleții pădurarilor, și căciulile, și cum își trăgeau picioarele din zăpada care spre fundul văii era mai adîncă ; și pentru că toți arătau absolut la fel, erau ca soldații în uniforme de culoare verde-închis. Am văzut și casa, care era

de fapt un fel de grajd mare, și de aproape bîrnele nici nu erau negre, erau cenușii, ca lemnul bine uscat care după asta poate sta ani în șir la soare, în ploaie, în zăpadă, nu putrezește, se acoperă numai de culoarea aceea cenușie. Și gaura podului lucea ca un soare mic, de paiele, de fînul dinăuntru, și văzute prin binoclu nici căpițele nu mai erau negre, erau tot gri-cenușii.

— Cînd a nins ultima oară ?

— Noaptea trecută, a spus Mike. Noaptea răstrecută. Aici ninge în fiecare noapte.

Mă uitam la căpițele alea pe care nu era nici un pic de zăpadă. Erau numai prăjini subțiri legate împreună la vîrf, care țineau fînul adunat.

— Acolo n-o să fie niciodată zăpadă, a spus Mike, care se uita și el cu binoclul. Sînt făcute în așa fel, încît zăpada să alunece.

— Nici dacă e foarte multă ? am întrebat.

— Cu cît e mai multă, cu atît alunecă mai bine.

— Aha.

— Alunecă și de pe acoperiș. Uite ce înclinat e acoperișul.

— Da, am spus.

— Nu sînt urme de pași, a spus Mike. De unde sîntem, și cu ocheanul ăsta, s-ar fi văzut urme de pași.

— Or să fie imediat, l-am liniștit. Cîte vrei.

Atunci Mike nu s-a mai uitat prin binoclu. A lăsat binoclul, și se uita la mine.

— Pilot, a spus, iar ai uitat de ce sîntem aici.

— N-am uitat nici o clipă, am spus încet. Îl căutăm pe omul acela, care poate fi oriunde. Poate fi și acolo — am arătat casa din fundul văii.

— Corect ,a spus Mike la fel de încet.

— Dar poate fi și acolo — am arătat spre pădurea albastră care pentru noi de fapt nici nu exista, pentru că era *dincolo* de hărțile noastre.

— Nu, a spus Mike. Acolo nu mai poate să fie.

— De ce ?

Atunci a lătrat Babette-Nebuna. A lătrat scurt, și s-a ridicat din zăpadă și dădea din coadă lătrînd, și Bari s-a uitat acolo unde lătra Babette, dar el n-a lătrat. A

întors numai capul, şi a rămas întins în zăpadă cu raniţele din spate desfăcute patetic, şi pe urmă s-a uitat în vale unde semicercul de pădurari cuprindea din ce în ce mai strîns casa tăcută. Ne-am uitat spre stîncile de sus, unde lătra Babette, şi l-am văzut pe Decebal. A făcut un semn spre el, pe urmă spre noi, şi încă un semn larg spre pădurarii din vale, a strigat ceva şi din nou a arătat spre noi ; şi strigătul acela era scurt, ca atunci cînd se rupe un lemn uscat, şi n-am înţeles nimic, tot ca atunci cînd se rup lumne uscate.

— Are radio, am spus. De ce nu vorbeşte la radio ?

— Nu-i place să vorbească la radio, a spus Mike.

— Dacă ţipă mult, plecăm la vale cu tot muntele.

— Nu ,a spus Mike. Muntele ăsta nu pleacă la vale, oricît ai ţipa.

S-a uitat la diagonala aceea de paşi, urmele mele.

— Dacă era să plece, pleca de mult.

M-am uitat şi eu la urmele mele, pe urmă m-am uitat în sus, pe unde cobora Decebal.

— Totuşi, parcă e mai simplu să vorbeşti la radio.

Atunci Mike a ridicat staţia şi a întrebat în microfon :

— Ce vrei ?

L-am văzut pe doctor cum s-a oprit, s-a uitat la noi şi acum nu mai striga ; a dat numai din mîini, arătînd de la noi spre pădurarii care coborau.

— Cred că vrea să ne spună ceva.

— Bravo, a zis Mike.

Am făcut şi eu un semn cu mîna, şi doctorul a început iar să arate pădurarii de jos, şi pe urmă spre noi. Era ca într-un film cu indieni.

— Ce s-a întîmplat ? a întrebat Mike prin radio.

Abia atunci a scos Decebal staţia din rucsac ; noi eram jos şi vedeam foarte clar pe zăpadă cum s-a oprit, a scos staţia din rucsac şi vorbea uitîndu-se la noi, şi se auzea în difuzorul staţiei lui Mike, şi în difuzorul staţiei din rucsacul meu :

— Opreşte-i pe oamenii ăia, a spus. N-are rost să mai coboare.

— Cum să-i opresc ? a întrebat Mike.

Cînd vorbea Mike staţiile fluierau, pentru că eram foarte aproape de el. Eram chiar lîngă el, şi ne uitam amîndoi în sus, la doctor.

— Închide radioul, a spus Mike, şi am decuplat întrerupătorul negru, şi atunci staţiile n-au mai fluierat.

— Cum să-i opresc ? a întrebat din nou Mihai.

— Nu ştiu, a spus Decebal coborînd spre noi. Trage una din rachetele pilotului.

— Nu mai am de mult rachete de la pilot, a spus Mike.

— Trimite-l pe Bari, a spus Decebal care acum era aproape şi se auzea în acelaşi timp, şi la radio, şi aşa, cum vorbea cu noi.

— Nu cred că vrea să se ducă, a spus Mike, dar nu făcea nimic ca să-l trimită pe Bari. N-a spus : Bari aici, şi pe urmă să-i arate : uite, du-te la pădurarii de jos.

— Opreşte-i, a spus Decebal coborînd spre noi.

Lăsă şi el o dîră din aceea care în lumina mohorîtă părea galbenă ; şi Babette a fugit spre el făcînd salturi arcuite în zăpada înaltă, şi urmele lăsate de ea erau umbrite tot de galbenul acela bolnav.

Decebal era transpirat şi gîfîia cînd a ajuns lîngă noi, şi pufòaica lui era umedă, cu pete întunecate de apă din care ieşeau aburi.

— Dacă aţi şti ce e dincolo, a spus, arătînd linia crestei.

— Ştim, a spus Mike. Ceaţă.

— Da, a spus Decebal. Ceaţă.

Pe urmă s-a uitat în vale :

— Trebuie să-i oprim. N-are nici un rost.

— Ce ţi-au spus doctorii ? a întrebat Mihai.

— Exact asta. Au rîs, şi mi-au adus fişa, şi cînd am văzut fişa am rîs şi eu.

— De ce ?

— Era foarte bolnav, a spus Decebal. N-a putut niciodată ajunge pe unde l-am căutat noi. Era atît de bolnav, încît singurul lucru pe care îl putea face era să meargă de la vilă la sanatoriu, şi pe urmă să se învîrtă în jurul chioşcului acela cu cerb împăiat, şi după asta să zacă pînă a doua zi, ca să poată merge iar la sanato-

riu, și la întoarcere să treacă pe la chioșcul cu cerb împăiat...

— Spuneau că se plimbă prin pădure, a zis Mike.

— O singură dată, a explicat Decebal. Prima și ultima dată.

— Au spus că mergea prin mai multe păduri. Nici nu știau prin care pădure a mers.

— Numai prin parc, a zis doctorul. Și pe drumul spre vila unde locuia.

— Atunci noi...

— De asta n-are rost, a zis Decebal. Merg să le spun — a arătat în vale.

— Nu te du, a spus Mike încordat. Lasă-i să ajungă la casa aceea.

— De ce ?

— Lasă-i a spus Mike.

— N-are rost, a ridicat Decebal din umeri.

— Poate a ajuns acolo, a spus Mike Sîrbu. Poate nu știa ce spun doctorii despre el.

Era ca un arc, și gîfîia cînd vorbea, și i se zbîrlise barba.

— A fost *foarte* bolnav, a repetat apăsat Decebal. Era atît de bolnav, încît sau îi asculta pe doctori, lua medicamente stătea acasă și atunci murea la el în pat, sau nu-i asculta, și atunci putea muri oricînd și oriunde. Și pentru că era dintre cei care nu-i ascultă pe doctori, exact asta s-a întîmplat.

— Putea să moară oricînd și oriunde, a spus Mike.

Și pentru că Decebal se uita fix la el, și se apleca puțin înainte, și ieșeau aburi din pufoaica lui cu pete umede, s-a mai uitat o dată în vale, și pe urmă la pădurea albastră de dincolo de vale, și a spus :

— Gata. Acum du-te și oprește-i pe oamenii aceia.

*

Am coborît în oraș prin ceața albă, și cînd am ajuns jos eram uzi și reci. Seara am rămas singur, pentru că Mike s-a dus să mulțumească pădurarilor, și pe urmă la miliție, să facă rost de o mașină care să ne ducă îna-

poi la Sinaia, iar Decebal mergea la nu știu ce aniversare unde se adunau mai mulți doctori care aveau să discute între ei, și după asta dansau între ei, și a vrut să mă ia și pe mine la ceaiul ăla de doctori, însă nu m-am dus.

— Un bal de doctori, am spus. Îngrozitor. Am fost o dată, și nu mă mai prinde nimeni la așa ceva.

— De ce ? a întrebat Mike. O să dansezi cu doctorițele.

— Am dansat, am spus. S-a întîmplat. N-o să uit niciodată. Tot timpul cît a ținut dansul, una mi-a vorbit de pancreas.

— Nu se poate, a spus Mike.

— Ba se poate, am spus. Era foarte drăguță, însă a vorbit prea mult despre pancreasul meu.

— Nu cred, a spus Mike. Cred că s-a întîmplat *altceva* între voi, și de asta minți.

— Între noi s-a întîmplat exact ce trebuia să se întîmple, am spus, și n-am de ce să mint.

M-am întors spre doctor.

— Spune-i că nu mint.

— Nu știu, Decebal a ridicat din umeri. Nu mi s-a întîmplat niciodată.

— Ba da. Și pe urmă, cînd am fost singuri, tot de pancreas mi-a vorbit. Spunea că, după părerea ei, am probleme cu pancreasul ; și de aia sînt palid.

— Stai puțin, a spus Decebal. Tu chiar ai avut ceva...

— Da, am spus. Dar nu era momentul să se ocupe de treaba asta. Eram în pat, și mi-ar fi plăcut să se ocupe de altceva.

Așa că nu m-am dus cu Decebal.

— Vino cu mine, pilot, a spus Mike. Mergem să mulțumim oficial pădurarilor.

— O să-i aduni în careu ? am întrebat.

— Neapărat, a spus Mike. Întîi îi adun în careu, și pe urmă o să am grijă să fie aliniați, și doar după asta să le mulțumesc oficial.

— Mai bine spune-le să caute în oraș.

— Nu poți să scotocești un oraș cu trei sute de pădurari, a spus Mike. Asta nu e treabă de pădurar.

— Bine, am spus. Oricum, nu vin.

— De ce ?

— Nu mi-au plăcut niciodată chestiile oficiale.

— Pe urmă mergem la colègul tău, maiorul, şi acolo n-o să mai fie foarte oficial.

— Cum adică : colegul meu ?

— Tu eşti maior, şi el e maior.

— Da, am spus. Cred că sîntem foarte diferiţi, ca maiori.

— Ai văzut ce drăguţ e.

— Am văzut, am spus. Dar tot nu vin.

Aşa că Mike a plecat cu Bari, doctorul s-a aranjat şi el cum a putut, a scos blugii din rucsac şi i-a pus în locul pantalonilor de schi din care tot mai ieşea un fel de vată fibroasă prin găurile de la genunchi, s-a învîrtit prin cameră, a ieşit, s-a întors, şi pe urmă s-a aşezat pe marginea patului meu.

— Vino şi tu, a spus.

— La balul de doctori ? Niciodată.

— Nu fi tîmpit, a spus Decebal. Ăştia sînt balneologi. N-o să-ţi vorbească nimeni de pancreas.

— Or să-mi vorbească de reumatism, am spus, şi nu m-am dus. Am rămas întins, cu ochii în tavan, şi pe urmă am auzit-o pe Babette cum zgîrîie la uşă şi m-am dus să-i deschid, şi Babette-Nebuna a intrat în dormitorul mare, dar nu s-a urcat în nici un pat. Întîi s-a dus la geam şi s-a uitat mult timp afară, pe urmă s-a uitat la mine cum mă uit în tavan, şi atunci a lătrat o singură dată : scurt, poruncitor, cum n-o mai auzisem lătrînd. Doar pe Bari îl auzeam lătrînd aşa.

Şi pe Bonzo, care era al treilea Saint-Bernard, dar de Bonzo nu vreau să-mi mai amintesc vreodată.

Babette a lătrat scurt, poruncitor, cum n-o mai auzisem lătrînd.

— Ai dreptate, am spus.

M-am îmbrăcat, i-am pus lesa şi am ieşit ; dar nu pe geam. Am ieşit prin antreu, şi pe urmă prin coridorul care la ora aia începea să se umple de moşnegi, şi cît am mers de-a lungul coridorului am zîmbit şi am spus : bună seara. Afară era albastrul hotărît al zilelor fără soare

cînd începe să fie seară ; am coborît strada în pantă o dată cu lumina, și pe chei am luat-o la dreapta, și cînd am ajuns la chioșcul din lemn traforat era aproape întuneric. Întîi ne-am dus la cerbul împăiat pe care Babette l-a mirosit mult timp, și pe urmă a mirosit munții, și pe urmă a înconjurat chioșcul, tot timpul cu nasul în zăpadă.

Trăgea în lesă, și am mers în lungul rîului pînă la pod, dar Babette n-a vrut să treacă podul ; atunci am mers mai departe, și pînă la urmă am ajuns la locul unde calea ferată cobora și se apropia de întuneric, și în tunelul acela n-am mai vrut eu să intru. Cînd am ieșit cu Babette din azil nu mai era ceață, dar tunelul începea cu un val de întuneric, și întunericul avea o margine rece și umedă ca ceața aceea care urcase pînă sus, la creasta cu stînci, și nu ne-am băgat în întunericul umed. Am stat în gura tunelului încercînd să aflăm ce se întîmplă înăuntru, și pentru că nu s-a întîmplat mare lucru am mers înapoi de-a lungul cheiului, am trecut pe lîngă chioșcul care acum era doar o pată ascuțită de întuneric, și am urcat înapoi strada între vilele acelea cu geamuri luminate. Am trecut de vile, și atunci am văzut că azilul era departe de oraș, și de fapt întîi începea pădurea, pîlcuri de fagi întrerupte de goluri mari acoperite cu zăpadă albastră-cenușie, și pe urmă fagii se adunau în rînduri care se apropiau între ele și zăpada nu mai era albastră-cenușie, era foarte palidă pentru că fagii din jur erau negri, și doar după asta se vedeau ferestrele azilului cu lumina aceea portocalie, și mai trebuia să mergi ca să vezi cum se strîng luminile în două șiruri, și cum se clădește în jurul lor zidul de piatră.

Babette n-a mai vrut să intre în dormitorul mare, dar i-am găsit acolo pe Mike și pe Bari, și n-a trecut foarte mult timp pînă a venit și doctorul, și am lăsat ușa de la antreu deschisă, ca să fie și Babette cu noi. Decebal a spus că ceaiul balneologilor n-avea nici un haz, și Mike a spus că pădurarii au fost foarte drăguți, și i-au făcut cadou o plachetă cu frunze de stejar și ghinde turnate în metal alb prinse pe o placă din lemn de stejar adevărat, dar cu mașina a fost mai greu, aveam mașină abia

poimîine dimineață ; asta însemna o seară fără să facem nimic, și pe urmă o zi întreagă în care nu era nimic de făcut, și iar o seară în care să ne uităm unii la alții. În schimb erau o grămadă de invitații, și dacă voiam să mergem peste tot unde eram invitați, ziua aceea foarte lungă nu ne mai ajungea deloc.

— Pădurarii, a spus Mike, ne-au invitat mîine la ei. Vor să ne ofere o masă cu vînat, și pe urmă doctorul să vorbească despre doctori, și pilotul despre aviatorii lui. Au fost foarte bucuroși cînd le-am spus că Decebal e doctor, și pilotul — pilot.

— Dar ce credeau că sîntem ? a întrebat doctorul.

— Salvamontiști, a răspuns Mike.

— Tu o să vorbești despre salvamonți, am spus.

— Eu nu vin la masa aia, a spus Mike. Eu am fost azi.

— Nu mi-a plăcut niciodată să vorbesc în public, a spus Decebal. Nu despre doctori.

— N-am vorbit niciodată despre aviatori, am spus. N-am vorbit niciodată unor pădurari. Naiba știe ce mai iese.

— Ce crezi că o să iasă ?

— Nu știu. Poate să iasă orice.

— Dacă mergeți, a spus Mike, primiți și voi plachete cu frunze de stejar din metal, puse pe lemn de stejar adevărat.

— Nu, a spus Decebal. Am dansat cu o doctoriță care ne-a invitat mîine la ea. Pe toți trei.

— Sîntem cinci, a spus Mike. Du-te cu pilotul.

— Nu merg, am spus. Cine știe unde ne duce ăsta. Întîi spune că doctorii de aici nu fac doi bani, și pe urmă ne duce la ei la masă.

— Asta era drăguță, a spus Decebal. Era singura fată într-adevăr drăguță, din toate doctorițele care au fost acolo.

— Nu merg, am spus. Doar dacă vine și Mike.

— Să mă gîndesc, a spus Mike. Cîinii pot rămîne și singuri.

— Nu-i frumos, a zis repede Decebal. Întîi spuneți că nu veniți, și după aia veniți.

— Eu am altă invitație, a spus Mike. Pentru toți cinci.

— Unde ? a întrebat Decebal.

— Aici, a zis Mike. Doamna directoare.

— O.K., am spus. Poate mai auzim o poveste din război.

— N-o să auzi, m-a liniștit Mike. I-am spus că tu și doctorul mergeți în altă parte.

— Ai făcut bine, a spus Decebal.

— De ce ? am spus. Tot timpul sîntem pe capul ei. Cred că s-a obișnuit.

— N-ai înțeles, a zis doctorul. Pînă acum n-am fost *invitați*. E cu totul altceva.

— Eu aș fi venit, am spus.

— Hotărăște, a zis doctorul. Vii cu mine, sau te duci să asculți povești din război ?

— Nu vin cu tine, am spus. Nu pot să merg nici cu el, am arătat spre Mike. Stau cu cîinii. Trebuie să stea cineva și cu cîinii.

— Azi înțelegi greu, a spus Mike. Doamna ne-a invitat *pe toți*, așa că merg măcar cu Bari.

— Bine, am spus. Nu vă faceți probleme. Găsesc eu ceva de făcut.

Pe urmă n-am mai vorbit. Mike a scos din mormanul de bagaje a doua sticlă lungă, brună, îngustă, cu eticetă neagră-aurie, și am băut trecînd sticla de la unul la altul ; dar asta ne-a luat o grămadă de vreme, pentru că am băut cu înghițituri mici, și rar, și atunci cînd ne dădeam unul altuia sticla, ne uitam în tavan, sau în podea, sau priveam fix la sticla aceea, cum trece din mînă în mînă.

A fost frig, și Bari a dormit toată noaptea cu spatele lipit de mine, și spre dimineață a mîrîit, s-a ridicat, a coborît din pat și a tras pătura după el. S-a dus la geam, sticla nu mai era neagră, era de un albastru întunecat pe care se desena umbra cu umeri lați a lui Mike Sîrbu. Acolo s-a dus Bari trăgînd pătura pe jos, și s-a ridicat

cu labele din față pe marginea geamului, și se uita afară alături de Mike.

— Dormi, am spus. De ce dracu nu dormi ?

— Nu știu, a spus Mike. Nu mi-e somn.

— Dormi, am repetat. Azi nu avem nici o treabă.

— Tocmai de asta, a spus Mike.

— Aha.

— Nu știu ce așteptai tu, a spus Mike. Și uite ce a ieșit.

— N-am așteptat mare lucru, am spus. Și a ieșit că am fost cîteva zile cu tine, cu Decebal, cu Babette, cu Bari și cu omul acela din fotografie.

— Îmi pare rău, a spus Mike.

Am ridicat din umeri.

— Uite, am spus, dacă tu crezi că se mai putea face ceva...

— Ce ?

— Nu știu. Tu știi, dacă se mai putea face ceva.

— E stupid, a spus Mike, dar nu cred că mai e ceva de făcut. Decît de mers la nesfîrșit prin pădure, și căutat la nesfîrșit sub fiecare copac.

— Pînă unde să mergi ? am întrebat. Ai auzit ce au hotărît doctorii.

— Da. Și pe urmă nici să nu fie în pădure.

— Atunci, nu cred că trebuie să-ți pară rău.

— Bine.

— Și mai cred că omul acela...

— Las-o moartă, a zis Mike.

— Vreau doar să spun...

— Nu mai spune nimic, a zis Mike. Ai fost foarte drăguț, și ai spus exact ce trebuia spus, și dacă mai spui ceva începe să fie prea mult.

— Eu m-am băgat singur în treaba asta, și dacă s-a terminat așa...

— Ascultă, a făcut Sîrbu, pînă dimineața e mult, și cred că cel mai bun lucru e să te culci. Sau să nu te culci, dar principalul e să nu vorbești. Sau să vorbești despre altceva. Cred că ar fi foarte bine, dacă am vorbi despre altceva.

— Despre ce ?
— Despre avioane.
— Mai bine mă culc, am spus.

M-am întins, am luat cuverturile de pe patul de alături, m-am băgat sub ele ; erau calde și miroseau a fîn, a drum, a păr blond, a Bari. Am stat cu ochii închiși, și respiram adînc, dar era limpede că nu pot să dorm, și atunci a venit iar Lungana. Numai că acum n-a mai fost vis. Am stat cu ochii închiși, dar eram foarte treaz, și totul a fost ca un film care rulează foarte clar, și auzi ce se vorbește, și pentru că îi cunoști foarte bine știi ce gîndesc cei pe care îi vezi, și doar foarte tîrziu mai știi că ce vezi e de fapt o parte din tine. Ce am văzut eu stînd treaz și cu ochii închiși a fost vara trecută, cînd am coborît din munte cu Lungana, și treceam printr-un sat cu case înșirate de-a lungul șoselei în ziduri compacte, și porțile înalte prinse în benzi de fier aveau bolți din piatră, și peste acoperișuri de țiglă se învîrteau giruete care arătau unde e nordul, și de unde bate vîntul în seara aceea.

— Aici trebuie să fie o cetate, a spus Lungana.
— De ce ?
— Așa trebuie. Uită-te la casele astea. Uită-te la dealuri. Uită-te la oameni, cum se uită după noi. Întotdeauna, în locurile astea e o cetate.
— M-am uitat, am spus. Aici nu mai aveau nevoie de cetăți. Aici, fiecare casă e o cetate.
— O cetate mică, a spus Lungana. Pentru războaie mici, de fiecare zi. Dar pentru războaiele mari, e nevoie de o cetate mare.
— Nu știu...
— Ba da, a zis apăsat Lungana.

Am frînat, am lăsat să treacă gîște albe pe sub botul scurt, pătrat, al mașinii.

— Dacă vrei ,a spus Lungana, pot să-ți explic cum sînt casele astea pe dinăuntru.
— Dă-i drumul, am zis.

Cînd te uitai atent, vedeai că în poarta aceea foarte mare e tăiată o poartă mai mică cu prag înalt, ca o ușă de vapor. În rest nu se vedea nimic. Porțile erau absolut ermetice, și ferestrele fațadei înguste, oricum înfundate

în zidul gros, și foarte sus, și casa aceea nu lăsa să iasă afară nimic din ce se întîmpla înăuntru.

— Întîi, a început Lungana, e un gang pietruit și adîncit la mijloc, ca să curgă apa.

— Care apă ?

— Apa de ploaie. Cînd plouă, se adună o grămadă de apă.

— Aha.

— Pe urmă e grajdul în stînga, și la dreapta sînt scări cu trepte înalte, fără balustradă, pe care urci ca să intri în casă.

— Nu vreau în casă, am spus. Uite ce frumos e afară.

— Bine, a spus Lungana. După aia e cișmeaua, care la casele cele mai vechi e cu roată ; la celelalte e o pompă cu mîner.

— De unde știi tu chestiile astea ? am întrebat.

— Stai să vezi, a spus Lungana. După cișmea e grădina, și pe urmă e un zid mic de piatră dincolo de care începe livada, și livada nu mai are nici un zid, de asta spun că pe aici trebuie să fie o cetate. Pentru că porțile astea sînt făcute să te apere mai mult de prieteni decît de dușmani, și dacă se întîmpla într-adevăr ceva serios era nevoie de o cetate adevărată, cu ziduri în toate părțile.

— Cred că ai dreptate, am spus.

Am pornit iar, șoseaua făcea un cot strîns între casele cu porți înalte, trecea podul de piatră peste un rîu lat, limpede, străveziu, mergea drept spre biserica cu turlă înaltă și glob auriu în vîrf, pe urmă cotea brusc încă o dată, și intra în piață.

Atunci am văzut cetatea.

Eram atent la mașină, și la toate cotiturile acelea, și doar după ce am intrat în piață era mai mult loc, și am ridicat ochii, și atunci am văzut cetatea. Era o cetate pașnică, pentru că nu o construiseră pe dealuri, și nu avea nici turnuri foarte înalte. Era construită pe un teren absolut neted, și după ce traversau piața, zidurile se pierdeau prin străzile din jur, și poarta era neașteptat de mică, solidă, aproape ascunsă într-o nișă cu ogivă. Era o cetate făcută să cuprindă și să apere oamenii lo-

culuí de alţi oameni, din alte locuri, de asta spun că era o cetate paşnică. Asta se cunoaşte imediat.

Am oprit maşina ARO sub zidul gros, lîngă nişa cu ogivă.

— Vizităm cetatea, am spus.

— De ce ?

— Cum *de ce ?* am întrebat. O cetate trebuie vizitată. E exact ora la care se vizitează cetăţile.

— Nu vizitez nimic, a spus Lungana. Spuneai că mergem în oraş. Spuneai că dormim la hotel. Ai spus că tot ce vrei e o baie fierbinte, şi un pat adevărat.

— N-are nici o legătură, am spus. Vizităm cetatea, pe urmă facem o baie fierbinte şi dormim într-un pat adevărat...

— Vizitează tu, a spus Lungana. Te aştept în maşină.

— Nu pot să văd o cetate, am spus, şi tu să stai în maşină. Vino cu mine.

Atunci Lungana a făcut ce nu făcea ea de obicei. A ridicat din umeri, şi a spus :

— Te rog.

Aşa că am plătit cît trebuia plătit ca să te lase în cetatea aceea, şi am intrat. O incintă pietruită, şi scări care urcau la podeţe din scînduri groase construite sub creneluri, şi alte ziduri mai mici, în spatele unei caseturn pe care scria : „Muzeul cetăţii". Ştiam ce o să găsesc în muzeu, şi n-am intrat. În muzee din astea sînt armuri ruginite, şi săbii ştirbe, şi ce a mai rămas din ghiulelele aruncate din tunuri de asediu şi sparte în zidul cetăţii, şi nu aveam nevoie nici de armuri ruginite, nici de săbiile ştirbe. Am ocolit muzeul, şi am trecut prin alte porţi ogivale dincolo de zidurile care împărţeau curtea cetăţii în cetăţui din ce în ce mai mici şi mai greu de cucerit, şi pînă la urmă am ajuns la un zid gros, surpat, care nu mai avea nici crenele, nici podeţe pentru arcaşi. Avea numai cîteva rînduri de bolovani abia ciopliţi, dincolo de care era cerul amurgului. Roşu, roz, portocaliu, toate laolaltă cu puţin albastru în ele, şi de asta bolovanii surpaţi erau negri. M-am urcat pe bolovanii surpaţi, dincolo zidul era şi mai scund pentru că se rezema

de o movilă de pămînt, și jos, unde se termina movila, era un lac rotund. Și pe malul lacului era Lungana.

— Salut, am spus.

— Salut, a spus Lungana. Știam că o să ajungi aici.

— De unde ?

— Toată lumea ajunge aici. Așa e construită cetatea asta.

— Nu, am spus. Am luat-o pe unde am vrut eu, și am ajuns aici. Puteam să o iau prin altă parte, și atunci nu mai ajungeam aici.

— Ba da, a spus Lungana. E o șmecherie. Indiferent pe unde o iei, pînă la urmă ajungi aici.

— Ce chestie, am spus.

M-am uitat la soare, la cerul de amurg, și cum se oglindeau toate astea în lac.

— Ascultă, am spus, de unde știi toate astea ? Cu casele, și cetatea.

— Eu sînt de aici, a spus Lungana. Cînd eram mică, mă jucam în cetate.

S-a gîndit puțin.

— De fapt, și după ce n-am mai fost foarte mică m-am jucat în cetate.

— Nu, am spus. Nu se poate să fii de aici.

— De ce ?

— Aici toate femeile sînt blonde.

— Mama e blondă, a spus Lungana. Adică, a fost. Acum are părul alb. Dar sora mea e blondă. Și tata e blond. Cu ochi albaștri. Siegfried.

— N-a albit ? am întrebat.

— Cine ?

— Siegfried.

— Nu, a spus Lungana. El n-a albit.

— Și tu, am spus, cum ai ieșit așa ?

— Ei, Lungana a făcut un semn cu mîna, chestie de genetică. Gene recesive, gene dominante.

— Și ?

— Genele negre sînt dominante, chiar după generații întregi de blonzi. Ies la suprafață, exact cînd ai uitat de ele.

— Așa ai apărut tu.

— Da, a spus Lungana.

— În regulă, am spus. Îmi placi foarte mult, așa cum ești.

— Mă bucur, a spus Lungana.

— Nici nu cred că mi-ai fi plăcut blondă.

— Nu știu, a spus Lungana. N-o să știu niciodată cum ar fi fost, dacă eram blondă.

Era foarte liniște, mai era și lacul acela, și puteam vorbi fără să țipăm, cu toate că eu eram pe zid și fata stătea jos, lîngă apă.

— Vino aici ,am spus.

— De ce ?

— Mi-e dor de tine.

— Nu aici, a spus Lungana. Așteaptă pînă ajungem la hotel.

Atunci a dispărut soarele. S-a dus de tot după dealuri, și au rămas numai benzile acelea de lumină.

— Vino, am spus. Te strîng în brațe, și gata. După asta te întorci pe unde ai venit, și eu mă întorc prin cetate, ies pe poartă și ne întîlnim la mașină.

— Nu, a spus Lungana.

— Atunci vin eu la tine.

— N-ai să vii, a spus Lungana. O să cobori de pe zid, și te întorci prin cetate, ieși pe poartă și ne întîlnim la mașină.

— După aia mergem la tine, am spus. Să-l cunosc pe Siegfried.

— Ai numai idei tîmpite, a spus Lungana. Cum să mergem ?

— Mergem cu mașina, am explicat. N-am cunoscut nici un Siegfried. Și sora cea blondă.

— Sora cea blondă e la Brașov.

— Rămîne Siegfried, am spus.

— Nu rămîne nimeni, a spus Lungana. Nu-ți dai seama ce o să iasă ?

— Nu.

— Uite, a spus Lungana, ce fac cu tine ? Cum te prezint ?

— Spui cum mă cheamă. Dacă nu-ți place numele meu, spun singur cum mă cheamă.

— Nu-i asta, aproape a țipat Lungana. *În ce calitate ?*

— Spui că sînt un coleg de serviciu.

— Exact asta nu se poate ,a explicat Lungana.

— De ce ?

— Dumnezeule, ce crezi despre ai mei ? Ajunge să ne vadă împreună. Să vadă cum mă uit la tine. Cum te uiți la mine, fără să știi cum te uiți...

— Chiar, am spus, cum mă uit ?

Lungana n-a răspuns. S-a uitat la mine, și eu mă uitam la ea fără să știu măcar cum mă uit.

— Atunci, spui că sînt un prieten.

Cerul nu mai era roz. Era portocaliu închis, și roșu închis, și albastrul acela abia bănuit începea să se vadă bine, și să se închidă și el.

— Nu, a spus Lungana. Nu aici. Nu la ora asta. Nu cu prieteni, sau cu colegi de serviciu.

— Nu înțeleg, am spus.

— Cetatea asta, a zis Lungana. Puteau s-o facă praf, și să construiască deasupra case obișnuite, dar ei au păstrat cetatea pentru că au nevoie de ea. Pentru că gîndesc ca pe vremea cetății.

— N-ai voie să umbli seara cu băieți ? am întrebat.

— Nu cu colegi de serviciu, a spus fata. Nici cu prieteni.

— De ce ?

— N-ai cum să înțelegi. Un prieten e ceva intermediar. Poate fi, și după asta poate să nu mai fie, și asta nu e bine.

— Înțeleg, am spus. Tot sau nimic.

— Da, a zis Lungana, dar nu cum spui tu. Tu spui în bătaie de joc.

— Nici o clipă.

— Ba da, a spus Lungana. Dar nu ești de vină.

Am început să cobor zidul scund. Era plin de pietre ieșite în afară, și movila aceea era ca o scară pînă jos, pe malul lacului.

— Du-te înapoi, a spus Lungana. Ne întîlnim la mașină.

— Oricum, am spus, ești foarte mult pentru mine. Poți să-i spui asta lui Siegfried.

— Da, dar nu *totul*.

— Nimeni nu poate fi *totul* pentru altcineva.

— Nu știi tu, a spus Lungana. Se poate. Atunci cînd și celălalt e totul pentru tine.

— Așa gîndesc oamenii aici ?

— Nici nu trebuie să gîndească, a spus fata. Așa *sînt*.

— Și tu ești așa ?

Pornise deja să ocolească lacul, s-a oprit să răspundă :

— Nu, a spus. După ce pleci, nu mai ești niciodată așa.

*

Am băgat toate boarfele în saci de dormit pe care i-am legat cruciș cu bucăți de cordelină roșie, pe urmă Mike a luat ultima sticlă de rom cubanez, l-a fluierat pe Ba-

riloiu și au plecat în vizita aceea simandicoasă. Decebal s-a dus la prînzul oferit de doctorița cea drăguță,. și pentru că i-am spus că nu stau cu Babette, a luat-o și pe Babette cu el. Eu mi-am curățat costumul vechi de zbor, pe urmă am coborît spre bulevard, am traversat rîul, am urcat prin parcul sanatoriului pe drumul acela care începea să facă parte din noi și am ajuns la șoseaua care ocolea orașul pe sub creastă. Am găsit un șofer de camion care m-a luat cu el, și din camion am văzut cabana aceea lungă, joasă, împrejmuită de gardul din trunchiuri recojite, și după încă jumătate de oră am coborît lîngă cealaltă cabană, cea cu avionul. Cea la care am ajuns prima dată trecînd prin pădure cu mașina ARO, și am ieșit din pădure sus, deasupra cabanei, și am văzut pista, și cum decola avionul acela de pe pista de zăpadă. Acum eram jos, am văzut pista balizată, și cum se ridica pădurea deasupra ei, și în stînga era cabana cu acoperișuri ascuțite și multe ferestre, și cu botul gros foarte aproape de ferestrele sufrageriei, am văzut avionul. Cred că se întîmplase ceva, pentru că avea capotele motorului ridicate, și erau doi oameni pe o scăriță care lucrau ceva sub capotele ridicate, și după ce camionul a plecat s-a făcut liniște, și am auzit sunet de metal lovind metalul, și cum vorbeau înăbușit oamenii aceia între ei. Era un drum care urca din șosea drept spre cabană, și mai erau urme înghețate de roți masive care întîi duceau la pistă, pe urmă făceau tot felul de cercuri și opturi amestecate cu urme de cauciucuri mai înguste și aici cred eu că alimentau avionul, pentru că urmele înguste se aliniau între balize și deveneau din ce în ce mai șterse pînă nu mai erau deloc, și urmele de roți masive întorceau spre cabană și acolo am văzut cisterna : imensă, kaki, cu emblema aceea din care de unde eram nu se vedea mare lucru, se vedea doar că *e ceva* acolo.

Eu am luat-o pe urmele adîncite de roţile masive, am trecut de locul unde alimentau AN-ul, şi după asta am mers prin urmele adînci pînă aproape de cabană. Am trecut foarte aproape de avion : era afumat, şi arăta destul de obosit, dar nu vreau să crezi nimic rău despre avionul acela. Vreau doar să spun că nu era strălucitor ca un avion de pasageri, nu sclipea în soare pentru că n-avea ce sclipi la el, şi nici soare n-a fost în ziua aceea, şi dacă spun că era afumat, asta se întîmpla de la vaselina aruncată de supape, şi pentru că eşapamentele groase erau tăiate exact la nivelul fuselajului şi fumul intra în vopsea, şi gata, nu puteai să mai cureţi, oricît frecai. Nu mai aveai ce să cureţi ; rămînea vopseaua afumată, şi unde ştergeai vaselina rămîneau pete ovale mai închise la culoare decît albastrul palid cu care era vopsit avionul pe burtă, şi de data asta spun că avionul acela era afumat ,şi de aproape era foarte limpede că nu mai e un avion nou ,asta se cunoaşte după adînciturile din capote, şi după amortizoarele lăsate, şi linia greoaie de avion utilitar mai avea toată ceva puţin lăsat, ceva arcuit care nu se întîmplă decît după multe ore de zbor. In rest arăta ca un avion în care m-aş fi urcat oricînd, şi atunci nu mai e nevoie de cuvinte. Am intrat în sufrageria cabanei şi i-am văzut imediat : erau trei, singura masă ocupată în sala pustie ,tot echipajul, şi din cum stătea la masa aceea a fost foarte limpede că n-au nevoie de nimeni din afară. Am spus bună-ziua şi am rămas la o masă lîngă fereastră, şi fereastra era astupată de botul avionului, şi se vedeau mecanicii care lucrau sub capotele deschise ale motorului.

Era linişte, şi după ce au răspuns la bună-ziua, băieţii din echipaj au tăcut ca atunci cînd eşti într-o sufragerie pustie de cabană şi intră cineva pe care nu-l cunoşti, şi după asta au început să vorbească încet, şi pe urmă gata,

nu mai eram pentru ei și au rîs, au ciocnit paharele, și cel care părea să fie cel mai în vîrstă a spus : la mai multe, și cel blond a spus : de pe scaunul din dreapta, și iar au rîs, și atunci am știut ce făceau ei acolo. Era una din sărbătorile noastre mici, aproape secrete, pe care de fapt nu le serba nimeni dar pentru noi însemnau foarte mult — *eram*, în acele sărbători neserbate. Anii petrecuți pe aerodrom, sau de cînd zburam pe un tip de avion, sau adunam încă un zero la orele de zbor, sau începeam să zburăm ca instructor — asta nu însemna foarte mult decît privit dinăuntru, și ei exact asta făceau, erau adunați în jurul unuia din lucrurile care nu înseamnă foarte mult decît privite dinăuntru.

Și pentru că știam foarte bine ce se întîmplă, am vrut și eu să mă duc lîngă echipajul acela ; mergeam la masa lor, și le spuneam : știți, sînt și eu aviator...

Nu m-am dus.

Era cald, și am desfăcut fermoarul jachetei îmblănite de zbor.

Pe mîneca dreaptă, sub umăr, era o pată de culoare închisă, acolo de unde scosesem ecusonul cu „Aviația militară".

Cum rămîne cu ghetele de zbor luate peste gură ? am întrebat în mine.

Nimic, uită-te la tipii ăștia. Echipajul. Gîndește-te la ceilalți, care poartă jachete de zbor ca a ta, și pantaloni-salopetă, ca ai tăi. Numai la asta să te gîndești.

Nu rămîne în nici un fel, am spus, după ce m-am gîndit. Nu te superi pe aviație, pentru că nu te-ai înțeles cu cîțiva aviatori.

Esențialul e altceva, dar trebuie să pricepi asta.

Esențialul sînt avioanele.

Ce se întîmplă, între tine și avion.

Ce se întîmplă în fiecare din aviatorii tăi, şi avioanele lor.

Între voi, avioanele voastre, şi *ceilalţi*.

Asta înţelegeam în cabana aceea, cu botul gros de avion afumat uitîndu-se înăuntru pe geam, peste umărul meu.

Esenţialul erau sărbătorile acelea aproape umile, nesărbătorite decît de fiecare dintre noi, trecute cu cifre seci în carnetele de zbor.

Fiecare oră de zbor adunată e o sărbătoare, asta trebuie să înţelegeţi. Pe asta vă daţi, tu şi ceilalţi ai tăi. Pe orele acelea de zbor, şi pe ce se întîmplă în orele acelea. Pe ce se întîmplă în cabinele avioanelor voastre. Restul nu mai contează foarte mult. E exact ce înseamnă în fond Salvamontul şi băieţii lui Mike — cealaltă faţă a muntelui. Ieşită numai din iubire de munte. Din înţelegerea muntelui. Aşa e şi la tine, am spus. Trebuie puţină înţelegere, chiar dacă pentru asta treci peste tine.

A cîta oară faci asta ?

Nu contează, am spus. Nici nu mai ţin minte. Dar o voi face fix de cîte ori va fi nevoie. Uneori e necesar să treci peste tine.

Nu poţi să ai tot, fără să dai nimic.

Cînd vrei mult, trebuie să dai foarte mult, asta trebuie acceptat. Ce nu trebuie aceptat, e să renunţi. Trebuie să ştii să trăieşi cu o înfrîngere, şi să te obişnuieşti...

Stop, am spus.

Nu merge.

Sînt lucruri cu care nu te poţi obişnui. Nu trebuie să te obişnuieşti.

Cu avionul.

Dacă te poţi apropia de avion, şi nu mai mişcă nimic în tine, atunci chiar că s-a terminat. Dacă te poţi urca în cabina avionului fără să simţi cum se răsuceşte ceva

în tine, adînc și fierbinte. Chiar dacă n-o spui nimănui, dar să știi pentru tine cum ai devenit *altfel*, pentru că te-ai urcat în cabina avionului. Cu asta, am spus, nu m-am obișnuit, și așa e bine.

Și zborul, am spus. Dacă poți să pleci, și să te ridici cu avionul tău, și pe urmă, după aterizare, ești același cu cel care a decolat, asta iar înseamnă că te-ai obișnuit, și din nou nu mai rămîne mare lucru de făcut. Decît să ascunzi cu grijă că te întorci la fel, și să încerci cu încrîncenare să vii înapoi, de fiecare dată, mai bun decît ai plecat. Pentru că altfel nu are nici un rost. Nici nu contează cît ai urcat în zborul acela, și cu ce viteză ai făcut asta ; înălțimea și viteza se înscriu pe filmul SARPP, și pot fi citite oricînd, și te poți urca oricînd din nou la aceeași înălțime, și poți zbura cu aceeași viteză. Contează doar ce rămîne, în tine, din înălțimea la care ai urcat.

Dumnezeule, am spus, adevăruri răsuflate. Să stai într-o cabană din pădure, lîngă un avion paradit, și să scoți din tine adevăruri răsuflate. Lucruri care s-au mai spus. Am auzit prin fereastra mare clinchet de metal, cheile acelea nichelate strîngînd șuruburile motorului. m-am uitat în spate, am văzut steaua cilindrilor neagră, unsuroasă, zbîrlită din cauza aripioarelor de răcire ; și foarte multe conducte, și fire, și mîinile care strîngeau piuliție negre între firele acelea.

S-au mai spus, dar nu de tine.

Un lucru adevărat are valoarea lui cînd îl înveți de la cei dinaintea ta, și pe urmă are altă valoare, cînd îl redescoperi din tine. Și lucrurile noi, pe care nimeni nu le-a găsit înaintea ta, au cea mai mare valoare. Și cea mai mare valoare se înmiește și devine de neprețuit, cînd arăți celor din jurul tău lucrurile noi a căror valoare neprețuită o știi numai tu.

Mai e ceva, am spus. Nu trebuie să te temi de cuvinte Nu-ţi fie frică să spui celor de lîngă tine cuvinte minunate. Nu în fiecare zi, dar atunci cînd se întîmplă în tine ceva formidabil, spune şi camaradului tău, şi atunci şi ziua lui obişnuită o să devină formidabilă. Nu-ţi fie frică de ridicol ; dacă *simţi* ce spui, dacă te pui pe tine curat în cuvinte, n-ai cum să fii ridicol. Fă-l pe cel de lîngă tine să simtă ce simţi — dinăuntrul lui. Din afară poţi convinge, şi poţi înţelege lucrurile, dar fără să le simţi. Lucrurile pe care nu le simţi se uită, sau te poţi obişnui pînă la urmă cu ele, ceea ce e şi mai rău. Ce pleacă din tine nu se poate uita, şi nu te înşeală, şi atunci nu se poate întoarce niciodată împotriva ta ; dar asta trebuie să fii foarte curat cu tine, şi asta iar e greu. Ca un zbor cu motorul defect.

Aviatorii aştia, am spus. În scurtele lor de piele neagră.

Dacă m-aş duce la ei, şi m-aş aşeza la masa lor, şi aş spune :

— Salut. Sînt şi eu pilot, ca voi.

Şi ei ar spune :

— Salut. Ştim. Am ştiut de cum te-am văzut.

Şi eu aş întreba : cum ? cu toate că aş şti foarte bine cum.

— După costumul ăsta de zbor, ar spune ei. După cum te mişti. După cum te-ai uitat la avion. Din cum ai venit la masa noastră.

Aiurea, am spus. Poveşti cu zîne. Charles Perrault.

M-am uitat din nou la avionul acela mare şi afumat, care astupa fereastra. Era gros, cu două rînduri de aripi şi părea pleoştit din cauza capotelor de la motor, care atîrnau, dar era un avion adevărat. Chiar dacă viteza lui maximă era mai mică decît viteza mea de decolare, era foarte bun pentru ce avea el de făcut. Chiar dacă îi tre-

buia un sfert de oră să urce acolo unde eu urcam în 20 de secunde după decolare.

Și atunci am spus : nu-ți fie frică de ridicol. Depinde ce o să le spui băieților din echipaj. Depinde *cum* o să le spui, ce ai de spus. Ce pleacă din tine, nu se poate întoarce împotriva ta.

M-am ridicat, și m-am dus la masa lor ; se uitau toți la mine. Am tras un scaun, dar nu m-am așezat ; stăteam în picioare și strîngeam în degete spătarul scaunului. Îmi intrau degetele în lemnul dens.

— Salut, am spus. Mă primiți și pe mine ? Sînt tot pilot, ca voi.

Atunci cel mai în vîrstă, care părea șeful lor, s-a uitat pe rînd la ceilalți și pe urmă s-a uitat la mine și a spus :

— Salut. Nu zburăm pentru că avem un necaz cu motorul. Stai cu noi.

Maiorul a trimis un ARO-Diesel în care credea el că o să încăpem, și după ce am băgat tot echipamentul a mai rămas foarte puțin loc pentru noi. Am culcat șoferul în camera cea mică, pe canapea, și ne-am trezit cînd era încă întuneric. Am mîncat împreună cu bătrîna aceea care își conducea azilul privind prin ochelarii ei cu arc, și fata cea frumoasă ne-a dat un pachet mare, și a spus :

— Pentru drum. La revedere.

— Ai pus tot ? a întrebat bătrîna.

— Da, a spus fata.

— Și pentru cîini ?

— Da, a spus fata.

— Mulțumesc foarte mult, a spus Mike. La revedere.

— La revedere, a spus doctorul. O să-ți trimit o carte cu autograf.

— Nu-l crede, a spus Mike. Așa spune la toată lumea.

— Mulțumesc, a spus fata. N-am mai primit niciodată cărți cu autograf.

— La revedere, am spus. Eu n-am ce să-ți trimit.

— Nu-i nimic, a spus fata aceea. Cînd veniți, sînteți binevenit.

Vorbeam încet, și ne mișcam încet, ca să nu-i trezim pe moșnegi. Afară era încă întuneric, și așa am crezut că o să plecăm, pe întuneric, exact cum am venit, lăsînd în urmă casa mohorîtă cu obloanele de la ferestre închise.

Nu mai erau închise.

Era foarte devreme, și bătrînii se sculau mult mai încolo, cînd ieșea soarele, și acum mai era o grămadă de timp pînă să iasă soarele, dar toate obloanele erau deschise, și geamurile din spatele obloanelor erau deschise și ele, și era lumina portocalie dinăuntru pe care se vedeau negre siluete de bărbați bătrîni, și de femei bătrîne sus, la etaj. Nu cred că a fost ceva aranjat dinainte ; știau că plecăm, și cred că se obișnuiseră cu noi, și fiecare a vrut să vadă *cum* plecăm, și de asta erau deschise absolut toate obloanele, și oamenii aceia bătrîni se uitau la noi în tăcere. Cred că de fapt fiecare a vrut să ne conducă și să ne spună ceva la plecare, și acum vedeau că și ceilalți vor să ne spună ceva la plecare, și de asta tăceau. Pentru că ce voiau ei să spună era numai pentru noi, chiar dacă toți se gîndeau la același lucru.

— La revedere, a spus sec bătrîna doamnă.

Pe urmă a spus exact ca fata care ne servea la masă :

— Cînd mai veniți, sînteți bineveniți.

Și pe urmă s-a uitat la Babette-Nebuna și la Bari al IV-lea :

— Voi la fel, blănoșilor.

Am sărutat mîna bătrînei doamne, și am urcat în mașină : întîi cîinii cei mari, pe urmă am urcat și noi. Am

pus balotul cu sacii de dormit și schiurile Cameliei în față, lîngă șofer, și noi ne-am așezat toți în spate, și moșnegii au văzut și asta. Am făcut semn cu mîna, și n-am văzut pe nimeni care să ne facă semn, dar n-am văzut nici pe cineva care să plece de la fereastră. Au stat la geamurile lor portocalii pînă am plecat, și coboram străzile în pantă printre vile întunecate, și casa urîtă de sub pădure a fost singura casă din oraș, cu două șiruri de ferestre luminate.

Așa am plecat din orașul acela, și cînd am ajuns în Sinaia era noapte, și ARO-Diesel n-a intrat în oraș pentru că șoferul nu cunoștea drumul, iar noi dormeam în spate ; a coborît pe șoseaua care ocolea jos, pe lîngă gară, și doar acolo a oprit. Nici așa nu era foarte rău, pentru că Decebal acolo locuia, dincolo de calea ferată, și Mike urca pe lîngă piața veche, pe urmă trecea șoseaua și urca deasupra hotelului de unde începeau scări despre care nu știa foarte multă lume, și scările acelea îl lăsau într-un loc de unde mai era doar puțin de urcat pe strada Kogălniceanu, și la urmă de tot cobora alte scări și gata, era acasă. Debarcarea din ARO a durat o grămadă de timp pentru că eram noi, erau cîinii, era tot echipamentul acum inutil, și schiurile acelea care reușeau să fie peste tot și să cadă peste noi și peste cîini ,pînă cînd Mike mi le-a pus în brațe :

— Descurcă-te, a spus.

Pe urmă mașina a scuipat fumul acela cu miros special, de motorină arsă, și a plecat.

— La revedere ! a strigat șoferul.

— Mulțumim, a țipat Mike. La revedere !

S-a întors spre Decebal :

— Să-i trimiți *și lui* o carte cu autograf.

— O să-i trimit, a spus doctorul. De ce să nu-i trimit ?

— N-ai trimis niciodată cărți cu autograf, a spus Mike. De ce promiți ?

— Tot trebuia să încep odată, a ridicat din umeri doctorul.

Era întuneric, curgea o burniță măruntă, lipicioasă, care îngheța pe haine, și în lungul văii trecea un curent rece de aer ud.

— Ducem boarfele la doctor, a zis Mike, și mîine venim să le luăm.

— Eu rămîn la doctor, am spus.

— De ce ?

— L-am invitat eu, a spus Decebal. La tine vine tot timpul. La mine n-a fost decît o dată, de mult.

— Cum vreți, a spus Mike. Atunci, duceți voi toate astea.

— O. K.

A săltat rucsacul în spate, și iar a fost Mike Sîrbu așa cum îl știam. Gata de drum.

— Salut, a zis.

— Salut.

— Salut.

— Să-mi trimiți și mie o carte cu autograf, a zis Mike. Dacă tot ai început...

— N-o să trimit la toată lumea, a spus Decebal. Ție nu-ți trimit.

Bari dădea binevoitor din coadă, uitîndu-se la noi.

— Salut, Bariloiu.

— Nu știu cum o să doarmă în noaptea asta, a spus Decebal.

— O să doarmă bine, am spus. De ce să nu doarmă bine ?

— Fără să-şi pună căpuţul pe umărul tău, a explicat doctorul.

— Ah, am spus.

— Nu-ţi fă probleme, a spus Mike.

S-a întors, a început să urce strada pavată cu bolovani de rîu care trece pe lîngă piaţa veche, şi pe urmă duce pînă în şosea ; şi urcînd a ridicat o mînă, aşa cum se salută între ei oamenii pe munte.

— Te aştept, pilot ,a strigat.

— O să vin, am spus.

M-am uitat după ei şi l-am văzut pe Mike urcînd strada îngustă, prost luminată, alături de cîinele lui. Era foarte clar că sînt *împreună,* nu pentru că Bari stătea aproape lipit de Mihai şi nu mergea înainte adulmecînd, cum avea el obiceiul. Mergea foarte aproape de Mike, şi Mike a ridicat mîna cum fac oamenii pe munte, şi pe urmă a lăsat-o în coama deasă, roşcată, şi fiecare avea ceva din celălalt, aşa cum urcau fără să se uite înapoi. Era întuneric, şi întîi nu s-a mai văzut antena ieşind din rucsac, şi pe urmă nu s-a mai văzut rucsacul, şi Mike părea o umbră diformă cu umbra de Saint-Bernard lîngă el, şi la urmă de tot s-a văzut doar o umbră mare, neagră ,cu o grămadă de picioare, şi după asta a lucit stins o dungă de lumină în metalul antenei pentru că au intrat sub alt felinar, şi am văzut rucsacul R. Messner şi l-am văzut pe Bari cum urcă mişcîndu-şi din şolduri picioarele, mereu alături de Mike, şi am văzut iar mîna aceea lăsată în coama lui Bariloiu. Sprijinită de Bariloiu, aşa cum te laşi doar pe cineva foarte apropiat. Şi din nou s-au făcut umbră, numai pentru că acum erau departe, şi nu s-au mai văzut picioarele alea multe, şi cînd au intrat în lumina ultimului felinar a fost doar sclipirea roşie a rucsacului atît de special, şi a fluturat ca o pală de culoare caldă Bari al IV-lea şi, gata, nu i-am

mai văzut. S-au făcut mici, și au traversat șoseaua, și de unde eram nu puteam vedea nimic dincolo de șosea.

— Gata, am spus.

M-am uitat din nou la strada aceea îngustă care urca, și era îngrozitor de pustie, neagră, cu case strîmbe ieșite în afară și cu cercurile de lumină slabă, galbenă, legănată de vînt. Și totul începea să se acopere cu picăturile acelea de gheață, care se uneau între ele.

— Gata, ce ?

— Gata. S-a dus. Dracu' știe cînd o să-i mai văd.

— Mîine, a spus doctorul. Urcăm, și îi vezi din nou. De ce, gata ? Mîine îi vezi din nou.

M-am aplecat, am mîngîiat-o pe Babette. Am încercat să-mi las mîna în coama ei, ca Mike, dar nu mergea. Babette era mai scundă, și nici eu nu eram Mike Sîrbu. Lipsea ceva. Puteam fi prieten foarte bun cu Bari și cu Babette-Nebuna, dar asta nu însemna că eram totul. Ca să fii ca Mike cu cîinele lui, trebuia sa fiu *totul*. Cum spunea Lungana : se poate, dacă și celălalt e totul pentru tine. Lipsea esențialul. Nu eu eram cel care hotăra. Asta a fost, cînd am încercat o clipă să fiu cu Babette cum era Mike cu cîinele lui, și pe urmă mi-am tras repede mîna. Așa nu poți fi decît cu cîinele tău, e limpede. Poți să iubești foarte mult un cîine, dar asta nu e foarte important. Cred că poți iubi foarte mult un cîine, dar pînă la urmă el hotărăște lucrul acela care devine *totul* ; și doar atunci poți să-ți lași liniștit mîna în coama lui. Arătam caraghios cu mîna în coama Nebunei, aplecat și cu degete țepene. Mi-am tras repede mîna, Babette m-a privit severă ; era atît de întuneric, încît i-am văzut numai privirea. Ea era cu Decebal, și știa foarte bine asta. *Era* asta. Tot ce se întîmpla, chiar cînd dormea cu capul pe umărul meu, se întîmpla pentru asta. Numai că Babette n-a dormit cu capul pe umărul nimănui,

și somnul lui Bari al IV-lea la azil, toate nopțile petrecute cu căpățîna imensă pe umărul meu, nu aveau nici o importanță. Important era numai Mike, asta s-a întîmplat cînd au urcat strada aceea mizerabilă și Bari mergea tot timpul lîngă Mike, n-a fugit înainte adulmecînd. Asta însemna foarte limpede mîna aceea în coama cîinelui, că somnul împreună, toate nopțile petrecute cu capul pe umărul meu nu au nici o importanță.

— De ce, gata ? a întrebat doctorul. Mîine urcăm, și îi vezi din nou.

— Mîine, am spus, urc în primul tren. Pa, pa. Mîine plec la ai mei.

Și pentru că doctorul s-a uitat la mine fără să spună nimic, am întrebat : chiar, nu știi la ce oră e mîine primul tren ?

Casa lui Decebal era chiar lîngă calea ferată, unde începe triajul, și ca să ajungi acolo trebuia să treci peste foarte multe șine lucind slab în întunericul umed. Era o rețea întreagă de linii care se năpusteau unele din altele, și totul pleca din două șine paralele arcuite larg, treceau un pod, și după pod erau lumini roșii, verzi, violete, și la fiecare lumină șinele se desfăceau în alte șine, așa că în stînga, spre gară, era ca o plasă de metal așternută pe pămînt. Am trecut greu toate șinele alea, că duceam în spate saci de dormit legați cu corzi de alpinism, în care erau obiecte devenite brusc nefolositoare : lanterne, colțari, stațiile radio, și mai erau schiurile cu care nu schiasem, și clăparii aceia înalți, purtați doar pe culoarele casei-azil. N-a trecut nici un tren, și atunci am auzit rîul pentru că Decebal locuia de fapt pe un fel de insulă, între calea ferată și rîu. Casa era solidă, din piatră neagră de funingine, și ușile erau vopsite în

verde, și tot ce era lemn pe fațada aceea — ramele ferestrelor, și pervazurile late, și grinzile aparente coborîte de sub acoperiș — era vopsit tot în verdele foarte viu pe lîngă pietrele negre. Numai că acum era noapte, și vopseaua verde nu se cunoștea de loc. Era numai negrul pietrelor pe lîngă care noaptea părea cenușie, și luciul gros al lemnului vopsit pe care alunecau nedeslușit linii de lumină, dar în nici un caz verde ; liniile acelea aveau, stins, culoarea luminii pe care o reflectau.

Doctorul a deschis ușa care reflecta linii incerte de lumină, a intrat și a lăsat să-i cadă din spate toată grămada aceea de lucruri nefolositoare.

— Uff, a spus.

Eu n-am spus uff, am dat numai drumul la degete, în jurul meu s-a prăbușit nedeslușit o avalanșă de boarfe ; m-au lovit peste umeri, peste coate, peste mîini, pentru ultima oară, schiurile Swing. Babette a lătrat, și cred că atunci ne-a auzit Camelia ; ne scoteam bocancii cînd a dat buzna în antreu.

— Salut, a spus. Bine ați venit. Salut, cățel.

— Salut, am spus.

— Salut, a spus Decebal.

Babette nu s-a dus la ea. S-a așezat cîinește lîngă Decebal, și a început să mîrîie.

— Ți-am adus schiurile, am spus. Și clăparii.

— Mulțumesc, a spus Camelia. Am schiat grozav cu clăparii tăi.

— Și el a schiat grozav cu clăparii tăi, a spus doctorul.

Am intrat într-o cameră mare, pe care nu o mai țineam minte, și focul ardea într-un cămin pe care iar nu-l mai țineam minte ; dar era un foc adevărat, din lemn, și deasupra căminului, pe poliță lată, nu erau nici machete de corăbii, nici trofee de vînătoare. Erau doar

lemne despicate de brad, şi între fibrele albe, prelungite se adunau lacrimi de răşină stăvezie, şi bineînţeles că toată camera mirosea a răşină caldă.

— Cum a fost ? a întrebat Camelia. Pe scut, sau cu scut ?

— Fără scut, a răspuns sec doctorul.

— Fără scut nu se poate, a spus Camelia.

— S-a putut acum, a ridicat Decebal din umeri.

— Spune tu, pilot, m-a rugat Camelia. Cu ăsta nu se poate vorbi.

— Aşa a fost, am spus. Aşa s-a terminat.

— Nu l-aţi găsit ?

— Nu, am spus. Acolo unde am căutat noi, n-am găsit nimic.

— Nici nu putea fi, acolo unde am căutat noi, a zis Decebal. Iar acolo unde putea fi, nu era treaba noastră să căutăm.

— Nu mai vorbiţi în ghicitori, a spus Camelia. Sînt o biată femeie, şi v-am aşteptat schiind cu clăparii pilotului care sînt cu două numere mai mari, şi acum spuneţi numai lucruri pe care nu le înţeleg.

— Era foarte bolnav, a explicat Decebal. Era atît de bolnav, încît nu putea ajunge niciodată acolo unde am căutat noi.

— Atunci, de ce l-aţi căutat ?

— La început nu ştiam asta. Ştiam doar că *e* bolnav, dar n-am ştiut *cît* de bolnav este.

— Şi încă ceva, a spus Decebal. Era unul din bolnavii care nu ascultă de doctor.

— Ţie exact bolnavii ăştia îţi plac, a spus Camelia.

— Uneori, a spus Decebal. Ăsta mi-a plăcut.

— Vorbeşti de parcă l-ai fi cunoscut foarte bine, a zis Camelia.

— O săptămînă, a ridicat Decebal din umeri, e suficient ca să cunoşti pe cineva.

*

Pe urmă am mîncat, și după ce am terminat cu vasele ne-am așezat pe covor, în fața șemineului. Era foarte tîrziu, dar n-am vrut să dorm, și atunci ne-am așezat pe covor și ne uitam la foc ; Camelia se rezema de doctor, eu eram întins pe burtă, și Babette stătea cîinește pe labele din spate și îl păzea pe doctor. Uneori treceau trenuri, și atunci toată casa trepida, săreau scîntei care trasau arcuri mititele în întuneric, și pe urmă se risipeau într-o pulbere tremurătoare de jar pe vatra din lespezi mari de piartă ; și la urmă de tot rămîneau doar puncte mici, negre, fără nici un fel de lumină în ele.

— Cel mai bine era, a spus Camelia, cum stătea rezemată de doctor, să știți întîi cît de bolnav a fost.

— Las-o baltă, a spus Decebal.

— Oh, a făcut soția doctorului.

S-a sculat, a dispărut în întunericul din casă, pe urmă a venit cu o tavă pe care erau două pahare subțiri, și o sticlă din acelea brune, prelungi, cu etichetă neagră-aurie.

— Cu gheață sau fără ? a întrebat.

— Ce idee, a spus doctorul. Gheața e pentru la vară.

Tocmai trecea un tren, și casa aceea s-a clătinat pe temeliile ei, și paharele din cristal au suspinat.

— De ce numai două ? am întrebat.

— Merg să mă culc, a spus Camelia. Tu chiar pleci, pilot ?

— Da, am spus.

— Atunci, drum bun.

— Noapte bună. Spune-i lui Mike să aibă grijă de echipamentul meu. Să-l bage în magazie.

— O să-i spun. La revedere.

I-am întins paharul în care Decebal turnase două degete de rom, și acum camera, și focul, și lumina care dansa pe ziduri și pe tavan miroseau cald a locurile acelea foarte depărtate unde crește trestia de zahăr, și pe urmă se face romul.

— Ciocnește cu noi, am spus.

— N-am pahar.

— Eu beau din sticlă.

— Bine.

Am ciocnit, și am luat o gură de rom din sticlă, și cînd am rămas singuri, doctorul a spus :

— Mike a vrut foarte mult să căutăm, chiar în locurile unde omul acela n-a putut fi niciodată.

— Da, am spus.

— N-avea nici un rost să ajungem pînă acolo, și să spunem: era atît de bolnav, încît nici nu putea ieși din oraș.

— Crezi că e în oraș ? am întrebat.

— Poate fi oriunde, a spus Decebal.

— De fapt, am spus, tu ai vrut să vorbești cu doctorii, chiar de la început.

— Nu m-a lăsat Mike, a zis doctorul.

Am băut iar din romul acela, și pe urmă ne-am uitat în foc. Cum ard lemnele albe, și cum rămîne jar, și după asta cărbunii roșii se acopereau cu foițe cenușii foarte fine, care s-au spulberat în scîntei aurii cînd a trecut un tren spre vale, și atunci Decebal a pus alte lemne în cămin.

— La început a spus să vorbești cu doctorii, și după aia nu te-a lăsat. A zis să vorbești mai tîrziu.

— Bineînțeles, a spus Decebal.

Era cînd în lumina roșie, cînd în întuneric, pentru că punea pe foc lemnele acelea de pe poliță căminului.

— Stai puțin, am spus. Vrei să spui că Mike...

— A știut de la început ce caută, a zis Decebal. Dar n-o să recunoască niciodată.

— Dumnezeule, am spus. Atunci, la ce am făcut tot ce am făcut ? Picioarele noastre rupte de pomană ?

— Nu, a spus doctorul. Mai ții minte prima dimineață ?

— Aia, cînd s-au întîmplat o grămadă de lucruri ?

— Da.

— Cînd era să aruncăm Dorna în aer ?

— Atunci.

— Cum naiba crezi, am spus, că poate cineva uita dimineața aia ?

— Mă rog. Cred că atunci s-a hotărît Mike. Cînd a venit familia la hotel, și el a crezut că sînt cei cu Dacia i-a dat afară și a venit plutonierul de miliție, și mai ții minte cum arăta familia aceea ?

— Foarte vag, am spus. Doliu improvizat...

— Cred că atunci s-a hotărît să caute.

— *Ceva* în loc de cineva ?

— Da. Dar n-o să recunoască asta niciodată.

— Bine, am spus, dar *de ce* ?

— Pilot, a spus Decebal, așa e la voi ? Toate lucrurile au răspuns ?

— Încercăm, am spus. Altfel, nici n-am mai urca în avion.

— E foarte tîrziu, a zis Decebal. Plouă. Sînt groaznic de obosit. De ce vrei să-ți spun lucruri pe care nu-mi place să le spun ?

— E noapte, am spus. Plouă. Am băut rom. La ora asta nu mai sînt lucruri care nu se pot spune.

— Începe tu, a zis doctorul. Tu ai băut mai mult rom decît mine.

— Am ridicat din umeri.

— N-am foarte multe de spus. Am stat o săptămînă cu voi, și înainte am stat săptămîni cu voi, chiar dacă la intervale mari de timp, și am văzut împreună tot felul de lucruri ; dar asta nu înseamnă că gîndim chiar la fel lucrurile astea. Poate că nici nu e bine să le gîndim la fel și exact de asta nu înțeleg *de ce*...

Din nou a trecut un tren, dar acum mergea în sus, și cred că oprea în gară pentru că nu avea viteză, și se auzea scrîșnetul saboților de frînă. M-am uitat la doctor cum bea rom, și m-am uitat la Babette-Nebuna cum stătea, întinsă, imensă, cu botul pe labele puternice, și se uită drept în foc, și de asta ochii îi luceau aurii, cu scîntei de lumină, ca la leoaice.

— Păi, a spus Decebal, cred că așa a fost mai bine pentru toată lumea. Pentru familia în doliu improvizat. Pentru noi. Pentru toți oamenii pe care i-am întîlnit în timp ce căutam. Pentru omul acela, pe care totuși l-am căutat acolo unde nu mai putea ajunge niciodată.

A mai rămas ceva de spus.

La cîteva săptămîni după ce ne-am întors, Bari al IV-lea a murit otrăvit. Mike stătea la masa din holul mic cu Lucian Papadopol și cu Edi de la telecabină, cînd a intrat un puști și a spus din ușă că Bari a căzut pe scările, înguste cele care unesc pieptiș strada Kogălniceanu cu altă bucată din strada Kogălniceanu. Cele de deasupra casei Sîrbilor. Cele care, atunci cînd e polei, sînt îngrozitor de alunecoase și nu le folosește nimeni : toată lumea ocolește urmînd strada arcuită larg, tăiată în piciorul muntelui. Pentru că era polei au alergat pe arcul larg al străzii, și așa l-au găsit pe Bari, în capul

scărilor, prăvălit pe trepte. Avea buzele arse, ridicate, trase înapoi, dezgolind rînjind dinții. Avea ochii închiși și capul imens răsturnat pe spate, și gata, nici nu mai era Bari, era doar un trup mare și greu, și care începea să fie inutil în mijlocul scărilor oricum înguste; și singurul lucru care mai încerca să amintească ceva a fost lucirea stinsă a colților între buzele arse.

— Parcă vrea să spună ceva, a zis Edi.

— Nu vrea să spună nimic, a zis Mike, și asta a fost tot ce s-a mai auzit de la Mike Sîrbu despre cîinele lui Saint-Bernard.

Băieții din Salvamont au săpat o groapă sus în munte, și pentru că pămîntul era înghețat și de fapt era mai mult piatră decît pămînt, au schimbat la muncitorii care construiau noul drum spre Cotă cîteva din sticlele acelea lungi cu rom pe cartușe de dinamită, și așa au săpat groapa aceea, cu dinamită. Au făcut-o largă și adîncă, și pe urmă au lăsat să cadă peste Bari bucăți mari de stîncă, bolovani din aceea grei, pentru ca vulpile să nu poată ajunge pînă la el. Dar nu trebuie să-ți închipui bolovanii cei grei strivind cîinele Saint-Bernard. Bolovanii aceeia au căzut peste ceva țeapăn, rigid, aproape fără sens, acoperit cu păr aspru, deja fărămicios.

N-au vrut să-i arate lui Mike unde au făcut ei asta, și nici Mike nu s-a omorît să afle, și nici eu n-am vrut să știu locul, poate că mie mi-ar fi spus pînă la urmă. Am zis: nu, mulțumesc, și cu asta s-a terminat totul. Adică așa am crezut noi că s-a terminat.

Nu s-a terminat.

La zece zile după ce am fost să-l văd pe Mike și băieții din Salvamont au vrut să-mi arate unde l-au dus pe

Bari și eu n-am vrut să merg cu ei, Babette-Nebuna a început să scuipe sînge, n-a mai mîncat nimic, ea care mînca absolut orice, a stat întinsă în curte la soare, a fost una din primele zile cu soare adevărat, și seara, cînd Decebal a venit acasă, a vomitat tot felul de lucruri negre care miroseau îngrozitor — și gata, n-a mai fost nici Babette. Povestea cu romul și cartușele de dinamită nu a mai mers, și atunci au trebuit să aștepte pînă cînd Manoliu a ieșit din tura lui care oricum dura o săptămînă, și a coborît în oraș să ia de la Asociație pulbere fără fum pentru cartușe, atît doar că n-a umplut nici un cartuș cu pulberea aceea. Au făcut un fel de mină, și iar au săpat o groapă în pămîntul mai mult piatră, foarte aproape de Bari. Cred că povestea asta, cu săpatul în stîncă a avut și părțile ei aproape vesele ; am aflat cu multe amănunte cum au pus pulberea fără fum într-un ciorap vechi de-al lui Manoliu, și nu mai țin minte cine s-a dus să dea foc la fitil, și nu putea să se apropie de ciorapul acela. Mai cred că de fapt așa e bine, că a fost ceva de rîs chiar atunci cînd nu era absolut nimic de rîs, și singurii care ar fi avut dreptul să se supere, Mike Sîrbu și Decebal Mehedinți, nu s-au supărat. Nu știu dacă li s-a povestit și despre ciorap, dar știu că nu s-ar fi supărat nici atunci. De fapt, singurii care ar fi avut dreptul să se supere sînt Bari și Babette, dar ei chiar nu s-au supărat. Babette-Nebuna și Bari al IV-lea s-au jucat mult timp cu ciorapul împuțit al lui Manoliu acolo, în fața Refugiului ; pînă la urmă l-au rupt bucăți, au tras de el, săreau greoi, a zmucit Bari, a fugit cu ciorapul în dinți și Babette s-a luat după el, l-a ajuns și trăgeau fiecare de un capăt de ciorap, a curs praful de pușcă, s-a risipit, și pentru că sus mai era

încă foarte multă zăpadă, a dispărut sub zăpada aceea. Şi cîinii cei mari au fugit mai departe spre Piatra Arsă, lătrau ca mortierele de asediu, au coborît abrupt în şaua Călugărului, au apărut mici de tot în cealaltă parte şi, pentru că erau prea departe, nu i-am mai auzit lătrînd ; am văzut doar cum s-au poticnit în zăpada adîncă, au căzut, şi pe urmă i-am văzut ridicîndu-se şi mergînd.